

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE
DIN BUCUREȘTI

Jon Gh. Roșca

Liviu Bogdan Vlad

*Rectorii
Academiei de Studii Economice din București*

Ediție îngrijită de

Nicolae Lupu

Dumitru Miron

Rectorii
Academiei de Studii Economice din București

Ion Gh. Roșca

Liviu Bogdan Vlad

Rectorii
Academiei de Studii Economice din București

Ediție îngrijită de Nicolae Lupu și Dumitru Miron

Colecția
Istoria ASE

ISBN: 978-606-34-0457-3

Editura ASE
București
2023

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE
DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2023, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

ISBN: 978-606-34-0457-3

Galeria rectorilor a fost realizată de pictorul Nicolae Aurel Alexi.

Tablourile au fost fotografiate de Cornel Constantin.

Editura ASE

Redactor: Silvia Răcaru

Tehnoredactor: Violeta Rogoian

Coperta: Violeta Rogoian

Cuprins

Cuvânt-înainte asupra acestei ediții	7
<i>Nicolae Lupu și Dumitru Miron</i>	
Introducere la ediția I, din 2013	15
<i>Ion Gh. Roșca și Liviu Bogdan Vlad</i>	
Geneza și ctitorii. Nicolae D. Xenopol	19
Anton Davidoglu (1876-1958).....	31
Eugen Ludwig (1866-1927).....	37
Stanislas Cihoski (1868-1924).....	42
Ion N. Angelescu (1884-1930).....	50
Gheorghe Tașcă (1875-1951).....	59
Ion Răducanu (1884-1964)	68
Marin I. Mazilescu (1876-1957)	82
Eftimie Antonescu (1876-1957).....	87
Victor Slăvescu (1891-1977)	94
Ștefan Stănescu (1881-?)	109
Nicolae M. Maxim (1899-1948)	113
Gromoslav Mladenatz (1891-1958).....	117
Anton Alexandrescu (1905-1984).....	123

Vasile Malinschi (1912-1992)	126
Ștefan Arsene (1924-1988)	131
Mihail Hașeganu (1913-1993)	134
Mircea I. Nicolaescu (1921-2007)	139
Marin A. Lupu (1901-1977)	142
Gheorghe Dolgu (1929-2017).....	147
Ilie Văduva (1934-1998).....	158
Alexandru Puiu (1933-2022)	163
Constantin Bărbulescu (1927-2010)	170
Paul Bran (1940-2006).....	176
Ion Gh. Roșca (1949-2013).....	185
Pavel Năstase (n. 1951).....	201
Nicolae Istudor (n. 1968)	214
Bibliografie	231
Anexe	235
Anexa 1 Succesiunea mandatelor rectorilor ASE.....	235
Anexa 2 Principalele repere din existența Academiei de Studii Economice din București	238
Anexa 3 Succesiunea denumirilor Academiei de Studii Economice din București și subordonarea sa.....	255

Cuvânt-înainte asupra acestei ediții

Prima variantă a acestei lucrări a apărut în 2013, tot la Editura ASE, fiind ocazionată de aniversarea Centenarului Academiei de Studii Economice din București. Autorii lucrării au fost atunci prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca și conf. univ. dr. Liviu Bogdan Vlad. De la acel moment, în galeria rectorilor Academiei de Studii Economice din București s-au mai adăugat încă două personalități care au fost alese de comunitatea academică să conducă prestigioasa noastră universitate, prof. univ. dr. Pavel Năstase (rector în mandatul 2012-2016) și prof. univ. dr. Nicolae Istudor (rector în mandatele 2016-2020 și 2020-2024).

Acum, cu ocazia unui nou moment aniversar, reprezentat de împlinirea a 110 ani de la înființarea universității, conducerea actuală a acesteia a luat decizia de a se publica o ediție revizuită, astfel încât să fie cuprinse și prezentările rectorului Pavel Năstase și a rectorului încă în exercițiu, Nicolae Istudor. Totodată, au fost făcute și unele completări în cazul profilurilor rectorilor ale căror biografii s-au aflat și în prima ediție a lucrării. Strădaniile celor care s-au îngrijit de actuala ediție au vizat asigurarea unei mai mari omogenități redacționale, privitoare la toate profilurile de rectori, verificarea veridicității posibile pentru toate informațiile cuprinse în lucrare, înscrierea tuturor prezentărilor referitoare la personalitățile rectorilor într-un format comparabil, ca mărime, ca structură, dar și ca logică narativă. Spre exemplu, au fost adăugate unele informații la biografia rectorului Nicolae M. Maxim, incluzând datele nașterii și decesului – sfârșitul său fiind unul care poate fi considerat ca martiric.

Pe baza lecturii acestei lucrări, cititorul va putea desprinde ideea că, fără excepție, în conformitate și cu durata mandatelor, dar și cu circumstanțele istorice și societale în care și-au exercitat funcția de rector, toți cei împuterniciți să conducă destinele universității noastre i s-au dedicat cu toată forța lor și au făcut ca mandatele deținute să poată fi înscrise în cartea sa de aur. Prin durata mandatelor, dar și grație contextului economic, social-politic sau cultural existent, deși ar fi nepotrivit să facem prioritizări, putem constata că unii dintre rectori au „ars mai intens la flacăra vieții academice” și au lăsat în urma lor edificii mai trainice și rezultate curriculare de mai mare sustenabilitate. În acest sens, cândva, în 1930 și mai târziu, contemporanii care au încercat să explice moartea prematură, la mai puțin de 46 de ani, la un an după încheierea mandatului, a rectorului Ion N.

Angelescu au făcut referire la pasiunea, ambiția, devotamentul, dar și la acumularea de stres legat de finalizarea mărețelor sale proiecte, între care ctitoria reprezentată de palatul din Piața Romană, cu care se mândresc toate generațiile de membri ai comunității universitare. Un contemporan al său, C. Ene, aprecia că fusese „o mașină veșnic în mers”. În baza proiectelor infrastructurale și curriculare inițiate și duse la sfârșit cu succes, precum și a contribuției deosebite la re poziționarea Academiei de Studii Economice în cadrul tabloului educațional național și internațional, cu tușe ceva mai apăsate pot fi prezentați și rectorii Gheorghe Dolgu, Constantin Bărbulescu, Paul Bran, Ion Gh. Roșca și Nicolae Istudor. Prezentarea detaliată a elementelor definitorii pentru profilul lor profesional și științific, precum și a realizărilor în plan organizațional ne-a oferit argumente să afirmăm că fiecare dintre rectorii despre care s-a scris în această ediție a lucrării poate fi înscris în panoplia managerilor devotați și capabili să dedice *Almei Mater* înțelepciune, energie biotică și să fie integratori de resurse și facilitatori de performanță, fiecare făcând-o în felul său. Pe baza lecturii cărții, se poate constata că mandatele unora dintre rectori, mai episodice sau de mai mare lungime, s-au plasat la confluență cu mari transformări la nivelul tabloului societal, de aceea fiind nevoiți să se adapteze rapid și să opereze schimbările cerute la nivelul culturii organizaționale a ASE. Spre exemplu, referindu-se la rectorul Mihail Hașeganu, cei doi autori ai primei ediții subliniau, cu o oarecare notă de amuzament, faptul că, pe parcursul doar al unui singur mandat, acesta a fost rector la două entități diferite, întrucât, în 1958, universitatea, atunci intitulată Institutul de Științe Economice și Planificare, a fost redenumită Institutul de Științe Economice, această schimbare, una de fond, dovedindu-se începutul unei etape de consolidare în evoluția instituției, cu efecte profunde asupra modului concret de a furniza programe de studii de nivel universitar. Cu momente de radicală schimbare de paradigmă educațională și cu provocări complexe s-au confruntat și alți rectori din galeria celor descriși în această lucrare. Este cazul rectorului Alexandru Puiu, care a trebuit să își încheie prematur al doilea mandat ca urmare a evenimentelor care au avut loc în decembrie 1989, sau al rectorului Constantin Bărbulescu, care a fost numit în această onorantă funcție de conducere imediat după aceea, la momentul în care debuta un amplu proces de democratizare în societatea românească, inclusiv în mediul universitar, ceea ce a făcut ca noul rector, împreună cu echipele pe care le-a condus, să poată experimenta aplicarea principiilor autonomiei universitare autentice. Rectorul Paul Bran s-a aflat la conducerea

Academiei de Studii Economice într-o perioadă de intensă efervescență la nivelul sistemului național de învățământ superior, concretizată în creșterea exponențială a numărului de studenți, diversificarea semnificativă a paletei programelor de studii, dispariția unor forme de învățământ (seral și fără frecvență) și apariția unora noi (învățământul deschis la distanță). Rectorul Ion Gh. Roșca și-a exercitat cele două mandate chiar la începutul perioadei în care în România s-a trecut la implementarea principiilor convenite la nivel european în cadrul Procesului Bologna. Următorii rectori, Pavel Năstase și Nicolae Istudor, au condus universitatea în perioade și mai complexe, tabloul educațional românesc experimentând o deschidere fără precedent către internaționalizare, impunând demersuri susținute pentru poziționarea ASE în clasamentele internaționale și pentru îndeplinirea unei game mai ample de funcții specifice unei universități moderne. Confrunțați cu schimbări, mai discrete sau de mai mare amplitudine la nivelul sistemului societal, în general, și al celui de învățământ superior, în special, mulți dintre rectorii ale căror profiluri sunt cuprinse în lucrare au trebuit să se dovedească, fiecare în felul său propriu, buni organizatori, să fie animatori pentru membrii colectivelor pe care le-au coordonat, să convingă în legătură cu direcțiile de evoluție a universității pe care le propuneau, să aibă răbdarea să asculte și opiniile celorlalți, să ia deciziile potrivite atunci când climatul societal era nefavorabil sau cei mai mulți se îndoiau de urgența reacțiilor la nevoile interne ale universității sau la stimulii externi. Din lectura acestei lucrări, cititorul poate desprinde ideea că, dacă dorește să conducă cu succes o comunitate universitară de mărime și complexitate ca cea a Academiei de Studii Economice din București, un aspirant la funcția de rector trebuie să fie un bun comunicator, să se înarmeze cu cele mai multe dintre atributele leadership-ului participativ, să aștepte atunci când condițiile o impun, dar să și acționeze rapid dacă flerul său și informațiile de care dispune îi sugerează să facă acest pas.

Pe parcursul celor mai multe dintre mandatele de rector descrise în lucrare, au fost începute, continuate și finalizate ambițioase proiecte de infrastructură educațională care au luat forma construirii unor noi imobile de învățământ, a extinderii celor preexistente, reabilitării multora dintre acestea, contribuind la îmbogățirea zestrei imobiliare, susținând componenta curriculară a prestigioasei noastre universități. Se va putea desprinde din paginile acestei lucrări că, în cazul inițierii unor noi proiecte imobiliare, rectorii de la acele momente s-au ocupat de achiziționarea sau obținerea concesiunii pe termen lung a unor terenuri, au pus primul canciog de beton la temelia edificiilor, și-au asumat chiar „funcția de

diriginte de șantier” pe timpul derulării lucrărilor de construire – la Palatul AISCI, sala de sport a ASE, imobilul de învățământ din strada Mihail Moxa, Centrul de Perfecționare Complex Predeal, căminele din strada Mihail Moxa și din strada Occidentului, clădirea din Piața Romană nr. 7 etc. – sau de reabilitare – la Palatul ASE, imobilul din Calea Griviței, clădirea din strada Frumoasă, în care își desfășoară activitățile asociațiile studenților din Academia de Studii Economice (Casa studentului), la alte cămine studențești sau la Casa Nanu-Muscel –, când, la acestea din urmă, tencuiala interioară era decapată până la cărămidă, când constructorii aveau nevoie de sugestii, de poziții asumate, iar comunitatea universitară aștepta respectarea termenelor și realizări arhitecturale de excepție. În agenda tuturor rectorilor pe care i-a avut universitatea noastră s-au aflat preocupări diverse, care au acoperit toate fațetele vieții universitare, au împletit dimensiunea curriculară cu cea extracurriculară, obiectivelor legate de infrastructura imobiliară adăugându-li-se cele cu o pronunțată componentă istoriografică, socială sau culturală. Se regăsesc în paginile acestei cărți poveștile de succes legate de fondarea *Palatului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale*, de îmbogățirea patrimoniului artistic al Academiei de Studii Economice de astăzi prin realizarea frescei aflate în Aula Magna și intitulată *Istoria comerțului românesc*, a picturilor murale intitulată *Geneză* și, respectiv, *Feerie*, lucrute de marele artist plastic Sabin Bălașa, a Galeriei rectorilor, a celor două busturi în marmură din Aula Magna. Prețuirea pe care comunitatea noastră universitară o aduce rectorilor săi, precum și altor personalități profesionale și științifice emblematice pentru școala românească de economie s-a concretizat și în nominarea celor mai importante clădiri ale universității noastre sau, în cadrul acestora, a celor mai relevante spații cu numele lor. În acest sens, pavilionul administrativ este Stanislas Cihoski, clădirea monumentală din Piața Romană poartă numele ctitorului său dintâi, Ion N. Angelescu, sala de publicații periodice se numește Ion Răducanu, clădirea de pe Calea Griviței, precum și una dintre sălile de lectură au împrumutat numele rectorului Victor Slăvescu, clădirea din strada Mihail Moxa, precum și o altă sală de lectură poartă numele rectorului Paul Bran, Centrul de Perfecționare Complex Predeal are numele rectorului Ion Gh. Roșca. Rectorii descriși în această lucrare au susținut publicarea și au coordonat lucrări științifice sau monografice de mare anvergură și cu o valoare incontestabilă, care contribuie la identitatea instituțională a *Almei Mater*. Pot fi menționate, în acest sens: *Învățământul superior din România. Academia de Studii Economice*

(coordonat, cu discreție, de către rectorul Alexandru Puiu); *Sistemul european al creditelor transferabile (ECTS) în cadrul Academiei de Studii Economice din București* (Paul Bran); *Istoria Palatului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și oamenii ei, ASE 100. Aventura programelor de studii și Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență* (toate în contul rectorului Ion Gh. Roșca, pentru coordonarea celei de-a treia lucrări, dedicate unui întreg secol de existență a instituției, aceleași merite revenindu-i și rectorului Pavel Năstase); *Monografie statistică a Academiei de Studii Economice din București. 100 de promoții de absolvenți* (Nicolae Istudor). Perioadele complicate în care și-au exercitat mandatele unii dintre rectorii ale căror profile profesionale, științifice și manageriale sunt conturate în această carte le-au atestat competențele organizaționale și îi pun la loc de cinste în tabloul valoros reprezentat de personalitățile de prim rang ale Academiei de Studii Economice din București. Cei care erau rectori la diverse momente aniversare le-au înțeles pe deplin semnificația bilanțieră și relevanța prospectivă aferentă și le-au marcat cum se cuvine, uneori transformându-le în puncte de inflexiune ale tabloului profesional și științific al cronicii universității noastre. Spre exemplu, în anul 1968, când se împlineau 50 de ani de la absolvirea primei promoții de absolvenți, rectorul de la acel moment – prof. univ. dr. Marin A. Lupu – dincolo de stereotipiile de limbaj, oferea posibilitatea de a sesiza modernitatea abordărilor și spiritul vizionar, susținând că „... s-a căutat mai întâi formarea unor profile de specializare a absolvenților destul de largi, pentru a asigura mobilitatea, în viitor, reclamată de direcțiile și ritmul revoluției tehnico-științifice în diferitele sectoare ale economiei. În acest scop, s-a propus înființarea de facultăți și secții noi de specializare, corespunzătoare acestor profile. În al doilea rând, s-a urmărit ca în profilul absolventului economist să fie încorporate, alături de disciplinele economice, și alte discipline necesare formării unui profil complex care să corespundă cerințelor dezvoltării economiei, cum sunt: disciplinele matematice moderne; tehnologiile aplicate în domeniul industriei, agriculturii; științele din domeniul conducerii și organizării întreprinderilor, producției, muncii și al realizării produsului – cunoscute sub denumirile de «management» și «marketing» – precum și unele discipline umaniste, cum sunt: sociologia economică, psihologia socială etc.”¹

¹ Marin Lupu, *50 de ani de la absolvirea primei promoții de economiști*, în *Probleme economice*, nr. 12/1968, p. 18.

Demersul – odată cu adoptarea titlaturii de Academia de Studii Economice, în 1967 – poate fi considerat și acum ca un act de curaj, proactiv, chiar dacă declarația îi aparținea strict unui rector rămas în memoria colectivă mai degrabă ca un conservator. Conceptele de management și, respectiv, de marketing au devenit domenii importante de specializare și denumiri de facultăți abia după 1989 (Managementul în 1990, iar Marketingul în 2003). În 2008, în mandatul rectorului Ion Gh. Roșca, în palatul din Piața Romană a fost creată o galerie a rectorilor, portretele fiind executate de către pictorul Nicolae Aurel Alexi. De asemenea, în decursul timpului, pentru unii dintre foștii rectori ai ASE au fost realizate, de către sculptori cunoscuți, busturi care completează patrimoniul artistic al universității noastre. Se pot menționa, în acest sens, lucrările realizate din bronz de către sculptorul Oscar Späthe pentru rectorii Eugen Ludwig și Stanislas Cihoski; bustul în marmură de Rușchița al rectorului Ion N. Angelescu, autor fiind sculptorul Adrian Pîrvu; bustul rectorului Paul Bran, lucrat de sculptorul Bogdan Hojbotă în bronz, precum și bustul reprezentându-l pe rectorul Ion Gh. Roșca, amplasat la Centrul de Perfecționare Complex Predeal și executat de către sculptorul Ion Ladea. Prezenta lucrare se adaugă unor valoroase colecții de carte ale Editurii ASE, în care au apărut biografii sau lucrări referitoare la activitatea rectorilor: Ion Răducanu (autor Maria Mureșan, 2005), Victor Slăvescu (autori Ion Gh. Roșca, Liviu Bogdan Vlad și Mihail Oprețescu, 2009), Gheorghe Dolgu (editor Dumitru Miron, 2009), Virgil Madgearu (editori Ion Gh. Roșca, Ovidiu Nicolescu, 2011), precum și autobiografiile ale unor personalități ale universității noastre – Victor Puchiță (2008), Gheorghe Dolgu (2009), acad. Iulian Văcărel (2010), Ioan Jinga (2010), Dumitru Ciucur (2012), Bujor Mănescu (2014), Iacob Cătoiu (2014), Florian Bercea (2017), Victor Slăvescu (2021), Pavel Năstase (2022). Conducerile universității noastre, din diverse perioade, îndeosebi cele din ultimele mandate, au folosit o gamă din ce în ce mai variată de modalități publicistice prin care s-a cinstit memoria personalităților profesionale și științifice care și-au dedicat întreaga viață slujirii valorilor Academiei de Studii Economice sau au condus la, rândul lor, instituția. În acest sens, în revista *Amfiteatru Economic*, o publicație științifică de cea mai înaltă notorietate națională și internațională, începând din 2006 există o rubrică „Personalialia”. Dintre rectorii ASE, au beneficiat de prezentări în revistă: Ion N. Angelescu (2009), Gromoslav Mladenatz (2010), Gheorghe Dolgu (2010), Alexandru Puiu (2012), Paul Bran (2014); dar și Nicolae D. Xenopol, personalitate cu o contribuție importantă la înființarea instituției (evocat în 2011). Evident că,

pentru astfel de personalități ale științei economice și ale managementului universitar, scrierile biografice și autobiografice sunt mai numeroase. Convingerea noastră este că, pe mai departe, se vor găsi continuatori ai acestui demers, de „biografie” instituțională, deopotrivă responsabil și onorant.

Pe această cale, cititorii vor putea să ia cunoștință de cele mai importante momente din bogata și îndelungata noastră istorie, să găsească în paginile cărții modele de dascăli devotați muncii lor și de manageri cu har organizatoric și să înțeleagă principalele schimbări de logică organizațională dominantă, parcurse de Academia de Studii Economice din București.

Nicolae Lupu și Dumitru Miron

Introducere la ediția I, din 2013

În existența sa de 100 de ani, Academia de Studii Economice din București a fost condusă de 25 de rectori², profesorul Pavel Năstase fiind în funcțiune în anul aniversar. Fiecare dintre ei a avut propria contribuție la consolidarea poziției instituției în arealul național și internațional. Misiunea rectorului a fost întotdeauna aceea de a asigura condițiile pentru o pregătire de nivel înalt a studenților, concentrând calitățile profesional-științifice ale cadrelor didactice spre atingerea acestui obiectiv. Numiți sau aleși, rectorii au avut onoarea de a marca o anumită perioadă din viața instituției, asigurându-i progresul.

Prezentul volum face referire la viața și activitatea rectorilor care și-au încheiat mandatele până în anul 2013: Anton Davidoglu, Eugen Ludwig, Stanislas Cihoski, Ion N. Angelescu, Gheorghe Tașcă, Ion Răducanu, Marin I. Mazilescu, Eftimie Antonescu, Victor Slăvescu, Ștefan Stănescu, Nicolae Maxim, Gromoslav Mladenatz, Anton Alexandrescu, Vasile Malinschi, Ștefan Arsene, Mihail Hașeganu, Mircea Nicolaescu, Marin A. Lupu, Gheorghe Dolgu, Ilie Văduva, Alexandru Puiu, Constantin Bărbulescu, Paul Bran, Ion Gh. Roșca.

Ar fi nedrept ca autorii acestei lucrări să facă ierarhizări ale contribuției fiecăruia dintre cei 24 de rectori la dezvoltarea instituțională și afirmarea Academiei în viața universitară națională și internațională. Cititorii au suficiente elemente să o facă. Ei vor constata că instituția a beneficiat, în momentele principalele ale existenței sale, de contribuția unor personalități cu vocația managementului. Așa se explică traiectoria ascendentă, cvasipermanentă, a Academiei de Studii Economice, chiar dacă instituția a avut mai multe momente de startare sau restartare – 1913, 1948, 1989 – și mai multe de reorganizare.

Întotdeauna, rectorul a avut responsabilitatea impusă de viața trăită a Academiei, încercând să-și onoreze istoria și pe făuritorii acesteia. Rectorul a fost exponentul prezentului, care a avut dificila misiune de a asigura tranziția dintre trecut și viitor.

În primul Regulament pentru organizarea și administrarea AISCI, din 1913, la art. 9 se definesc următoarele atribuții ale rectorului³: „*El este capul*

² Succesiunea mandatelor lor este prezentată în Anexa 1.

³ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice, 1913-1993*, Editura ASE, București, 1993, p. 73.

administrației academiei și o reprezintă în relațiunile ei cu autoritățile și particularii. [...] În calitate de cap al administrației, aplică legile, regulamentele și deciziunile privitoare la academie și ia toate măsurile de ordine și disciplină cari asigură regulata funcționare a academiei. [...] Rectorul este și inspector școlar al academiei. În această calitate el este în drept să asiste la orice curs, examen, experiențe etc. și să se asigure că programul academiei este urmat cu punctualitate. Rectorul va îngriji să se ia toate măsurile cari ar ușura pentru studenți urmarea cu folos a cursurilor și completarea instrucțiunilor lor, patronând imprimarea cursurilor pentru care nu există manuale imprimate, stăruind ca profesorii să-și completeze cursurile orale cu lucrări practice etc. El va lua măsuri ca să se publice darea de seamă anuală [...]”.

Într-un articol din revista *Analele economice și statistice*, anul XII, nr. 3-4, martie-aprilie, 1929, Ion N. Angelescu caracteriza astfel personalitatea rectorului⁴: „Cine prinde și caracterizează însă într’o operă de idei, concepții și simțăminte, care mișcă și interesează mulțimile, oricând va exista o societate omenească, cine modelează sufletele contimporanilor și rămâne ca un îndreptar pentru năzuințele viitorimei prin fapta și activitatea lui creatoare, acela este o personalitate culturală permanentă. O societate sănătoasă și cu perspective de progres, își întoarce privirile dela agitațiile sterile și le îndreaptă spre activitățile liniștite, creatoare și permanente ale personalităților culturale. Rectorul, ca reprezentant al profesorilor îndrumători ai societății, trebuie să fie o astfel de personalitate. Printr’o fericită și lapidară expresie latină, el este Rector Magnificus, mai presus de personalități politice. În fața lui se pleacă respectuos intelectualitatea și studențimea fără interese meschine, și numai din recunoștință pentru hrana sufletească și pentru idealurile ce i se dăruiesc și care vor reînvia în conștiința cetățeanului de mâine, de câte ori va trece prin momente critice ale vieții, căci un Rector rămâne un îndrumător al generației lui, și după expirarea mandatului administrativ ce i s’a încredințat odată”.

Am considerat util să facem, în continuare, câteva constatări cu privire la pregătirea profesională, durata mandatelor, modul de desemnare, apartenența politică etc. a celor 24 de rectori, deoarece doar și simpla trecere în revistă a

⁴ Douăzeci de ani de activitate a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, 1913-1933, *Privire critică*, Institutul de Arte Grafice și Editură „Tiparul Românesc” S. A. București, 1933, p. 61.

acestor detalii surprinde paleta complexă a domeniilor de cunoaștere din cadrul Academiei încă din începuturi și până în prezent.

Unul a fost matematician (Anton Davidoglu), unul a fost inginer în chimie aplicată (Eugen Ludwig), trei au fost juriști (Stanislas Cihoski, Eftimie Antonescu, Ștefan Arsene), trei au fost juriști și economiști (Ion N. Angelescu, Gheorghe Tașcă, Ștefan Stănescu), doi au fost ingineri și economiști (Nicolae Maxim, Constantin Bărbulescu), 14 au fost economiști (Ion Răducanu, Marin I. Mazilescu, Victor Slăvescu, Gromoslav Mladenatz, Anton Alexandrescu, Vasile Malinschi, Mihail Hașeganu, Mircea Nicolaescu, Marin A. Lupu, Gheorghe Dolgu, Ilie Văduva, Alexandru Puiu, Paul Bran, Ion Gh. Roșca).

Doi au predat matematica (Anton Davidoglu, Marin I. Mazilescu), doi au predat statistica (Stanislas Cihoski, Ștefan Stănescu), doi au predat fizica, chimia sau merceologia (Eugen Ludwig, Nicolae Maxim), patru au predat finanțele (Ion N. Angelescu, Ion Răducanu, Victor Slăvescu, Paul Bran), unul a predat economia politică (Gheorghe Tașcă), unul a predat dreptul (Eftimie Antonescu), doi au predat cooperăția (Gromoslav Mladenatz, Anton Alexandrescu), unul a predat economia agrară (Vasile Malinschi), doi au predat planificarea economiei naționale (Ștefan Arsene, Mircea Nicolaescu), unul a predat geografia (Mihail Hașeganu), unul a predat istoria economiei naționale (Marin A. Lupu), doi au predat relațiile economice internaționale (Gheorghe Dolgu, Alexandru Puiu), unul a predat managementul (Constantin Bărbulescu), doi au predat informatica (Ilie Văduva, Ion Gh. Roșca).

Doi au fost conferențieri (Mihail Hașeganu, Ștefan Arsene), ceilalți fiind profesori, unul fără să facă o carieră universitară (Anton Alexandrescu). Doi nu au fost doctori în științe (Stanislas Cihoski, Anton Alexandrescu).

Cinci au avut câte două mandate, de cinci sau de patru ani (Ion Răducanu, Marin A. Lupu, Gheorghe Dolgu, Paul Bran, Ion Gh. Roșca), opt au avut câte un mandat de cinci sau patru ani (Anton Davidoglu, Stanislas Cihoski, Ion N. Angelescu, Vasile Malinschi, Mihail Hașeganu, Ilie Văduva, Alexandru Puiu, Constantin Bărbulescu), ceilalți având perioade mai mici de conducere. Cea mai lungă perioadă de conducere a avut-o Marin A. Lupu (nouă ani), urmat de Ion Răducanu (opt ani și opt luni), iar cea mai scurtă a avut-o Anton Alexandrescu (patru luni).

Opt au fost aleși (Stanislas Cihoski, Ion N. Angelescu, Gheorghe Tașcă, Ion Răducanu, Alexandru Puiu – în mandatul 1986-1990, Constantin Bărbulescu – în mandatul 1992-1996, Paul Bran, Ion Gh. Roșca), 12 au fost demși, doi și-au dat demisia (Victor Slăvescu, Nicolae M. Maxim).

Mulți au fost membri ai unor partide politice: Stanislas Cihoski – Partidul Conservator; Ion N. Angelescu – Partidul Poporului; Gheorghe Tașcă – Partidul Conservator Democrat, Partidul Național Democrat, Partidul Național Țărănesc; Ion Răducanu – Partidul Național Democrat, Partidul Național Țărănesc; Marin I. Mazilescu – partidul legionarilor; Eftimie Antonescu – Partidul Național Liberal; Victor Slăvescu – Partidul Național Liberal; Anton Alexandrescu – Partidul Național Țărănesc și Partidul Comunist Român. Toți rectorii cu mandate între 1948 și 1989 au fost membri ai Partidului Comunist Român. Constantin Bărbulescu a fost membru al Partidului Comunist Român, înainte de 1989, și membru al Frontului Salvării Naționale, după 1990. Paul Bran și Ion Gh. Roșca au fost membri ai Partidului Comunist Român înainte de 1989.

Nouă au fost demnitari (miniștri, secretari de stat, secretari generali ai ministerelor): Stanislas Cihoski, Ion N. Angelescu, Gheorghe Tașcă, Ion Răducanu, Victor Slăvescu, Anton Alexandrescu, Vasile Malinschi, Gheorghe Dolgu, Ilie Văduva. Doi au fost guvernatori ai Băncii Naționale: Marin A. Lupu, Vasile Malinschi. Patru au fost ambasadori ai României în unele țări: Gheorghe Tașcă, Mihail Hașeganu, Mircea Nicolaescu, Gheorghe Dolgu.

Patru au fost membri, membri corespondenți sau membri de onoare ai Academiei Române (Gheorghe Tașcă, Ion Răducanu, Victor Slăvescu, Gheorghe Dolgu⁵).

Trei sunt în viață: Gheorghe Dolgu, Alexandru Puiu, Ion Gh. Roșca⁶.

Despre unii, autorii au găsit informații puține. Din acest motiv considerăm prezentul volum o carte deschisă tuturor celor care consideră util să ne ajute, pentru edițiile viitoare, cu detalii care să întregesc tabloul rectorilor Academiei noastre. Cititorii sunt invitați să completeze monografia cu propriile cercetări.

Mulțumim pe această cale tuturor celor care au încurajat și sprijinit apariția acestei cărți, prima lucrare care are ca tematică viața, opera și strădaniile celor care au condus de-a lungul unui secol destinul Academiei de Studii Economice din București.

Autorii,

Ion Gh. Roșca și Liviu Bogdan Vlad

București, 4 ianuarie 2013

⁵ De asemenea, membru titular, în perioada 1955-1992, a fost Vasile Malinschi, iar membru corespondent, între 1993 și 2010, prof. Constantin Bărbulescu.

⁶ Din păcate, în 2023, la momentul apariției noii ediții a prezentei lucrări, profesorii Gheorghe Dolgu, Alexandru Puiu și Ion Gh. Roșca nu mai sunt în viață.

Geneza și ctitorii. Nicolae D. Xenopol

La organizarea învățământului economic românesc a contribuit o „ generație de aur ” de intelectuali specialiști, care au pus bazele unui nou sistem educațional, considerat performant în școlile surori din Occident. Proiectul Academiei se leagă de numele unui mănunchi de intelectuali ai perioadei interbelice. Motorul acestor ambiții firești, lăudabile a fost alimentat de către ministrul industriei și comerțului, Nicolae D. Xenopol, de Stanislas Cihoski, Ion Răducanu și alți reprezentanți ai unor instituții importante ale timpului.

6 aprilie 1913 reprezintă momentul istoric, remarcabil pentru învățământul superior românesc, în care M. S. Regele Carol I a emis decretul de promulgare a Legii Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale⁷. În mod firesc, 6 aprilie a fost adoptată ca Ziua Academiei de Studii Economice din București.

Scopul Academiei era acela de a „*da cunoștințe superioare și aprofundate în domeniul științelor comerciale și economice, de a pregăti pentru carierele comerciale și industriale, de a pregăti pentru funcțiunile administrațiilor publice, cu caracter economic*”⁸.

În timp, s-a dovedit că rostul Academiei și roadele ei au făcut-o să devină o instituție mai completă decât academiile germane de profil, cu o cultură mai aprofundată decât institutele comerciale italiene, apropiindu-se mai mult de London School of Economics and Political Science.

Pentru descrierea evenimentelor care au condus la înființarea Academiei de Studii Economice din București, autorii preferă să reproducă un text din raportul

⁷ Vezi Anexa 1.

⁸ *Anuarul*, an XIV, 1927, p. 103.

20 de ani de activitate – 1913-1933⁹, bazându-se pe veridicitatea lui, garantată de faptul că lucrarea a fost elaborată sub coordonarea lui Ion Răducanu:

„La 23 Octombrie 1912, Ministerul de Industrie și Comerț cere atașajilor comerciali din Hamburg, Anvers, Londra și Paris ca să trimită de urgență tot materialul informativ și documentar privind Academiiile și Facultățile comerciale din țările respective.

Se începuse a se studia chestiunea înființării în București a actualei Academii Comerciale. La începutul lunii Noembrie 1912, materialul sosit se ia în cercetare. Se stăruie atunci să fie primiți în Academie atât diplomații, cât și absolvenții cu certificat ai Școalelor Comerciale Superioare din Țară; cei cu școli comerciale practice funcționând pe lângă licee și cei cu cursuri serale cer și ei admiterea în Academie, chiar cu concurs; la 4 Februarie 1913 se înaintează Ministerului de Industrie și Comerț de către Camera de Comerț și Industrie din Galați un memoriu întocmit de către comercianții și industriașii gălățeni, cerându-se înființarea Academiei Comerciale în portul Galați și insistându-se că «tendența de a centraliza totul în Capitală este păgubitoare dezvoltării normale a Țării, congestionându-se prea mult centrul și anemiindu-se regiuni importante». La proiectul întocmit de Minister și trimis Camerelor de Comerț și de Industrie din Țară, răspund asociațiile de industriași, negustori și de tineri titrați ai Școalelor Comerciale Superioare, arătând punctele lor de vedere. O comisiune fusese întocmită încă din 22 octombrie 1912 din domnii: D. Hagi-Theodoraky, președintele Camerei de Comerț din București; Chr. D. Staicovici, secretarul Camerei de Comerț din București; D. Comșa, fost director la Banca Națională; Stanislas Cihosky, profesor la Școala de Științe de Stat; A. Blank, directorul Băncii Marmorosch Blank și C-ia; M. Brătilă, directorul Școlii Superioare de Comerț din București, și G. I. Juvara, directorul Comerțului din Ministerul de Industrie și Comerț, ca secretar al comisiei funcționând actualul Rector al Academiei, domnul Profesor dr. I. Răducanu.

⁹ *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București – 20 de ani de activitate – 1913-1933*, Tipografiile Române Unite, București, 1933, pp. 3-7.

S'a studiat materialul sosit din străinătate; s'a ținut seama de observațiunile întemeiate aduse pe calea memoriilor directe și pe calea presei; s'a făcut redactarea Proiectului Legii și a Regulamentului, urmărindu-se înzestrarea țării cu una din instituțiile menită să aducă servicii necontestate vieții economice din România Mare, postbelică, căci în 1913 se puteau întrezări unele din modificările fundamentale ce se vor produce în așezarea geografică a Statelor refăcute pe temeiul principiului etnic.

La 18 Ianuarie 1913, în urma raportului prezentat de Nicolae Xenopol, Ministrul de Industrie și Comerț de atunci, raport având alăturat Proiectul de Lege alcătuit pentru înființarea în București a unei Academii de Înalte Studii Comerciale, Consiliul de Miniștri autorizează pe Ministrul Industriei și Comerțului ca să supună la Înalta aprobare și semnătură a Majestății Sale Regelui Proiectul de Mesagiu pentru înaintarea în deliberarea Senatului a Proiectului de Lege pentru înființarea în București a unei Academii de Înalte Studii Comerciale și Industriale. Senatul în ședința dela 20 Februarie 1913, votează și adoptă Proiectul de Lege pentru înființarea Academiei, iar în ședința dela 3 Aprilie 1913, tot Senatul, după ce avusese loc și debaterile cu anumite modificări din Camera Deputaților, votează definitiv Proiectul.

Corpurile Legiuitoare votând și adoptând Proiectul de Lege pentru înființarea la București a Academiei de Înalte Studii Comerciale, la 6 Aprilie 1913, se supune la Înalta aprobare și semnătură a Majestății Sale Regelui, proiectul de Decret pentru sancționarea și promulgarea legii Academiei; la 10 Aprilie 1913, se înaintează Ministerului de Justiție, în original, Înaltul Decret Regal Nr. 2978 din 1913, prin care se sancționează și promulgă Legea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, dispunându-se păstrarea Decretului în arhivele Statului; urmează apoi publicarea Legii în Monitorul Oficial. La 19 Iunie 1913, Consiliul de Miniștri aprobă Regulamentul pentru stabilirea cursurilor și conferințelor, iar după îndeplinirea formelor legale la 30 August 1913, Regulamentul intră în vigoare odată cu Legea Academiei, odată cu inaugurarea cursurilor primului an al Academiei, în toamna anului 1913.

La 13 Mai 1913, marele industriaș P. Sp. Topali din Vaslui, oferă Academiei o donație de 5000 lei (5000 lei aur – 160.000 lei stabilizați),

adăogând că face aceasta „în dorința de a vedea pășind spre progres tineretul menit de a da dezvoltării economice a Țării cea mai largă extensiune posibilă”.

La 27 Mai 1913, potrivit cu art. 6 din Legea Academiei, se înaintează spre semnare și aprobare Maiestății sale Regelui un Decret pentru constituirea primului Consiliu de Administrație: doctor Const. I. Istrati, profesor universitar, fost ministru; Gh. Fernic, mare industriaș, președintele Camerei de Comerț și Industrie din Galați; Walter Dichin, directorul Băncii de Credit Român; Gh. Șerban, industriaș, fost președinte al Camerei de Comerț și Industrie din Iași; C. Brătășanu, Ing. și industriaș. Adunarea generală a Camerei de Comerț din București, în ședința dela 30 Mai 1913, desemnează pe d-nii D. Haği-Theodoraky și D. D. Bragadiru ca membri în Consiliul de Administrație al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale. La 6 Iunie 1913 se prezintă pentru semnătură și aprobare, Maiestății Sale Regelui, Decretul pentru numirea Domnului Alexandru N. Ștefănescu, fost director al Băncii Naționale, director general la Banca Românească, ca delegat al Ministerului Industriei și Comerțului în Consiliul de Administrație al Academiei.

Odată cu începerea anului școlar în Octombrie 1913, la Apelul Ministerului de Industrie și Comerț se consemnează pe numele Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale următoarele sume:

Camera de Com și Ind din	Iași	Lei 1.000.—
„ „ „ „ „ „	Pitești	„ 1.000.—
„ „ „ „ „ „	Tulcea	Nimic
„ „ „ „ „ „	Brăila	„ 1.000.—
„ „ „ „ „ „	Constanța	„ 1.000.—
„ „ „ „ „ „	Putna	„ 500.—
„ „ „ „ „ „	Dolj	„ 2.000.—
„ „ „ „ „ „	Botoșani	„ 600.—
„ „ „ „ „ „	Ploești	„ 1.200.—
„ „ „ „ „ „	Galați	„ 1.500.—
„ „ „ „ „ „	București	„ 5.000.—

Consiliul de Administrație, luând măsuri ca să se facă o largă publicitate, ține ședințe zilnic și desbate pe larg complectarea corpului profesoral al Academiei. Numai grație acestei munci intense și a unei cercetări obiective, corpul profesoral al primului an poate începe regulat cursurile la 1 Noembrie 1913, cu o populațiune de aproape 700 studente și studenți.

În administrația Academiei sunt numiți: D-l prof. A. Davidoglu, Rector, iar ca secretar d-l Const. Bungețianu, Doctor în Științele Economice și Financiare dela Facultatea de Drept a Universității din Paris; ca personal ajutător un impiegat la secretariat, o ajutoare de impiegat și un alt impiegat la bibliotecă, iar ca personal de serviciu 4 cameriști.

Proiectul de buget, ca și descărcarea exercițiilor bugetare, s'au prezentat până la plecarea în Moldova (toamna lui 1916) regulat, Ministerului de Industrie, după ce au fost anual elaborate și cercetate de o comisiune întocmită de Rectorul Academiei și următorii membri: Alex. Ștefănescu, Dr. Const. Istrati, Spiridon Iacobescu și I. Răducanu.

Recrutarea Corpului profesoral stârnise unele nemulțumiri, la cari fostul ministru Nicolae Xenopol răspundea invitând pe nemulțumiți ca să asiste la cursuri și să se convingă de munca depusă și de metoda folosită. Acest procedeu a dat rezultate bune, a calmat spiritele, iar unele campanii de gazetă au încetat. Vizitele inopinate ale Ministrului constituiau un obicei al său, urmărind deaproape tot ce se făcea în instituțiune. După unele prelegeri, la cari asistase, se făceau discuțiuni luminoase și învățământul Academic profită mult din observațiunile sale și din interesul deosebit ce păstra Academiei.

Nicolae Xenopol și Alex. Radovici¹⁰ au fost adevărați ctitori ai învățământului academic; severi, dar judecători drepecți și muncitori neobosiți, au rămas în amintirea neștearsă a pesonalului academic [...]

¹⁰ S-a născut la 20 iulie 1860 la Ploiești. A absolvit Liceul „Matei Basarab” din București, și dreptul la Paris (1884). A fost membru al Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România (PSDMR), al cărui lider a devenit în 1893. Între anii 1897 și 1899 a fost primar al orașului Iași. În anul 1900 s-a retras din PSDMR și s-a înscris în Partidul Național Liberal. A fost de mai multe ori deputat și senator. În perioada 4 ianuarie 1914 - 11 decembrie 1916 a fost ministru al industriei și comerțului, sprijinind dezvoltarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. În 1917 a fost numit director al Băncii Naționale a României. A murit în 2 iunie 1918 la Iași.

Cei cari au gospodărit Academia au lăsat în sufletul studenților, pe lângă erudiție, o înțelegere adâncă a nevoilor studentești. Toți Rectorii cari s-au succedat și-au făcut o datorie a vieții din obligația de a sprijini inteligențele doritoare de lumină, însă fără mijloace materiale”.

Proiectul legii de înființare a AISCI a declanșat dispute în cele două camere ale Parlamentului României, adversarii ei invocând diverse motive: lipsa personalului didactic calificat, acoperirea necesarului de economiști de către școlile medii și superioare deja existente și de către facultățile de drept. Inițial, s-a propus integrarea noii instituții în cadrul Facultății de Drept a Universității din București, având ca argument că doar universitățile sunt cele care pot „profesa știința”. Acest lucru era alimentat din Legea Spiru Haret, din 1899, care înlocuise vechea misiune a universității – după modelul francez – „profesorii expun ideile unei discipline științifice, studenții trebuind să asculte și apoi să treacă examenele”, cu cea promovată, în special de Germania – „universitatea trebuie să creeze știință”. Istoria consemnează faptul că izbânda înființării AISCI poartă amprenta autorității politice a prim-ministrului Titu Maiorescu și a perseverenței lui Nicolae D. Xenopol.

Titulatura noii instituții urma să corespundă cu cea a unora din Occident: Academia de Înalte Studii Comerciale. La propunerea academicianului Sabba Ștefănescu, senator, s-a inclus și termenul „Industriale”.

Instituția s-a numit *Academie* și nu *Universitate* deoarece nu a fost înființată în cadrul Ministerului Instrucțiunii Publice, ci în cel al Ministerului Industriei și Comerțului. Ea a trecut în subordinea ministerului care se ocupa de învățământ printr-o decizie din 1934 (efectiv trecerea s-a făcut la 1 ianuarie 1935, odată cu debutul anului financiar). De-a lungul timpului, instituția a avut mai multe denumiri: Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (1913-1947), Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste (1947-1948), Institutul de Științe Economice și Planificare (1948-1958), Institutul de Științe Economice (1958-1967), Academia de Studii Economice (din 1967). Între 1952 și 1967, denumirea cuprindea adaosul *V. I. Lenin*.

Nicolae D. Xenopol s-a născut pe 11 septembrie 1858, la Iași. Este fratele mai mic al istoricului Alexandru D.¹¹ Xenopol¹². În familia sa au mai fost trei

¹¹ Tatăl avea prenumele Dimitrie.

¹² Considerat cel mai mare istoric român – după Nicolae Iorga, care îi fusese student. Statuia lui A. D. Xenopol, impozantă, de Constantin Baraschi, este amplasată în fața

surori și un frate, Filip, arhitect¹³. A urmat școala în orașul natal, terminând liceul surori și un frate, Filip, arhitect¹⁴. A urmat școala în orașul natal, terminând liceul în anul 1877. În același an a plecat la studii la Berlin, Facultatea de Filosofie, cu sprijinul Societății *Junimea*, care i-a facilitat obținerea unei burse. După un an a renunțat la bursă și s-a înscris la Facultatea de Drept de la Paris, pe care a urmat-o trei ani. În anul 1881 s-a întors în țară pentru a-și clarifica situația militară. În același an și-a finalizat studiile, devenind doctor în drept la Universitatea din Liège. Nicolae D. Xenopol a fost scriitor, jurnalist, jurist, economist și om politic¹⁵.

Nicolae D. Xenopol
(1858-1917¹)

Ca scriitor¹⁶, s-a remarcat prin opera sa de orientare realistă. Nicolae D. Xenopol susținea¹⁷: „*Destul e ca romanul să fie scris din viața națională, tipurile pot fi oricari, din clasele de jos, din comercianți, din funcționari, militari sau din așa numita aristocrație. Esențialul e ca tipurile să fie adevărate și, ca desfășurare a întâmplărilor, să nu se depărteze niciodată de realitate*”. A debutat în anul 1874 cu versuri în revista *Convorbiri literare*. În 1877 a devenit membru al Societății *Junimea* din Iași, din care făcea parte și fratele său, Alexandru. A publicat, în perioada 1879-1880, în *Convorbiri literare*, revistă a Societății, romanul social *Pășurile unui american în România* (romanul a fost publicat integral în 1892). Al doilea roman al său a fost *Brazi și putregai. Moravuri provinciale române*, publicat în 1881. În anul 1882 s-a despărțit de Societatea *Junimea*, devenind un critic vehement al ei și al

sediului Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Un colegiu economic din București îi poartă numele.

¹³ Între altele, la 1890, a transformat casele Bellu și Cesianu în primul sediu al Academiei Române – pe locul pe care și astăzi se află sediul istoric al instituției.

¹⁴ Între altele, la 1890, a transformat casele Bellu și Cesianu în primul sediu al Academiei Române – pe locul pe care și astăzi se află sediul istoric al instituției.

¹⁵ Vezi și la Ion Vorovenci, *Nicolae D. Xenopol – The Founder of the Academy of High Commercial and Industrial Studies of Bucharest*, în *Amfiteatru Economic*, vol. 13, nr. 30/ 2011, pp. 652-657.

¹⁶ Informațiile au fost preluate din Iacob Negruzzi, *Amintiri din Junimea*, Biblioteca pentru toți, București, 1970.

¹⁷ Constantin Cubleşan, *Începuturile romanului realist românesc: N. Xenopol*, în *Annales Universitatis Apulensis*, Series Philologica, Vol. I, nr. 9, 2008, pp. 19-26.

membrilor săi. În același an a publicat un articol împotriva lui Mihai Eminescu, în gazeta *Telegraful de București*¹⁸, făcând aluzii la originile etnice ale acestuia, ca răspuns la un articol asemănător scris de Eminescu împotriva sa¹⁹. Unii critici îl consideră pe Nicolae D. Xenopol un detractor al poetului național. A fost însă un apropiat al scriitorului Ion Luca Caragiale. În 1891, Nicolae D. Xenopol și-a adunat o parte din scrierile satirice în volumul *Cronici glumețe*. A scris, împreună cu Ciprian Porumbescu, corala *Erna*, publicată de Societatea muzicală *Armonia*, în 1885. În același an a publicat satira politică *Hatârul*²⁰. În anul 1886 a publicat *Contrazicerile d-lui T. Maiorescu* și, în 1895, lucrarea *Psihologia mulțimei*.

Ca *jurnalist*, a colaborat la mai multe publicații, pe unele dintre ele coordonându-le. Astfel, a fost redactor-șef al ziarului *Românul* (din 1882), de orientare liberală, sub direcția lui C. A. Rosetti – în care a polemizat cu *Junimea* – și al ziarului *Voința Națională* (din 1885), pe care l-a părăsit în 1897, trecând la ziarul *Drapelul*. Din octombrie 1886 a colaborat cu revista *Contemporanul*, de ideologie muncitorească, condusă de Constantin Dobrogeanu Gherea. În perioada 1911-1912, împreună cu Alexandru D. Xenopol și Mihail Dragomirescu, a editat jurnalul *Țară nouă*. Cea mai importantă revistă pe care a înființat-o și coordonat-o, între anii 1904 și 1915, a fost *Le Mouvement Économique*, cu subtitlul *Roumanie, Péninsule Balkanique, Turquie d'Asie*. Unele numere în original se găsesc și azi la Harvard University.

Ca *om politic*, după părăsirea Junimii, care era de orientare conservatoare, a devenit membru al Partidului Național Liberal (1882-1906), Partidului Conservator,

¹⁸ *Un caz de patologie cerebrală*, în *Telegraful de București* din 5 mai 1882 (vezi la Dan Toma Dulciu, *Polemica Eminescu – N. Xenopol sau jocul de-a xenofobia*, Viena, 2017, la https://www.academia.edu/31110395/Polemica_Eminescu_N_Xenopol_sau_jocul_de_a_xenofobia).

¹⁹ *Materialuri etnologice privind în parte și pe d. Nicu Xenopolos, criticul literar de la «Pseudo-Românul»*, în *Timpul* din 8 aprilie 1892.

²⁰ Este textul unei conferințe susținute sub egida Ateneului Român, la 14 martie 1885. Lucrarea *Hatârul* a fost republicată, în broșură (43 de pagini), la Editura ASE, la 1 noiembrie 2013, la împlinirea unui secol de la deschiderea cursurilor instituției, într-o ediție îngrijită de Ion Vorovenci.

condus de Grigore Cantacuzino (1906-1908), Partidului Conservator Democrat, condus de Tache Ionescu (1908-1917). În perioada 1885-1888 a fost șeful de cabinet, la Interne, al lui Ion C. Brătianu, care era și prim-ministru. Din anul 1895 a fost deputat sau senator în toate legislaturile, până la decesul său. În perioada 14 octombrie 1912 - 31 decembrie 1913 a fost ministrul industriei și comerțului. În februarie-martie 1913, în *România ilustrată*, I. Rusu-Abrudeanu îl elogia: „De câte ori îl vedem nu știm ce să admirăm mai degrabă în D-Sa.

[...] Programul său este vast. Numărăm în trecut: Academia comercială²¹, modificarea legii firmelor, a patentelor, reorganizarea burselor și camerelor de comerț, reorganizarea ministerului industriei, modificarea legii petrolifere, crearea Casei funcționarilor publici etc.”. În 1915, N. D. Xenopol s-a alăturat *Federației unioniste* transpartinice, condusă de Nicolae Filipescu (Tache Ionescu fiind unul dintre vicepreședinți), care susținea intrarea României în Primul Război Mondial alături de Antanta și formarea României Mari. Opera sa și a fratelui său, Alexandru, fusese interzisă în spațiul austro-ungar încă din 1911. În 13 septembrie 1917 a fost numit ministru plenipotențiar – ambasador – al României în Japonia (primele relații ale României cu Japonia se stabiliseră în același an). Nicolae D. Xenopol rămâne astfel în istorie ca primul ambasador al României la Tokyo²².

Ca *economist*, a promovat politica protecționistă, susținând că producția românească trebuie protejată prin politici vamale corespunzătoare. Pe lângă contribuția la publicarea revistei *Le Mouvement Économique*, a promovat o serie de legi cu privire la structura profesiilor, la funcționarea uniunilor comerciale și la compensațiile salariaților. În 1916 a publicat studiul *La Richesse de la Roumanie*²³. Înaltul său profesionalism l-a recomandat ca membru în comisiile de negociere

²¹ Denumirea uzuală, în epocă, a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale.

²² Vezi și la Radu Șerban, *Români de roman în Japonia*, Coresi Publishing House, București, 2021, pp. 119-140.

²³ Versiunea originală a fost în limba franceză. *Bogăția României* (239 de pagini) s-a publicat în limba română în 2013, la Editura ASE, la centenarul instituției, într-o ediție îngrijită de către Ion Vorovenci și în traducerea unui colectiv coordonat de către Corina Lascu-Cilianu. Volumul include „Câteva considerații asupra vieții și activității lui Nicolae D. Xenopol”, de asemenea de Ion Vorovenci.

pentru tratatele comerciale cu Turcia, Franța și Austria. A căutat să influențeze prezența produselor românești pe piețele externe și să atragă capitalul străin în România. În *Revista Economică*, Vol. XIV, Sibiu, nr. 47, 24 noiembrie 1912, p. 473, a apărut următoarea caracterizare a lui Nicolae D. Xenopol: „*Noul ministru de comerț al României, unul dintre cei mai distinși economiști ai țării, este un temeinic cunoscător și a stărilor economice și financiare dela noi. La inițiativa D-Sale s'a publicat încă în 1905 și o dare de seamă asupra băncilor noastre*²⁴, în revista franceză din București: *Le Mouvement économique (Roumanie et Péninsule balkanique) redigiată de D-Sa*”.

Nicolae D. Xenopol a avut o fire rebelă, severă și aprigă, fiind recunoscut ca un mare naționalist. Polemicile sale cu diverse personalități politice și culturale erau dure. Unele dintre ele au fost duse până la acte violente. El s-a dueltat, la propriu, cu Constantin Bacalbașa (duelul nu s-a soldat cu victime) și a avut un conflict cu Nicolae Filipescu și A. A. Balș, descris astfel de C. Bacalbașa²⁵: „*În seara de 10 Martie Alexandru Balș – prieten intim al lui Nicu Filipescu – trece pe la Cofetăria Capșa și comunică acestuia intenția de a pălmuși pe Nicolae Xenopolu la el acasă. Nicolae Xenopolu era redactor la ziarul guvernamental *Voința Națională* și în acest ziar atacase pe Balș. Filipescu se asociază cu Balș, amândoi intră în casa lui Xenopolu, Balș îl pălmuiește; Xenopolu ia un revolver și trage 2 focuri, dar gloanțele se opresc în blana lui Balș. Afacerea se judecă înaintea judecătoriei ocolului I care condamnă pe Balș ca autor principal și pe Filipescu ca complice la câte 6 luni închisoare, 400 lei amendă și 500 lei daune*”.

De la Nicolae D. Xenopol ne rămâne însă o moștenire instituțională aparte: el este cel care a înființat Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Acum îi sunt contrazise și afirmațiile sale conform cărora „*Mai târziu se va uita cine este autorul acestei legi, dar un lucru va rămâne: Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, un așezământ care va contribui la propășirea economică a țării*”²⁶. Membrii comunității universității economice din

²⁴ Lucrarea se intitulează *Băncile române din Transilvania și Ungaria*, autorul ei fiind Constantin Popp, funcționar la Banca Albina din Sibiu.

²⁵ Constantin Bacalbașa, *Bucureștii de altădată. 1885-1901*, Vol. II, Editura ziarului Universul Soc. Anonimă, 1928, p. 41.

²⁶ Dezbaterile Senatului, Sesiunea ordinară 1912-1913, 20 februarie 1913, p. 237, apud Ion Vorovenci, *Istoria Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (1913-1947)*, Editura ASE, București, 2010, p. 71.

Piața Romană au recunoscut și recunosc meritul incontestabil al lui Nicolae D. Xenopol ca ctitor al ei. În 1929, apărea un volum de articole și cuvântări, *Doi oameni și o operă: Nicolae Xenopol – Stanislas Cihoski și Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București*. În a doua parte a secolului al XX-lea însă, istoria părea să-l fi uitat. Mai recent, Senatul Academiei de Studii Economice din București, în ședința din 6 aprilie 2011, a hotărât susținerea unui proiect de realizare a bustului lui Nicolae D. Xenopol, care – în 2013, la centenarul instituției – a fost plasat în fața Palatului din Piața Romană. Lucrarea, în bronz, este semnată de către sculptorul Ioan Ladea. Demersul nu era chiar o

noutate: în 1929 s-au depus ceva sume în vederea ridicării unui bust „economistului Nicu Xenopol” – așa cum era identificat, cu familiaritate, de către contemporani – fără ca noi să avem cunoștință ca lucrarea să se fi împlinit atunci.

În 2013, și la cripta familiei de la Cimitirul Bellu a fost așezată o placă de marmură, comemorativă, cu următorul conținut: „In memoriam Nicolae D. Xenopol fondatorul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, din partea Academiei de Studii Economice din București, cu ocazia centenarului 1913-2013”.

Anton Davidoglu (1876-1958)

Rector: 1913-1918

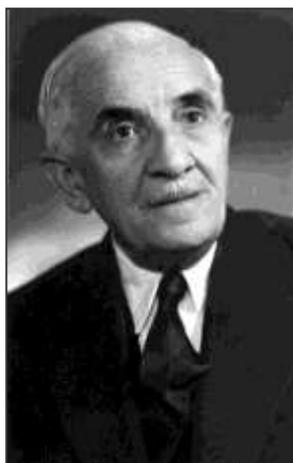
*Nu e nimica mai dulce și mai sfânt
decât vestirea nelămurită a unei idei
ce va răsări, fie în mintea omului,
fie în timpul oamenilor.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 16 iunie 1876, la Bârlad, unde a făcut școala primară și secundară. Născut într-o familie de intelectuali, Anton Davidoglu a fost elev al cunoscutei Școli Normale din Paris. După trecerea examenului de licență în matematici în anul 1897, și-a susținut doctoratul la Universitatea Sorbona, la finele anului 1900, cu o strălucită lucrare, *Sur l'equation des vibrations transversales des*

*verges elastique*²⁷, care trata o problemă, pe atunci de actualitate, despre ecuația diferențială ordinară de gradul 4. Din comisia de doctorat, condusă de către Emile Picard (1856-1941), a făcut parte și celebrul matematician Henri Poincaré (1854-1912). A fost al unsprezecelea român doctor în matematici.

În anul 1902 a devenit profesor agregat, iar în 1905 profesor titular la Catedra de Calcul diferențial și integral a Universității din București. Printre discipolii săi s-au numărat matematicieni români celebri, cum ar fi: Theodor Angheluță (1882-1964), Victor Vâlcovici (1885-1970), Miron Nicolescu (1903-1975), Dan Barbilian (1895-1961), Alexandru Pantazi (1896-1948), Nicolae Ciorănescu (1903-1957), Grigore C. Moisil (1906-1973), Tiberiu Popoviciu (1906-1976), Caius Iacob (1912-1992) etc. I-a fost profesor viitorului matematician și academician Traian Lalescu²⁸ și a coordonat teza de doctorat a matematicianului, de asemenea viitor Academician, Grigore Moisil:

Mecanica analitică a sistemelor continue.

A devenit profesor definitiv la *Catedra de Matematică financiară aplicată, teoria și tehnica asigurărilor* de la AISCI, prin Decretul Regal nr. 5050, din 23 iulie 1913²⁹. A fost numit rector al AISCI în aprilie 1913, pentru un mandat de cinci ani.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Profesor la Catedra de Calcul diferențial și integral la Universitatea București (1905-1941);
- Decan al Facultății de Științe a Universității din București (din 1937);
- Șef de sector la Institutul de Matematică al Academiei Române (1956-1958).

²⁷ Teza de doctorat a fost citată de A. H. Love în lucrarea *Mathematical theory of elasticity*, Cambridge, 1934.

²⁸ Academician la secțiunea științe din cadrul Academiei Române, primul rector al Școlii Politehnice din Timișoara. Fondator al teoriei ecuației integrale, recunoscut ca atare în planul științei matematice universale.

²⁹ *Dare de seamă pe anii 1913-1918 publicată de Rectoratul academiei*, Tipografia Profesională Dimitrie C. Ionescu, București, 1918, p. 43.

La 1 septembrie 1913 s-a publicat, în *Monitorul Oficial* nr. 128, Decretul Regal nr. 5948 privind primul Regulament pentru organizarea și administrarea AISCI: durata studiilor era de trei ani; disciplinele (cursurile și conferințele) de cultură generală se regăseau, cu precădere, în anul I, anul al III-lea fiind destinat, în întregime, disciplinelor de specialitate. Planul de învățământ cuprindea 27 discipline, dintre care 11 cursuri și 16 conferințe.

***Clădirea în care a funcționat AISCI de la înființare până în noiembrie 1926.
Imobilul a fost demolat la sfârșitul anilor 1930, odată cu sistematizarea Pieței Palatului***

În mandatul profesorului Anton Davidoglu s-au făcut primele angajări ale cadrelor didactice ale AISCI. În iunie-august 1913 au fost angajați profesorii Eugen Ludwig, Stanislas Cihoski, Benone Mirinescu. În septembrie 1913 au fost angajați profesorii Gheorghe Tașcă, Spiridon Iacobescu, în octombrie, conferențiarul Dumitru R. Ioanițescu, Gheorghe Arghirescu și Konrad Richter, iar în noiembrie, conferențiarul Vasile Stoicovici și Ion Tutuc.

Inaugurarea cursurilor s-a făcut pe 1 noiembrie 1913, ora 10.00, în amfiteatrul clădirii închiriate și amenajate de AISCI, aflate pe Calea Victoriei nr. 102, în vecinătatea Bibliotecii Centrale Universitare (clădirea nu mai există, dar, în partea dreaptă a imaginii, profilul bibliotecii este același până în ziua de astăzi).

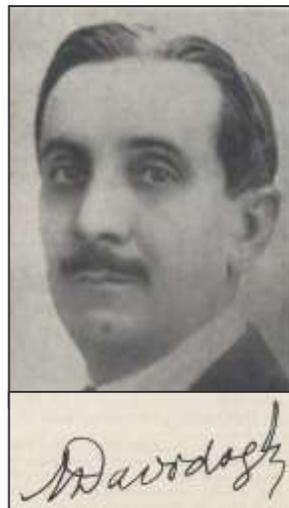
În cuvântul de deschidere, prof. dr. Anton Davidoglu spunea³⁰: „Să-mi fie permis ca primul nostru omagiu să fie adresat domnului ministru al Industriei și Comerțului, omagiu de mulțumire pentru ideea și înfăptuirea acestei Academii [...] Cât a fost de dorită crearea acestei instituțiuni de tineretului nostru intelectual și ce lacună dispărea astăzi din învățământul nostru practic superior prin întemeierea acestui înalt așezământ cultural, se vede în chip strălucitor din numărul imens și neașteptat al celor înscriși [...]

Viața economică de azi pretinde specialiști bine pregătiți; comerțul, industria, agricultura, finanțele, își sporesc neîncetat câmpul de activitate și – lărgindu-și mereu orizontul, caută mijloace de înavuțire [...]

Comerciantul de azi, ca și conducătorul de bancă, ca și întreprinzătorul [...] au nevoie de o adevărată enciclopedie; fără o cultură generală serioasă, o specializare nu este posibilă; rezolvarea chestiunilor economice nu este nici ea posibilă fără erudiția întreagă a cercetătorului economic [...]

Această Academie trebuie să devină un focar în jurul căruia să se concentreze și de care să depindă întreaga activitate intelectuală economică [...]”.

În același discurs, Anton Davidoglu descria astfel modul în care era pregătit primul an universitar: „Primul an de studii este complet pregătit cu următoarele materii: 6 cursuri – Elemente de drept cu dezvoltări asupra obligațiunilor, contractelor speciale, gajului privilegiilor și ipotecilor; Economie politică și istoria doctrinelor economice, economia națională; Contabilitate comercială; Statistică (în special economică); Matematică financiară aplicată, teoria și tehnica asigurărilor; Fizica și chimia industrială aplicate; 4 conferințe – Industria și meseriile în România cu legislația lor; Geografia economică cu dezvoltări asupra piețelor Orientului; Corespondența și convorbirea germană; Corespondența și convorbirea franceză; 3 cursuri libere – engleză, italiană și economia rurală.

³⁰ Douăzeci de ani de activitate a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. 1913-1933. Privire critică, Institutul de Arte Grafice și Editură „Tiparul Românesc” S.A. București, 1933, pp. 13-16 – La inaugurarea cursurilor Academiei Comerciale – Cuvântarea rostită de către d-l A. Davidoglu, cel dintâi rector al Academiei de Comerț și profesor universitar.

Corpul profesoral este complet întocmit, iar numărul studenților înscriși este de 603³¹, dintre cari 15 scutiți de taxa de înscriere; 34 fete și 569 băieți; 107 străini și 496 români; 100 cu liceu, 29 cu echivalențe și 474 cu școala comercială”.

Al doilea an universitar a început pe 15 octombrie 1914. În februarie 1915 au fost angajați profesorii Virgil-Traian N. Madgearu, Ion Răducanu, Mihai Pașcanu și conferențiarul Ion N. Angelescu, Ion Gr. Dimitrescu, Eugen Porn, Romulus Ionașcu. În iunie 1916 au fost angajați conferențiarul Emil M. Brancovici, Vasile Iscu, Constantin Bungețianu.

Un eveniment deosebit în istoria învățământului superior românesc l-a constituit deschiderea, la 25 ianuarie 1916, a cursului *Teoria și tehnica întreprinderii* (la anul al III-lea), de către Virgil-Traian N. Madgearu, considerat primul curs de management modern din România și pionierat în Europa. Tema abordată pe 25 ianuarie 1916 a fost *Studiul practic al întreprinderilor comerciale și industriale*, urmată, pe 28 ianuarie același an, de *Studiul transporturilor în economia socială*.

În 1917, din cauza Primului Război Mondial, anul universitar s-a dezorganizat, cursurile s-au suspendat, o parte a comunității academice mutându-se la Iași. Mai apoi cursurile au continuat atât la București, cât și la Iași. În perioada 1916-1918, Anton Davidoglu s-a refugiat la Sankt Petersburg. Mandatul de rector i s-a încheiat în februarie 1918.

Fire platonice, Anton Davidoglu a continuat, consecvent, studiul științelor matematice, într-o perioadă în care avea loc redefinirea întregii matematici cu ajutorul unui singur limbaj: logica matematică.

Anton Davidoglu ocupă un loc de seamă în galeria marilor matematicieni români. Alături de Ion Tutuc, poate fi considerat fondator al domeniului matematicilor aplicate în economie. Așa cum declara chiar el, Anton Davidoglu și-a dedicat întreaga activitate îndeletnicirilor științifice (matematică, inginerie cadastrală, pedagogie aplicată), nu a avut nicio funcție în aparatul de stat și nu a fost amestecat niciodată în niciun fel de curent politic.

Anton Davidoglu a fost inițiatorul cercetărilor românești în domeniul ecuațiilor diferențiale ordinare sau cu derivate parțiale. A contribuit la dezvoltarea analizei matematice și a ecuațiilor diferențiale. Cercetările sale științifice sunt

*Timbru emis
de Poșta Română*

³¹ Anul I a avut, în final, 698 de studenți.

menționate de matematicieni de prestigiu, precum: Emile Picard, G. Mignoli, Jean Mikusinski. Lucrările sale, adunate de-a lungul carierei, au fost donate actualei Facultăți de Matematică și Informatică de la Universitatea din București. În anul 1938 nu-l mai regăsim în corpul profesoral al AISCI, rămânând titular la Universitatea din București, până în 1941, când s-a pensionat.

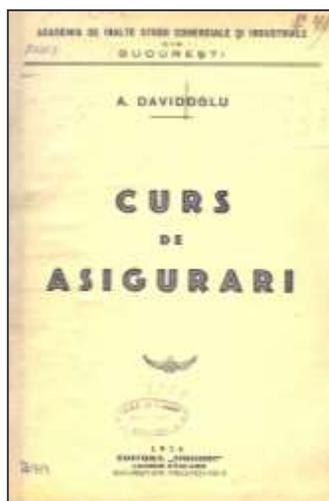
Ca profesor, Anton Davidoglu a susținut în cadrul Academiei cursuri de specializare, precum *Teoria și tehnica asigurărilor*, cu următoarea structură:

- Sume de plată în caz de moarte;
- Asigurări în caz de viață;
- Asigurări în caz de moarte;
- Prime de inventar și prime de tarif;
- Calculul rezervelor.

Despre întâiul rector al Academiei de Studii Economice s-a scris puțin și incomplet. În prezent, nu există o lucrare sau un studiu care să pună la dispoziția cercetătorilor o bibliografie sau o biografie completă și nici date cu privire la anumiți ani de referință din activitatea sa. Anton Davidoglu a rămas în memoria posterității ca primul rector al Academiei de Studii Economice din București, ultima școală superioară creată chiar cu mult timp înaintea crizei economice, ale cărei temelii au fost puse în anii de dezvoltare economică.

Principalele lucrări

- ✓ *Sur les zeros des equations du 3-e ordre*, Paris, 1900
- ✓ *Sur les integrales periodiques des equations binomes*, 1901
- ✓ *Sur une equation aux derivees partielles*, 1901
- ✓ *Curs de tehnica asigurărilor*, București, 1930
- ✓ *Curs de asigurări*, Editura „Muguri”, București, 1934
- ✓ *Sur les vibrations des verges elastiques*, Annales de l'Ecole Normale Superieure, Paris, 1906
- ✓ *Tehnica asigurărilor și matematica financiară aplicată*, f.a.
- ✓ *Curs de asigurări*, în *Revista cursurilor Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale*

Eugen Ludwig (1866-1927)

Rector: 1918-1919

*Fă binele cu diplomație,
căci nu-ți închipui ce mult supără.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 18 iulie 1866, la Craiova. Licențiat în farmacie, expert în chimie, și-a susținut doctoratul la Școala Academică a Universității din Viena, teza de doctorat având ca temă de cercetare științele fizico-chimice.

A devenit profesor la Catedra de Fizică și chimie industrială aplicată la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, prin Decretul Regal nr. 4607 din 20 iunie 1913. În anii 1918-1919 a îndeplinit funcția de rector al AISCI. Este considerat rectorul de sacrificiu al AISCI. Oficial, a preluat mandatul în februarie 1918, când s-au reluat cursurile cu studenții rămași la București, și l-a încheiat în februarie 1919. În fapt, se poate înțelege că preluase coordonarea instituției în 1917

– odată ce rectorul în drept, Anton Davidoglu, se refugiase în Rusia, iar originile germane îl făceau pe Eugen Ludwig credibil în fața autorităților de ocupație – încheindu-și misiunea odată cu întoarcerea din refugiul de la Iași a cadrelor didactice și a studenților care părăsiseră Bucureștiul, în frunte cu Stanislas Cihoski.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Profesor la licee din Pitești, Ploiești și Iași (liceul internat);
- Chimist expert al orașului Ploiești;
- Profesor la Facultatea de Farmacie;
- Fondator și director al laboratoarelor centrale din cadrul Casei Școalelor;
- Consilier pedagogic al Casei Școalelor;
- Fondator și director al atelierelor de construcții de aparate ale Casei Școalelor;
- Membru în Comisiunea pedagogică a Casei Școalelor;
- Membru în Comisia pentru stabilirea nomenclurii în tarifele vamale.

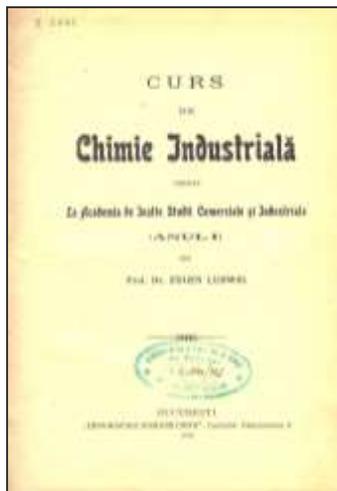

În 1917, o parte dintre studenți și o parte dintre cadrele didactice s-au mutat la Iași. La București, cursurile au fost întrerupte. Grație stăruințelor lui V. Arion, girantul Ministerului de Instrucțiune și Culte, precum și în urma sprijinului dat de C. C. Arion, ministrul de externe, administrația militară de ocupație a avut o atitudine binevoitoare, permițând redeschiderea Academiei la 4 februarie 1918, în condițiuni cât se poate de bune pentru împrejurările respective³². Astfel, tinerețea studioasă și-a putut încheia anul universitar neterminat. Cursurile de la București au fost ținute de Eugen Ludwig, Emil M. Brancovici, Constantin Bungețianu, Eugen Porn, Ion Tutuc, la care s-au adăugat unele cadre didactice „asociate”, printre care și marele profesor de drept Andrei Rădulescu (viitor președinte al Academiei Române, în perioada 1946-1948).

³² La adunarea prilejuită de redeschiderea cursurilor, la 4 februarie 1918, Eugen Ludwig spunea: „[...] În aceste vremuri grele, durerea noastră sufletească ne-a fost alinată prin libertatea academică acordată spre a munci pentru un ideal mare: înălțarea nivelului cultural al patriei”. – *Dare de seamă pe anii 1913-1918*, publicată de Rectoratul Academiei, Tipografia Profesională Dimitrie C. Ionescu, București, 1918 – Prefața.

În cronică anului 1918 au mai fost consemnate următoarele: s-a publicat prima dare de seamă a Rectoratului AISCI, pentru perioada 1913-1918³³; s-au înregistrat primii nouă licențiați, doi în vară și șapte în toamnă; prin Decretul Regal nr. 3087 din 22 octombrie 1918, Ion N. Angelescu a fost numit profesor definitiv; în noiembrie s-a înființat Asociația Studenților Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, sub președinția de onoare a rectorului.

Anul universitar 1918-1919 a reîntregit, la București, corpul profesoral și pe cel al studenților, începând „normal”, la 10 decembrie 1918, printr-o adunare festivă, la care Gheorghe Tașcă a ținut prelegerea *O lecție de deschidere*.

La înființarea AISCI, în 1913, fusese inaugurată și *Catedra de Fizică și chimie industrială aplicată*, în cadrul căreia era profesor Eugen Ludwig, acesta inițiindu-i pe studenți în Bazele tehnologice, Tehnologie și inovare, cu precădere în industrie și construcții. Existența catedrei se indentifică cu Eugen Ludwig, profesor titular al cursurilor de Tehnologie industrială, Chimie industrială aplicată și Fizică aplicată, avându-i ca asistenți pe E. Pirescu, L. Manolescu și A. Grossu. Cursurile de teorie erau urmate de experiențe în laborator. Aceste discipline se vor regăsi mult timp în aria curriculară, chiar dacă, începând cu anul 1948, prin aplicarea unor reforme, se va modifica numărul orelor didactice.

Odată dobândită consacrarea, școala universitară economică românească va primi tot mai mulți studenți, atât români, cât și străini. Statistic vorbind, România ocupa, ca număr de studenți, locul patru în Europa. Din totalul de 34093 de studenți ai României, 4994 frecventau cursurile Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale³⁴.

Susținuta și bogata activitate publicistică, care acoperă multe domenii cu idei, bibliografia și informații valoroase, l-a confirmat pe E. Ludwig ca o autoritate științifică de marcă. Era prezent în viața Universității din Viena, instituție ale cărei

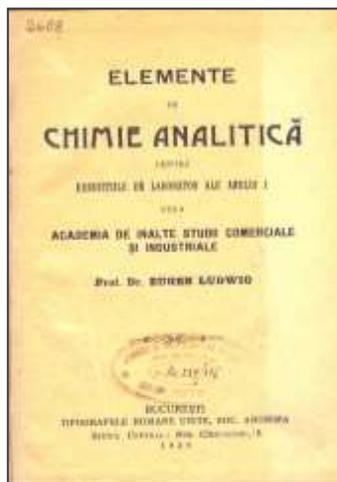
³³ *Dare de seamă pe anii 1913-1918*, publicată de Rectoratul Academiei, Tipografia profesională Dimitrie C. Ionescu, București, 1918.

³⁴ Ioan Scurtu, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, Editura Didactică și Pedagogică, București, p.17.

cursuri le-a urmat. Dintre studiile și articolele publicate pot fi amintite: *Acțiunea acidului sulfuros asupra metiletilacroleinelor* (*Analele Academiei din Viena*), *Ozo-aldehida* (*Buletinul Societății de Științe*), *Aldehyde ozonate pentru constatarea iodului* (*Berichte Berlin*), *Apa din Ploiești* (*Societatea farmaciștilor*), *O nouă metodă pentru căutarea ionilor de clor pe lângă brom și iod*, *Cercetări microchimice cu reactivi sensibilizați prin saturație* (*Buletinul Societății de Chimie din București*).

Ca profesor, cercetător și, nu în ultimul rând, rector al generației României Mari, Eugen Ludwig a parcurs un minuțios proces de afirmare a multora dintre calitățile sale. Contactul cu tradiția academică vieneză a însemnat disciplină, un mediu intelectual efervescent, care l-a format, l-a stimulat, dându-i prilejul să se afirme.

Principalele lucrări

- ✓ *Ein Wirkungvon schwefliger*, Viena, 1888
- ✓ *Științele experimentale în învățământul secundar*, Ploiești, 1889
- ✓ *Noțiuni de minerologie*, 1902
- ✓ *Methodes d'analyse simplifiees*, 1920
- ✓ *Recherche microchimiques*, 1920
- ✓ *Un dispositif simple*, București, 1920
- ✓ *Une nouvelle methode*, 1920
- ✓ *Elemente de chimie analitică pentru exercițiile de laborator ale anului I*, București, 1921
- ✓ *Curs de chimie industrială*, an I, București, 1925
- ✓ *Noțiuni de minerologie pentru licee*, f.a.

Gesturi

Pe 28 martie 1927, rectorul³⁵ AISCI a înaintat următoarea adresă către ministrul industriei și comerțului³⁶:

„Domnule Ministru,

În ziua de 27 c., a încetat din viață Eugen Ludwig, profesor de Chimie aplicată la Academia noastră.

Defunctul era unul dintre cei mai valoroși specialiști ai țării noastre și un devotat al Academiei noastre, la care a funcționat ca profesor de la înființarea ei, iar în timpul războiului, prin faptul că a fost Rector, a dat puțința funcționării Academiei chiar sub ocupație.

Dat fiind faptul că regretatul nostru coleg a testat averea sa pentru Academia noastră, ceea ce dovedește încă o dată legătura sufletească ce a avut cu instituțiunea căreia și-a dedicat o bună parte din activitatea sa, Consiliul Profesoral a hotărât ca înmormântarea să se facă de către Academie.

Vă rugăm, Domnule Ministru, dacă și Dvs. apreciați și dispuneți ca Ministerul Dv. să fie reprezentat la ceremonia înmormântării”.

După decesul profesorului Eugen Ludwig, survenit la 27 martie 1927, văduva acestuia, Elise Ludwig, în baza testamentului olograf al soțului, a donat Academiei, în anul 1942, casa sa de locuit, din strada General Berthelot nr. 40. Din păcate, casa nu mai este în proprietatea ASE. Mormântul profesorului de la Cimitirul Bellu catolic este dominat de bustul său, operă a sculptorului Oscar Späthe, turnată în bronz în anul 1933.

³⁵ Rector era Ion N. Angelescu.

³⁶ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice, 1913-1993*, vol. II, Editura ASE, București, 1994, pp. 10-11.

Stanislas Cihoski (1868-1924)

Rector: 1919-1924

*Stelele care cad cheamă
ochiul mai mult decât cele ce luminează.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 25 iulie 1868, la Tecuci. A urmat cursurile secundare la Tecuci, Bârlad³⁷ și București, iar pe cele universitare în București, unde a studiat Dreptul, Literele și Filosofia. A fost inginer hotarnic.

La 2 iulie 1913, prin Decretul Regal nr. 4842, a fost numit profesor de Statistică generală și economică³⁸ la Academia de Înalte Studii Comerciale și

³⁷ „Bârladul, oraș mic, nu avea local anume clădit pentru liceu, cursurile se țineau în chiliile unei biserici, am avut în schimb profesori cu mult suflet” – *Doi oameni și o operă: Nicolae Xenopol – Stanislas Cihoski și Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București*, Tipografia Mănăstirii Neamțu, [1929], p. 32.

Industriale³⁹. În anul universitar 1917-1918 a coordonat activitatea⁴⁰ desfășurată cu studenții AISCI refugiați la Iași. Aici a fost însoțit de Spiridon Iacobescu, Vasile Stoicovici, Gh. Arghirescu, I. G. Diamandescu.

A fost rector al AISCI în mandatul februarie 1919 - februarie 1924, considerat unul de stabilitate. La ședința Consiliului profesoral de alegeri a rectorului, din 17 februarie 1919, prin votul secret s-au obținut următoarele rezultate: Stanislas Cihoski – 13; Ion N. Angelescu – 12; Gheorghe Tașcă – 10; Mihai Pașcanu – 9; Virgil-Traian N. Madgearu – 6; Ion Răducanu – 5. Ce concurență! Primele trei propuneri au fost înaintate Ministerului Comerțului și Industriei, care a validat-o pe prima.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Avocat în cadrul Primăriei București (1893);
- Membru al Partidului Conservator, devenit ulterior Partidul Conservator-Democrat; a fost ales deputat în Colegiul al II-lea Ilfov (1899), apoi senator al Colegiului I Suceava (1912);
- Profesor de Filosofia dreptului, Istoria doctrinelor economice și Economie politică în cadrul Școlii Superioare de Științe de Stat (1902);
- Subdirector și, apoi, director al Școlii Superioare de Științe de Stat;
- Membru pe viață al Uniunii Interparlamentare de la Berna, ales, în 1906, în cadrul Conferinței de la Londra;
- Consilier comercial onorific al Ministerului Industriei și Comerțului (1913), iar din 1921, și secretar general al acestui minister;

³⁸ Cursul se referea la definiția statisticii, istoricul, gruparea datelor, noțiuni asupra demografiei și recensământului.

³⁹ Stanislas Cihoski nu a fost doctor în științe, legislația din acea perioadă neimpunând acest lucru pentru cariera didactică.

⁴⁰ În Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, *Un pătrar de veac de muncă (1913-1938)*, Tipografia „Lupta” N. Stroilă, București, îl găsim nominalizat ca rector, la Iași, în perioada 1917-1918. În *Dare de seamă pe anii 1913-1918 publicată de Rectoratul Academiei*, Tipografia profesională Dimitrie C. Ionescu, București, 1918, apar, ca membri ai Consiliului de Administrație de la Iași, C. C. Arion – ministru de externe și Eugen Uhrynowski – director la Banca Agricolă Iași.

- Consilier economic al Ministerului Industriei și Comerțului în perioada ocupației (1916-1918);
- Director general al Societății de Asigurări și Reasigurări Urania din București (1914);
- Conducător al întreprinderilor Behles (1915-1923);
- Director al ziarului *Ordinea*⁴¹ (1908-1913).

Activitatea sa profesională a debutat înaintea primei conflagrații mondiale, desfășurându-se în cadrul Primăriei București. Ulterior, s-a dedicat atât vieții politice, cât și celei universitare. După o perioadă de acumulare de experiență la conducerea Școlii Superioare⁴², împreună cu Nicolae D. Xenopol, înțelegând că nu poate exista progres real în viața economică fără învățământ superior de profil, și-a canalizat întreaga activitate în vederea înființării acestuia. Lupta urma să fie grea, dar poate fi considerată un examen de voință pentru Stanislas Cihoski. Când a pornit la drum s-a bazat, în principiu, pe puterea voinței, dar și pe sprijinul real al lui Nicolae D. Xenopol.

Stanislas Cihoski și-a propus construirea unei clădiri proprii în Piața Romană. De aceea, a achiziționat, la 20 mai 1922, prima parcelă de teren⁴³, de la proprietarii Eugenia și Gr. Gr. Grămățicescu, la prețul de 5 100 000 lei. Din lipsă de fonduri, lucrările de construcție a noului local nu au început imediat.

Ion N. Angelescu evocă următoarele⁴⁴:

„Nu putem uita, cu această ocaziune, să menționăm străduințele corpului profesoral al Academiei, în frunte cu Rectorii instituției, și în special regretatul Stanislas Cihoski, de a cumpăra un local propriu, de a obține unul din localurile aparținând Statului, pentru construirea unui local. Aceasta arată că ideea dobândirii unui local al Academiei a fost o dorință unanimă a corpului profesoral, a Rectorilor Academiei și a tuturor acelor care s-au gândit la dezvoltarea

⁴¹ Cel dintâi oficios al Partidului Conservator Democrat.

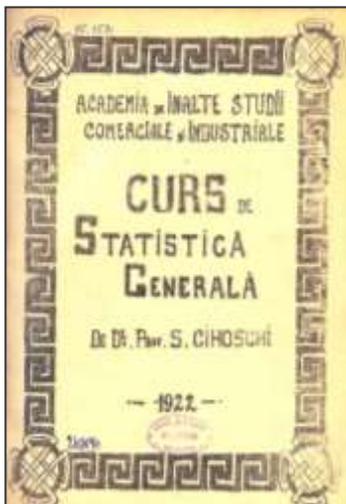
⁴² În anul 1871 a fost fondată Școala Superioară de Științe de Stat, din inițiativa unor tineri diplomați din vestul Europei. Organizată după modelul Școlii Libere de Științe Politice de la Paris, inițial s-a numit Școala Administrativă.

⁴³ Terenul se afla în Piața Romană, colț cu strada Cometa (actuala stradă Căderea Bastiliei).

⁴⁴ *Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă făcută de dr. Ion N. Angelescu pentru Consiliul de administrație al instituției*, Tipografia „Antonescu”, Societate în nume colectiv, 1926, pp. 5-6.

instituției. Încercările au fost multă vreme zădărnice, dar ele n-au micșorat dorința și străduințele noastre [...]”.

În aceeași evocare se arată că, în anul 1919, la inițiativa Direcției Generale a Comerțului, al cărui director era Ion N. Angelescu, s-a introdus o taxă de 2% pe valoarea mărfurilor importate sau exportate, destinată constituirii unui fond de dezvoltare a comerțului, industriei și instituțiilor culturale comerciale și industriale. Din acest fond, AISCI a primit suma de 2 500 000 lei, pentru cumpărarea unui imobil. În anul 1921, suma primită de AISCI s-a ridicat la 15 000 000 lei. „[...] deoarece situația financiară la începutul anului 1922 era foarte critică, Ministerul Finanțelor a cerut restituirea tuturor sumelor plătite din acest fond, care nu fuseseră încă întrebuințate. Între timp, Academia intrase în tratative și apoi a și cumpărat imobilul moștenitorilor Grămățicescu, din str. Romană, colț cu str. Cometa, pentru care a plătit suma de 5 100 000 lei. Din sumele de care mai dispunea, Academia a fost nevoită să restituie Ministerului Finanțelor suma de 9 200 000 lei, așa că după aceste plăți nu mai posedă decât 4 000 000 lei. Regretatul Rector St. Cihoski încheiase un contract cu arh. Gr. Cerchez pentru alcătuirea planurilor de construcție a localului, dar din lipsă de fonduri necesare a zădărnicit orice încercare de înfăptuire”.

În noiembrie 1919, s-au adoptat unele modificări la Regulamentul de organizare și administrare a AISCI, prin care cursurile și conferințele au fost împărțite în trei secțiuni: *Comerț, bancă, asigurări; Industrială; Administrare economică, consulară*. Anul I era comun celor trei secțiuni, iar anii al II-lea și al III-lea cuprindeau unele cursuri comune și altele specifice. În anul 1919, la Catedra de Contabilitate, s-a organizat primul birou comercial⁴⁵. În anul 1920 s-a deschis primul cămin studentesc, în localul închiriat în str. Cuza Vodă nr. 100⁴⁶. AISCI a

⁴⁵ Unitate destinată practicii studenților.

⁴⁶ Localul a intrat în proprietatea AISCI la 29 martie 1926. Între timp, localul a fost pierdut din proprietate.

primit, în 1921, dreptul de a conduce doctorate în științe, iar în anul 1923 a fost aprobat Regulamentul pentru obținerea doctoratului la AISCI.

Stanislas Cihoski a încurajat călătoriile de studii în țară și străinătate (Italia⁴⁷, Grecia sau Polonia) și a căutat să închege colaborări cu școlile economice occidentale.

În iulie 1920, a fost angajat ca profesor titular Andrei Rădulescu, celebru profesor de drept, președinte al Academiei Române în perioada 1946-1948. La 1 septembrie 1920 s-a înființat Asociația Licențiaților AISCI – ALACI (asociația a fost recunoscută juridic în anul 1928).

Carierea didactică a lui Stanislas Cihoski s-a întins pe durata a 22 de ani.

Pe perioada mandatului său de rector și de ziditor al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, a intrat sub lupa presei din acea vreme, articole pro sau contra fiind publicate în paginile cotidianelor *Viitorul* și *Cuvântul*. În puținele mărturii care ne-au rămas despre Stanislas Cihoski, se apreciază mai mult eficiența actelor sale decât actele în sine. AISCI și-a îndeplinit exact rolul impus de legiuitorul său, acela de a transmite cunoștințe superioare și aprofundate în domeniul științelor comerciale și economice, de a pregăti personal pentru funcțiile cu caracter economic din administrațiile publice.

Preocupările politice au fost prezente în viața lui Stanislas Cihoski. S-a implicat activ în viața politică, alăturându-se conservatorilor democrați, conduși de Take Ionescu, partid cu vederi de centru, oscilând între soluții liberale și conservatoare. Conservatorii s-au pronunțat pentru intrarea României în război alături de Antanta, în vederea desăvârșirii unității statului român, iar din punctul de vedere al politicii interne au susținut unificarea vieții de stat, reforma electorală, egalitatea confesiunilor religioase, egalitatea minorităților naționale și refacerea economiei naționale prin promovarea capitalului străin. În calitate de deputat și senator, s-a remarcat ca raportor la mai multe proiecte de lege.

⁴⁷ „Un grup format din 10 profesori împreună cu membrii lor de familie, 12 licențiați, 55 de studenți și 5 invitați, sub conducerea rectorului Stanislas Cihoski, au făcut o foarte reușită excursie în Italia. La 17 aprilie 1921 grupul a plecat în 2 vagoane speciale atașate la trenul de Constanța, de unde îmbarcați pe vasul Împăratul Traian în seara de 18 aprilie au luat drumul spre Italia, vizitând și Constantinopol, Pireu-Atena. În Italia s-au vizitat Napoli, Roma, Venezia, Milan, Turin, Genova și iar Napoli. În tot intervalul de la 24 aprilie, data sosirii, și până la 14 mai 1921, data plecării, s-a făcut o foarte frumoasă și entuziastă primire excursioniștilor. La înapoiere s-a vizitat Catania, Athena și Constantinopol” (*Anuarul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București*, anul XII, 1924-1925, Tipografiile Române Unite, București, pp. 46-47).

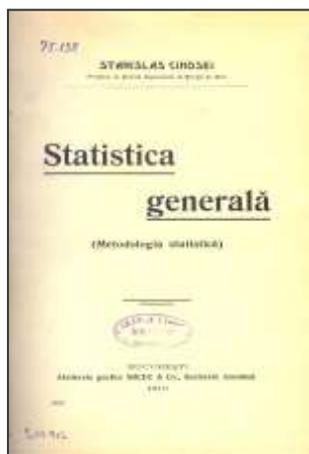
Pentru activitatea sa parlamentară, în 1913 a fost răsplătit cu ordinul *Coroana României în grad de Comandor*.

Principalele lucrări

- ✓ *Românii și evreii din România la New York*, Iași, 1907
- ✓ *Statistică generală (Metodologia statistică)*, București, 1910
- ✓ *Curs de statistică generală*, București, 1922
- ✓ *Curs de Statistică*, f.a.

Controverse

Legat de aprecierile publice despre Stanislas Cihoski⁴⁸, Ion Răducanu comenta în notele sale: „Catedrele, în primul an de funcționare au fost distribuite unor prieteni politici. Astfel, printre cei numiți pentru că erau aderenți ai Partidului Conservator-Democrat au fost: Gheorghe Tașcă, Benone Mirinescu, Stanislas Cihoski și D. R. Ioanițescu, acesta din urmă conferențiar. Din toți aceștia, numai Tașcă merita să ocupe locul”⁴⁹. Sigur, astăzi, peste ani, putem aprecia altfel tensiunea emoțională dintre cei doi. Pe lângă aprecierea pe care a dobândit-o în rândul studenților săi, dar și în cercurile universitare, Stanislas Cihoski a fost, uneori, și contestat de către contemporanii săi, pentru că lumea intelectualilor interbelici, și nu numai, a fost și este pretutindeni, nu doar la noi, un câmp minat de orgolii, cu sensibilități și judecăți, de multe ori, pseudosofianice. Dar să dăm *Cezarului* ce este al *Cezarului*, pentru că obiectul strădaniei sale nu poate fi pus în cumpăna valorică a semenilor săi. S-a izbit de neînțelegerea unora, de invidia altora și a realizat prea puțin comparativ cu energia și ambițiile sale. A plecat fără să-și desăvârșească opera începută, dar are meritul de a fi încercat și de a-i fi motivat pe urmași prin exemplul său.

⁴⁸ În unele citări, chiar în semnătura unor lucrări, se folosește numele Cihoschi, în loc de Cihoski.

⁴⁹ Ion Răducanu, *Din amintirile unui septuagenar*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 113.

Prețuire

Stanislas Cihoski a fost prețuit de studenții săi. El a fost apreciat atât ca inițiator al înființării AISCI, ca rector, cât și ca profesor. Mărturie stau eforturile licențiaților de a-l omagia după deces. Într-o scrisoare adresată de licențiatul Ion I. Gheorghiuță către profesorii AISCI, din decembrie 1928, se arată⁵⁰: *„La Academia Comercială există o chestiune Cihoschi. Defunctul Rector și Profesor nu-i respectat măcar omeneste în cadrul instituției căreia el i-a dat tot ceia ce a putut. Care-i cauza acestei stări de fapt o știți și dvs. Esențial însă este că elevii defunctului au reacționat – așa cum se poate reacționa, cinstit și cuviincios, într-o școală. Au cerut să se treacă și numele lui Cihoski pe placa comemorativă și să i se așeze bustul lui și al lui Xenopol în Aulă. [...] Cu prilejul împlinirii a cinci ani de la moartea sa, hotărât-au elevii să scoată un volum comemorativ”*. Foștii studenți și-au îndeplinit promisiunea. În ianuarie 1929 ei au tipărit lucrarea *Doi oameni și o operă*: Stanislas Cihoski, Nicolae D. Xenopol și Academia Comercială. Tot foștii studenți au cerut conducerii AISCI realizarea busturilor lui Stanislas Cihoski și Nicolae Xenopol, care să fie așezate în Aula Magna (din documente rezultă că un bust al lui Cihoski era deja realizat în decembrie 1930⁵¹).

Gesturi

Cândva, familia – prin doamnele Liliana Viorica Cihoski și Wanda Svilocosici – a donat Academiei de Studii Economice din București locul de veci al profesorului Stanislas Cihoski, decedat în anul 1924. Mormântul se află la Cimitirul Bellu, figura 7, locul 48 și este străjuit de bustul profesorului, lucrare turnată în bronz, în anul 1927, de către sculptorul Oscar Späthe. Nu putem ști dacă, în decembrie 1928, licențiatul-petent era sau nu era la curent cu existența unui bust al profesorului la lucrarea funerară, solicitarea expresă a „elevilor” fiind pentru un bust care să fie așezat în aulă. Oare a existat și un al doilea bust al profesorului, la sfârșitul anului 1930 deja realizat și acela? Nu este exclus, în noiembrie 1929, același absolvent Ion I. Gheorghiuță (promoția 1928) adresându-se, din nou, în scris rectorului cu ocazia depunerii unei sume oferite de către generalul Henri Cihoski,

⁵⁰ *Douăzeci de ani de activitate a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. 1913-1933. Privire critică*, Institutul de Arte Grafice și Editură „Tiparul Românesc” S. A., București, 1933, p. 57.

⁵¹ *Ibidem*, p. 64.

ministrul armatei, pentru fondul destinat ridicării unui bust „și economistului Nicu Xenopol”. Generalul Henri Cihoski, cu patru ani mai mic decât Stanislas, cu siguranță că s-ar fi interesat în primul rând de bustul fratelui său dacă acesta ar mai fi fost de actualitate. De asemenea, în septembrie 1929, foștii studenți depuseseră în contul proiectului bustului lui Nicolae D. Xenopol suma rămasă după decontarea cheltuielilor prilejuite de publicarea lucrării *Doi oameni și o operă*. Prin ricoșeu, s-ar subînțelege că bustul dorit al profesorului Stanislas Cihoski deja fusese realizat. Cât îl privește pe generalul Henri Cihoski, în 1950, acesta va fi încarcerat, pentru motive politice, la Sighetu Marmăției și va deceda la scurt timp.

Ion N. Angelescu (1884-1930)

Rector: 1924-1929

*E un om frumos, trupește sau sufletește,
cel ce pare făcut dintr-o singură bucată.
Și o operă de artă tot așa!*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 16 decembrie 1884, la Strâmbeni-Costești, localitate situată lângă Pitești. După finalizarea cursurilor primare și după susținerea examenului de bacalaureat, Ion N. Angelescu și-a continuat studiile la Universitatea din București, unde și-a luat licența în drept, filosofie și litere. A obținut doctoratul în științe economice la Universitatea din München. A fost, inițial, profesor la Pitești.

A fost numit conferențiar definitiv la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, *Catedra de Istoria comerțului*, prin Decretul Regal nr. 417 din 20 februarie 1915 și, apoi, profesor definitiv la aceeași catedră, prin Decretul Regal

nr. 3087 din 22 octombrie 1918. În anul 1925 s-a transferat, ca profesor definitiv, la *Catedra de Finanțe publice și legislație financiară*, transformată ulterior în *Catedra de Știință și legislație financiară*. A fost rector al AISCI în perioada februarie 1924 - februarie 1929.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Director adjunct al Direcției de Statistică din Ministerul Agriculturii și Domeniilor (1915);
- Secretar general la Ministerul Finanțelor (1918);
- Director general în Ministerul Industriei și Comerțului (1919);
- Ministru de finanțe (6 octombrie - 28 noiembrie 1919);
- Membru marcant al Partidului Poporului și reprezentant al acestuia în Camera Deputaților (1920);
- Subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor (30 august 1920 - 13 decembrie 1921 și 17 decembrie 1921 - 17 ianuarie 1922);
- Președinte al Secțiunii economico-financiare a Consiliului Legislativ (1925);
- Președinte al Asociației Generale a Economiștilor din România⁵² (1926-1930);
- Comisar al Guvernului la Societatea Națională de Credit Industrial.

Datorită pregătirii sale economice de excepție, Ion N. Angelescu a deținut toate aceste funcții, „obligând” lumea economică și academică să nu facă abstracție de persoana sa, iar pe foștii studenți și colegi de catedră, de minister sau de partid să și-l revendice.

În anul 1918, a înființat, împreună cu Gheorghe N. Leon⁵³, revista *Analele Statistice și Economice*⁵⁴, care a apărut până în 1947.

Din 1924 până în 1929, ca rector al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și-a pus amprenta asupra rostului și viitorului acestei instituții, așezând-o la înălțimea școlilor similare din Occident. În calitate de *rector* s-a pliat

⁵² În anul 1919 se înființase Asociația Economiștilor din România, care a devenit, în 1926, Asociația Generală a Economiștilor din România.

⁵³ Gheorghe N. Leon (1888-1949), licențiat în drept, doctor în științe economice, om politic, ministru.

⁵⁴ A jucat un rol important în evoluția gândirii economice românești, în paginile ei publicând personalități ale vremii. În ultimii ani de apariție, o regăsim cu denumirea *Analele economice și statistice*.

perfect pe imaginea conturată de el însuși îndiscursul rostit la instalarea sa: „cuprins de grija pârintească de a da studențimei, cu sau fără voia ei, ceea ce conștiința îi arată că răspunde nevoilor ei permanente de hrană sufletească și de îlesniri materiale, în timpul pregătirii pentru viață și după aceea”⁵⁵.

Absolventul Alexandru Daia (promoția 1923) îl descrie pe profesorul de Istoria comerțului, Ion N. Angelescu, astfel: „Sobru, imperturbabil, egal cu sine însuși, fără a sublinia cu vreo ridicare de glas momentele cruciale ale vechilor civilizații [...]”⁵⁶. Prelegerile sale și ale altor profesori vor face obiectul lucrării *Elita universitară din Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (1913-1940)*, de Maria Mureșan, Corneliu Olaru și Mihail Opreșcu, Editura ASE, lansată în 2013, la sărbătorirea centenarului instituției.

În anul 1913 s-a alăturat grupului de economiști care au pus la cale scrierea unei Istorii a economiei românești, pentru a cărei realizare s-a organizat un congres prezidat de economistul A. C. Cuza. A fost constituit un Comitet de inițiativă alcătuit din tineri economiști pregătiți la universități de prestigiu din Occident, dintre care menționăm pe Ion N. Angelescu, Mișu Săulescu, Ion Răducanu, Virgil-Traian N. Madgearu și Constantin Georgescu. Acest comitet a redactat un act programatic în care se justifica inițiativa ca o „dezlegare a problemelor economice naționale [...] puterile răzlețe ale economiștilor români trebuie să fie adunate, pentru a ajuta și determina politica economică viitoare a României”⁵⁷. Proiectul a fost preluat de către Gh. Zane, care, în 1930, încheagă într-un volum, pe baza unor broșuri ale sale, o lucrare care va fi premiată de Academia Română.

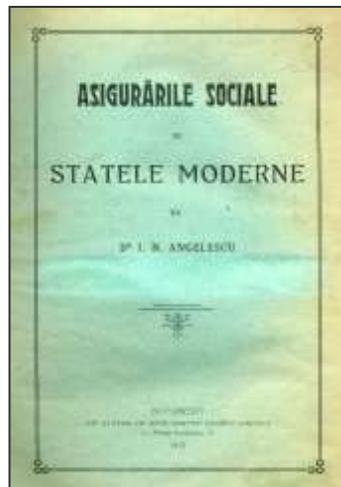
Un atent observator al relațiilor dintre politicieni, a știut să treacă peste diferențele – e drept, mai mult teoretice – dintre partide, socotindu-le a fi obiect al polemicii dintre deputați și senatori mai ales în afara Parlamentului. Se impune semnalarea preocupărilor sale axate pe:

⁵⁵ *Analele Statistice și Economice*, an XII, nr. 3-4, București, 1929, p. 58.

⁵⁶ Vezi și la Robert Păiușan, *Ion N. Angelescu. Cătorul Palatului Academiei Comerciale și cel dintâi profesor de Istorie a comerțului*, în *Amfiteatru Economic*, vol. 11, nr. 26/ 2009.

⁵⁷ Vasile Malinschi, *Economiști la Academia Română*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 1990, pp. 78-79.

- politica economică mondială și consecințele sale – „*nu ne putem mișca în viața noastră internă, independent de viața și politica internațională, chiar dacă am avea mâinile complet dezlegate de orice angajamente formale*”⁵⁸;
- capitalurile străine în întreprinderile românești – „*nu cerem și nu apelăm la capitalurile străine să vină în întreprinderile românești, pentru a ne atrage simpatia de care am avea nevoie pentru motive fiscale. Nu precupețim bunurile noastre, pentru împrumuturi publice*”⁵⁹;
- organizarea muncii – „*pe acest teren avem aproape totul de creat [...] faptul că nu avem nimic până acum creat este un avantaj [...] În această privință vom urma căile pe care le-au urmat țările industriale cele mai dezvoltate și vom merge până la capătul drumului pe care au mers ele*”⁶⁰;
- situația financiară/bugetul, acordându-i în scrierile sale spații largi.

Ion N. Angelescu a abordat problema bugetului din timpul și de după război, arătând că economia a fost alimentată doar din împrumuturi „și cu fiecare împrumut ne îndepărtăm de posibilitatea unei echilibrări bugetare. Această politică trebuie să înceteze, căci dacă nu va înceta, vom merge la un dezastru sigur. Bugetul de anul acesta va fi ultima sforțare a unei politici financiare, pe care trebuie să o încheem; el va da ocaziune să vedem mai multe răni, pe care trebuie să le lecuim și poate unele perspective de politică financiară viitoare”⁶¹. În acest sens, Ion N. Angelescu a prezentat în fața Adunării Deputaților un Raport general asupra proiectului bugetului de venituri și cheltuieli ale statului (1920-1921), solicitându-le deputaților să voteze varianta sa, cu încrederea că face primul pas în opera de consolidare a statului român.

Că rectorul Ion N. Angelescu a fost un bun manager al instituției depun mărturie arhivele ASE, dar și o parte dintre bunurile materiale lăsate posterității:

⁵⁸ Ion N. Angelescu, *Îndrumări în politica economică și financiară*, București, 1920, p. 8.

⁵⁹ Ibidem, p. 13.

⁶⁰ Ibidem, p. 15.

⁶¹ Ibidem, p. 18.

Palatul AISCI din Piața Romană (rektoratul, sălile dinspre amfiteatre și corpul amfiteatrelor) și Căminul nr. 1. Pentru construirea palatului a preluat, prin expropriere, pe 30 iunie 1924, două proprietăți, cu terenuri de 1754 m², care s-au adăugat celui achiziționat în anul 1922, în mandatul lui Stanislas Cihoski.

Construcția Palatului AISCI, din Piața Romană, a început în anul 1924 și s-a finalizat în anul 1926. Arhitecții proiectanți au fost Grigore Cerkez⁶² și Edmond van Saanen-Algi⁶³, iar arhitectul de control Arghir Culina⁶⁴. Construcția a fost realizată de o societate aparținând inginerului Grigore Gr. Cerkez. Palatul este o lucrare arhitecturală și funcțională de excepțională valoare cuprinzând amfiteatre de mari dimensiuni și cu o estetică specială, spații pentru administrație, un hol cu scări monumentale de rară frumusețe și, mai presus de toate, o aulă cum sunt puține altele în lumea universitară.

În Darea de seamă prezentată în anul 1926 în fața Consiliului de Administrație, Ion N. Angelescu arată: „*Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, este situat în Piața Romană, colț cu strada Cometa, plasat deci pe cel mai frumos bulevard al capitalei, pe un teren de 3.393 m.p. Deși foarte central, cu multe legături și mijloace de comunicație, este totuși un punct foarte liniștit și îndeplinește, ca pozițiune, toate cerințele unei instituții de cultură și cercetări științifice*”⁶⁵.

Palatul AISCI, care astăzi îi poartă numele, a fost inaugurat pe 15 noiembrie 1926, cu ocazia deschiderii anului universitar 1926-1927, printr-o adunare festivă desfășurată în amfiteatrul I. Cu această ocazie, prof. dr. Emil Brancovici a susținut cursul inaugural cu tema *Tehnica comercială a mărfurilor și uzanțele comerciale în decursul veacurilor*.

⁶² Inginer, profesor și arhitect român de numele căruia se leagă Marele Salon de Recepție al Palatului Cotroceni, Banca Națională a României – filiala de la Brăila, Palatul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București, Sediul Uniunii Artiștilor Plastici, Bursa din București, Biserica Armenească, casa Manu, casa Dissescu.

⁶³ Cel care, de fapt, ar fi lucrat planurile și estetica palatului (vezi și la Nicolae Șt. Noica, *Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și personalități din lumea constructorilor*, Editura Vreamea, București, 2014). Unul dintre cei doi arhitecți ai Palatului Telefoanelor.

⁶⁴ Aromân, născut în Grecia, arhitect al mai multor hoteluri din zona centrală a Capitalei, după al Doilea Război Mondial va fi „recompensat” cu ani de închisoare.

⁶⁵ *Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă făcută de dr. Ion N. Angelescu pentru Consiliul de administrație al instituției*, Tipografia „M. M. Antonescu”, 1926, p. 40.

„Rectorul Ion N. Angelescu s-a concentrat pe realizarea Palatului, depunând un efort de invidiat. Cu o perseverență ieșită din comun, și-a capacitat toate resursele pentru îndeplinirea visului său, al colegilor și al studenților: acela de a avea propriul sediu al universității economiștilor. Două au fost marile virtuți ale rectorului Ion N. Angelescu: arta de a conduce proiectul și abilitatea de a colecta fonduri pentru finanțarea lucrărilor”⁶⁶. După expresia unui contemporan, C. Ene – secretar general al Ministerului de Industrie și Comerț – era „o mașină veșnic în mers”.

În anul 1924, AISCI a acordat primul titlu de doctor în științe economice – Iosif Gârbacea. În același an, Ion N. Angelescu a trecut în proprietatea AISCI clădirea din strada Nicolae Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6). În ianuarie 1927 s-a deschis prima cantină studențească a instituției, în clădirea căminului din Strada Cuza Vodă nr. 100.

Un alt proiect de suflet al rectorului Ion N. Angelescu a fost construirea unui cămin modern, în imediata apropiere a noului Palat al AISCI. Imobilul s-a numit Căminul nr. 1 (actualmente pavilionul administrativ din str. Stanislas Cihoski nr. 5) și era destinat cazării a 50 de studente și a 110 studenți „săraci și merituoși”. La parter avea o cantină, iar la etajul I o bibliotecă. Arhitectul diriginte a fost Arghir Culina (prezent și la construcția Palatului), iar construcția, realizată în două etape, întinzi 1928-1929, a fost atribuită Societății ing. Cezar Pop & Co. Căminul a fost dat în folosință pe 1 noiembrie 1933, când cel care îl imaginase deja decedase (16 februarie 1930).

În anul 1928, AISCI avea 20 de profesori, șase conferențieri definitivi și 19 asistenți universitari. Între profesori îl regăsim și pe Eftimie Antonescu, numit prin Decretul Regal nr. 1399 din 5 aprilie 1924. Între conferențieri se aflau Victor Slăvescu și Ștefan Stănescu, angajați prin Decretul Regal nr. 2203 din 1 iulie 1925. În același an, 1928, la AISCI erau înscriși 1749 de studenți și 28 de doctoranzi.

În anul 1927 s-au adoptat unele modificări la Regulamentul AISCI. În regulamentul apar două niveluri de pregătire: licență, de trei ani, respectiv doctorat, de cel puțin un an. Programul de licență era organizat pe trei secțiuni: *Comerț, bancă, asigurări; Industrială; Administrație consulară*. Cursurile se grupau astfel: obligatorii și comune pentru toate secțiunile; obligatorii pentru unele

⁶⁶ Ion Gh. Roșca, *Istoria Palatului de Înalte Studii Comerciale și Industriale și oamenii săi*, Editura ASE, București, 2010, p. 54.

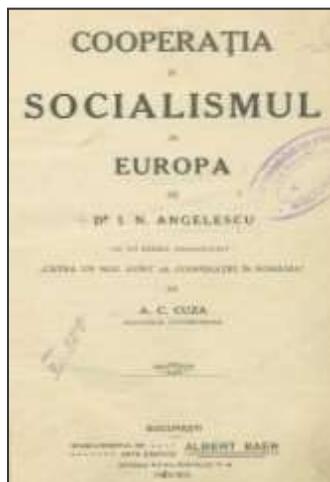

secțiuni; obligatorii dezvoltate, sub forma cursurilor de specializare pentru unele secțiuni; facultative.

Ion N. Angelescu a „dat socoteală” comunității publicând, în anul 1926, *Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă făcută de dr. Ion N. Angelescu pentru Consiliul de administrație al instituției* și, în anul 1928, *Anuarul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, anul XV, 1927-1928* – ambele la Tipografia „M. M. Antonescu”, București⁶⁷. În anuar apare, pentru prima dată, un capitol referitor la activitatea științifică a corpului profesoral, în care sunt nominalizate toate articolele publicate în țară și străinătate de către cadrele didactice ale AISCI, începând cu anul de referință 1913 (Ion N. Angelescu apare cu 78 de articole publicate).

Principalele lucrări

- ✓ *Originea răzeșilor și moșnenilor. Caracterul codevălmășiei lor. Studii sociale*, Pitești, 1909
- ✓ *Principii de metodă și regularități statistice*, București, 1912
- ✓ *Die Kriminalitätsbewegung in Rumänien in den letzten 35 Jahren [...] mit 14 Tab., 16 Diagr. und 12 Karten*, Bukarest, 1912
- ✓ *Cooperația și socialismul în Europa. Cu un studiu introductiv „Către un nou avânt al cooperației în România” de A. C. Cuza*, București, Albert Baer, 1912/1913
- ✓ *Asigurările sociale în statele moderne*, Pitești, 1913
- ✓ *L'évolution du commerce extérieur de la Roumanie. Extr. du Bulletin statistique de la Roumanie*, Bucharest, 1914
- ✓ *Avuția națională a României*, București, 1915
- ✓ *Cunoașterea și conducerea pieții economice. Studiu istorico-statistic asupra evoluției naționale a popoarelor*, Ediția a 2-a completată, București, Flacăra, 1915 [ediția I apăruse cu un an mai devreme, în 1914]

⁶⁷ În AISCI – *Dare de seamă pe anii de studii 1935-1936 (anul XXIII) întocmită de Rectorat*, Tipografia „Bucovina”, București, 1936, de asemenea sunt menționate dările de seamă din 1924-1925 (anul XII) și 1926-1927 (anul XIV).

- ✓ *Istoria luptelor pentru expansiunea economică. Sec. 16-20*, București, Tipografia profesională Dimitrie C. Ionescu, 1915 (lecțiuni de Istoria comerțului universal ținute la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale)
- ✓ *Evoluția economică a Țărilor Românești*, vol. 1: *Economia Familială și Agrară. Economia Orășenescă*, București, 1916
- ✓ *Le commerce extérieur et l'industrie nationale de la Roumanie*, Bucarest, Imprimeries „Independența”, 1916
- ✓ *Problema financiară*, Iași, 1918
- ✓ *Despre mortalitate. Studiu de statistică generală*. Extras din „Economia Națională”, București, 1919
- ✓ *Politica economică a României Mari*, București, 1919
- ✓ *Actualități financiare*, București, 1919
- ✓ *Îndrumări în politica economică și financiară a României*, București, 1920
- ✓ *Politica economică a României față de politica economică imperialistă*, București, 1923
- ✓ *Solidarismul economic*, București, 1923
- ✓ *Problema noastră monetară*, București, 1925
- ✓ *La finanze pubbliche e la situazione monetaria in Romania*, Roma, 1926
- ✓ *Draft of Act Concerning Private Teaching with Exposal of Motives at Parliament*, Bucharest, 1927
- ✓ *Tehnica stabilizării leului*, București, 1928
- ✓ *Dezvoltarea economică și financiară a României de la 1910-1929*. (Extras din revista *Analele economice și statistice*), anul XII, nr. 1-10, septembrie - octombrie 1929
- ✓ *Finanțele publice ale României în ultimii 20 de ani*, București, 1929
- ✓ *Histoire économique des Roumains*, vol. 1, Geneve, Paris, f.a.
- ✓ *Știința și legislația financiară* (2 volume), București, f.a.

Puțin știute

În anul 1919, fiind director la Direcția Generală a Comerțului, a susținut introducerea unei taxe de 2% asupra valorii mărfurilor importate și exportate,

menită să constituie un fond pentru dezvoltarea comerțului, industriei și a instituțiilor culturale comerciale și industriale, de care a beneficiat și AISCI.

Rectorul Ion N. Angelescu este și inițiatorul construirii actualei străzi Stanislas Cihoski. Pentru evidențierea Palatului AISCI, deja construit, și pentru a asigura accesul și de pe latura din spate, Ion N. Angelescu a solicitat Primăriei construirea unei străzi paralele cu strada Cometa (actualmente Căderea Bastiliei). Proiectul a fost aprobat în 20 iunie 1928.

Moartea prematură, la numai 46 de ani, survenită la un an după încheierea mandatului de rector, a fost pusă de apropiați pe seama pasiunii, ambiției, devotamentului, dar și a stresului legate de dorința de a duce la bun sfârșit grandioasele sale proiecte: construcția Palatului AISCI și a Căminului nr. 1, precum și, în general, consolidarea unui învățământ modern, cu deschidere occidentală.

În 2008, în Aula Magna, în nișele de pe peretele din față, vor fi amplasate busturile lui Ion N. Angelescu și al lui Virgil Madgearu – lucrări, în marmură, ale sculptorului Adrian Pîrvu.

Gheorghe Tașcă (1875-1951)

Rector: 1929-1930

Ca să vezi în adâncimi, adu-ți lumina ta.

Nicolae Iorga

Gheorghe Tașcă s-a născut, pe 30 ianuarie 1875, în satul Bălăbănești, județul Tutova⁶⁸, într-o familie cu 12 copii. Și-a făcut studiile primare în satul natal (1882-1886), după care s-a mutat la Bârlad, unde a urmat, în perioada 1886-1895, cursurile Liceului „Gheorghe Roșca Codreanu”, vechi lăcaș de cultură, considerat o pepinieră a tinerilor intelectuali români dintre cele două războaie mondiale⁶⁹. După obținerea diplomei de bacalaureat, la Iași, s-a înscris, în 1895, la Facultatea de Drept din cadrul Universității din București, urmând cu succes cursurile acesteia. După obținerea licenței în drept (1899), cu lucrarea *Despre evoluția proprietății de drept din România*, se însuflețește de dorința de a-și realiza vocația universitară.

⁶⁸ Actualul județ Galați.

⁶⁹ La liceu a fost coleg cu Anton Davidoglu, primul rector al AISCI.

În anul 1905 s-a înscris, pentru pregătirea doctorală, la Facultatea de Drept a Universității din Paris. În 1907 a obținut titlul de doctor în drept, cu teza *La question agraire. Commentaire critique de la législation rurale en Roumanie, Angleterre, Irlande, Allemange*. Întors în țară, a ținut o serie de prelegeri la Facultatea de Drept a Universității din București. Cu această ocazie a susținut un discurs despre obiectul economiei politice, precum și despre principalele școli și curente în istoria gândirii economice, manifestând o evidentă aplecare pentru școala economică liberală post-clasică⁷⁰. În anul 1908⁷¹ s-a înscris pentru studii doctorale în științe economice la Facultatea de Drept a Universității din Paris, pe care le-a finalizat în anul 1910, cu teza *Les nouvelles réformes agraires en Roumanie*.

În anul 1911 a devenit conferențiar, apoi, în anul 1920, profesor al Catedrei de Economie politică a Facultății de Drept din cadrul Universității din București. În paralel, prin Decretul Regal nr. 5574 din 7 septembrie 1913, a fost numit profesor definitiv la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, la *Catedra de Economie politică și istoria doctrinelor economice*, devenită ulterior *Economie națională*.

Gheorghe Tașcă a ținut, într-un cadru festiv, discursul *O lecție de deschidere*, la 10 decembrie 1918, când s-a marcat începerea anului universitar după Primul Război Mondial.

În februarie 1929 a devenit rector al AISCI, funcție pe care a deținut-o până în decembrie 1930, când a plecat în misiune diplomatică, devenind ministru plenipotențiar al României la Berlin. În 1935 s-a retras la Universitatea din București, Catedra de Economie națională de la AISCI fiind preluată de către Virgil-Traian N. Madgearu.

⁷⁰ Gh. Tașcă, *Lecțiuni de introducere în economie politică, predate la Facultatea de Drept a Universității din București*, 1908, apud Vasile Malinschi, *Economiștii la Academia Română. Evocări și restituiri*, vol. 1, Editura Academiei Române, București, 1990, p. 99.

⁷¹ În anul 1908 câștigase un concurs de conferențiar la disciplina Economie politică de la Facultatea de Drept a Universității din București, pe care însă Spiru Haret, ministru al instrucțiunii publice și cultelor, îl invalidase, deoarece candidatul nu avea studii economice.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Avocat, membru al Baroului județului Ilfov (1899-1907);
- Curier diplomatic (atașat ca ofițer pe lângă Statul Major) în timpul Primului Război Mondial (1916-1918);
- Ministru plenipotențiar al României la Berlin (1930-1932);
- Ministru al Industriei și Comerțului (1932);
- Președinte al Asociației Generale a Economisților din România (din 1937);
- Membru al Partidului Conservator (1905), apoi al Partidului Conservator Democrat al lui Take Ionescu. În 1918, când Partidul Conservator Democrat iese de pe scena politică, Gheorghe Tașcă trece de partea lui Nicolae Iorga, alăturându-se Partidului Național Democrat (a activat până în 1938), devenind și director al oficiosului partidului, *Neamul Românesc*⁷². În 1926 a fost desemnat ca deputat de Tutova;
- Membru al Partidului Național Țărănesc și președinte al organizației Tutova (din 1938).

Nicolae Iorga, în articolul *Un profesor*, din *Neamul Românesc* nr. 48 din 1 martie 1929⁷³, îl caracteriza astfel pe Gheorghe Tașcă, cu ocazia alegerii sale ca Rector al AISCI: „*Academia de comerț a căpătat un nou rector, pe profesorul Gheorghe Tașcă. Nu e numai unul dintre cei mai buni juriști și cei mai mari avocați ai noștri, ci, pentru această școală a lui, profesorul de la Facultatea de Drept reprezintă mai mult decât atât. Un conducător de înaltă școală, ca rectoratul, trebuie să fie o personalitate puternică, în stare să trezească simpatie prin fiecare cuvânt al său, să îndemne cu inima părintească și cu dominatoare energie totodată, pe tinerii încredințați lui spre acea viață de muncă spornică, pentru țara care trebuie pregătită în acel mediu universitar mai mult decât oriunde. Frumosul bărbat, care inspiră energie și încredere, vorbitorul cu glas limpede și cald, învățatul care știe să apropie de sufletul oricărui adevărurile pe care cu atâta convingere le enunță, bunul părinte care-și știe îngriji și conduce copiii, reprezintă la Academia de Comerț biruința unui spirit nou care cere măcar*

⁷² Oficiosul Partidului Național Democrat, apărut la 1 aprilie 1906, până în noiembrie 1940.

⁷³ Textul este preluat din *Douăzeci de ani de activitate a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. 1913-1933. Privire critică*, Institutul de Arte Grafice și Editură „Tiparul Românesc” S. A., București, 1933, p. 63.

la școala de sus omul potrivit la locul potrivit. Opinia publică sănătoasă va felicita pe acei cari l-au ales”.

În mandatul său (în anul universitar 1929-1930), pe lângă cei trei ani de studiu, s-a introdus un an preparator. Scopul acestuia era de a egaliza nivelul de cunoștințe ale absolvenților școlilor superioare comerciale cu cele ale „bacalaureaților” proveniți de la liceele teoretice. Atunci, în martie 1929, Gromoslav Mladenatz a fost angajat conferențiar definitiv la AISCI.

Format la școala economică din Paris, Gheorghe Tașcă a fost considerat, încă din tinerețe, un specialist lucid și echilibrat, motiv pentru care orientările sale liberale⁷⁴ în noua evoluție politico-economică l-au calificat pentru o serie de funcții de responsabilitate în guvern.

Gheorghe Tașcă a fost o personalitate care s-a remarcat, în special, ca profund teoretician în domeniul economiei, abordând problemele legate de reforma fiscală, reparațiile de după război, unificarea monetară, împrumuturile de stat și datoria publică, impozitele și echilibrul bugetar. Temele științifice predilecte ale profesorului au fost studiul și cercetarea problemelor legate de cauzele economice ale celor două războaie mondiale, precum și de problema agrară și dezvoltarea industrială a statului român. Aceste aprofundări s-au concretizat printr-o serie de studii și articole în reviste și gazete de specialitate, dintre care menționăm: *Economia Națională, Cooperația, Analele Statistice și Economice, Analele Române, Universul și Neamul Românesc, Argus*. În perioada interbelică, alături de Gromoslav Mladenatz, Virgil-Traian N. Madgearu, Ion Ionescu de la Brad, Nicolae Iorga, Nicolae Malaxa și mulți alții, a susținut dezvoltarea asociațiilor de credit. Acest sistem de ajutor reciproc prinsese contur în România, începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, după modelul Raiffeisen.

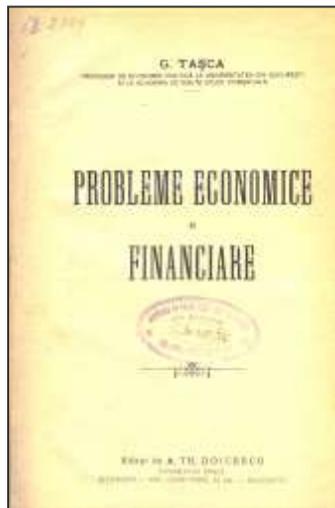
⁷⁴ Adept al liberalismului economic, proclama libera concurență pe piață, neintervenția statului în economie și susținea proprietatea individuală. Preocupările privind doctrina liberalismului economic au fost exprimate, în mod special, de către Gheorghe Tașcă în cadrul unei conferințe susținute în cadrul Institutului Social Român (1922-1923).

După Marea Unire de la 1918, România avea nevoie urgentă de o nouă reformă fiscală⁷⁵, de un sistem fiscal unitar, atâta vreme cât complexitatea vieții politice, sociale și economice a țării creștea progresiv. Legea inițiată de către Nicolae Titulescu, ministrul de finanțe de la acea vreme, a fost aspru criticată de profesorul Gheorghe Tașcă, socotind măsurile impuse ca fiind inutile și primejdioase pentru echilibrul bugetar al statului.

Personalitate distinsă a vieții economice și culturale, cercetător în problemele economice ale vremii, profesor de economie politică, Gheorghe Tașcă era ales, în 1925, membru corespondent al Academiei Române. În cadrul acesteia, Gheorghe Tașcă a susținut o serie de comunicări: *Votul plural în societățile pe acțiuni*, *Cum a evoluat claca de la începutul înființării ei și până azi*, *Unitatea economică a Transilvaniei cu România*.

Gheorghe Tașcă, personalitate politică cu mari resurse diplomatice, a reprezentat România ca prim-delegat la Conferința de la Portorose, din perioada 29 octombrie - 25 noiembrie 1921. Delegația din care făcea parte s-a ocupat de chestiunile economice, vamale și financiare – sub președinția lui Alexandru Lahovary, ministrul României de atunci de la Roma. În privința programului economic, se dorea încheierea unei convenții între statele moștenitoare ale Austro-Ungariei, privitoare la schimbul de produse, cum ar fi: cărbune, petrol, minerale, cocs și produse metalurgice. În problemele legate de situația economică, financiară și vamală, comisia s-a întrunit în perioada 29 octombrie - 17 noiembrie 1921. Delegația română a susținut măsuri care să contribuie la restructurarea și redresarea economică nu doar a României, ci și a celorlalte state succesoare ale Austro-Ungariei.

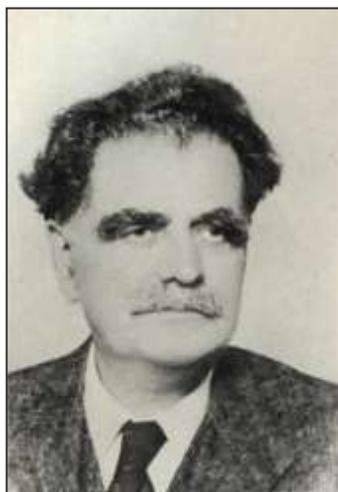
Criza guvernamentală provocată la 4 aprilie 1931 a necesitat formarea unui nou guvern, prezidat de Nicolae Iorga, guvern care s-a bazat, în componența sa, și pe economistul Gheorghe Tașcă – numit, abia la 12 aprilie 1932, ministru al industriei și comerțului. Acest guvern, din inițiativa lui Nicolae Iorga, a adoptat, în

⁷⁵ Parlamentul a adoptat, în 1921, Legea Nicolae Titulescu, care a purtat numele ministrului de finanțe, inițiatorul ei.

1932, Legea organizării învățământului universitar, care întărea autonomia în desfășurarea studiilor și conducerea instituțiilor de învățământ. Conform noii legi, universitățile puteau dispune de un fond universitar, fond ce provenea din taxele plătite de studenți. „Aventura” se încheie prin hotărârea lui Nicolae Iorga de a prezenta regelui demisia cabinetului său, justificată astfel: *„În fața greutăților bugetare pe care nu văd cum le-ar putea rezolva deplin și imediat un guvern care nu se razimă pe un puternic partid, rog pe Majestatea Voastră să primească demisia cabinetului pe care am avut, un an de zile și mai bine, dureroasa sarcină de a-l prezida”*⁷⁶.

Scurta trecere prin Ministerul Industriei și Comerțului a fost completată pe scena politică interbelică de calitatea sa de diplomat. Făcând referire la această îndeletnicire a sa, istoricul Nicolae Iorga menționa: *„eminent profesor de drept și vorbitor de frunte, pe care l-am pierdut în diplomație, l-am recâștigat în cabinetul meu din 1932”*⁷⁷.

Fiind contemporan cu evenimentele politice interne și internaționale care au prefigurat cauzele celui de-al Doilea Război Mondial, Gheorghe Tașcă a făcut o analiză rațională a situației României din punct de vedere economic după Conferința de la München, din 1938. Apreciat conferențiar, semnalând pericolul destrămării Cehoslovaciei și al expansiunii germane, socotea sistemul securității colective prăbușit: *„Conferința de la München a dat lovitura de grație sistemului de echilibru politic înfăptuit în Europa Centrală, prin tratatul de la Versailles. Mica Înțelegere, care stătea în calea desfășurării imperialismului german s-a prăbușit”*⁷⁸.

Conferința de la München, departe de a potoli pretențiile Germaniei, i-a mărit îndrăzneala, în aceste condiții interesul României fiind acela de a i se *„respecta, păstra integritatea teritorială, independența politică și economică”*⁷⁹.

⁷⁶ Ion Mamina, Ioan Scurtu, *Guverne și guvernanți (1916-1938)*, Editura Silex, București, 1996, p. 89.

⁷⁷ Nicolae Iorga, *O viață de om așa cum a fost*, Editura Minerva, București, 1976, p. 669.

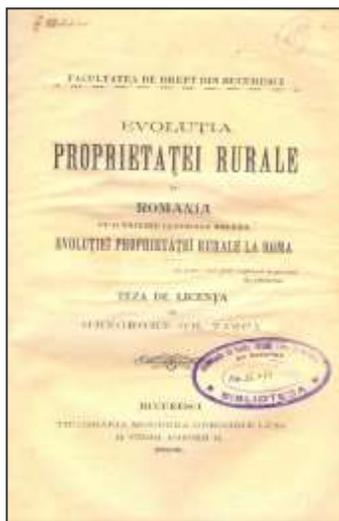
⁷⁸ Gheorghe Tașcă, *România în urma conferinței de la Munchen*, Editura Analele Industriei și Comerțului, nr. 11-12, 1938, p. 4.

⁷⁹ Ibidem, p. 16.

În privința pericolului pătrunderii germane în spațiul politic și economic al Europei Centrale și de Est, cercetând îndeaproape, Gheorghe Tașcă și-a fixat punctul său de vedere cu privire la noua situație politico-economică, solicitând o colaborare demnă în privința raporturilor economice, sub forma unor schimburi de produse pe care Germania putea și ar fi dorit să le achiziționeze de pe piața noastră (petrol, alimente și lemn), primind în schimb mașini și produse fabricate de care noi aveam mare nevoie. În privința revendicărilor teritoriale, „*de ori unde ar veni, noi trebuie să răspundem printr-un NU categoric*”⁸⁰, justificând că atitudinea țării noastre nu este și nu trebuie privită ca o bravură sau ca o încăpățănare. Profilul politic și economic al profesorului Gheorghe Tașcă s-a conturat cu precădere la masa tratativelor unde a reprezentat România, la tribuna parlamentară și la catedra pe care a slujit-o cu venerație vreme de trei decenii. A fost menit să fie cadru universitar, a avut această vocație, arătându-i prin tot ceea ce a făcut un respect deosebit, perfecționând-o permanent prin studiile sale. Activitatea i-a fost răsplătită cu două distincții: *Ordinul Steaua României în grad de Comandor*⁸¹ și *Ordinul Gediminas al Lituaniei cu grad de Mare Cruce*.

Principalele lucrări

- ✓ *Evoluția proprietăților rurale în România cu o privire generală asupra evoluției proprietății rurale la Roma: teză de licență, Facultatea de Drept din București, 1898*
- ✓ *La corruption électorale à Rome, 1907*
- ✓ *La question agraire. Commentaire critique de la législation rurale en Roumanie, Angleterre, Irlande, Russie et Allemagne, Paris, 1907*
- ✓ *Lecțiuni de introducere la Economia politică, predate la Facultatea de Drept a Universității din București, București, 1908*
- ✓ *Cauzele economice ale războaielor, 1914*
- ✓ *Moartea unei legende, 1916*

⁸⁰ Ibidem, p. 19.

⁸¹ Ordinul a fost instituit prin Decretul Regal nr. 1244 din 10 mai 1881, cu prilejul proclamării Regatului României, pentru recompensarea serviciilor aduse statului.

- ✓ *Les nouvelles reformes agraires en Roumanie*, Paris, 1919
- ✓ *Politica valutară*, București, 1919
- ✓ *Curs de economie politică și socială*, Editura Cartea Românească, București, 1921
- ✓ *Moneda și schimbul internațional: dare de seamă asupra conferinței financiare internaționale de la Bruxelles*, București, 1921
- ✓ *Producțiunea și organizarea muncii*, 1925
- ✓ *Regimul muncii*, 1925
- ✓ *Starea financiară a României după război*, 1925
- ✓ *Rolul Asociației în rezolvarea problemei sociale*, București, 1925
- ✓ *Probleme cooperative. Capitalismul român și cooperația. Raporturile economice între sate și orașe*, 1927
- ✓ *Raporturile economice între sate și orașe*, București, 1927
- ✓ *Probleme economice și financiare*, Editat de A. Th. Doicescu, Tipografiile României Unite, București, 1927
- ✓ *Introducerea în științele economice după prelegerile d-lui prof. G. Tașcă, 1929-1930*, Litografia Scrisul Studențesc, București, 1930
- ✓ *Un deceniu de politică socială românească*, București, 1930 (în colaborare cu G. Straat)
- ✓ *Devalorizarea și inflația*, 1932
- ✓ *Germania*, 1933
- ✓ *Către o nouă îndrumare economică și socială*, București, 1933
- ✓ *În ajunul prăbușirii*, 1934
- ✓ *Directivile politice externe a României*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1938
- ✓ *Liberalism, corporatism, intervenționism*, București, 1938
- ✓ *România în urma Conferinței de la Munchen*, Editura Analele Industriei și Comerțului, București, 1938
- ✓ *L'espace économique roumain*, București, 1940
- ✓ *Politica socială a României. Legislație muncitorească. Biblioteca monetară, economică și financiară a Băncii Naționale a României*, București, 1940
- ✓ *Curs de economie politică*, [vol. 1], editat de Alex. Th. Doicescu, București, f.a.

- ✓ *Curs de economie politică*, [vol. 2], *Economie politică, politică valutară, Băncile de emisiune; Banca Angliei, Banca Franței, Banca Națională*, editat de Alex. Th. Doicescu, București, f.a.
- ✓ *Curs de economie politică: 1934-1935*, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, București, f.a.

Soartă nemeritată

Gheorghe Tașcă a fost pensionat de la Universitatea din București, în anul 1940⁸², după venirea legionarilor la putere. În perioada 1942-1943 a predat lecții de economie politică Regelui Mihai I, la Castelul Peleş. La alegerile din 1946 a candidat ca deputat de Tutova din partea PNT, fără succes însă, din cauza fraudării făcută de Frontul Național Democrat.

Venirea comuniștilor la putere a fost însoțită de un val de arestări, cărora le-a căzut victimă aproape întreaga elită de intelectuali ai vechii societăți. Au sfârșit în închisorile de la Gherla, Jilava sau Sighet: Iuliu Maniu, Gheorghe Brătianu, Mircea Vulcănescu, Ion Mihalache, Gheorghe Tașcă și mulți alții. Arestat la 1 august 1950 și încarcerat la închisoarea din Sighet, Gheorghe Tașcă s-a stins din viață la nici un an de la condamnare (12 martie 1951), fiind înhumat în groapa comună a închisorii. Mai târziu, fiica sa, Cordelia Benedicta Tașcă, care a fost de asemenea arestată, va arăta: „La 1947 i s-a luat pământul; în 1948 i s-a naționalizat casa; pe urmă i s-a luat și pensia și în consecință nici nu avea cartelă. După o viață de muncă în care nu a băut, nu a jucat cărți, nu a cheluit necocotit, nu mai avea nicio bucată de pâine și începuse să vândă lucrurile din casă pentru a putea trăi. Noroc că n-a mai apucat să vadă cum i-a fost ridicată biblioteca, care acoperea patru pereți plini până în tavan și care a fost aruncată cu lopata într-un camion tras pe trotuar la geamul biroului”.

⁸² La 14 decembrie, a susținut o conferință intitulată *Domnia Regelui Carol I. Organizarea economică* – o mică sinteză de istorie economică (22 de pagini) – republicată, în facsimil, la Editura ASE, în 2014, cu un „memento” de Ion Vorovenci.

Ion Răducanu (1884-1964)

Rector: 1930-1940

*Între subiect și opera de artă e deosebirea
ca dintre picătura de ploaie și fulg.*

Nicolae Iorga

„M-am născut la București, la 20 martie 1884, în casa părintească din str. Lucaci – care acum se numește Logofătul Udriște – colț cu str. Romulus și str. Matei Basarab”⁸³.

A început învățătura la școala primară aflată lângă casă, pe care a parcurs-o între anii 1890 și 1894. În perioada 1894-1901 a urmat Liceul „Matei Basarab”. În 1901 a plecat în Austria, unde a frecventat, la Academia Comercială din Graz, cursul „pentru bacalaureați”, *Abiturientenkurse*, pe care l-a absolvit în vara anului 1902.

⁸³ Ion Răducanu, *Din amintirile unui septuagenar*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 19.

Despre șederea sa la Graz, nota astfel în amintirile sale de student: „am dus o viață foarte retrasă. Ocupat cu școala, întrețineam legături cu toți colegii, reprezentanți ai națiunilor din imperiul-mozaic habsburgic. În afară de austrieci, erau sloveni, italieni, polonezi, ruteni, unguri și români din Ardeal. Din afara granițelor Austro-Ungariei erau și câțiva din Bulgaria, România și din Serbia [...] micuțul valah cum eram poreclit, ajunsese după primul trimestru, să ajute pe alți colegi la rezolvarea problemelor”⁸⁴.

„Când Academia din Graz a împlinit 50 de ani de existență, am primit în calitate de rector al Academiei Comerciale din București, invitația de a participa la serbările comemorative. Desigur că cel care semnase invitația nu știa că rectorul instituției surori, mai tinere, din România, fusese odinioară, student la Graz. Am răspuns printr-o adresă omagială, exprimându-mi regretul de a nu putea participa la ședința comemorativă, arătând totodată că sunt mândru de a fi fost student al Academiei Comerciale din Graz”⁸⁵.

Începând cu octombrie 1902 a frecventat cursurile Facultății de Filosofie a Universității „Friederich Wiliam” din Berlin, pe care le-a absolvit în 1905, cu titlul de doctor în filosofie, secțiunea științe sociale, cu teza *Datoriile de stat ale României*, al cărui coordonator științific a fost Adolf Wagner⁸⁶.

În vara anului 1904 a urmat un curs de cooperatie, de trei luni, la Darmstadt. În 1905 îl regăsim, pentru scurt timp, la Londra, ca să dobândească „cunoștințele necesare pentru a cerceta, în original, pe economiștii englezi”⁸⁷.

Ion Răducanu a inițiat acțiuni concrete privind promovarea cooperatiei în România. În 1907, împreună cu alți adepți, a redactat primul *Calendar al Cooperatorilor*. În 1908 a participat la Congresul cooperatiei sârbești de la Belgrad și la al VIII-lea Congres al Alianței Cooperative Internaționale de la Hamburg. Între 1908 și 1940 a susținut cursuri privind cooperatia la Universitatea de vară de la Vălenii de Munte, ținută de Nicolae Iorga. În 1909 a participat, ca membru fondator, la înființarea Federației Cooperativelor Sătești și la Congresul Cooperativ de la Ploiești. În anul 1909 a devenit redactor al ziarului *Tovărășia*. În toamna aceluiași an a participat la Congresul cooperatist din Danemarca.

⁸⁴ Ibidem, p. 47.

⁸⁵ Ibidem, p. 49.

⁸⁶ Adolf Wagner (1835-1917), reputat profesor de economie și finanțe la Academia de Comerț din Viena, apoi la Freiburg și Berlin.

⁸⁷ Ion Răducanu, *op. cit.*, p. 72.

În decembrie 1911 a obținut, prin concurs, titlul de docent la Facultatea de Drept a Universității din București, unde a ținut cursul liber despre *Istoria și doctrina cooperăției*.

A făcut parte din comisia pentru înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, fiind secretarul acesteia. În această calitate, în anul 1912, a redactat anteproiectul legii de înființare a AISCI.

Prin concurs, este numit profesor definitiv la AISCI, *Catedra de Știința și legislația financiară, monedă, credit, schimb și studiul băncilor*, prin Decretul Regal nr. 416 din 15 februarie 1915. Ulterior devine profesor titular la *Catedra de Finanțe*. Ion Răducanu a ținut cursuri de cooperăție, economie politică, istorie a doctrinelor economice, finanțe – cel din urmă fiind de bază.

În decembrie 1930 a devenit rector al AISCI, funcție pe care a deținut-o până în septembrie 1940.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Funcționar (șef de serviciu) la Creditul Viticol (1906-1907);
- Colaborator la oficiosul Partidului Național Democrat – *Neamul Românesc*⁸⁸ – al profesorului Nicolae Iorga, semnând cu pseudonimul I. Dobrin⁸⁹ (începând din 1906);
- Subinspector și, mai apoi, inspector titular la Casa Centrală a Băncilor Populare și Cooperativelor Sătești (aprilie 1907 - 31 martie 1909);
- Șef de serviciu în Ministerul Industriei și Comerțului (1 aprilie 1909 - septembrie 1912);
- Director la Banca Marmorosh Blank⁹⁰ (1912-1915);

⁸⁸ „Ca foarte mulți tineri din generația mea, ca ucenic m-am simțit apropiat de puternica personalitate a lui Nicolae Iorga. Astfel se explică faptul că am colaborat la *Neamul Românesc* din primul său an de apariție” (1906), cf. Ion Răducanu, *op. cit.*, p. 104.

⁸⁹ Theodor Ludu, *Economistul Ion Răducanu. Eseu documentar*, Independența Economică, București, 1946, p. 25.

⁹⁰ Este angajat, la propunerea lui Mauriciu Blank, la început ca director al sucursalei de la Turnu Măgurele și, apoi, pentru scurt timp, ca director al sucursalei de la Constanța.

- Combatant în campania militară din Bulgaria (1913);
- Mobilizat, cu gradul de sublocotenent (1916);
- Membru al comisiei române pentru tratativele de pace de la București (1918), purtate de către Guvernul Marghiloman cu Puterile Centrale;
- Membru al Partidului Țărănesc (1919); după fuziunea din 1926, se remarcă drept fruntaș al Partidului Național Țărănesc;
- Deputat de Tecuci în primul Parlament al României Mari (noiembrie 1919, ulterior reales);
- Membru al Societății Economice Regale din Londra (1926);
- Ministru al muncii, cooperăției și ocrotirii sociale, în guvernul format de Iuliu Maniu (10 noiembrie 1928 - 2 iunie 1930);
- Ministru de finanțe, pentru cinci zile (8 iunie - 12 iunie 1930), și ministru al comunicațiilor și lucrărilor publice (octombrie 1930 - aprilie 1931), în Guvernul Gheorghe Mironescu;
- Membru al Societății Economiștilor Germani din Leipzig (1939);
- Membru în Consiliul Superior Național al Frontului Renașterii Naționale (1939) și în Consiliul Permanent al Agriculturii (1939).

Ion Răducanu a avut o activitate multiplă și complexă, ca profesor, om de știință, parlamentar, om politic (membru al Partidului Național Țărănesc) și ministru în mai multe guvernări și domenii (perioada 1928-1931).

În perioada ocupației germane a Bucureștilor și a retragerii guvernului și regelui la Iași, editează, împreună cu Victor Slăvescu și Virgil-Traian N. Madgearu, revista *Independența Economică*, al cărui prim număr a apărut în 19 februarie 1918⁹¹. Revista s-a dezvoltat datorită solidarității celor trei contributory ai ei, care au imprimat acestei tribune științifice o nouă direcție din punctul de vedere al concepțiilor și sub raportul metodei. Revista a reprezentat spiritul critic în cultura română. În atmosfera refugiului de la Iași și în preajma luptelor de la Mărășești, împreună cu alți câțiva intelectuali – Vasile Pârvan, Virgil-Traian N. Madgearu și Dimitrie Gusti – a creat Asociația pentru Științe și Reforme Sociale, la care Ion Răducanu nu era doar ctitor și stâlp al organizației, ci și specialist și sfătuitor.

Câțiva ani mai târziu, Asociația pentru Științe și Reforme Sociale a devenit Institutul Social Român, în cadrul căruia Ion Răducanu a deținut funcția de președinte al secției de finanțe publice. La sfârșitul războiului și-a continuat

⁹¹ Revista a apărut până în 1947.

activitatea profesională la Catedra de Finanțe și la noua Școală Centrală de Studii Cooperatiste, înființată în februarie 1919, din inițiativa sa. Reușește să pună, la AISCI, bazele unei catedre pentru studiul cooperației, preluată ulterior de

*Aripă construită pentru sediul
bibliotecii Academiei Comerciale*

Gromoslav Mladenatz. Pe lângă cursul de Finanțe, Ion Răducanu a ținut unul de *Istoria doctrinelor economice*, în care a prezentat cu multă obiectivitate principalele doctrine, teorii, școli și curente de idei în gândirea economică universală.

Rectorul Ion Răducanu a realizat patru proiecte majore de dezvoltare a patrimoniului AISCI: construcția „clădirii bibliotecii”, înființarea dispensarului studentesc, realizarea frescei din Aula Magna și proiectarea clădirii Muzeului comercial și Biroului comercial, destinate practicii studenților.

Biblioteca a fost plasată într-o aripă nouă, în prelungirea clădirii inițiale, din Piața Romană, pe locul

unde se află în prezent holul cu scările mari, din strada Căderea Bastiliei; respectiva aripă avea lățimea „intrării studenților” de acum (nu trebuie confundată cu aripa care va fi construită în continuare, mai târziu, care adăpostește actualele săli de lectură ale Bibliotecii Centrale a ASE). Construcția a început în iunie 1935 și s-a finalizat în decembrie, același an. Arhitectul a fost A. Culina, care participase și la realizarea Palatului AISCI, iar constructorul a fost societatea „C. D. Moarcăș”. La inaugurare, la 30 noiembrie 1935, a fost prezent M. S. Regele Carol al II-lea. Aripa de clădire găzduia două săli de lectură, trei camere de studiu, un depozit de carte (la ultimul etaj), un muzeu comercial (cu produse care se comercializau la acea vreme, cu care studenții luau cunoștință pe această cale). Muzeul a fost dat în folosință în anul 1939. Clădirea a fost grav afectată de cutremurul din septembrie

1940. A fost refăcută și consolidată, lucrările fiind terminate în septembrie-octombrie 1942⁹².

Preocupat de problemele sociale ale studenților, Ion Răducanu a hotărât înființarea unui dispensar medical pentru aceștia, în clădirea din strada Nicolae Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6). Dispensarul și-a început activitatea în 12 ianuarie 1933. Clădirea intrase în proprietatea AISCI prin Decizia nr. 78378 din 20 martie 1926 a Ministerului Finanțelor, Direcția Despăgubirilor de Război și a Tratatelor de Pace. Rectorul Ion Răducanu a întreprins numeroase măsuri pentru asigurarea unor servicii medicale ieftine și de calitate. Dispensarul și-a încetat activitatea în 30 septembrie 1944, clădirea fiind preluată de Comandamentul Armatei URSS (în 3 octombrie 1944). Spațiul a fost eliberat de către Comandamentul sovietic în septembrie 1947, dar nu a revenit în proprietatea ASE, cu toate demersurile făcute de către rectorii Nicolae M. Maxim și Marin I. Mazilescu.

Consiliul de Administrație al AISCI, condus de Ion Răducanu, a hotărât, pe 5 iulie 1932, lansarea unei comenzi către marele artist plastic Cecilia Cuțescu-Storck, cu privire la executarea, în aula, a picturii murale despre *Istoria comerțului românesc* (sau *Istoria negoțului românesc*). Lucrarea a fost realizată în perioada 1932-1933. Ea are 100 m² și este executată în ulei, pe glet de ipsos. Istoria negoțului „se citește” pe o spirală, de sus în jos. Pe parcursul realizării f, între rector și artist s-au consolidat relații de mare respect și încredere. În memoriile sale, Cecilia Cuțescu-Storck preciza⁹³: „Rectorul Ion Răducanu apărea în cadrul ușii aproape în fiecare zi, să observe mersul lucrării și uneori se înspăimânta văzând o femeie în vârful schelei de la al cincelea etaj”. Lucrarea a fost vernisată în noiembrie 1933, cu ocazia celei de-a 20-a aniversări a AISCI. Pictura a fost descrisă astfel de Emanoil Bucuța: „[...] Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale a început să aibă valoare de muzeu de artă plastică. Ea s-a împodobit cu cea mai mare pictură murală pe care o are până acum țara. Numai bisericile

⁹² Construcția celei de-a treia aripi, terminată, cel mai probabil, în 1947, a adus modificări de arhitectură interioară fostului spațiu al bibliotecii, transformându-l în hol cu scări.

⁹³ Cecilia Cuțescu-Storck, *Fresca unei vieți*, Editura Vremea, București, 2006, p. 440.

*mănăstirilor din Bucovina, cu tot exteriorul lor, de la streșină până la fața pământului, acoperite de fresce multicolore, pot pune alături ceva asemănător ca întindere*⁹⁴.

În anul 1938, la festivitatea prilejuită de cea de-a 25-a aniversare a AISCI, Ion Răducanu a anunțat decizia de a construi o nouă aripă de clădire, pe strada Căderea Bastiliei, în continuarea celei din 1935 (aripa respectivă găzduiește azi sălile de lectură ale Bibliotecii Centrale a ASE). Era al treilea corp, și ultimul, din ansamblul actual din Piața Romană. Noua aripă urma să găzduiască laboratoare, muzee și birouri comerciale, necesare activității practice a studenților. Pentru realizarea proiectului s-a constituit o comisie formată din mari personalități ale vremii: prof. Nicolae Iorga – consilier regal, ministrii Mircea Căncicov și Armand Călinescu, Dumitru (Mitiță) Constantinescu – guvernatorul Băncii Naționale și ing. Nicolae Malaxa. Proiectul de arhitectură și construcții a fost realizat, în 1938, de către arh. Edmond Van Saanen-Algi, vechi colaborator al AISCI. Licitația de construcție a avut loc în anul 1940 și a fost câștigată de Societatea ing. Cezar D. Epure. Din cauza cutremurului din 1940 și a celui de-al Doilea Război Mondial, lucrările s-au finalizat, cel mai probabil, abia în anul 1947.

Pentru realizarea proiectelor de construcții, AISCI a achiziționat mai multe terenuri și clădiri (pentru demolare) – progresiv, dinspre Piața Romană, în lungul străzii – după cum urmează: str. Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 20, de 580,75 m², în 31 mai 1932; str. Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 22, de 684 m², în 31 mai 1938; str. Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 24, de 1663 m², în 1 septembrie 1938.

Ion Răducanu a susținut înființarea Cooperativei studenților și licențiaților AISCI, care avea ca scop „înlesnirea aprovizionării studenților cu lucruri necesare vieții, cu texte de cursuri, cărți, rechizite etc. [...] Cooperativa a organizat până în prezent un atelier de croitorie și unul de cismărie și a intrat în legătură cu o spălătorie chimică [...]”⁹⁵. Cooperativa s-a înființat pe 18 martie 1932 și a fost găzduită în clădirea achiziționată în 31 mai 1932, pe strada Cometa nr. 20.

La 1 noiembrie 1933, s-a inaugurat Căminul studențesc nr. 1, în imobilul care găzduiește în prezent Pavilionul administrativ al ASE, situat pe strada Cihoski nr. 5.

⁹⁴ Ibidem, p. 444.

⁹⁵ *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale – 20 de ani de activitate. 1913-1933*, Tipografiile Române Unite, 1933, p. 40.

Dintre proiectele de modernizare a învățământului susținute și aplicate de către rectorul Ion Răducanu se evidențiază următoarele⁹⁶:

- Adoptarea, în septembrie 1932, a unor modificări la Regulamentul de organizare și funcționare a AISCI; astfel, numărul secțiilor s-a redus la două, și anume *Comercială-industrială* și *Administrativă*; licența avea trei ani, adăugându-li-se anul pregătitor; doctoratul avea cel puțin un an.

- Inițierea, în anul 1933, a cursurilor de perfecționare a profesorilor din școlile comerciale și din licee; la aceste cursuri au conferențiat personalități ca: Nicolae Iorga, Virgil-Traian N. Madgearu, Andrei Rădulescu, Victor Slăvescu etc.

- Înființarea, la 1 aprilie 1936, a *Seminarului Pedagogic Comercial* (structură externă, dar gestionată de AISCI), destinat pregătirii cadrelor didactice din învățământul comercial secundar, pentru specialitățile: științe comerciale, juridico-economice, aritmetică comercială, mărfuri - științele naturale, științele fizico-chimice, geografia economică, limbile străine și stenografia.

- Adoptarea unui nou Regulament pentru organizarea și funcționarea AISCI, promulgat prin Decretul Regal nr. 2764 din 3 august 1938 și publicat în *Monitorul Oficial* nr. 180 din 10 august 1938, care prevedea durata studiilor de licență de patru ani (s-a eliminat anul pregătitor) și împărțirea studiilor după cum urmează: de generalizare, comune anilor I și II; cursuri de specializare pentru anii III și IV, ai secțiunilor Științe economice, financiare și sociale, Administrativă-consulară și, respectiv, Comercială-industrială. Regulamentul a intrat în vigoare începând cu anul universitar 1938-1939 prevăzând și o secțiune de pedagogie, pentru care practica era asigurată prin Seminarul Pedagogic Comercial.

- Dezvoltarea bibliotecii AISCI, inclusiv construcția aripii special destinate, dotate cu instalații moderne de climatizare, mobilier adecvat etc.; în anul 1938 biblioteca avea 32 906 de titluri de carte și 428 de colecții de periodice; rectorul Ion Răducanu a achiziționat din Germania colecția Heinz Herkner⁹⁷ și, din țară, colecția Manuk-Bey⁹⁸; de asemenea, în perioada 1935-1940, s-a editat *Buletinul Bibliotecii Academiei Comerciale*, care era difuzat în țară și în străinătate.

⁹⁶ Vezi și la Maria Mureșan, *Ion Răducanu. Opera și viața*, Editura ASE, București, cu ediții în 2005 și 2012.

⁹⁷ Heinz Herkner (1863-1929), economist, profesor universitar la Zürich și Berlin.

⁹⁸ Manuk-Bey sau Manuk Bei, pe numele său Emanuel Mârzaian (1769-1817), a fost negustor și diplomat armean, proprietar al Hanului Manuc din București. Titlul de bei (prinț) al Moldovei a fost primit de la sultanul turc Mohamed al II-lea, în anul 1808. Fondul de carte a fost cumpărat de la urmașii lui Manuk-Bey și este păstrat în sala de lectură „Virgil Madgearu”.

- Dezvoltarea activităților cu caracter practic desfășurate de către studenți, prin modernizarea și crearea unor unități specializate, numite *Muzeul comercial* (prezenta produse care se comercializau în epocă, fluxuri de producere a mărfurilor, tehnici de comercializare etc.) și *Biroul comercial* (studenții simulau operații specifice comercializării produselor); pentru dotarea acestora, s-a apelat la camerele de comerț și industrie, societățile de producere și comercializare din țară și din străinătate, consulatele române din străinătate etc.; Ion Răducanu a fost cel care a susținut construirea unei aripi destinate acestor tipuri de unități aplicative.

- Dezvoltarea puternică a relațiilor internaționale ale AISCI cu alte universități și personalități din lume; în mandatul lui Ion Răducanu, la AISCI au conferențiat mulți profesori de seamă din Europa, rectorul, la rândul său, fiind prezent la multe activități științifice internaționale⁹⁹.

În anul 1938, AISCI avea 23 de profesori titulari, doi profesori agregati, șapte conferențieri, șapte șefi de lucrări, șase asistenți. În același an, AISCI era frecventat de 2 533 de studenți, dintre care 788 erau în anul pregătitor. În perioada 1930-1938, AISCI a acordat 74 de titluri de doctor (în total, din anul 1924, numărul doctorilor a fost de 95).

La recomandarea lui Ion Răducanu, din ședința Consiliului profesoral din 24 noiembrie 1931¹⁰⁰, AISCI a angajat, ca profesor definitiv, începând cu 15 decembrie 1931, pe Nicolae Iorga, numirea sa făcându-se, prin Decretul Regal nr. 62 din 8 ianuarie 1932, la *Catedra de Istorie generală cu dezvoltări asupra istoriei contemporane și istoriei diplomatice* (în 1938 îl vom regăsi profesor la Catedra de Istoria comerțului și industriei). La 1 ianuarie 1932, Ștefan Stănescu a fost angajat profesor definitiv la *Catedra de Statistică*, în special economică.

În timpul mandatului lui Ion Răducanu, AISCI a fost subordonat, în prima perioadă, Ministerului Comerțului și Industriei, iar din 1 ianuarie 1935, Ministerului Instrucțiunii Publice.

Pentru a asigura transparența actului managerial, Ion Răducanu a publicat mai multe „dări de seamă”: *AISCI – 20 de ani de activitate, 1913-1933*, Tipografiile Române Unite, București, 1933; *AISCI – Dare de seamă pe anii de studii 1935-1936 (anul XXIII) întocmită de Rectorat*, Tipografia „Bucovina” I. E. Torouțiu, București, 1936; *AISCI – Un pătrar de veac de muncă (1913-1938)*,

⁹⁹ Ion Răducanu, *op. cit.*, pp. 181-201.

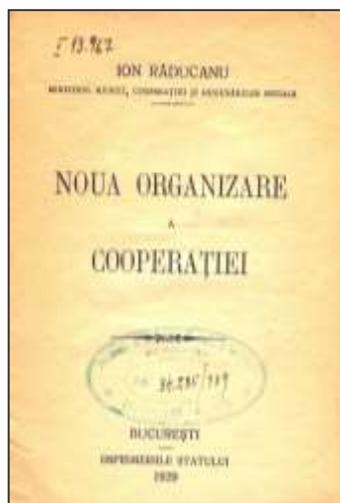
¹⁰⁰ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. I, Editura ASE, București, 1993, p. 244.

Tipografia „Lupta” N. Stroilă, București, 1938.
A publicat, de asemenea, *Darea de seamă pe anul de studii 1931-1932*.

Titular al mai multor cursuri, Ion Răducanu și-a desfășurat activitatea de dascăl și pe timpul verii, perioadă în care a inițiat, vreme de 2-3 săptămâni, cursuri de vară, cu scopul de a perfecționa profesorii din liceele comerciale și economiștii din întreprinderi. În cadrul acestora au ținut o serie de conferințe Nicolae Iorga, Gheorghe Tașcă, Virgil-Traian N. Madgearu, Gheorghe Zane.

În martie 1936, Ion Răducanu a fost ales membru corespondent al Academiei Române, în cadrul căreia a dezvoltat o rodnică și apreciată activitate științifică, reflectată în numeroase publicații de specialitate. În cadrul Academiei Române, a ținut comunicări despre Adam Smith, Sismondi, List, Carey, precum și despre economia de război.

De numele profesorului Ion Răducanu este legată și ideea înfăptuirii învățământului cooperatist în țara noastră. După ce urmase cursurile Școlii de cooperatie de la Darmstadt, el se adresase lui Spiru Haret¹⁰¹, printr-o scrisoare din 10 octombrie 1904, propunându-i organizarea de cursuri cu cooperatorii. În urma răspunsului favorabil, Casa Școalelor a alocat fonduri pentru organizarea unor astfel de cursuri. Din păcate, plecarea de la putere a lui Spiru Haret a dus la stingerea proiectului. Ambițiile profesorului Ion Răducanu vor da roade în 1908, când a organizat primul curs cu cooperatorii din cercul Dumbrăveni – Botoșani. Prima școală practică de cooperatie a fost deschisă la Arcani, în Gorj. Statistic vorbind, în 1915 funcționau 20 de școli de cooperatie, care, până în ajunul Războiului de

¹⁰¹ Ministrul cultelor și instrucțiunilor publice în guvernul condus de Dimitrie A. Sturza, în calitate de om al școlii și ca politician a fost socotit, pe drept cuvânt, reformatorul școlii românești în secolul al XIX-lea.

Reîntregire, au dat peste 3 000 de absolvenți. Începând cu 1909, Ion Răducanu a susținut acest proiect și printr-o serie de conferințe, cursuri și articole. La 15 februarie 1919, a reușit să deschidă Școala Centrală Cooperatistă, cu 110 studenți. A slujit acestei școli, ca profesor, 20 ani. În 1929, ca ministru al muncii, cooperăției și ocrotirii sociale, a optat pentru introducerea în cadrul învățământului universitar a studiului cooperăției, prin întemeierea unei catedre de specialitate la AISCI, unde, în calitate de profesor, a format ucenici și colaboratori care au știut să-i continue opera în domeniul cooperăției și al învățământului cooperatist.

Un proiect interesant a fost cel conceput în 1927, în scopul de a rezolva criza locuințelor. Rezultatele au fost însă modeste, deoarece nu existau mijloacele materiale necesare și nici întregul concurs al factorilor de decizie pentru ducerea la îndeplinire.

Contribuția și realizările profesorului Ion Răducanu în domeniul politicilor sociale sunt strâns legate de activitatea sa ca ministru al muncii, cooperăției și ocrotirii sociale, în perioada 10 noiembrie 1928 - 2 iunie 1930. În calitate de ministru, trebuie să-i fie recunoscută înzestrarea legislației sociale românești cu norme juridice indispensabile relației dintre patron și salariat. Astfel, au fost reglementate contractul de ucenicie, contractul individual de muncă și convenția colectivă de muncă. De asemenea, Ion Răducanu poate fi considerat autorul dispozițiilor care prevăd dreptul salariaților de a beneficia de concedii legale de odihnă plătite, de 7-30 de zile pe an, termene obligatorii de preaviz în caz de concediere, dreptul la daune pentru salariați în caz de concediere intempestivă. Ion Răducanu, prin dispozițiile sale, s-a preocupat de ocrotirea în amănunt a salariului angajaților, lăsat până la acea dată la discreția împrejurărilor. Alte preocupări au vizat problemele sociale ale femeilor măritate – acestea fiind complet beneficiare ale produsului muncii lor – și ale adolescenților proaspăt angajați, aceștia fiind considerați, după împlinirea vârstei de 18 ani, complet emancipați. Prin Legea pentru protecția muncii indigene, din 3 aprilie 1930, se stăvilea aflulul de muncitori străini în România, de fapt urmărindu-se limitarea numărului de șomeri din rândul muncitorilor autohtoni. În timpul respectivei guvernări a fost introdus ajutorul de șomaj, care însă avea un nivel simbolic – 2,16 lei¹⁰².

Profesorul Ion Răducanu a avut avantajul experienței funcționarului public, îmbogățită cu aceea a tehnicianului bancar, a omului politic cu o îndelungată

¹⁰² Ion Mamina, Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 73.

activitate parlamentară și ministerială, aceea de cercetător perseverent al fenomenelor economice, studiind permanent literatura mondială de specialitate. A avut un cumul de experiențe pe care l-a pus cu toată generozitatea la dispoziția celor 30 de serii de studenți ai săi.

„Ca să fii dascăl nu este ușor. Ca să fi dascăl înseamnă să cunoști un meșteșug; și cel mai greu este acel al dăscăliei [...] Am învățat arta dăscăliei de la foștii mei profesori. Niciodată nu am socotit că școala se rezumă la patru pereți. Am avut convingerea că școala este ceea ce sunt profesorul și studentul. Între student și profesor trebuie să fie o colaborare care să nu se restrângă numai la tălmăcirea cărților, ci să fie o comunitate sufletească care să dea imbold științei [...] În viața aceasta trecătoare sunt mulți care se uită de sus la mine. Nu mă mâhnesc. Sunt unii care au avut noroc și au ajuns la averi mari. Nu-i invidiez. Mă socot bogat: am ținut să fiu grădinarul care cultivă omul, floarea cea mai aleasă de Dumnezeu”¹⁰³.

În septembrie 1940 este îndepărtat din funcția de rector al Academiei Comerciale și i se fac – ca și altor profesori, Victor Slăvescu, Gromoslav Mladenatz, Ion Tutuc, Vasile Stoicovici – formele pentru înlăturarea din învățământ.

Și-a încheiat activitatea didactică și politică la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial. A fost pensionat, din oficiu, în iulie 1947. În octombrie 1958 a fost arestat și anchetat, iar în august 1959, condamnat de către Tribunalul Militar la 20 de ani de temniță grea și încarcerat la Sighet¹⁰⁴. A fost eliberat în cadrul amnistierilor deținuților politici din august 1963 și s-a stins din viață la scurtă vreme – 23 noiembrie 1964.

Principalele lucrări

- ✓ *Die deutschrumänischen Handelsbeziehungen*, Berlin, 1904
- ✓ *Fapte și idei în cooperarea românească*, București, 1906
- ✓ *Cooperarea și sistemele cooperative*, Vălenii de Munte, 1909
- ✓ *Cooperatismul și socialismul față de chestiunea agrară*, București, 1911
- ✓ *La mutualité roumaine*, București, 1911
- ✓ *În preajma marilor reforme*, București, 1914

¹⁰³ *Independența Economică*, anul XX, nr. 2, 1946, pp. 172-173.

¹⁰⁴ Situată în orașul Sighetu Marmăției, județul Maramureș, închisoarea a fost folosită de regimul comunist, după 1948, pentru întemnițarea elitei intelectualității (istorici, economiști, miniștri, academicieni), opozantă a regimului.

- ✓ *Prezentul și viitorul cooperăției satești în România*, București, 1914
- ✓ *Băncile populare satești*, București, 1916
- ✓ *Reforma Băncii Naționale*, București, 1918
- ✓ *Cooperăția română în cadrul cooperăției mondiale*, București, 1925
- ✓ *Criza cooperăției*, București, 1927
- ✓ *Organizarea unei bănci comerciale*, București, 1927
- ✓ *Partidele politice și cooperăția*, București, 1927
- ✓ *Stabilizarea monetară și câteva probleme în legătură cu ea*, București, 1928
- ✓ *Noua organizare a cooperăției*, București, 1929
- ✓ *Democrație și dictatură*, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1930
- ✓ *Criza agricolă mondială*, București, 1931
- ✓ *Les rapports économiques des Pays Balkaniques et les ressources les plus appropriées pour de développement de ces rapports*, Istanbul, 1932
- ✓ *Bugetul statului în criza economică*, București, 1933
- ✓ *În apărarea cooperăției*, București, 1935
- ✓ *Factorul monetar în noua criză economică*, București, 1933
- ✓ *Curente economice actuale*, București, 1937 (în colaborare cu Gromoslav Mladenatz)
- ✓ *Adam Smith. O comemorare*, București, 1940
- ✓ *Regimul legal al cooperăției*, București, 1940
- ✓ *Din amintirile unui septuagenar*, Editura Enciclopedică, București, 2001
- ✓ *Curs de finanțe*, Editura Muguri, București, [f.a.]
- ✓ *Curs de istoria doctrinelor economice*, Editura Muguri, București, [f.a.]
- ✓ *Introducere în științele economice*, Editura Muguri, București, [f.a.] (în colaborare cu Gromoslav Mladenatz)
- ✓ *Monedă, credit, schimb*, București, [f.a.]

O procedură care poate fi reluată

Printr-o adresă din 1 martie 1938, rectorul Ion Răducanu a fost invitat la Ministerul Educației Naționale, în 2 martie, ora 12.00, pentru a depune jurământul

în fața ministrului, urmând ca, ulterior, personalul didactic să depună jurământul în fața rectorului¹⁰⁵.

O șansă a vieții

În 1940, Ion Răducanu a fost sfătuit, de Constantin Bălescu, jurist, avocat și profesor la AISCI, să se ascundă, fiind pe lista celor care urma să fie suprimați de către legionari. Ion Răducanu a plecat în Bulgaria, unde a rămas o perioadă de timp la familia unui fost student, Nacio Petrov¹⁰⁶.

¹⁰⁵ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. II, Editura ASE, București, 1994, pp. 30-31.

¹⁰⁶ Ion Răducanu, *op. cit.*, pp. 210-211.

Marin I. Mazilescu (1876-1957)

Rector: 1940-1941; 1947-1948

*Din blocul unei zile, în care ce poate sculpta o faptă mare,
cei mai mulți fac o grămăjoară fugară de nisip.*

Nicolae Iorga

Licențiat în drept al Universității din București și al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, din octombrie 1919. A fost al doilea doctor al AISCI, susținând teza cu titlul *Rezervele de prime ale întreprinderilor de asigurare*, în anul 1925¹⁰⁷.

A fost asistent suplinitor la *Catedra de Teoria și tehnica asigurărilor* a AISCI, printr-un contract, din 1 noiembrie 1920, cu Consiliul profesoral, apoi asistent, la aceeași catedră, prin Decizia ministerială nr. 2423 din 1 ianuarie 1925. A fost numit conferențiar prin Decretul Regal nr. 608 din 1 martie 1929, ocupând

¹⁰⁷ Primul doctor a obținut diploma în anul 1924.

postul prin Decizia ministerială nr. 48801 din 3 mai 1930. În anul universitar 1933-1934, Marin I. Mazilescu a fost promovat profesor agregat, alături de I. V. Pătrășcanu, Zoe Ghețu, C. Perussi și Grigore Trancu-Iași. În noua calitate îl regăsim la *Catedra de Matematici comerciale*, unde, ulterior, va deveni profesor titular (1938).

A fost rector al AISCI din septembrie 1940 până în februarie 1941 și rector al Academiei de Științe Comerciale și Cooperatiste în perioada iulie 1947 - aprilie 1948. Fosta AISCI își schimbase denumirea în Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste chiar în anul 1947. De observat că Marin I. Mazilescu a fost primul rector al AISCI cu studii complete (inclusiv doctoratul) în România.

În toamna anului 1939, Ministerul Educației Naționale a comunicat rectorului AISCI, Ion Răducanu, dispozițiile de organizare a Frontului Național Studențesc. Structura Frontului Național Studențesc era compusă din profesori și studenți, conducerea fiind încredințată rectorului și altor trei profesori ai Academiei, printre care se afla și Marin I. Mazilescu, care avea rolul de a obține apropierea față de studenți. Echipa formată din profesori și studenți a colaborat bine la trei secțiuni: știință, muzică și sport. Era o confirmare a faptului că sportul și voia bună puteau căpăta accente propagandistice.

Preluarea funcției de rector al AISCI, în primul mandat, s-a făcut în cadrul Consiliului profesoral¹⁰⁸ din 14 octombrie 1940. În cuvântul de deschidere a consiliului, Ion Răducanu a urât rectorului Marin I. Mazilescu o activitate rodnică asigurându-l, pentru viitor, de tot sprijinul său, pe baza experienței celor 10 ani anteriori de mandat. În cuvântul său, noul rector a arătat că urmează la conducerea

¹⁰⁸ Au fost prezenți profesorii: Eftimie Antonescu, Constantin Bungețianu, Ion Gr. Dimitrescu, Zoe Ghețu, Spiridon Iacobescu, D. R. Ioanițescu, Alexandru Ludwig, Virgil-Traian N. Madgearu, Gromoslav Mladenatz, Gheron Netta, Constantin Parteniu, I. V. Pătrășcanu, Constantin Perussi, Ion Răducanu, Andrei Rădulescu, Victor Slăvescu, Ștefan Stănescu, Vasile Stoicovici, Ion Tutuc, Constantin Bălescu, Marin I. Mazilescu și alții – vezi Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. I, București, 1993, p. 289.

Academiei după cinci predecesori, „care au ilustrat cu persoana lor această demnitate și au lăsat înfăptuiri de mare valoare. Primul rector al acestei Instituții dl. A. Davidoglu i-a fixat cadrul de funcționare și a afirmat cu temeinicie necesitatea acestei școli. Cel de-al II-lea Stanislas Cihoski și al III-lea I. N. Angelescu au înălțat locașul cel nou în care funcționează astăzi școala și căminul pentru studenți. Dl. Tașcă a ilustrat rectoratul cu persoana sa de profesor cu reputație consacrată. Domnul I. Răducanu a dotat școala cu o bibliotecă economică cum nu mai are altă școală de învățământ superior și cu localul respectiv¹⁰⁹”. Nu-i ușor să preiei munca unor asemenea antecesorii.

În mandatul 1940-1941 s-a confruntat cu consecințele nefaste ale cutremurului din 10 noiembrie 1940, aripa bibliotecii, construită în anul 1935, fiind grav afectat.

La începutul anului universitar 1947-1948, AISCI și-a schimbat numele, prin Legea nr. 299 din 7 august 1947, în Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste (AISCI fuzionase cu Academia de Științe Cooperatiste). Noua Academie avea două facultăți: Științe Comerciale și Științe Cooperatiste. Durata studiilor era de patru ani.

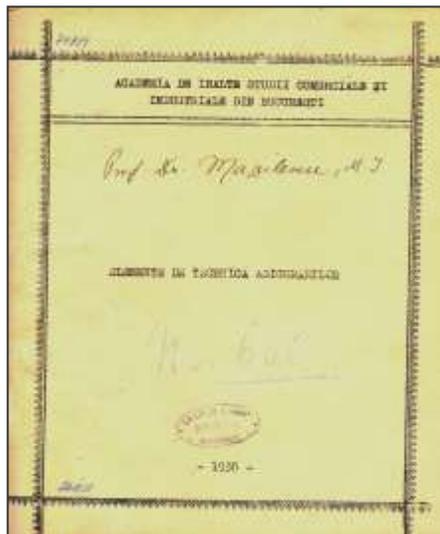
În anul 1948, în noul mandat, rectorul Marin I. Mazilescu a continuat eforturile de a recăpăta în proprietate clădirea din str. Nicolae Filipescu nr. 8, care găzduise primul dispensar studentesc al AISCI. Strădaniile sale nu au fost încununat de succes.

Ca profesor, Marin I. Mazilescu a fost foarte bine apreciat de către studenți și colegi. Mulți absolvenți își amintesc cu respect despre competența profesională în matematică și despre talentul său pedagogic. A lucrat o bună perioadă de timp cu Ion Tutuc, alt cadru didactic de excelență valoare profesională. Marin I. Mazilescu a fost singurul rector cu două mandate (incomplete) neconsecutive.

¹⁰⁹ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. I, București, 1993, pp. 289-290.

Principalele lucrări

- ✓ *Principii în tehnica asigurărilor*: teza de doctorat¹¹⁰, București
- ✓ *Principii în tehnica asigurărilor*, București, 1925
- ✓ *Principii în tehnica asigurărilor*, București, 1929
- ✓ *Manual de algebră financiară*, Ediție didactică pentru uzul studenților Academii Comerciale, Tipografia „Rapid”, București, 1932
- ✓ *Activitatea întreprinderilor de asigurări în România*, București, 1936
- ✓ *Tabele de supraviețuire, mortalitate și anuități: pentru uzul studenților Academii Comerciale*, București, 1936
- ✓ *Elemente de tehnica asigurărilor*, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, 1938
- ✓ *Curs de algebră financiară predat studenților anului II*, Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste din București, 1948
- ✓ *Tabele pentru calcule de dobândă compusă, anuități și amortisment*, Ediție didactică pentru uzul studenților Academii Comerciale publicată de dr. M. I. Mazilescu, București

Controverse și aprecieri

Marin I. Mazilescu a făcut parte din mișcarea legionară. Se spune că la ședința de încredințare a primului său mandat de rector s-a prezentat îmbrăcat în cămașă verde.

În septembrie 1940 a făcut parte din comisia Ministerului Învățământului Public însărcinată cu scoaterea din învățământ a lui Ion Răducanu, Victor Slăvescu, Gromoslav Mladenatz, Ion Tutuc, Vasile Stoicovici. Activitatea comisiei s-a concretizat printr-un decret de suspendare, care a fost însă anulat în ianuarie 1941.

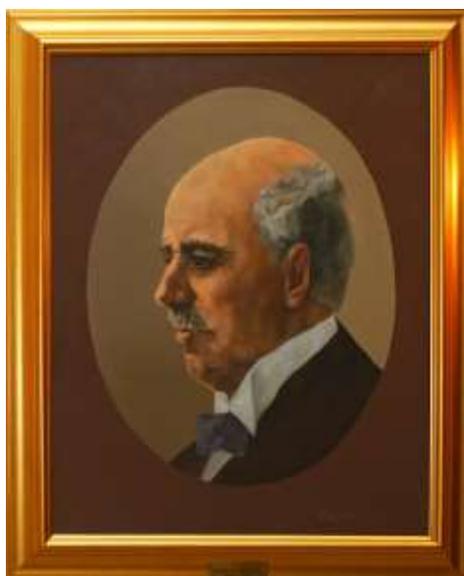
¹¹⁰ Titlul lucrării nu este identic cu cel al tezei de doctorat.

În 8 octombrie 1944, a apărut o lege pentru purificarea administrațiilor publice, care viza și verificarea acelor cadre didactice care au fost numite, încadrate sau avansate ilegal, care au activat într-o organizație legionară, fascistă sau hitleristă, s-au pus în slujba unor interese străine națiunii române etc. Comisia de verificare de la nivelul AISCI a propus Ministerului Culturii Naționale și Cultelor măsuri de sancționare pentru prof. dr. Marin I. Mazilescu, precum și pentru N. D. Ghimpa¹¹¹.

Marin I. Mazilescu a condus AISCI în cadrul a două sisteme economico-politice situate la extreme opuse: unul militar, condus de Ion Antonescu, pe durata celui de-al Doilea Război Mondial și altul comunist, dictatorial, refractar la a ține pasul cu modernitatea occidentală în privința educației. Prezența lui Marin I. Mazilescu ca rector în anii 1947-1948 o fi străină de pactul pe care l-a făcut Ana Pauker, via Moscova, cu o parte a mișcării legionare?

¹¹¹ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. II, București, 1994, p. 47.

Eftimie Antonescu (1876-1957)

Rector: 1941-1944

O situație dă totdeauna mai multe păcate decât virtuți.

Nicolae Iorga

S-a născut pe 15 decembrie 1876, la Pitești. Licențiat în drept al Universității din București, doctor în drept, din 1899, al Universității din Iași, cu teza *Teoria condițiunilor în obligațiuni*¹¹².

A devenit conferențiar prin Decizia ministerială nr. 98417 din 25 decembrie 1920 și, ulterior, profesor definitiv prin Decretul Regal nr. 1399 din 5 aprilie 1924, la *Catedra de Drept internațional public și privat*, apoi transferându-se la *Catedra de Drept comercial și industrial*. A fost membru în Consiliul de Administrație al

¹¹² Lucian Predescu, *Enciclopedia României: Culegere. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Editura Saeculum I. O. Vestala, București, 1999, p. 38.

AISCI în perioada 1919-1924, în calitate de consilier la Curtea de Casație, și, în perioada 1934-1939, în calitate de profesor la AISCI.

A deținut funcția de rector în mandatul februarie 1941 - ianuarie 1944¹¹³, care a coincis cu perioada celui de-al Doilea Război Mondial. La numirea sa a specificat că „*a venit cu convingerea de a lucra pentru ridicarea acestei Instituții, cu sprijinul tuturor d-lor profesori și în spiritul legalității care urmează să fie temelul care să domine, în toată activitatea Academiei*”¹¹⁴.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Custode la Biblioteca Centrală Universitară București, 1896;
- Președinte al Tribunalului Ilfov, 1909;
- Secretar general al României în cadrul Conferinței de pace de la Paris, 1919;
- Delegat financiar la înțelegerile de la Paris și Washington pentru plata datoriilor către Franța, SUA și Germania;
- Consilier pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- Membru al Partidului Național Liberal, senator PNL de Gorj;
- Președintele Ligii contra cametei.

Mandatul său a fost unul dificil din cauza vicisitudinilor războiului. Dar Eftimie Antonescu cunoștea bine problemele AISCI, mai ales din perioadele în care fusese membru al Consiliului de Administrație. În plus, mandatul său a urmat cutremurului din 1940. Aripa construită în 1935 (actualul corp al holurilor și scărilor mari de la „intrarea studenților”, din Căderea Bastiliei) fusese grav afectată. La 31 octombrie 1941, Eftimie Antonescu a solicitat prefectului Poliției Capitalei închiderea circulației pe strada Ion Gh. Duca (fosta Cometa, actuala Căderea Bastiliei), din cauza pericolului prăbușirii clădirii. S-au întreprins măsuri de recuperare a pagubelor, fiind chemați în judecată arhitectul Arghir Culina și constructorul C. Moarcăș (acesta din urmă își recunoștea vina, dar cerea clemență, fiind mobilizat la Odessa, ca șef al serviciului tehnic militar, care se ocupa de neutralizarea și anihilarea catacumbelor). Se pare că rectorul AISCI a renunțat la

¹¹³ Mandatul s-a încheiat, scriptic, pe 31 decembrie 1943.

¹¹⁴ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1933*, vol. II, Editura ASE, București, 1994, p. 39.

pretenții. Aripa a fost refăcută și consolidată, lucrările fiind terminate în septembrie-octombrie 1942, responsabilitatea lor revenind societății M. Portocală. Construcția celui de-a treilea corp (care adăpostește în prezent Biblioteca Centrală a ASE), încheiată, cel mai probabil, în 1947, a adus modificări de arhitectură interioară aripii bibliotecii construită în 1935, transformând-o în hol cu scări.

Eftimie Antonescu a predat mandatul de rector în decembrie 1943 (preluarea făcându-se de către Victor Slăvescu, în ianuarie 1944), urmând să se pensioneze chiar la începutul anului 1944. Având în vedere că a continuat să semneze documente în calitate de rector până la preluarea conducerii de către Victor Slăvescu¹¹⁵, se poate considera că mandatul său s-a încheiat în ianuarie 1944 (nu în decembrie 1943).

Ca președinte al Ligii contra cametei, Eftimie Antonescu a înaintat Regenței, în vara anului 1930, un memoriu intitulat *Problema economică. Sărăcia de azi – Cauze – Măsuri de îndreptare*. Memoriul, devenit ulterior programul ligii, descria realitățile economice ale vremii. Astfel, liga socotea că economia intrase într-un *cerc vicios*, rezultat din mărirea lefurilor, fiscalitatea excesivă, o industrie parazitară, băncile și cămătarii „*creându-și venituri neadaptate cu indexul de venituri al producătorilor, consumă prea mult, distrugându-i pe aceștia din urmă*”¹¹⁶. Liga propunea măsuri de stopare a sărăciei, solicitând pentru aceasta implicarea politicienilor.

Și-a început activitatea politică în calitate de membru al Partidului Național Liberal, Eftimie Antonescu fiind ales deputat de Gorj. Ca politician, de la tribuna parlamentului, a criticat multitudinea de legi emise de guvernarea național-țăranistă, arătând, în baza unor statistici, că, în perioada 1929-1933, au fost promulgate sute de legi. În acest sens, solicita încetarea potopului legiurilor, țara

¹¹⁵ Marți, 25 ianuarie 1944, V. Slăvescu nota: „Prima zi de activitate de rector la Academia Comercială” – vezi la Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, vol. III, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013, p. 580 (ediție îngrijită și cuvânt-înainte de Georgeta Filitti).

¹¹⁶ Eftimie Antonescu; Marin I. Stănoiu, *Problema economică. Sărăcia de azi – Cauze – Măsuri de îndreptare*, Tipografia Universul, București, 1930, p. 15.

având nevoie de o conducere eficientă, nu de schimbarea legilor la fiecare pas, după cum o cerea bunul plac al politicianilor aflați la guvernare.

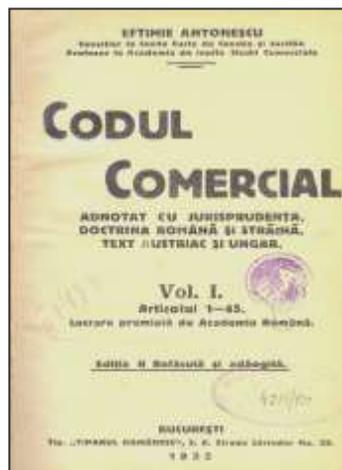
A ocupat mai multe funcții în magistratură, devenind, pentru scurtă vreme, consilier al Înaltei Curți de Casație.

Ca profesor, Eftimie Antonescu a abordat, în principal, două domenii:

- *Dreptul internațional public și privat* – cursul avea în vedere o clasificare a statelor și a formelor de guvernare ale acestora, iar formarea, drepturile și datoriile lor erau analizate sub aspect politic; se făcea, de asemenea, o analiză amplă asupra bunurilor deținute de către fiecare stat în parte (domeniul terestru, maritim, aerian).

- *Tema naționalităților* – un alt curs care reținea atenția studenților, având ca studiu de caz Legea naționalităților din 1923.

A predat, în vara anului 1934, cursuri de perfecționare pentru profesorii din liceele comerciale și industriale, și anume *Rolul Societății Națiunilor* și, respectiv, *Aspecte asupra problemei Dunării și problema Dardanelor sub aspect românesc*.

Activitatea profesorului Eftimie Antonescu se oglindește în:

- lucrări științifice;
- ante-proiectul de lege pentru executarea articolelor 27 și 28 din Convenția de la Geneva, din 6 aprilie 1906 (referitoare la tratamentul răniților și bolnavilor din forțele armate) și pentru executarea Convenției de la Haga, din 18 octombrie 1907, cu privire la adaptarea principiilor acestor convenții la războiul maritim;

- memoriile emise în cadrul Conferinței de pace de la Paris, din 1919, privind clauzele reparațiilor, clauzele economice (lichidarea bunurilor inamice, lichidarea contractelor), clauzele referitoare la prizonierii de război și clauzele politice din tratatele de la Versailles, St. Germain, Trianon și Neuilly;

- peste 30 de proiecte de lege (devenite legi) privitoare la starea de război și urmările ei.

A încheiat și a redactat tratate și acorduri internaționale la conferințele de la Paris (1919-1925), Roma (1921-1922), Viena (1920-1921), Bruxelles (1919), toate în calitate de delegat al guvernului român.

Format într-o riguroasă disciplină științifică, Eftimie Antonescu a participat activ la viața instituției pe care a condus-o. Un atent și viguros profesor, acesta nu se limita, în relațiile cu studenții, doar la conținutul cursurilor, ci interacționa cu aceștia, încercând să le descopere calitățile, pentru a-i îndruma, pentru a-i sprijini și ajuta în formarea lor științifică.

Formația intelectuală l-a determinat să publice, în *Revista generală a învățământului*, probleme legate de școala românească antebelică și interbelică, să așeze învățământul în centrul scrierilor sale: *Învățământul secundar și Universitatea, Psihoanaliză și educație, Din problemele pedagogiei moderne, Un institut pedagogic român, Organizarea învățământului, Școala care ne trebuie, Criza învățământului primar, Baza pedagogică a reorganizării învățământului*. Toate aceste studii au scos în evidență rostul și rolul formativ al școlii românești, dar și amprenta morală pe care o lasă.

Ținuta sa academică, prestigiul de care s-a bucurat în mediul intelectual, dar și preocuparea față de școala românească i-au adus o serie de decorații: *Legiunea de Onoare în grad de Comandor, Leul Alb, Coroana României în grad de Mare ofițer, Steaua României cu spade în grad de Ofițer, Bene Merenti cl. I¹¹⁷, Meritul comercial cl. I, Vulturul României în grad de Cavalier*.

Principalele lucrări

- ✓ *Teoria condițiunilor în obligațiuni*, teză de doctorat, București, 1899
- ✓ *Codul comercial adnotat*, vol. 1, art. 1-76, București, 1908
- ✓ *Codul comercial adnotat*, vol. 2, art. 77-269, București, 1912
- ✓ *Codul comercial adnotat*, vol. 3, Cambia; cecul (art. 270-369), București, 1914
- ✓ *Codul justiției militare pentru război*, Iași, 1916
- ✓ *Regulamentul de mobilizare pentru autoritățile civile și pentru stabilimentele industriale*, București, 1916
- ✓ *Codul comercial adnotat*, vol. I, art. 1-45, București, 1925
- ✓ *Codul comercial adnotat*, vol. II, art. 46-76, București, 1925

¹¹⁷ Medalie civilă acordată personalităților din domeniul artelor, științelor, industriei și agriculturii.

- ✓ *Falimentul cu adnotări din doctrină, jurisprudență, lucrări pregătitoare și debateri parlamentare. Legea în vigoare în vechiul regat. Legea în vigoare în Ardeal și Bucovina*, București, 1927
- Codul comercial adnotat*, vol. III, Societățile comerciale, partea a II-a, București, 1928
- ✓ *Concordatul preventiv. Legea din 1929 cu modificările din 1930 și cu propunerile de modificare din 1931*, București, 1931
- ✓ *Codul comercial adnotat cu jurisprudența, doctrina română și străină*. Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1932
- ✓ *Criza în România*, București, 1932
- ✓ *Drept internațional: curs de generalizare*, anul II, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, 1935
- ✓ *Drept internațional: curs de specialitate*, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, 1935
- ✓ *Curs de drept comercial și industrial*, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, 1939
- ✓ *Studiu asupra ultimelor tratate de pace (1918)*, București, 1939
- ✓ *Les sacrifices roumains pendant la guerre. Victimes civiles*, Flinikovski, Paris, [f.a.]
- ✓ *Internés, otages, arrêtés, déportés roumains pendant la guerre*, București, [f.a.]

Debutul mandatului de rector

Pe 7 februarie 1941 a avut loc prima ședință a Consiliului profesoral¹¹⁸ prezidată de către noul rector, Eftimie Antonescu. Consiliul avea următoarea componență: prof. Eftimie Antonescu, prof. Constantin Bungețianu, prof. Constantin Bălescu, prof. Ion Gr. Dimitrescu, prof. Zoe Ghețu, prof. Spiridon Iacobescu, prof. D. R. Ioanițescu, prof. Alexandru Ludwig, prof. Marin I. Mazilescu (fostul rector), prof. Gromoslav Mladenatz, prof. Gheron Netta, prof. I. V. Pătrășcanu, prof. C. Perussi, prof. Ion Răducanu, prof. Andrei Rădulescu, prof. Victor Slăvescu, prof. Ștefan Stănescu, prof. Vasile Stoicovici, prof. agregat I. Purcaru, conf. Ștefan Dumitrescu, conf. P. H. Suci, conf. Ion Tatos. Ședința a avut și momentul festiv legat de preluarea funcției de rector de către Eftimie Antonescu, mai mulți participanți, inclusiv fostul rector, Marin I. Mazilescu, laudându-l și urându-i succes. În ședință s-a hotărât transmiterea unor

¹¹⁸ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. II, ASE, București, 1994, pp. 38-40.

scrisori de condoleanțe văduvelor Ecaterina V. Madgearu, Ecaterina N. Iorga și soției profesorului Konrad Richter, ai căror soți decedaseră de curând. De asemenea, s-a decis ca numele profesorilor Virgil-Traian N. Madgearu și Nicolae Iorga să fie înscrise cu litere de aur pe tabla de marmură¹¹⁹ pe care deja erau trecute numele altor membri ai corpului profesoral decedați. Ședința a avut și alte puncte la ordinea de zi, cu referire la pregătirea studenților și la o serie de reglementări în legătură cu numirile și revocările personalului didactic. Observăm întârzierea cu care a reacționat conducerea AISCI față de decesul profesorilor Virgil-Traian N. Madgearu și Nicolae Iorga, care fuseseră asasinați pe 26 noiembrie 1940. Ea se datora, cu certitudine, apartenenței la mișcarea legionară a fostului rector, Marin I. Mazilescu.

¹¹⁹ În ASE a existat o astfel de placă de marmură, comemorativă. Nu ar fi lipsită de interes refacerea ei.

Victor Slăvescu (1891-1977)

Rector: 1944

*Scrisul tău să fie ca rășina ce curge din brad: viață revărsată.
Ce-i mai frumos pe lume, a întrebat cineva dăunăzi. Jertfa de sine.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 5 iunie 1891, la Rucăr, fostul județ Muscel. Școala primară a urmat-o la Slatina. Studiile secundare – șase clase – le-a făcut la liceul din Pitești, precum și la Liceul „Gheorghe Lazăr” din București (ultimele două clase) – finalizându-le în 1911.

Studiile universitare și le-a început în același an, în Franța, la Universitatea din Paris, unde a audiat cursurile unor renumiți economiști: Paul Leroy Beaulieu, Charles Gide și Charles Rist. În 1912 a decis să-și continue studiile la Facultatea de Filosofie din Göttingen, Germania, participând la cursurile profesorilor Wilhelm Lexis (Economie politică) și Gustav Cohn (Sociologie). Alte două semestre le-a parcurs la

Universitatea din München, unde a audiat cursurile lui Lujo Brentano (Economie liberă), Walter Lotz (Finanțe) și Georg von Mayer.

Pregătirea universitară și-a încheiat-o la 1 august 1914, la Universitatea din Halle, unde a obținut titlul de doctor în științe economico-sociale și filosofie, cu calificativul *magna cum laude*, cu teza de doctorat *Die Agrarfrage in Rumänien (Chestiunea agrară în România)*, sub coordonarea renumitului profesor agrarian Johannes Conrad.

Din 1915 a colaborat la revistele *Economia Națională* și *Expres*, precum și la ziarele *Universul* și *Democrația*. În 1916 s-a înrolat, ca ofițer voluntar, în armată, participând la Primul Război Mondial. A fost rănit într-o luptă de lângă Brașov și a stat în spital șase luni, după care a fost trimis din nou pe front, în Moldova, participând la luptele de la Panciu și Mărășești.

A înființat, în 1918, la Iași, împreună cu Ion Răducanu și Virgil Madgearu, revista *Independența Economică*. Din anul 1926 a fost director al revistei *Analele statistice și economice*, înființată de Ion N. Angelescu și Gheorghe N. Leon, în 1918.

A devenit conferențiar definitiv la 1 iulie 1925, prin Decretul Regal nr. 2203, la *Catedra Studiul practic al întreprinderilor comerciale și industriale. Studiul transporturilor pe căi ferate, ape și tarife* de la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, și apoi profesor agregat (1928), la *Catedra de Transporturi și întreprinderi*. La 1 ianuarie 1932, prin Decretul Regal nr. 448, a fost acceptat ca profesor definitiv, funcționând, până în 1940, la *Catedra de Monedă, credit și schimb și Studiul și tehnica băncilor*. În perioada 1941-1947 era profesor titular la *Catedra de Economie politică și economie națională* din cadrul AISCI. Victor Slăvescu a ținut cursurile de Studiul întreprinderilor, Economie politică, precum și Monedă, credit, schimb și tehnică bancară – ultimul fiind de bază în cariera sa. Din 1937 a ținut cursuri și la Școala Superioară de Război.

A fost rector al AISCI din ianuarie 1944 până în octombrie 1944, când și-a dat demisia. Numirea sa a fost susținută de către Eftimie Antonescu și însușită de Ministerul Educației Naționale. Decretul de numire ar fi fost semnat de către

mareșalul Ion Antonescu după o discuție cu candidatul¹²⁰, fiind publicat în *Monitorul Oficial* din 27 ianuarie 1944¹²¹.

A devenit membru corespondent al Academiei Române, în anul 1936, la propunerea lui Dimitrie Gusti și A. C. Cuza, și membru titular, în 1939. În anul 1947, la numai 56 de ani, a fost îndepărtat abuziv din învățământ, prin pensionare, iar în aprilie 1948 a fost radiat, tot abuziv, ca urmare a epurărilor comuniste, din rândurile membrilor Academiei Române. La 27 decembrie 2001, a fost reprimat post-mortem ca membru al Academiei Române.

În 1950 a fost arestat pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare” și întemnițat la Sighet, de unde a fost eliberat în 1955.

După o viață de muncă istovitoare, pusă în slujba științei, învățământului, poporului, a pierdut totul – în afara strălucirii sale intelectuale și a dragostei față de știința economică. După eliberarea din detenție, s-a dedicat în întregime cercetărilor economice, lăsând, în manuscris, o operă dintre cele mai cuprinzătoare¹²².

A murit la 24 septembrie 1977, fiind înmormântat la Cimitirul Bellu din București.

¹²⁰ Totuși, Victor Slăvescu a fost convocat în audiență pentru ziua de miercuri, 26 ianuarie 1944, ora 18.30, într-un moment în care mareșalul deja hotărâse să îl numească rector – vezi la Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, vol. III, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013, pp. 579-581.

¹²¹ Ion Gh. Roșca, Liviu Bogdan Vlad, Mihail Oprețescu, *Mari personalități ale ASE – Victor Slăvescu*, Editura ASE, 2009, p. 119.

¹²² De exemplu, după îndepărtarea sa, începând chiar din decembrie 1947 s-a documentat – în condiții dintre cele mai restrictive – și a scris o monumentală *Istorie a socialismului în România*, în 20 de volume, rămase, până astăzi, în manuscris. În pofida efortului și insistențelor istoricului Georgeta Filitti – acum, membru de onoare al Academiei Române – publicarea *Notelor și însemnărilor zilnice*, pentru anii 1923-1950, în patru volume, s-a făcut de-a lungul perioadei 1996-2021, adică a durat aproximativ tot atât de mult precum perioada de timp surprinsă în jurnal. Vol. III (719 pagini), din anul 2013, de la Editura Istros a Muzeului Brăilei, include intervalul 25 ianuarie - 3 octombrie 1944, a mandatului de rector numit al lui Victor Slăvescu. Actul de demisie îl trimisese ministrului culturii naționale la 18 septembrie, dar retragerea efectivă din funcție s-a făcut în 3 octombrie, de altfel mai înainte de a primi vreun răspuns de la minister. Vol. IV (445 de pagini) a fost publicat, în anul 2021, la Editura ASE.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Asistent contabil la Banca Românească (1915);
- Membru al Partidului Național Liberal (din 1915);
- Responsabil al misiunii de organizare a serviciilor de bancă și credit din provinciile unite cu România – Basarabia, Bucovina, Transilvania (1918-1920);
- Membru al Institutului Social Român, condus de Dimitrie Gusti (din 1921);
- Director al Băncii Românești (1919-1929);
- Director (1923-1927), subdirector general (1927-1935), director general (1935-1947) la Societatea Națională de Credit Industrial;
- Consilier tehnic la Ministerul Finanțelor, condus de către Vintilă Brătianu (1925-1926);
- Deputat din partea Partidului Național Liberal și o dată din partea breslei industriașilor (de-a lungul perioadei 1927-1940);
- Președinte al Asociației Generale a Economiștilor din România (1930-1937);
- Subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe (noiembrie 1933 - ianuarie 1934);
- Ministru ad-interim al comerțului și industriei (1934);
- Ministru de finanțe (1934-1935);
- Administrator al Băncii Naționale a României (1935);
- Vicepreședinte al Consiliului Superior Economic (1937);
- Președinte al Uniunii Generale a Industriașilor din România – UGIR (1937);
- Vicepreședinte al Consiliului Superior Bancar (1937);
- Cofondator și membru în Comitetul de conducere al Institutului de Cercetări Sociale (1938);
- Ministru al înzestrării armatei (1939-1940);
- Membru în Consiliul de Administrație al Băncii Naționale (1945-1946).

Toate acestea nu sunt decât o parte a activității profesionale a lui Victor Slăvescu – unul dintre cei mai prolifici economiști ai României, fie că este vorba despre activitatea didactică și științifică, cea de profesor universitar și *rector* al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și membru titular al Academiei Române, fie de cea managerială, aceea de director al Băncii Românești (pentru o perioadă de zece ani) și de ministru: ministru de finanțe (perioada 5 ianuarie 1934 - 1 februarie 1935) și ministru *ad-interim* la Industrie și Comerț (octombrie 1934).

Funcția în guvern cu cea mai mare răspundere a avut-o în perioada premergătoare celui de-al Doilea Război Mondial, în preajma agresiunilor sovietice și germane contra României – ministru al înzestrării armatei, din februarie 1939 până în iulie 1940, cu intermitențe. Semnalele acestor agresiuni erau cât se poate de evidente,

adeverindu-se în vara lui 1940, când România a pierdut Basarabia și Bucovina de Nord, Cadrilaterul și, pentru câțiva ani, Nordul Transilvaniei. Apreciem că una dintre dificultățile acestei funcții era reprezentată de însăși persoana regelui Carol al II-lea, monarh autoritar¹²³, care instituisese dictatura regală (1938-1940). Regele Carol al II-lea intervenea de multe ori în politica achizițiilor de armament și tehnică militară. Intervențiile vizau, înainte de toate, propriul său interes, performanțele tehnicii militare fiind mai puțin importante. Avem în vedere bonificațiile oferite de societăți străine, pentru ca armamentul să fie

cumpărat de la ele, în dauna altor societăți, la fel de importante, și chiar în ciuda performanțelor slabe. În aceste condiții, războiul a găsit armata română cu o varietate extrem de largă a avioanelor, blindatelor, artileriei și mijloacelor de transport, varietate ce a condus la mari greutăți în asigurarea pieselor de schimb, a întreținerii și a aprovizionării cu muniție și alte consumabile. O atare situație a găsit Victor Slăvescu în momentul în care a devenit ministru al înzestrării armatei, situație ce dura de vreo opt ani¹²⁴, cu largul concurs al unor factori de decizie din

¹²³ Dăm ca exemplu replica dată lui N. Petrescu-Comnen, numit subsecretar la externe și care încerca să refuze funcția: „Azi când îmi propun tocmai să dezintoxic țara, depoliticianizând-o, când nu mai sunt nici parlamentari nici partide politice, rolul fiecărui ministru este să-și facă datoria la resortul său. Așadar d-ta nu ai să te ocupi decât de departamentul dumatilă. De politica guvernului față de țară și de istorie răspund eu”, cf. Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, *România după Marea Unire*, vol. II, partea a II-a, noiembrie 1933 - septembrie 1940, p. 813. Prin urmare, rolul unui ministru, în viziunea regelui, era de executant.

¹²⁴ În 1932, aviația militară română semăna cu „un muzeu demn de a rivaliza cu o expoziție perfect organizată, în dotarea aeronauticii putându-se întâlni nu mai puțin de 25 de tipuri de celule și mai mult de 15 tipuri de motoare”, cf. Gheorghe Zaharia, Constantin Botoran, *Politica de apărare națională a României în contextul european interbelic, 1919-1939*, București, 1981, p. 141. Pentru unele aspecte referitoare la afacerile cu armament – vezi la Andrei Nicolescu, *Colaborarea româno-franceză în domeniul armamentului (1930-1936)*, în *Argesis*, nr. XIV, seria *Istorie*, Pitești, 2005, pp. 591-596.

rândurile camarilei regale¹²⁵. Potrivit propriei mărturisiri, în ajunul numirii sale ca ministru, în minister exista o „*stare de lăncezeală și lipsă de coordonare*”¹²⁶.

Ministerul Înzestrării Armatei a fost creat prin Decretul Regal nr. 3559 din 14 octombrie 1938¹²⁷ și avea atribuția „*de a înzestra armata cu tot armamentul și echipamentul necesar pentru apărarea națională*”. Înființarea ministerului s-a făcut într-o perioadă în care guvernul român, în condițiile înrăutățirii situației internaționale, accelerase ritmul dezvoltării producției de război și al pregătirilor militare. De la 1 februarie 1939, ministerul a trecut sub conducerea lui Victor Slăvescu, președinte atunci al Uniunii Generale a Industriașilor Români (UGIR), care notează: „*În momentul chemării mele ca ministru al înzestrării armatei, nu mai făceam politică militantă de partid într-o cât activitatea partidelor fusese oprită și mă ocupam ca director general al Creditului Industrial și ca președinte al UGIR. Faptul că știam bine industria țării, fiind clienta Creditului Industrial și faptul că știam personal pe toți industriașii ale căror interese generale le apăram față de departamentele economice, ca președinte al UGIR-ului, explică de ce am fost chemat ca financiar și economist la conducerea ministerului înzestrării armatei*”¹²⁸.

Sarcina ministrului era de o mare importanță și responsabilitate, după cum îl avertizează regele Carol al II-lea în momentul depunerii jurământului: „*Ei Slăvescu, ai o sarcină grea. Se cere energie multă și dinamism. Am încredere că vei duce această sarcină până la capăt*”¹²⁹. De altfel, agravarea situației internaționale era resimțită inclusiv de către Slăvescu și de către prietenii săi apropiați. Într-o discuție cu Malaxa din 3 ianuarie 1939, care denunța politica externă defectuoasă a regelui, acum când Germania flutura steagul revanșei și căuta

De altfel, chiar Slăvescu notează că Ionel și Vintilă Brătianu au neglijat mult problema înarmării, cf. Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, București, 1996, p. 344, afirmație cu atât mai relevantă cu cât cei doi Brătieni erau colegi ai săi de partid.

¹²⁵ Căderea în dizgrație, în 1934, a viitorului mareșal Ion Antonescu, atunci atașat militar la Londra, s-a datorat în mare măsură protestelor sale față de astfel de afaceri regale cu armament. De altfel, la acea vreme nu exista un minister al înzestrării armatei.

¹²⁶ Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, Editura Enciclopedică, București, 1996, p. 316.

¹²⁷ *Monitorul Oficial* din 15 octombrie 1938.

¹²⁸ Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, *România după Marea Unire*, vol. II, partea a II-a, noiembrie 1933 - septembrie 1940, p. 841. Cf. și Valeriu Florin Dobrinescu, *Victor Slăvescu, ministru al înzestrării armatei*, în *Victor Slăvescu*, volum îngrijit de Al. Zub, București, 1993, p. 104.

¹²⁹ Victor Slăvescu, *op. cit.*, București, 1996, p. 350.

pretexte de declanșare a războiului, Slăvescu încheia: „*Să dea Dumnezeu să putem serba Anul Nou în 1940 în aceleași condiții normale ca anul acesta*”¹³⁰.

Pentru a întări meritele profesionale ale lui Victor Slăvescu, vom aminti că acestea i-au fost recunoscute în țară și în străinătate prin acordarea unor decorații importante – Coroana României în grad de Mare cruce, Legiunea de Onoare în grad de Mare ofițer¹³¹ și Orange-Nassau în grad de Mare cruce.

Deși om politic liberal, Victor Slăvescu nu s-a angajat în acțiuni politice de amploare, numirea sa în fruntea ministerelor Înzestrării Armatei și al Finanțelor datorându-se în cea mai mare parte experienței sale de economist – așa cum afirma el însuși, dar cum recunoșteau și apropiații și chiar și adversarii politici, care-l considerau ca fiind intransigent și fire dificilă, ultima descriere aparținându-i regelui Carol al II-lea. Astfel de caracterizări i se datorau modului în care a înțeles să-și facă datoria ca ministru de finanțe în guvernele I. Gh. Duca și Tătărescu. Demisia din guvern a motivat-o în stilul său franc, ce i-a adus caracterizarea de intransigent: „*Eu sunt profesor și nu pot susține un lucru la catedră și alt lucru pe banca ministerială*”, catedra fiind pentru Victor Slăvescu locul unde își putea susține fără îngrădire punctele de vedere, având aprecierea studenților, satisfacție incomparabilă cu ceea ce putea oferi o bancă ministerială, unde „*se trag sfori*” și „*politica se schimbă de la o zi la alta*”. Pentru Victor Slăvescu activitatea politică era greu de suportat, „*cu toate mizeriile ei morale de care era sătul până-n gât*”¹³².

Activitatea sa științifică și academică este mult mai valoroasă, fiind autor al unor numeroase studii și cercetări în domeniul finanțelor și economiei, poate unul dintre cei mai prolifici economiști din punctul de vedere al listei lucrărilor publicate. Profesor definitiv la *Catedra de Monedă, credit și schimb*, a fost mentorul unor întregi generații de studenți, unii dintre aceștia devenind la rândul

¹³⁰ *Ibidem*, p. 335.

¹³¹ Ordinul Legiunea de Onoare este cu atât mai important cu cât autoritățile franceze (care nu sunt dispuse să confere acest ordin prea ușor, cu atât mai mult într-un grad superior, cum este cel de Mare ofițer) nu recunosc gradele echivalente ale acestuia în alte țări, cum este cazul României, ca fiind egale gradelor Legiunii. De pildă, atunci (ca și acum), gradul de Mare ofițer al Legiunii de Onoare franceze nu era egal gradului similar de Mare ofițer al ordinului Steaua României, ci era considerat superior acestuia, dar inferior gradului de Mare cruce al Stelei României (gradul următor crescător în ierarhie) și tot așa. Mai mult, aprecierea autorităților franceze este cu atât mai mare cu cât Victor Slăvescu deținea în România doar ordinul Coroana României, inferior ordinelor Steaua României și Serviciul Credincios (ultimul începând cu 1938).

¹³² Victor Slăvescu, *op. cit.*, București, 1996, p. 352.

lor mari personalități științifice, după cum observa acad. N. N. Constantinescu¹³³. Același academician arăta: „ca profesor, Victor Slăvescu era cunoscut a fi de o exigență care îi sporea prestigiul în fața studenților, acesta fiind, prin modul în care el o desfășura, o cale de a-i face să aibă mai mult respect față de ei înșiși. Era de remarcat că la el contau nu numai cunoștințele pe care le avea tânărul, ci și capacitatea acestuia de a le utiliza corect și prompt. Profesorul cerea ca la întrebarea pusă, răspunsul să fie dat în minimum de timp, căci, spunea el, în viața economică, dacă dai răspunsul la problemele cu care te confrunți abia după ce a trecut momentul soluționării lor eficiente, atunci, fie el și corect în sine, răspunsul devine practic nefolositor”¹³⁴.

Începând din anul 1941, Victor Slăvescu a colaborat cu Eftimie Antonescu, pe atunci rectorul Academiei, din postura de vicerector. De aceea, la sfârșitul mandatului lui Eftimie Antonescu, în decembrie 1943, Victor Slăvescu apare ca succesorul firesc. A fost numit rector într-un moment de cumpănă pentru România, când războiul era definitiv pierdut, iar armata sovietică se apropia de granița țării. Decizia de a accepta această funcție într-un moment dificil poate fi explicată prin concepția sa conform căreia un intelectual patriot are datoria să contribuie la propășirea neamului său, mai ales atunci când existența acestuia este amenințată¹³⁵. Conștient de faptul că noua sa misiune implică mari greutăți, Victor Slăvescu a fost prezent în fiecare zi la rectorat, a urmărit cu atenție problemele studențești, s-a străduit să creeze noi catedre și să crească, astfel, numărul cadrelor didactice. Pentru studenți, a inițiat, în martie 1944, o suită de șezători literare, cu participarea unor personalități ale literaturii române, precum Alexandru Brătescu-Voinești, Vasile Voiculescu și Mihail Sadoveanu.

În aprilie 1944, studenții au fost evacuați din cămine. În iunie, întregul AISCI a fost evacuat din sediul său din București. Bunurile, arhiva și alte documente, împreună cu o parte a funcționarilor, au fost transferate la școala din comuna

¹³³ Mai pe larg, la N. N. Constantinescu, *Profesorul Victor Slăvescu în amintirile unui fost student*, în *Victor Slăvescu*, București, 1993, pp. 45-48.

¹³⁴ Ion Gh. Roșca (coord.), *Mari personalități ale ASE: Victor Slăvescu*, Editura ASE, București, 2009, p. 113.

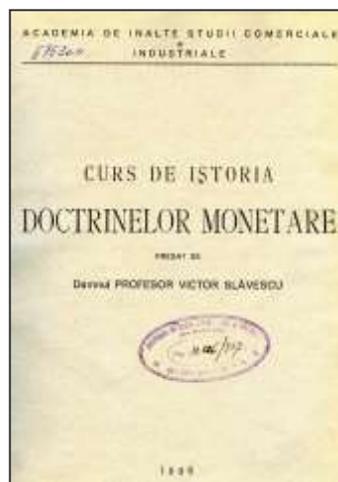
¹³⁵ Pe Victor Slăvescu îl regăsim implicat în realizarea mai multor proiecte ale AISCI. Astfel, în *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Un pătrar de veac de muncă (1913-1938)*, Tipografia Lupta N. Stroilă, București, 1938, găsim mențiunea lui Ion Răducanu, că o parte a mobilierului noii biblioteci, construită în anul 1935, a fost donată de către Creditul Industrial și că a fost executată după indicațiile profesorului Victor Slăvescu.

Ciulnița, județul Muscel (azi, satul Ciulnița, comuna Leordeni, județul Argeș). S-a revenit în București la 22-23 octombrie 1944. Pe 30 septembrie 1944 s-a închis dispensarul studențesc din clădirea din str. N. Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6). Clădirea a fost preluată de către Comandamentul Armatei URSS.

Convins că schimbările politice vor duce la înlocuirea sa din funcție, în septembrie 1944 și-a înaintat demisia ministrului¹³⁶, părăsind rectoratul cu demnitate, dar și cu regretul că evenimentele din țară nu i-au permis să-și pună în practică programul de dezvoltare a AISCI.

Concepția economică a lui Victor Slăvescu pare să fie definită cel mai bine în cursul de economie națională predat la AISCI și editat, în 1948, sub forma unui manual. Dincolo de unele aspecte discutabile referitoare la economia românească medievală – aspecte mai puțin aprofundate de către autor și irelevante în acest context – merită remarcate soluțiile de revigorare a agriculturii, aceasta trebuind pusă în relație cu industria și alte ramuri economice din țară, dar și din străinătate, în special cu țările vecine României, ce ar putea constitui un debușeu extrem de avantajos al producției agricole naționale¹³⁷.

Teza de doctorat *Die Agrarfrage in Rumänien (Problema agrară în România)* definește ideile economice ale lui Victor Slăvescu privind relația dintre investiții și profit, omul fiind considerat a fi factorul principal al profitului. Teza venea în întâmpinarea problemelor României, stat eminent agrar, în care industria se afla la început de drum, țara noastră neavând o tradiție industrială precum Germania, Anglia sau Statele Unite. În concepția sa, „*dată fiind constituția sa, mica gospodărie poate continua să producă foarte mult timp după ce a încetat să mai fie remuneratorie din punct de vedere contrariu prin degradarea insensibilă*

¹³⁶ „Domnule ministru, [...] O dată cu instaurarea unui nou regim constituțional, pe baze democratice, socotesc că este absolut necesar ca și conducătorii instituțiilor de cultură superioară să fie desemnați prin alegerea Corpului didactic” – Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, vol. III, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013, p. 668. În ianuarie 1944, fusese desemnat prin hotărârea Conducătorului Statului (mareșalul Ion Antonescu), pentru o perioadă de până în mai 1945.

¹³⁷ Victor Slăvescu, *Curs de economie națională*, București, 1948.

a fondului agricol: 1. degradarea pământului, căruia nu i s-au restituit la timp principiile nutritive; 2. degradarea inventarului viu și mort prin utilizarea excesivă și nerepararea la timp a utilajului și mai ales 3. degradarea biologică progresivă a omului, principalul factor al producției, nevoit să se mulțumească cu un nivel de trai inferior nevoilor de reconstituire biologică¹³⁸. O viziune excepțională asupra importanței nivelului de trai al oamenilor din agricultură (punctul 3), care are o influență majoră asupra rezultatelor, din punct de vedere cantitativ, dar și calitativ.

Pentru o perioadă, din păcate, Victor Slăvescu a împărtășit soarta celorlalți reprezentanți ai elitei intelectualității românești, fiind închis de către autoritățile comuniste pentru activitatea sa de om politic liberal, în realitate pentru simplul fapt că făcea parte dintr-o categorie socială considerată de către noile autorități ca fiind dușmană a poporului. A fost eliberat în 1955. Victor Slăvescu s-a retras din viața publică, dedicându-se cercetării științifice, încununată de o vastă operă de istorie a gândirii economice românești. S-a aplecat cu multă răbdare asupra vieții și operei lui Menelaus Ghermani, Ion Ionescu de la Brad, Alexandru I. Gheorghiu, Alexandru Vericeanu, A. D. Xenopol, Eric Winterhalder, Constantin Hurmuzachi, Dimitrie A. Sturza, Mihail Seulescu, Victor Bădulescu, Gogu Cantacuzino, Petre S. Aurelian. Se adaugă 14 volume, în manuscris, consacrate finanțelor românești sub Alexandru Ioan Cuza și Carol I, adevărate opere de referință științifică¹³⁹. Parcurgerea monografiilor redactate în perioada 1937-1946, consacrate lui Ion Ghica, Petre Mavrogheni, D. P. Martian, D. A. Sturdza, A. D. Moruzi, N. Șuțu și Ion Strat, oferă cititorului o prezentare riguroasă, bazată pe surse variate.

Principalele lucrări

I. Volume

A. Tipărite în timpul vieții

- ✓ *Die Agrafage in Rumänien. Inauguraldissertation*, Philosophische Fakultät des Vereinigten Friedrichs-Universität Halle-Wittenberg, Halle, 1914

¹³⁸ *Ibidem*, p. 47. Mai pe larg, vezi la D. Șandru, Gh. I. Florescu, *Victor Slăvescu și problemele agriculturii românești*, în *Victor Slăvescu*, București, 1993, pp. 69-75.

¹³⁹ În urmă cu aproximativ două decenii, istoricul Georgeta Filitti a îngrijit apariția, pentru prima dată, a unora dintre aceste lucrări: *Viața și opera economistului Eric Winterhalder* (2002), *Finanțele României sub Alexandru Ioan Cuza*, trei volume (2003), *Viața și opera lui Menelas Ghermani*, două volume (2004).

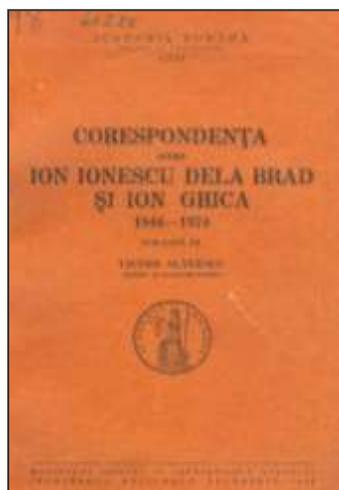

- ✓ *Băncile comerciale mici din România*, Atelierele grafice „Universală” Iancu Ionescu, București, 1915
- ✓ *Lipsă de luciu în vreme de război*, Institutul de editură și artă grafică „Flacăra”, București, 1915
- ✓ *O victorie a capitalismului românesc. Cinci ani de luptă ai Băncii Românești*, Tip. „Universală” Iancu Ionescu, București, 1916
- ✓ *Banca Generală Română și războiul național* Atelierele grafice „Universală” Iancu Ionescu, București, 1918 (publicație a Cercului de Studii al Partidului Național Liberal)
- ✓ *Banca „Albina” din Sibiu, cea mai însemnată întreprindere financiară din Transilvania. Cu o privire generală asupra băncilor comerciale din Ardeal și Banat*, Editura „Reforma socială”, București, 1919 (Biblioteca Asociației pentru Studiu și Reformă Socială, Secția financiară nr. 6)
- ✓ *Probleme de politică de bancă în România*, Editura „Reforma socială”, București, 1919 (Biblioteca Asociației pentru Studiu și Reformă Socială, Secția financiară nr. 2). Referințe: G. Mladenatz, în *Independența economică*, II, 1919, nr. 9-10
- ✓ *Marea finanță din România în vreme de război. Băncile comerciale 1914-1919*, „Cartea românească”, București, 1920
- ✓ *Organizația de credit a României*, „Cartea românească”, București, 1922. Referințe: C. D. Fortunescu, în *Arhivele Olteniei*, II, 1923, nr. 6, pp. 155-156; G. N. Leon, în *A.E.S.*, VI, 1923, nr. 5-6, p. 111; Șt. Stănescu-Dridu în *Independența economică*, VI, 1923, nr. 5-6, pp. 73-75
- ✓ *Istoricul Băncii Naționale a României. 1880-1924*, „Cultura națională”, București, 1925 (Institutul Social Român, Arhiva pentru știință și reformă socială). Referințe: Ștefan Dumitrescu, în *Economia națională*, XLVI, 1925, nr. 3, pp. 112-114; Virgil Madgearu, în *Independența economică*, VIII, 1925, nr. 2, pp. 55-56; *B.I.E.R.* – IV, 1925, nr. 2, pp. 182-183; în *Viitorul*, XLVIII, 1925, nr. 5087 (18 febr.), pp. 1-2
- ✓ *Considerationi generali sull industria della Romani*, Editione „La Rassegna dell est”, Roma, 1926 („La Romania economica nel 1926”)
- ✓ *Finanțarea întreprinderilor economice*, Atelierele „Curierul judiciar”, București, 1927
- ✓ *Necesitatea reglementării comerțului de bancă* (conferință ținută la Institutul economic român, 19 febr. 1927), „Cartea românească”, București, 1927.

Un rezumat în *Economia națională*, XLVIII, 1927, nr. 3, pp. 178-179.

Referințe: P. H. Suciuc, în *Democrația*, XV, 1927, nr. 41, pp. 69-71

- ✓ *Tratat de bancă*, „Cartea românească”, București, 1930
- ✓ *Politica bancară a României și depresiunea economică mondială* (conferință ținută la Institutul social român), Imprimeriile „Independența”, București, 1932
- ✓ *Degrevarea comerțului și industriei* (declarațiile dlui Victor Slăvescu, ministrul finanțelor, făcute la Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie, la 10 februarie 1934), București, 1934 (litografiat)
- ✓ *La situation économique de Roumanie et sa capacité de paiement*, Memorandum présenté par M. Victor Slavesco, Ministère des Finances, Imprimeria centrală, Bucharest, 1934
- ✓ *Politica financiară a Partidului Național Liberal* (discursuri rostite în Camera Deputaților, cu ocazia prezentării bugetului general al statului pe anul 1934-1935), Imprimeriile „Independența”, București, 1934
- ✓ *Potențialul de război economic și financiar al României*, Școala superioară de război, București, 1936
- ✓ *Ion Ghica economist*, „Cartea românească”, București, 1940 („Cunoștințe folositoare din lumea largă”), seria C, nr. 92
- ✓ *Renașterea dreptului de a bate monedă, acțiunea diplomatică a României în 1866-1870*, Fundația „Regele Carol I”, București, 1941. Referințe: Em. C. Ciurea, în *R.I.R.*, XI-XII, 1941-1942, pp. 424-425; C. D. Fortunescu, în *Arhivele Olteniei*, XX, 1941, nr. 113-118; Maria Birău, în *B.I.E.R.*, XX, 1941, nr. 19-12, pp. 547-548
- ✓ *Viața și opera economistului Alexandru D. Moruzi, 1815-1878*, M. O. Imprimeria Națională, București, 1941 (Academia Română, Studii și cercetări, nr. 50). Referințe: Marin Birau, în *B.I.E.R.*, XX, 1941, nr. 1-6, pp. 122-124
- ✓ *Viața și opera economistului Nicolae Șuțu, 1798-1871*, Imprimeria Națională, București, 1941 (Academia Română, Studii și cercetări, nr. 58)

- ✓ *Domnitorul Cuza și Victor Place*, „Cartea românească”, București, 1942 (Așezământul cultural „Ion C. Brătianu”, LIX)
- ✓ *Corespondența între Ion Ionescu de la Brad și Ion Ghica, 1846-1871*, M. O. Imprimeria Națională, București, 1943 (Academia Română, Studii și cercetări, LXVI)
- ✓ *Economistul Bogdan Petriceicu Hașdeu*, „Cartea românească”, București, 1943 (Institutul Economic Românesc, cercetări și materiale documentare privitoare la istoria economică a României, nr. 5)
- ✓ *Viața și opera economistului Dionisie Pop Marțian, 1829-1865*, 2 volume, M. O. Imprimeria Națională, București, 1943-1944. Referințe: G. Brânzescu, în *A.E.S.*, XXVII, 1944, nr. 1-3, pp. 143-145; Drăgulin în *B.I.E.R.*, XXII, 1943, nr. 7-12, pp. 209-213
- ✓ *Ion Strat, economist, financiar, diplomat 1836-1879*, 2 volume, M. O. Imprimeria Națională, București, 1946 (Academia Română, studii și cercetări, nr. 70)
- ✓ *Tehnica bancară*, Scrisul studentesc, București, [f.a.]

B. Tipărite postum

- ✓ *Note și însemnări zilnice*, ediție îngrijită, cuvânt înainte și indice de Georgeta Penelea-Filitti, 2 vol. (1923-1939), Editura Enciclopedică, București, 1996
- ✓ *Note și însemnări zilnice*, ediție îngrijită și cuvânt înainte de Georgeta Filitti (1940-1944), Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2013
- ✓ *Note și însemnări zilnice*, ediție îngrijită și notă asupra ediției de Georgeta Filitti (1945-1950), Editura ASE, București, 2021
- ✓ *Viața și opera economistului Enric Winterhalder, 1818-1889*, Editura Fundației Culturale Magazin Istoric, București, 2002
- ✓ *Finanțele României sub Cuza Vodă*, 3 vol., Editura Fundației Culturale Magazin Istoric, București, 2003
- ✓ *Viața și opera lui Menelas Ghermani: 1834-1899*; argument Enache Jiru, prefață Georgeta Filitti [„Profioniștii”]; notă asupra ediției Ștefan Petre-Kirson, 2 vol., Editura Fundației Culturale Magazin Istoric, București, 2004

II. Inedite

- ✓ *Al. Vericeanu „Curs de economie politică”, predat în 1877 la Facultatea de Drept din București. Text redat de un elev al său, G. Georgescu, tatăl profesorului Constantin Georgescu, ediție întocmită de Victor Slăvescu, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Alexandru I. Gheorghiu. 1840-1889, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Concesiunea dr. Strousberg, 2 vol., București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Din arhiva și corespondența lui Gheorghe C. Cantacuzino, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Doi profesori economiști. Alexandru Vericeanu și Alexandru I. Gheorghiu, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Viața și opera lui Gheorghe C. Cantacuzino. 1845-1898, Texte și documente financiare, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Viața și opera economistului Petre S. Aurelian. 1833-1909. Articole economice din periodice, 11 vol., București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Viața și opera economistului-financiar Mihail N. Seulescu, 1859-1929, București, [f.a.] (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Din trecutul mișcării socialiste din România, 21 vol., București, 1947 (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Economistul A. D. Xenopol. O sută de ani de la nașterea sa 1847-1920, comunicare la Academia Română, în ședință festivă, decembrie 1947, București (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Ion Ionescu de la Brad, scrieri economice, 6 vol., București, 1947 (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Viața și opera economistului Alexandru D. Xenopol: 1847-1920, 2 vol., București, 1947 (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Viața și opera economistului Ion Ionescu de la Brad, 1818-1891, București, 1947 (manuscris dactilografiat, legat în două tomuri)*
- ✓ *Corespondența între Constantin Hurmuzachi și Dimitrie A. Sturza: 1850-1869, 2 vol., București, 1948 (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Un fruntaș de generație. Economistul Victor V. Bădulescu: 1892-1953, București, 1962 (manuscris dactilografiat)*

- ✓ *Finanțele României sub locotenența domnească. 11 februarie - 11 mai 1866, București, 1966 (manuscris dactilografiat)*
- ✓ *Finanțele României sub domnitorul Carol I. 1866-1876, vol. I: Guvernul Lascăr Catargiu - I. C. Brătianu, 11 mai - 15 iulie 1866, București, 1974 (manuscris dactilografiat)*

Coincidențe

În 8 octombrie 1944, a apărut o lege pentru purificarea administrațiilor publice (completată în 24 noiembrie 1944), care viza verificarea acelor cadre didactice care au fost numite, încadrate sau avansate ilegal, care au activat într-o organizație legionară, fascistă sau hitleristă, care s-au pus în slujba unor interese străine națiunii române etc. La nivelul AISCI s-a constituit o comisie de verificare, care trebuia să propună Ministerului Culturii Naționale și Cultelor măsuri de sancționare a celor în cauză. Perioada a urmat demisiei lui Victor Slăvescu din funcția de rector.

Ștefan Stănescu (1881-?)

Rector: 1944-1945

*Deprindeți-vă a prețui pe oameni după faptele ce fac,
nu după acele ce ar fi în stare să le facă.*

Nicolae Iorga

A absolvit Facultatea de Filosofie a Universității din București. De asemenea, este licențiat în Drept al aceleiași universități. A obținut titlul de doctor în drept, științe politice și economice la Universitatea din Paris.

A devenit conferențiar definitiv la *Statistică, în special economică*, prin Decretul Regal nr. 2203, din 1 iulie 1925. Prin Decretul Regal nr. 547, din 1 ianuarie 1932, a fost promovat profesor definitiv la aceeași catedră (transformată, ulterior, în *Catedra de Statistică economică*).

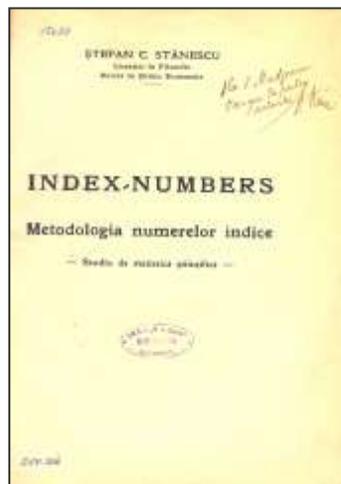
În noiembrie 1944 a preluat funcția de *rector* al AISCI, pe care a îndeplinit-o până în noiembrie 1945.

Contactul cu mediul cultural și universitar francez, precum și întâlnirea cu una dintre marile capitale culturale ale lumii au reprezentat o experiență care a marcat și legitimat, în bună măsură, personalitatea profesorului. Înainte de a deveni profesor titular și-a făcut ucenicia, la catedră, ca asistent onorific al profesorului, ulterior *rector*, Ion Răducanu, cu care a colaborat mai mult timp. Ștefan Stănescu a participat, cu lucrarea *Gide în știința economică*¹⁴⁰, la sesiunea de comunicări din iunie 1946, dedicată lui Charles Gide, în cadrul Institutului de Cercetări *Virgil Madgearu*, alături de Ion Răducanu și Gromoslav Mladenatz.

Intelectual cu profunzime, în gândirea căruia au prevalat instrumentele logicii formale, s-a orientat și spre o a doua ocupație, cea de director general al Casei Autonome a Monopolurilor¹⁴¹.

Se încheiase cel de-al Doilea Război Mondial și urma presiunea ideologiei comuniste, la început cu o anumită precauție, apoi categoric și brutal. Într-un astfel de decor este de înțeles ce suișuri și coborâșuri urmau să cunoască învățământul, în general, și cel universitar, în special. Ținând pasul cu vremea și cu vremurile, Ștefan Stănescu și-a continuat urcușul profesional, deținând pentru scurtă vreme conducerea AISCI, continuând lucrul câtorva generații de rectori. Activitatea pe care, ca rector al AISCI, a desfășurat-o în 1944-1945, a fost una de hotar din punct de vedere politic.

În activitatea universitară, Ștefan Stănescu acumulează o experiență didactică valoroasă, născută dintr-un dialog proactiv, în care știa să-și angreneze studenții. Cursurile sale reflectau o preocupare permanentă pentru dezvoltarea conținutului informațional și metodic al prelegerilor. În scrierile pe teme de economie și-a ales ca studiu de caz Polonia, în linii mari situația financiară a acesteia fiind asemănătoare cu a României de după Marea Unire de la 1918. Geopolitic și geoeconomic, cele două state înregistrau evoluții similare pe tabla de șah a Europei. Studiul cu privire la situația financiară în care s-a zbătut Polonia este

¹⁴⁰ Ion Răducanu, *op. cit.*, p. 17.

¹⁴¹ Casa Autonomă a Monopolurilor de Stat (CAM) a fost înființată prin decretul regal nr. 359 și 360 din 7 februarie 1929, publicate în *Monitorul Oficial* nr. 30 bis din 7 februarie 1929.

bine scris, argumentat și înțesat cu date culese din aparatul fiscal și sistemul monetar al țării vecine. Certitudinea ar fi că Ștefan Stănescu nu și-a ales tema întâmplător, privind problema poloneză în comparație cu cea românească. Profesorul concluziona că viața economică și financiară se poate însănătoși doar dacă „*toate energiile naționale sunt concentrate în vederea sacrificiilor necesare și când opera de consolidare este scoasă din mijlocul luptelor de partid*”¹⁴². Fără doar și poate, experiența poloneză era un model bun de studiat, la nevoie de urmat, în împrejurările de atunci ale statului român de-abia format.

În studiul publicat în nr. 2-3/1946 din revista *Independența Economică*, Ștefan Stănescu are o abordare care iese din obișnuitul lucrărilor sale; apelând la aparatul teoretic filozofic, dezbate problematica graniței inefabile dintre politic și economic: „*Problema de hotar între politic și economic nu este însă numai o problemă de periferie, de conturare a frontierei între două domenii diferite, cari ar putea fi net separate. Și politicul și economicul au mari regiuni comune, pe care ambele științe sunt în drept să le revendice ca esențiale pentru ele și la care nu le este îngăduit să renunțe, fără a-și periclita însăși existența*”¹⁴³. Cum această frontieră, extrem de firavă, dintre politic și economic rămâne deschisă, problemele

vor ieși la suprafață ori de câte ori vor apărea conflicte de interese între politic și economic.

În perioada dintre cele două războaie mondiale, Ștefan Stănescu a avut prilejul să-și expună punctul de vedere în privința vieții economice românești, căutând o notă literară mai originală, poate din dorința de a-și impune într-un termen scurt lucrările în rândul auditoriului format din colegii din AISCI, în general, și din catedră, în special. Prezentările erau succinte și limpezi, căci una din trăsăturile sale dominante era capacitatea de mânuire a cuvântului în fața unui auditoriu avizat.

Activitatea publicistică, dar și ucenicia ca asistent al profesorului Ion Răducanu l-au pentru perioada în care, titular fiind, și-a asumat cu succes rolul de profesor, dar și pentru exercitarea diferitelor funcții pe care le-a îndeplinit.

¹⁴² Ștefan Stănescu, *Politica monetară și reforma financiară în Polonia*, Casa Românească, București, 1924, p. 20.

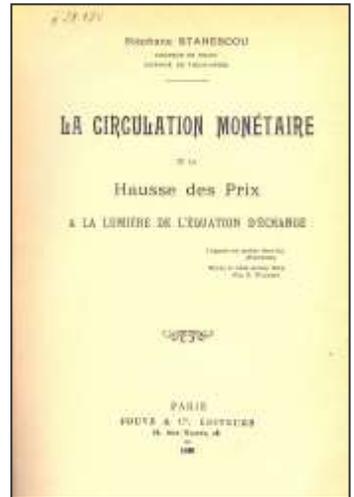
¹⁴³ *Ibidem*, pp. 211-212.

În cercul intelectualilor s-a afirmat ca profesor, rector al AISCI, dar și ca director al Casei Autonome a Monopolurilor de Stat. În timp, sârghința l-a ajutat să obțină rezultate remarcabile, modelându-se conform cerințelor vremii și funcțiilor pe care le-a îndeplinit și l-au avantajat în parcursul său profesional.

Principalele lucrări

- ✓ *Costul războiului mondial, 1918*
- ✓ *La circulation monetaire et la hausse des prix à la lumiere de l'equation d'echange, Lisbonne, 1920*
- ✓ *Politica prețurilor și combaterea speculii, 1923*
- ✓ *Politica monetară și reforma financiară în Polonia, Institutul Economic Românesc, București, 1924*
- ✓ *Reforma bancară în SUA, Institutul Economic Românesc, București, 1924*
- ✓ *Importanța metodei statistice și domeniile ei de aplicare, 1925*
- ✓ *Index-numbers. Metodologia numerelor indice. Studiu de statistică științifică, Reforma socială, București, 1925*
- ✓ *Statistică, București, 1925*
- ✓ *Curs de statistică, București, 1928, 1934*
- ✓ *Curs de statistică economică, București, 1941*
- ✓ *Curs de statistică economică. Partea I și partea a II-a. Statistică aplicată (materială), București, 1948*

Controverse

Ștefan Stănescu a fost un intelectual prețuit pentru apetența sa culturală, dar care, de multe ori, prin inițiativele sale, și-a atras critici, uneori vehemente.

Nicolae M. Maxim (1899-1948)

Rector: 1945-1947

*Norocul nu se găsește bine
decât în casa unde se muncește.*

Nicolae Iorga

Despre Nicolae M. Maxim, autorii nu au găsit prea multe informații. De aceea, sunt unele elemente rămase necunoscute.

Nicolae Maxim s-a născut la data de 28 septembrie 1899. Era doctor în chimie, de la 1928, de la Paris. Între 1923 și 1943 a fost cadru didactic la Facultatea de Științe a Universității din București. În octombrie 1937, a absolvit și Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, secția Consulară și administrație publică. Din 1941, a fost profesor suplinitor la Catedra de Chimie aplicată de la AISCI, doi ani mai târziu, la 1 ianuarie 1941, fiind numit titular. Cariera sa universitară în AISCI a fost de scurtă durată. În 1945 a devenit rector al AISCI, funcție pe care a deținut-o până în iulie 1947.

În cadrul Academiei de Studii Economice s-a impus, încă de la înființare, studierea calității mărfurilor. În acest scop, disciplina *Fizica și chimia industrială aplicate* era predată studenților de către profesori pregătiți în țară sau în marile centre universitare din Occident.

În cadrul catedrei, profesorul Nicolae M. Maxim și-a susținut cursurile și conferințele completându-le cu experiențe de laborator, transformând laboratorul de chimie aplicată „într-un adevărat institut de cercetare științifică asupra mărfurilor”. Din cursul tipărit rezultă că prelegerile sale nu erau concepute să dea o temă pentru a doua zi, ci erau îndrumări care obișnuiau auditoriul să-și pună întrebări și să caute răspunsul la bibliotecă.

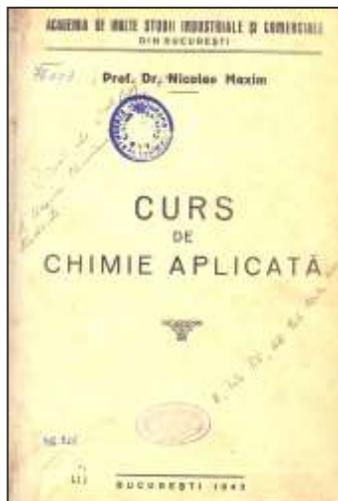
Curând, pe lângă activitatea științifică de la catedră, a primit însărcinarea de prorector (noiembrie 1944), pentru ca în 1945 să fie numit, de către minister, în „comisia informativă pentru purificarea personalului” a AISCI; autoritatea guvernamentală se folosea astfel de reprezentantul unui domeniu tehnic, mai puțin implicat în aspectele sociopolitice ale vremii. Tot din 1945, Nicolae M. Maxim a fost rectorul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale. Mandatul său, 1945-1947 (încheiat prin demisie), a decurs în vreme ce regimul politic din România derapa și aluneca brutal spre comunism.

Pe durata mandatului, Matilda Nanu-Muscel, văduva profesorului chirurg Ion Nanu-Muscel, intuind riscul unei exproprieri, a făcut, la 2 aprilie 1947, o ofertă de donație, „pentru a folosi în viitor nevoilor culturale ale Academiei de Studii Industriale și Comerciale”¹⁴⁴ imobilele și terenul aferent, din București, situate pe strada Stanislas Cihoski nr. 3 și Piața Lascăr Catargiu nr. 7 (actuala Piață Romană nr. 7). Actul de donație, în favoarea AISCI, a fost înregistrat la Ministerul Educației

¹⁴⁴ Ion Gh. Roșca, *Istoria Palatului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și oamenii săi*, Editura ASE, București, 2010, pp. 98-99.

Naționale. Senatul universitar însă, în ședința din 19 aprilie 1947, nu a acceptat donația. În schimb ministerul și-a însușit oferta, pe data de 17 iunie 1947. Povestea donației a continuat și după încheierea mandatului rectorului Nicolae M. Maxim. Pus într-o situație stânenitoare, Senatul universitar a acceptat și el oferta, pe 15 august 1947 (rector deja era Marin I. Mazilescu). Numai că Matilda Nanu-Muscel și-a modificat oferta inițială, solicitând, în plus, o rentă viageră, lunară, de 22 000 lei. Senatul universitar, în 11 mai 1948, a respins din nou oferta (rector devenise Gromoslav Mladenatz), fără să știe că naționalizarea aplicată peste puțină vreme va rezolva de la sine problema în folosul statului¹⁴⁵. Așa s-a pierdut, pentru mult timp, șansa ca ASE să devină proprietar al respectivului teren și al clădirilor din Piața Romană (ulterior, una dintre clădiri a fost demolată)¹⁴⁶.

În anii mandatului său, Nicolae M. Maxim a întreprins o serie de demersuri, fără să fie însă încununată de succes, de a redobândi proprietatea asupra clădirii din str. N. Filipescu nr. 8 (fostul dispensar al studenților AISCI).

Principalele lucrări

- ✓ *Lucrări practice de chimie organică*, București, 1928 (în colaborare cu C. Protopopescu)
- ✓ *Curs de chimie aplicată*, București, 1943
- ✓ *Încercări și analize de mărfuri. Vol. I. Mărfuri textile*, București, 1944 (în colaborare cu Pascal Popescu)
- ✓ *Curs de chimie aplicată*, ediția a 2-a, București, 1946
- ✓ *Încercări și analize de mărfuri. Vol. 2: Chimie analitică calitativă*, București, 1947 (în colaborare cu Livia Manolescu)

¹⁴⁵ Ibidem, pp. 98-99.

¹⁴⁶ În anul 2012, Consiliul de Administrație al ASE, condus de către rectorul Pavel Năstase, cu aprobarea Senatului universitar, a achiziționat terenul și casa care au fost proprietatea prof. Ion Nanu-Muscel. Lucrările de consolidare, restaurare și extindere / adăugare a unui imobil din oțel și sticlă este preconizat să se încheie în 2023.

- ✓ *Încercări și analize de mărfuri. Vol. 3: Chimie analitică cantitativă (volumetrie) și analiza grăsimilor (cu aplicații la industrie și comerț), București, 1947 (în colaborare cu Radu Georgescu)*

Jurământul depus

În august 1945, în calitate de funcționar public, noul rector al AISCI, Nicolae M. Maxim, a depus următorul angajament solemn: „Jur de a fi credincios Regelui și intereselor Țării mele, de a observa în totul Constituția și legile Țării, de a executa cu onoare și conștiință funcțiunile ce-mi sunt încredințate și de a nu face nimic de natură a periclita ordinea de Stat. Așa să-mi ajute Dumnezeu”.

Decenii de-a rândul, o pioasă discreție a acoperit, ca un vâl, condițiile „ieșirii din scenă” a lui Nicolae M. Maxim, la data de 12 ianuarie 1948. Se pare că statutul de mare proprietar de pământ, de altfel obținut prin căsătorie, l-ar fi făcut indezirabil, împingându-l spre un destin tragic¹⁴⁷. Martiriul său este emblematic.

¹⁴⁷ Mărturisire făcută nouă de către prof. Dumitru Dima (1929-2019), absolvent din anul 1950, multă vreme șef al Catedrei de merceologie de la ASE. Confirmarea, cel puțin parțială, dintr-o a doua sursă, ne-o aduce un alt absolvent, Gheorghe Zbârcea – promoția 1946 – care, în 2023, împlinește un secol de viață.

Gromoslav Mladenatz (1891-1958)

Rector: 1948

*Simțul de datorie e cea mai luminoasă dovadă
de sănătate a unui suflet.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 5 februarie 1891 la Turnu Severin. Tatăl lui Gromoslav Mladenatz era de origine sârbă, mama sa provenind din Craiova. După promovarea, fără mari emoții, a examenului de bacalaureat, în anul 1909, în cadrul Liceului „Traian” din orașul natal, Gromoslav Mladenatz s-a înscris la Facultatea de Matematică a Universității din București, pe care a frecventat-o în anul 1909-1910. Din toamna anului 1910 a urmat Școala Superioară de Comerț (Handels-Hochschule) din Berlin, pe care a absolvit-o în anul 1914, ca licențiat în comerț. La îndemnul lui Ion Răducanu, în toamna anului 1922 s-a întors în Germania, urmând

cursurile Universității din Köln am Rhein (Colonia)¹⁴⁸, unde a studiat microeconomie, macroeconomie și politici sociale. Și-a încheiat pregătirea odată cu susținerea, în 1926, a doctoratului în științe economice și financiare, cu tema *Der Begriff der Genossenschaft. Eine Dogmen – Kritische Untersuchung (Concepții despre cooperatie. O analiză critică asupra doctrinei)*, avându-l conducător științific pe renumitul economist și sociolog Leopold von Wiese und Kaiserswaldau¹⁴⁹.

A devenit conferențiar la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, *Catedra de Cooperatie*, prin Decretul Regal nr. 608 din 1 martie 1929. Prin Decretul Regal nr. 2237 din 15 iulie 1932 a fost acceptat ca profesor agregat, pentru ca din 1936 să îl regăsim profesor definitiv la aceeași catedră. Din anul 1945 este profesor la *Catedra de Economie politică*, iar din 1949 este nominalizat ca profesor la *Catedra de Statistică*¹⁵⁰ (devenise, probabil, incompatibil cu „noua” economie politică). A predat cursuri de *Cooperatie*, *Istoria doctrinelor cooperatiei*, *Economie politică*, *Introducere în științele economice*, *Cunoaștere și metodă în știința economică* etc.

În martie 1948 a fost delegat ca rector al Academiei de Științe Comerciale și Cooperatiste (fosta AISCI) – denumire dată în anul 1947. Și-a încheiat mandatul de rector în decembrie 1948, când universitatea din Piața Romană deja își schimbase numele în Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP). Înlocuirea sa din funcția de rector nu poate să nu fie legată de aplicarea reformei învățământului din anul 1948. A fost pensionat forțat, la numai 60 de ani, în anul 1951. O vreme, a colaborat ca cercetător științific la Institutul de Cercetări Economice al Academiei Române. A decedat pe 26 octombrie 1958, la București.

¹⁴⁸ Elena Zaharia, Emilia Tanăsescu, *Gromoslav Mladenatz. Economist de talie europeană (1891-1958)*, Editura Evrika, Brăila, 2001, p. 11.

¹⁴⁹ Robert Păiușan, *Gromoslav Mladenatz, profesor și rector al Academiei Comerciale, cel mai important teoretician al cooperatiei românești*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XII, nr. 28, iunie 2010.

¹⁵⁰ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. 1, ASE, București, 1993, p. 330.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Funcționar la Banca Severinului (1914);
- Funcționar la Direcția Cooperativei orașenești din Turnu Severin (1919);
- Funcționar și apoi director general la Centrala Cooperativelor de Producție și Consum (1923);
- Director general (1929-1933) și președinte al Oficiului Național al Cooperăției Române;
- Colaborator al Institutului de Cercetări Economice al Academiei Române (1948-1958);
- Membru în Comitetul de Direcție al Alianței Cooperatiste Internaționale din Manchester;
- Membru al Biroului Internațional al Muncii și membru fondator al Institutului Internațional de Studii Cooperatiste;
- Președinte al Centralei Cooperativelor de Import-Export.

Privind retrospectiv activitatea economistului Gromoslav Mladenatz, putem observa faptul că a însuflețit și a coordonat cu succes gândirea cooperatistă românească promovată de Ion Răducanu la începutul perioadei interbelice, domeniu de cunoaștere din cadrul economiei pe care îl va sluji cu obiectivitate științifică între cele două războaie mondiale și după aceea. A făcut parte din *generația de aur* de economiști și profesori universitari de înaltă erudiție din perioada interbelică, alături de Gheorghe Tașcă, Ion Răducanu, Ion N. Angelescu, Virgil-Traian N. Madgearu sau Victor Slăvescu.

Pe drept cuvânt, Gromoslav Mladenatz a fost considerat un profesor de excepție, un foarte bun practicant al sistemului cooperatist și un publicist cu vizibilitate internațională, lucrările sale fiind traduse, de-a lungul anilor, în mai multe limbi (engleză, franceză, germană și sârbă).

Tema de bază abordată de către Gromoslav Mladenatz, începând chiar cu teza sa de doctorat, a fost *cooperăția*.

În calitate de expert, definea cooperăția astfel: „*nu e nici filantropie, nici asistență de Stat, nici economat patronal*”¹⁵¹.

¹⁵¹ Gromoslav Mladenatz, *Asociațiile cooperative de consum*, Oficiul Național al Cooperăției, 1933, p. 35, apud Iulian Văcărel, *Studii de istoria gândirii și practicii economico-financiare*, Editura Academiei Române, București, 2008, p. 403.

În calitate de economist și teoretician în dreptul cooperatist, Gromoslav Mladenatz a dedicat acestui concept de gândire economică numeroase cursuri, studii, articole, a redactat proiecte de legi, a întocmit rapoarte și a organizat conferințe în țară și în străinătate.

În calitate de profesor a inițiat un demers de reformare a cooperăției, deoarece antrenarea României în Primul Război Mondial determinase o rămânere în urmă a acesteia. În realizarea acestui proiect i s-au alăturat Virgil-Traian N. Madgearu și Ion Răducanu.

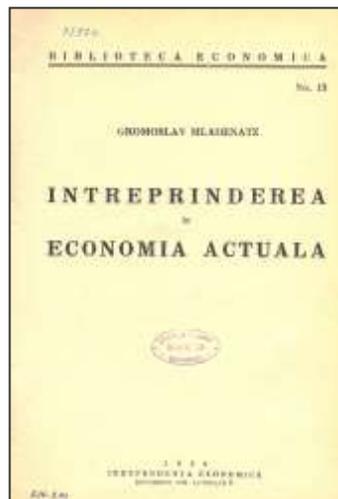
Cooperăția a făcut obiectul unor dezbateri parlamentare în ședința camerei din 25 august 1932, unde D. M. Ghelmegeanu, subsecretar de stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, cerea pătimăș, de la tribună, o clarificare a gestiunilor de la Banca Centrală Cooperativă și de la Oficiul Național al Cooperăției, pronunțându-se asupra unor sume pe care le-ar fi risipit țărăniștii în diferitele instituții ale cooperăției. Atitudinea se explică prin ciocnirea intereselor, înăsprită de derularea crizei economice, chiar aflate în ultimul ei an de manifestare. Replica liberalului D. G. Tătărescu nu s-a lăsat așteptată: „*ne mândrim cu ce am făcut pentru cooperăție, cooperăția formează titlul nostru de glorie*”¹⁵².

În perioada 1935-1940, a ținut cursuri la Școala Internațională Cooperatistă din Basel.

Toate aceste fațete ne conferă o imagine cu diverse reflectări asupra personalității sale și ne permit să conchidem că Gromoslav Mladenatz a fost un slujitor al cooperăției sub diferite aspecte: expert, cercetător științific perseverent, îndrumător, doctrinar, conducător al instituțiilor cooperatiste, membru în diverse comisii interne și internaționale, ca cele de la Paris și de la Geneva.

De asemenea, Gromoslav Mladenatz s-a remarcat nu numai ca organizator și îndrumător al întreprinderilor cooperatiste, el a strălucit și ca profesor de economie politică, de cooperăție și de întreprinderi. A fost un cercetător neobosit și un publicist prolific.

Împreună cu colegii săi a participat la cursurile de vară, care dobândiseră tradiție în epocă, organizate de către rectorul Ion Răducanu. Prin conținutul lor,

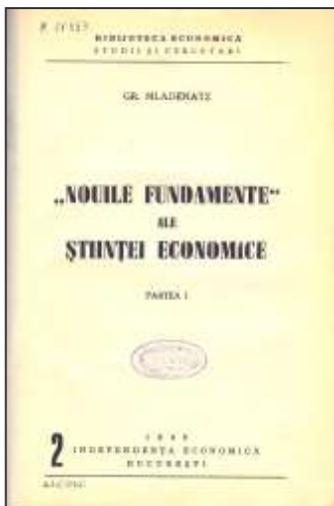
¹⁵² Mihail Ghelmegeanu, *Discursuri parlamentare*, Atelierele Adevărului [f.a.], p. 151.

conferințele au atras mulți participanți, în special economiști, din diferite instituții naționale. Dintre temele abordate amintim: *Întreprinderea și economia nouă, Sistemul cooperatist, Problemele sociale ale României.*

Pentru a întregi profilul personalității economistului și profesorului Gromoslav Mladenatz, se impun menționate câteva dintre calitățile acestuia, așa cum au fost prezentate la împlinirea a 110 ani de la nașterea sa¹⁵³ de către un colaborator apropiat, academicianul Iulian Văcărel¹⁵⁴: „conștiinciozitatea, perseverența, preocuparea pentru lucrul bine făcut, setea de cunoaștere, obișnuința de a trece prin propriul său filtru toate opiniile teoretice și propunerile cu caracter practic, cu care venea în contact, indiferent de persoana căreia îi aparțineau”¹⁵⁵. Și în continuare: „reputat economist român G. Mladenatz [...] a fost un profesor eminent, un cercetător științific strălucit, un militant neobosit pentru cauza mișcării cooperatiste în România și, nu în ultimul rând, un publicist bine apreciat de cititori”¹⁵⁶.

Profesorul Gromoslav Mladenatz a slujit cu devotament, obiectivitate și responsabilitate, vreme de un sfert de veac, școala românească superioară de economie.

În calitate de rector a fost un conducător organizat, având o agendă pe cât de încărcată, pe atât de punctuală, respectând-o cu strictețe pe întreaga perioadă a mandatului său. La 30 noiembrie 1948 a încercat, fără succes, rechiziționarea terenului și a clădirilor din vecinătatea palatului din Piața Lascăr Catargiu de atunci (proprietatea familiei prof. Ion Nanu-Muscel), în favoarea Institutului de Științe Economice și Planificare. Gromoslav Mladenatz scria: „... să se procedeze la o expropriere a imobilelor moștenirii Nanu-Muscel, precum și a celor până la strada Romană

¹⁵³ Gromoslav Mladenatz a fost omagiat în anul 2001.

¹⁵⁴ Tabloul, pe care academicianul Iulian Văcărel l-a schițat, este făcut „de aproape”, întrucât a fost un discipol al lui Gromoslav Mladenatz, căruia i-a simțit dintru început puterea de dăruire.

¹⁵⁵ Iulian Văcărel (coord.), *In memoriam Gromoslav Mladenatz. Teoria și mișcarea cooperatistă în secolul XX. Studii*, București, 2002, p. I.

¹⁵⁶ Idem.

[bd. Dacia de acum], în vederea împlinirii în viitor a clădirii Academiei, până în str. Romană, umplând astfel un sfert din cercul format din Piața Lascăr Catargiu...”¹⁵⁷.

Principalele lucrări

- ✓ *Reforma cooperăției*, 1925
- ✓ *Problema locuințelor populare*, București, 1927
- ✓ *Istoria doctrinelor economice*, Oficiul Național al Cooperăției, București, 1931
- ✓ *Problema concentrării întreprinderilor cooperative*, Oficiul Național al Cooperăției Române, 1932
- ✓ *Asociațiile cooperative de consum*, București, 1933
- ✓ *Cooperăția română și criza economică*, Oficiul Național al Cooperăției Române, 1933
- ✓ *Histoire des doctrines cooperatives*, Les Presses Universitaires de France, Paris, 1933
- ✓ *Tratat general de cooperăție*, Editura Muguri, 1934
- ✓ *Cooperăția în economia agricolă*, Independența economică, București, 1935
- ✓ *Legislația cooperatistă*, București, 1935
- ✓ *Întreprinderea în economia actuală*, Independența economică, București, 1936
- ✓ *Gândirea cooperativă în România*, vol. I, Independența economică, București, 1939
- ✓ *Evoluția economiei românești după războiul mondial*, Independența economică, București, 1940
- ✓ *Historia de las doctrinas cooperativas*, Editorial America, Mexico, 1944
- ✓ „Noile fundamente” ale Științei Economice, Independența economică, București, 1945
- ✓ *Economie politică teoretică*, București, 1946
- ✓ *Socialismul și cooperăția*, Independența economică, 1946
- ✓ *Cunoaștere și metodă în știința economică*, Editura Tiporex, București, 1947
- ✓ *Introducere în științele economice*, București, Editura Muguri, [f.a.]
- ✓ *L'économie cooperative*, Les Presses Universitaires de France, Paris, [f.a.]

¹⁵⁷ În 2022, ASE a achiziționat și Casa Sabba Ștefănescu – situată la intersecția cu bd. Dacia – în continuare deținând în folosință „sfertul” de piață despre care scria Gromoslav Mladenatz, deși situația concretă nu mai face posibilă extinderea, în arc de cerc, a palatului propriu-zis din actuala Piață Romană.

Anton Alexandrescu (1905-1984)

Rector: 1948-1949

Lemn bun, lemn rău, aceeași cenușă.

Dar nu aceeași flacără!

Nicolae Iorga

S-a născut pe 2 mai 1905 în comuna Laloșu, județul Vâlcea. Cursurile școlii primare le-a absolvit în comuna natală, pe următoarele frecventându-le la Craiova. A absolvit Liceul „Frații Buzești” din Cetatea Băniei în anul 1925. Șederea în Craiova l-a apropiat de lumea intelectuală, care l-a acceptat fără rezerve. Elev fiind, la recomandarea profesorului de geografie, a lucrat ca secretar al poetei Elena Farago.

În anul 1926 s-a înscris (împreună cu Vasile Modoran) la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, secția Comerț, bănci, asigurări, pe care a absolvit-o în 1930. În anul I de facultate fusese selecționat, pe baza unor interviuri, să

lucreze la Banca Națională. După absolvirea facultății a continuat să lucreze în bancă, trecând prin diverse servicii ale acesteia.

În urma reformei din august 1948, prin decizie a Ministerului Învățământului Public privind catedrele, disciplinele încadrate cu posturi didactice și personalul didactic, Anton Alexandrescu a fost numit profesor universitar la Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP), Catedra de Cooperație. Tot în anul 1948, a devenit primul decan al Facultății de Finanțe, nou înființată după reforma învățământului. În decembrie 1948, a fost numit rector al ISEP. În martie 1949, a fost eliberat din această funcție¹⁵⁸, fiind înlocuit cu profesorul Vasile Malinschi. A continuat să fie decan al Facultății de Finanțe până în 1951, când a fost scos din învățământ.

Anton Alexandrescu nu a făcut carieră universitară propriu-zisă, fiind mai degrabă funcționar de bancă și om politic. Nu a fost doctor în științe și nu a publicat o operă didactică sau științifică.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Funcționar la Banca Națională (din 1926);
- Ministrul cooperăției în guvernul Petru Groza¹⁵⁹ (6 martie 1945 - 29 noiembrie 1946);
- Deputat de Vâlcea și membru în Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române (1948);

¹⁵⁸ În 13 aprilie 1949, noul rector Vasile Malinschi trimitea o adresă la Ministerul Învățământului Public, prin care solicita înființarea unui Birou al Consiliului profesoral format din: Vasile Malinschi, rector; Anton Alexandrescu, decan al Facultății de Finanțe și Credit; Alexandru Măță, decan al Facultății de Economie Generală; Marin A. Lupu, decan al Facultății de Planificare; Ștefan I. Dumitrescu, profesor la Catedra de Contabilitate; Manea Mănescu, conferențiar la Catedra de Planificarea economiei naționale; Nicolae N. Constantinescu, lector la Catedra de Economie politică; N. Hâncu, subdirector administrativ al ISEP; Șt. Atanasiu, prim-secretar al ISEP (vezi Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice, 1913-1993*, vol. II, Editura ASE, București, 1994, pp. 77-78).

¹⁵⁹ Petru Groza – jurist, deputat, ministru în mai multe guverne, liderul partidului Frontul Plugarilor, prim-ministru (1945-1952), președinte al Marii Adunări Naționale (1952-1958). Mediatorul divorțului dintre monarhie și țară.

- Funcționar la Banca de Stat (1953-1954);
- Președintele Băncii Agricole (1954-1956);
- Președintele Consiliului provizoriu Central al Cooperației (1956-1961);
- Director general adjunct la ADAS¹⁶⁰ (din 1962, până la pensionarea sa, în 1974).

În 1926, a devenit membru al Partidului Național Țărănesc (PNȚ), iar în 1932 a înființat Tineretul Țărănist (ulterior PNȚ – Aripa tânără), al cărui lider a fost. S-a manifestat ca un adversar al mișcării legionare și a avut o atitudine antigermană deschisă, fiind internat, în anul 1942, în Lagărul de la Târgu Jiu. Fire aprigă, se stăpânea cu greu de la a-și expune ideile politice și profesionale. În anii 1943-1945, Anton Alexandrescu a cunoscut și s-a aflat în contact cu un anume A. Kofler, doctor în drept la Viena, care i-a adus argumente teoretice în favoarea stângii, convingându-l să accepte o nouă orientare politică, mai ales că, după război, sovieticii sugerau formarea unui guvern de coaliție. În anul 1945, gruparea condusă de către Anton Alexandrescu s-a desprins din PNȚ, afiliindu-se alianței electorale Frontul Național Democrat, alături de Partidul Comunist Român, Partidul Social Democrat din România, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioților din România¹⁶¹, Partidul Național Liberal – Gheorghe Tătărescu (gruparea PNȚ – Anton Alexandrescu¹⁶² a adus numeroase voturi la aceste alegeri). Alianța a câștigat alegerile din 6 martie 1945, ceea ce a condus la formarea unui guvern de coaliție, având ca lider pe dr. Petru Groza. Anton Alexandrescu a primit portofoliul Ministerului Cooperației.

După 1950, lui Anton Alexandrescu i-a fost mai dificil. Noul regim îi imputa vechea apartenență politică, la PNȚ. Numai profesionismul său în domeniul finaciar-bancar l-a salvat. A reușit să se reîncadreze în sistemul bancar, să devină președintele Băncii Agricole (1954-1956), președintele Cooperației, care avea în subordine Banca Populară (1956-1961), și, apoi, director general adjunct la Administrația Asigurărilor de Stat, instituție specializată în programul de asigurări și reasigurări, în subordonarea Ministerului Finanțelor (din 1962, până la pensionarea sa, în 1974). A decedat în 23 noiembrie 1984.

¹⁶⁰ Administrația Asigurărilor de Stat.

¹⁶¹ Devenită, ulterior, Partidul Național Popular.

¹⁶² Gruparea a fuzionat, în ianuarie 1948, cu Frontul Plugarilor, Anton Alexandrescu devenind vicepreședinte al acestuia.

Vasile Malinschi (1912-1992)

Rector: 1949-1954

*Fă binele cu diplomație,
căci nu-ți închipui ce mult supără.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 1 mai 1912 la Râbnița, Republica Moldova de astăzi. Studiile primare sunt legate de meleagurile basarabene; studiile medii le-a urmat în cadrul Liceului Regional „Ion Creangă” din Bălți. A absolvit, în 1935, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, secția Administrativă. Și-a luat doctoratul în 1939, tot la AISCI. Teza de doctorat i-a fost coordonată de către Virgil-Traian N. Madgearu. Influențat de pregătirea și personalitatea celui care i-a fost mentor, Vasile Malinschi a căutat, mai mult sau mai puțin conștient, să-l urmeze în ceea ce făcea, ca profesor, publicist, cercetător și organizator.

Din anul 1949, a fost profesor la Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP) – vechiul AISCI –, specialitatea Economie agrară. În același an a fost numit șef al *Catedrei de Economie agrară*. În martie 1949, a fost desemnat

rector al ISEP, înlocuindu-l pe predecesorul său, Anton Alexandrescu. Și-a încheiat mandatul în mai 1954.

În perioada 1951-1959, a fost șef al noii *Catedre de Economia agriculturii socialiste și organizarea și planificarea gospodăriilor agricole socialiste*. Ca profesor, atât la cursuri, cât și în cercetarea științifică, Vasile Malinschi a abordat tematica agrară. A fost conducător științific de doctorat, alături de Ion Mărculescu și Marin A. Lupu.

În anul 1955 a devenit membru al Academiei Române.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Economist la Oficiul de Studii al Direcției Comerțului exterior din Ministerul Industriilor și Comerțului (1936-1937);
- Funcționar la Banca Națională a României (din 1938);
- Ministru al comerțului interior (1949-1953, 1953-1954);
- Prim-secretar adjunct (1959-1963) și secretar al Academiei Republicii Populare Române;
- Guvernator al Băncii Naționale a Republicii Populare Române/ Republicii Socialiste România (1963-1977);
- Președinte al Secției de Științe economice și sociologice a Academiei RSR (1966-1974);
- Președinte al Secției de Științe economice, juridice și sociologice a Academiei Române (1990-1992).

În anul 1963, a devenit șeful aparatului executiv din cadrul BNR, cu funcția de guvernator¹⁶³. În această calitate va semna, în 1957, o adresă către Nicolae

¹⁶³ Titlul reprezintă preluarea unei tradiții având originea în Anglia, în timpul monarhiei absolute. Prin privilegiul acordat Băncii Angliei (1688), regele făcea din șeful unei întreprinderi de bancă oarecare depozitarul dreptului său personal de a emite un semn monetar – biletul de bancă. Importanța deosebită a prerogativei delegate a dus la asimilarea titlului administrativ al persoanei care conducea respectiva întreprindere de bancă cu un titlu militar specific unor colonii sau structuri administrate în numele regelui. În România, titlu se transmite cu o continuitate formală sau prin tradiție încă de la legea organică din 1881, de inspirație belgiană, la rândul ei inspirată de cea a Băncii Franței, create de Napoleon I, unde titlul de guvernator avea aceeași semnificație, de reprezentant personal al Cezarului. Cu toate că veleitățile de monarh absolut ale șefilor statelor civilizate au dispărut între timp, aproape toate băncile centrale din lume au în fruntea lor guvernatori (*Banca Națională a României 1880-1995*, Editura Enciclopedică, București, 1995, p. 98).

Ceașescu, însoțită de note cu privire la devalorizarea lirei sterline și măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea efectelor negative ale acesteia, precum și

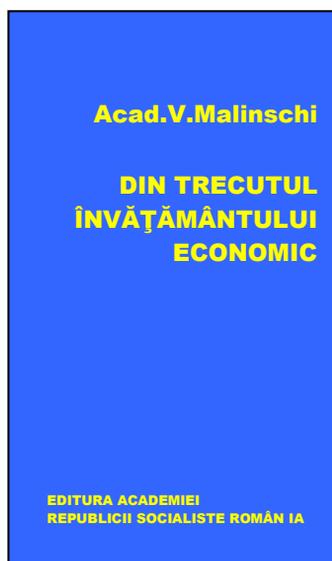
administrarea disponibilităților de devize convertibile ale Băncii Naționale. În anul 1970, Vasile Malinschi a consiliat echipa subordonată Ministerului de Finanțe care a negociat aderarea României la Fondul Monetar Internațional¹⁶⁴ și la Banca Mondială.

În tematica cercetărilor sale se înscrie o reușită monografie a vieții și activității profesorului Virgil-Traian N. Madgearu, subintitulată *Contribuții la dezvoltarea gândirii economice. „Pe prof. Virgil Madgearu l-am cunoscut vreme îndelungată și tot mai aproape, în anii de licență și apoi de doctorat, la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București (1931-1939); a fost îndrumătorul meu științific la redactarea tezei de doctorat”*.¹⁶⁵

Studiul asupra economistului Virgil-Traian Madgearu aduce în atenție viața și opera acestuia, de altfel ambele făcând de-a lungul timpului obiectul cercetării, atât pentru istorici, cât și pentru economiști.

Prin conținutul și structura sa, precum și prin modul în care îl creionează pe Virgil-Traian N. Madgearu, cartea constituie un exemplu de aplecare asupra mentorului, caracterizat astfel: „erudit, voinic, binevoitor, om de vastă cultură, un adevărat dascăl, educator și îndrumător, mereu dispus a sprijini și îmbărbăta tineretul studios”.¹⁶⁶

În lucrarea *Din trecutul învățământului economic: Contribuții la istoria învățământului*

¹⁶⁴ În anul 1972, România a devenit membru al FMI.

¹⁶⁵ Vasile Malinschi, *Economiști la Academia Română. Evocări și restituiri*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 1990, p. 7.

¹⁶⁶ Vasile Malinschi, *Profesorul Virgil Madgearu (1887-1940)*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București 1975, p. 129.

românesc 1800-1944, Vasile Malinschi face o analiză a începuturilor învățământului economic, sintetizând că structura și dotarea, corpul profesoral, materiile predate au înlesnit, mai ales în perioada interbelică, furnizarea, de economiști bine pregătiți teoretic și practic, diferitelor instituții de specialitate, ca de exemplu întreprinderilor economice, școlilor de profil, instituțiilor publice. Autorul acordă un capitol învățământului economic superior, făcând o analiză comparativă cu Facultatea de Drept în ceea ce privește numărul disciplinelor predate și elogiind contribuția marilor profesori Ion Răducanu, Virgil-Traian N. Madgearu și Victor Slăvescu la dezvoltarea lui, calificându-le cursurile ca amănunțite, temeinice și benefice.

Contribuția economiștilor în agora Academiei Române, în perioada 1866-1946, la dezvoltarea gândirii, învățământului, cercetării, publicisticii și, în general, la cultura economică națională l-a preocupat pe Vasile Malinschi, materializând acest interes în două volume, publicate la Editura Academiei. *„Importanța economiei politice, și a altor discipline economice, a început să se bucure de recunoașterea tot mai largă a învățământului superior, universitar și tehnic, iar mai apoi, treptat, și în sânul Academiei Române”*.¹⁶⁷ Din observația făcută reiese că Academia și-a schimbat atitudinea renunțând la rezerva față de științele economice și alegându-l pe Gheorghe Tașcă în calitate de membru corespondent (1926), urmat, la un interval de 10 ani, de către Ion Răducanu (1936) și Victor Slăvescu (1939). Se pune astfel punct unui „abandon” de 50 de ani.

Vasile Malinschi s-a afirmat, deopotrivă, ca profesor universitar, publicist, guvernator al BNR, cercetător și manager al unei instituții care și-a câștigat prestigiul încă de la înființarea ei – am numit vechea Academie de Înalte Studii Comerciale și Industriale, în acei ani devenită Institut de Științe Economice și Planificare. Vasile Malinschi a decedat în 16 iulie 1992.

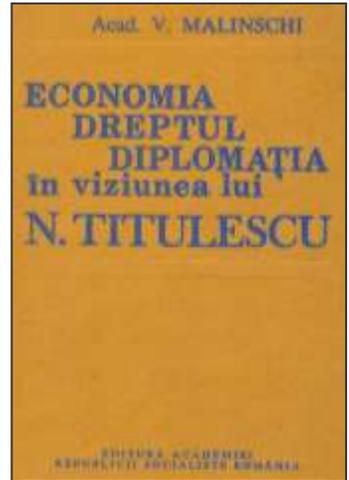
Principalele lucrări

- ✓ *Marxism-leninismul și problema agrară*, București, 1958
- ✓ *Învățătura leninistă despre construirea economiei socialiste. În: 90 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin. Studii și comunicări*, Editura Academiei RSR, București, 1961, pp. 9-30
- ✓ *Industria României 1944-1964*, Editura Academiei RSR, București, 1964
- ✓ *Studii economice*, Editura Academiei RSR, București, 1967

¹⁶⁷ Ibidem, p. 10.

- ✓ *Studii agrare*, Editura Academiei RSR, București, 1968
- ✓ *Agricultura și relațiile agrare în Japonia*, Editura Agrosilvică, București, 1969
- ✓ *Aspecte actuale ale rentei financiare*, Editura Academiei RSR, București, 1970
- ✓ *Studii de reformă agrară*, Editura Academiei RSR, București, 1971
- ✓ *Problema agrară în Vietnam*, Editura Academiei RSR, București, 1973
- ✓ *Profesorul Virgil Madgearu (1887-1940). Contribuții la dezvoltarea gândirii economice*, Editura Academiei RSR, București, 1975
- ✓ *Din trecutul învățământului economic: Contribuții la istoria învățământului românesc 1800-1944*, Editura Academiei RSR, București, 1978
- ✓ *Economia, dreptul, diplomația în viziunea lui Nicolae Titulescu: studiu sociologic*, Editura Academiei RSR, București, 1985
- ✓ *Economiștii la Academia Română: Evocări și restituiri*, vol. 1, Editura Academiei Române, București, 1990
- ✓ *Economiștii la Academia Română: Evocări și restituiri*, vol. 2, Editura Academiei Române, București, 1991

Ștefan Arsene (1924-1988)

Rector: 1954

Să înveți pentru tine, dar să știi pentru toți.

Nicolae Iorga

S-a născut la 25 octombrie 1924, în București. Absolvent al Facultății de Drept a Universității din București și al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale.

În anul 1949 a devenit conferențiar la Catedra de Planificarea economiei naționale a Institutului de Științe Economice și Planificare (ISEP) – denumire purtată atunci de către ASE-ul de astăzi. În paralel, a avut mai multe funcții la Comitetul de Stat al Planificării, Consiliul de Miniștri și Comitetul de Stat pentru Prețuri. În 15 mai 1954 a fost adus de la Comitetul de Stat al Planificării și angajat ca rector al ISEP, funcție pe care a deținut-o până la 16 noiembrie 1954. Din anul 1973 va fi profesor la Catedra de Conducerea planificată a economiei naționale

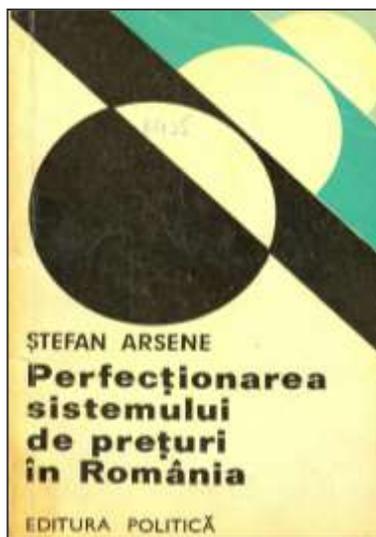
(de la Facultatea de Economie), al cărei șef va fi în perioada 1973-1977. A fost conducător de doctorat. S-a pensionat în anul 1987, devenind profesor consultant.

În anul 1952 a primit decorația Ordinul Muncii, clasa I.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Director și vicepreședinte la Comitetul de Stat al Planificării (1948-1954);
- Membru în biroul de ramură la Consiliul de Miniștri (1954-1957);
- Vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Prețuri (1957-1973).

Ștefan Arsene a fost rector într-o perioadă confuză din perioada comunistă, care a bulversat valori reprezentate de personalități și instituții semnificative pentru istoria României interbelice. Această „reașezare”, după modele noi, care aveau la bază omul de „tip nou”, s-a răsfrânt și asupra ISEP. În această etapă, instituției i s-a impus o nouă structură și un alt conținut.

Comparativ cu cei mai mulți dintre predecesorii și succesorii săi, Ștefan Arsene a avut un mandat scurt, relativ nesemnificativ. Profesorul Ștefan Arsene a plecat din postul de rector cu încrederea că în scurtul său mandat a înrăurit favorabil destinele instituției.

Principalele lucrări

- ✓ *Perfecționarea sistemului de prețuri în România*, Editura Politică, București, 1974
- ✓ *Prețul – pârgăhie de conducere planificată a dezvoltării economico-sociale*, Editura Politică, București, 1975
- ✓ *Proiect privind elaborarea planului și prognozei de dezvoltare economico-socială pe baza unui sistem simulat. Proiect complex pentru uzul studenților*, ediția a 3-a, remultiplicare, București, 1982
- ✓ *Planificarea și prognozarea economico-socială*, pentru uzul studenților, București, 1984
- ✓ *Conducerea planificată a economiei naționale*, f.a.
- ✓ *Planificarea și prognozarea dezvoltării economico-sociale*, pentru uzul studenților, București, 1984

Mihail Hașeganu (1913-1993)

Rector: 1955-1959

Cei mai mulți profesori sunt samsarii științei.

Nicolae Iorga

Mihail Hașeganu, pe numele său adevărat, Mihai T. Hașigan, s-a născut pe 4 noiembrie 1913, în comuna Budești, raionul Râmnicu Vâlcea. A absolvit Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISCI), specializarea Științe economice, financiare și sociale, în anul 1939. După terminarea facultății a avut mai multe locuri de muncă, la diverse instituții și ministere.

În anul universitar 1949-1950 a devenit conferențiar al *Catedrei de Geografie economică*¹⁶⁸ din cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare (ISEP).

¹⁶⁸ Șef al catedrei era prof. dr. Victor Tufescu, viitor academician – după ce, în 1951, va fi scos, abuziv, din învățământ și, ulterior, arestat. Mai târziu, prof. Grigore Posea, președinte de onoare al Societății de Geografie din România, va scrie despre cursul profesorului V. Tufescu că, în 1951, „fusesse luat de un negeograf cu «puteri» mari în ASE”,

A fost prorector în perioada 1949-1954 și rector în anii 1955-1959 (din anul 1958, instituția a luat denumirea de Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin” – ISE). Glumind, se poate spune că Mihail Hașeganu a fost rector la două institute. O vreme, a fost șeful *Catedrei de Geografie economică*. Pentru o perioadă a îndeplinit misiuni de stat (diplomație), revenind în calitate de conferențiar la ISE la 1 aprilie 1966. Ulterior, la 10 februarie 1967, a fost numit, definitiv, în aparatul de stat. S-a pensionat în anul 1977.

În anul 1963 a primit Ordinul Muncii, clasa I.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Funcționar la Ministerul Economiei Naționale (1940-1946);
- Funcționar și director la Ministerul Industriei Grele (1946-1948);
- Economist și director la Comitetul de Stat al Planificării (1948-1952);
- Ambasador al României în Cehoslovacia (1959);
- Vicepreședinte al Adunării Generale a ONU (1962);
- Vicepreședinte al Băncii Române de Comerț Exterior (1969);
- Președinte al Camerei de Comerț și Industrie din București.

La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, generația profesorului Mihail Hașeganu făcea cunoștință cu o nouă ordine social-politică internațională. Activând în perioada aceea la Ministerul Economiei Naționale, al cărui titular era Gheorghe Gheorghiu-Dej, lui Mihail Hașeganu i s-a încredințat conducerea oficiilor industriale. A pierdut această însărcinare din cauza unor dispoziții pe care le-a adoptat și care nu conveneau „aliatului” sovietic, astfel încât, în 1948, odată cu înființarea Comitetului de Stat al Planificării (CSP), a fost numit director al acestuia. Nici în această funcție nu a rămas mult timp, întrucât în 1949, manifestându-și dezacordul la propunerea lui Vasile Luca¹⁶⁹ de creare a Regiunii

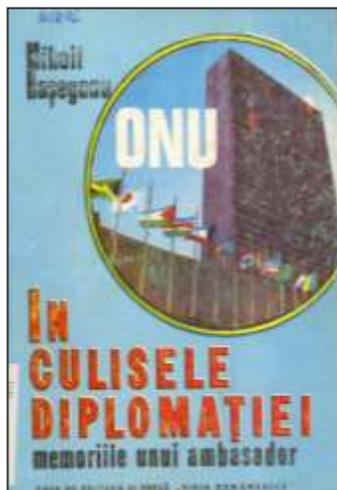
indicându-l pe prof. M. Hașeganu. Peste timp, nu avem date să îl acuzăm pe prof. M. Hașeganu – în acel moment, prorector – de îndepărtarea profesorului V. Tufescu. Mai degrabă suntem tentați să apreciem că prof. M. Hașeganu a acoperit un „gol” rămas prin scoaterea, temporară, nedreaptă de la catedră a profesorului V. Tufescu.

¹⁶⁹ Născut Luka László – vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al finanțelor. În 1952, el însuși va fi acuzat de deviaționism și, pentru trădare, condamnat la moarte;

Autonome Maghiare, a fost îndepărtat din CSP și trecut la conducerea Institutului de Științe Economice și Planificare, la început ca prorector și apoi ca rector.

Începutul mandatului său a coincis cu o nouă reorganizare a ISEP, numărul facultăților reducându-se de la cinci la trei: Comerț și Merceologie, Economie Generală și, respectiv, Finanțe, Credit și Evidență Contabilă. Despre activitatea sa spunea: „a fost o muncă grea, implicând în primul rând probleme organizatorice, dar și foarte numeroase probleme de ideologie, de pedagogie și administrare”.¹⁷⁰

În plină perioadă de asumare a noilor valori economice, politice și culturale, datorată noului tablou geopolitic, în pofida impunerilor politice, rectorul Mihail Hașeganu s-a axat pe crearea unor colective de cadre didactice bine pregătite profesional. A încercat să bareze fluxul de oportuniști și demagogi care încercau să monopolizeze locurile-cheie. Cu toate acestea, partidul a trimis spre încadrare și și-a impus oamenii politici de „încredere”.

Rectorul Mihail Hașeganu trebuia să facă față politicii de radiere a intelectualilor din învățământul superior economic, redând situația astfel¹⁷¹: „Într-o postură dificilă am fost pus de către Ministerul Învățământului, care pe motive legate de dosarele de cadre mi-a cerut să îndepărtez din învățământ doi profesori competenți și de perspectivă N. N. Constantinescu și V. Trebici¹⁷²”. Îi atribuim așadar meritul de a nu fi dat curs acestei politici abuzive, care se va reflecta pozitiv în calitatea pregătirii studenților. Un act de curaj a fost și gestul de a-l angaja ca bibliotecar la ISEP pe sociologul Traian Herseni, eliberat atunci din închisoare, în 1952.

Responsabilitatea administrativă a rectorului este sintetizată astfel de Mihail Hașeganu: „la un efectiv aproape permanent de 4000-5000 de studenți la cursurile de zi, din care marea majoritate bursieri, trebuia să le asigur hrana,

pedeapsa îi va fi comutată în detenție pe viață și va deceda în închisoare (1963), câțiva ani mai târziu fiind reabilitat.

¹⁷⁰ Mihail Hașeganu, *Din culisele diplomației. Memoriile unui diplomat*, Editura Viața Românească, București, [f.a.], p. 215.

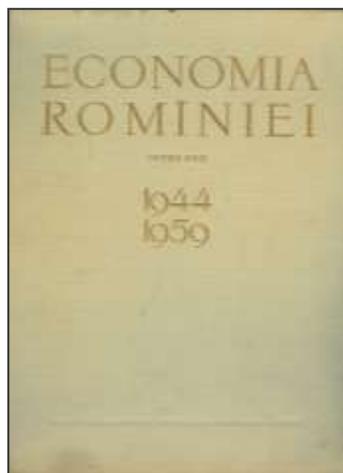
¹⁷¹ Ibidem, p. 17.

¹⁷² Ambii vor deveni academicieni (în 1990 și, respectiv, în 1992).

cazarea, întreținerea și sute de alte obligații decurgând din această calitate, să răspund de comportamentul lor”.¹⁷³

Pe parcursul deceniilor șase și șapte ale secolului trecut, poziția diplomatică a României a evoluat de la sprijinirea nedisimulată a intervenției sovietice din 1956 în Ungaria, la atitudinea circumspectă față de conducerea de la Kremlin în criza Berlinului și în cea cubaneză, până la respingerea publică, vehementă a invaziei forțelor Pactului de la Varșovia, în 1968, în Cehoslovacia, păstrând o atitudine echidistantă în confruntarea politică sovieto-chineză.

Pe acest fond de evoluție a României au fost promovate figuri intelectuale care nu erau „atinse” de perioada „confuză” a anilor ’50. Astfel, Mihail Hașeganu este propus și numit, la finele deceniului al șaselea, ca ambasador al României la Praga.

„Activitatea ambasadei în ce privește relațiile bilaterale s-a adaptat condițiilor specifice acestei perioade; ea cuprindea în special intervenții la nivelul comitetului de planificare și a diferitelor ministere și se referea la urgentarea livrărilor întârziate sau la reclamații privind livrări de instalații și utilaje necorespunzătoare”.¹⁷⁴

Despre această misiune, dar și despre alte evenimente la care a fost participant direct prin natura funcției sale sau martor activ, Mihail Hașeganu vorbește pe larg în paginile lucrării *În culisele diplomației. Memoriile unui diplomat*.

În iulie 1962 și-a încheiat misiunea diplomatică, urmând pregătirile pentru un post cu o vedere „panoramică” asupra relațiilor diplomatice internaționale ale momentului, acela de reprezentant permanent al României la O.N.U., îndeplinind funcția de vicepreședinte al Adunării Generale. Această funcție i-a permis medierea, dar și consultarea în varii probleme de geopolitică, reușind să accentueze rolul activ al funcției sale și, totodată, prin reprezentările diplomatice, să întărească poziția geopolitică a României.

¹⁷³ Ibidem, p. 18.

¹⁷⁴ Ibidem, p. 29.

Ca om de bancă și de cifre a călătorit mult în diverse țări ale Africii Centrale și ale Americii Latine.

Intelectual remarcabil al timpului său, Mihail Hașeganu a slujit atât catedrei, în calitate de conferențiar, prin substanța scrierilor sale, cât și diplomației, prin eleganța și disticția personalității sale. Retragerea din viața activă, după 43 de ani de vastă și bogată activitate, nu l-a împiedicat să continue să fie, după cum afirma el însuși, „*un observator fervent al fenomenelor politice internaționale în mijlocul cărora mi-am dus activitatea aproape o jumătate de secol*”.¹⁷⁵

Principalele lucrări

- ✓ *Geografia economică a R.P.R.* (coord. M. Hașeganu), București, 1957
- ✓ *Schimbări intervenite în repartizarea teritorială a industriei în R.P.R.*
În: *Economia României între anii 1944-1959*, Editura Academiei RPR, București, 1959
- ✓ *Republica Populară Română*, Meridiane, București, 1960
- ✓ *Din culisele diplomației. Memoriile unui diplomat*, Viața Românească, București, [f.a.]

¹⁷⁵ Ibidem, p. 16.

Mircea I. Nicolaescu (1921-2007)

Rector: 1959-1961

Trăind viața, ți-o explici în fiecare clipă.

Nicolae Iorga

S-a născut pe 11 aprilie 1921 în Buzău. A absolvit Liceul Teoretic „B. P. Hașdeu” din Buzău, ca șef de promoție. A absolvit, în 1948, Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste (denumirea de atunci a ASE), specialitatea Științe economice, financiare și sociale. Titlul de doctor în economie l-a obținut cu teza *Criza structurilor sociale în Peru*.

Începând cu 1951, a fost conferențiar la Institutul de Științe Economice și Planificare. În paralel cu activitatea didactică, a deținut funcții de conducere în învățământ: șef al *Catedrei de Planificarea economiei naționale* (1952-1954, 1956-1959), prodecan (1953-1954) și decan al Facultății de Planificare (1954-1957), decan al Centrului de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru relații externe, prorector (1957-1959). În 1959 s-a mutat la *Catedra de Economie politică*, al cărei

șef a fost în perioada 1959-1961. A fost rector, în perioada 1 februarie 1959 - 1 octombrie 1961, al Institutului de Științe Economice (ISE) – denumirea purtată atunci de către ASE. A fost profesor asociat la Universitatea din București, precum și la trei universități din Peru.

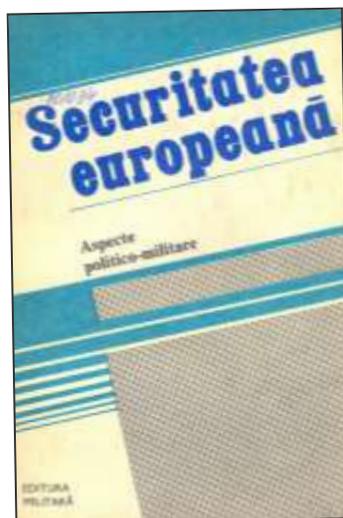

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Ambasador al României la Cairo, acreditat și pentru Etiopia, Yemen și Sudan (1961-1968);
- Director în Ministerul Afacerilor Externe (1968-1970, 1975);
- Ambasador al României în Peru, de asemenea acreditat în Bolivia și Costa Rica (1970-1974);
- Membru în Consiliul de Administrație al Băncii Române de Comerț Exterior (1977-1989);
- Director al Institutului de Relații Internaționale din cadrul Fundației România de Mâine (1990-1996).

Așadar, carierei didactice i s-au adăugat diverse alte funcții deținute în domeniul relațiilor internaționale și al comerțului exterior: ambasador, delegat al României la Adunarea Generală a O.N.U., director în Ministerul Afacerilor Externe, membru în Consiliul de Administrație al Băncii Române de Comerț Exterior, director al Institutului de Relații Internaționale din cadrul Fundației „România de Mâine”, responsabil al Departamentului Planificare la Societatea Petrol-Export.

În calitate de profesor și rector, a participat activ la o serie de reuniuni și colocvii internaționale cu teme economice, la reuniuni anuale ale rectorilor din învățământul economic al statelor membre CAER (1958-1961), la Congresul Mondial al Asociației Internaționale de Studii Politice (1982), la Conferința Internațională asupra Securității și

Perspectivelor Dezarmării în Europa (1985), la „Stânga europeană în anul 2000” (1988).¹⁷⁶

Implicarea în actul educațional universitar internațional a constat în susținerea învățământului economic din țările lumii a treia, profesorii ISE, dar și specialiști din economie contribuind la reorganizarea după modelul românesc al școlii economice superioare de acolo. Printre măsurile de reorganizare a învățământului din ISE promovate de către rectorul Mircea Nicolaescu pot fi amintite: asigurarea unor profiluri de specializare cu largă deschidere, care să înlesnească adaptarea viitorilor absolvenți la exigențele impuse de progresele științei și tehnologiei; orientarea spre pregătirea practică a studenților, prin lansarea unor forme de cooperare între catedre, întreprinderi și alte instituții economice; introducerea în planurile de învățământ a unor discipline noi prin conținut și structură.

În dubla sa calitate de conducător și dascăl, rectorul Mircea Nicolaescu a impulsionat activitatea științifică a colectivelor de cadre didactice, în scopul valorificării gândirii economice moderne, și a făcut eforturi permanente pentru reconsiderarea rolului economiștilor în ansamblul economiei românești.

Scrierile sale, de anverguri diferite (studii, articole, rapoarte, comunicări, conferințe și monografii), sunt de referință.

Principalele lucrări

- ✓ *Mișcarea de nealinieră*, București, 1977
- ✓ *Democratizarea relațiilor internaționale*, București, 1980
- ✓ *O lume în schimbare*, București, 1982
- ✓ *Implicațiile economice ale dezvoltării*, București, 1984
- ✓ *Securitatea europeană: aspecte politico-militare*, București, 1987

¹⁷⁶ Ivanciu Nicolae-Văleanu, *Protagoniști ai vieții economice*, Editura Economică, București, 2002, p. 299.

Marin A. Lupu (1901-1977)

Rector: 1962-1971

*Tinerii visează înainte,
bătrânii visează la urmă; la mijloc, bărbații luptă.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 15 iunie 1901 în comuna Crevedia Mare, județul Vlașca. În anul 1929 a absolvit Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, secția Consulară și de administrație publică. Un an mai târziu a obținut licența și la secția de Comerț, bancă, asigurări, iar în 1931 a devenit licențiat și al Facultății de Drept din cadrul Universității București. După absolvirea facultăților a avut mai multe locuri de muncă, la diverse instituții și ministere. În anul 1947 a devenit doctor în economie, la AISCI. Încă din 1946 fusese încadrat ca profesor la *Catedra de Istoria economiei naționale* (fără să fie încă doctor), pentru ca din anul 1948 să fie decan al Facultății Planificare și Administrație Economică. În octombrie 1962 a fost numit rector al Institutului de Științe Economice, mandat confirmat în august

1963. La numirea ca rector pentru un al doilea mandat îl regăsim cu titlul de doctor docent. A fost rector până în octombrie 1971. În perioada 1962-1971 a îndeplinit și funcția de șef al *Catedrei de Istoria economiei naționale*. A fost conducător de doctorat. S-a pensionat chiar în anul 1971.

A fost decorat, în anii 1950, cu Ordinul Muncii, clasa a III-a.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Funcționar, director, director general la Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum – Centrocoop (1929-1948);
- Vicepreședinte (1950-1959) și, în două rânduri (4 februarie 1956 - 27 martie 1957 și 4 noiembrie 1957 - 23 ianuarie 1959), președinte al Băncii de Stat a RPR.¹⁷⁷

Studentul de altădată al profesorului Ion Răducanu, Marin A. Lupu, și-a început cariera de profesor universitar la *Catedra de Istoria economiei naționale*, pentru ca sub îndrumarea aceluiași profesor să se orienteze spre cooperatie.

După perioada de instabilitate a învățământului economic superior, odată cu mandatul rectorului Marin A. Lupu s-a trecut la o etapă de redresare, nu altfel decât în conformitate cu cerințele percepute și impuse de politica acelor vremuri. Din punct de vedere economic se simțea nevoia de noi cadre, specializate în diferite ramuri, deficitul major fiind resimțit în agricultură și industrie. În anul universitar 1961-1962, s-a înființat o nouă facultate economică, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, un an mai târziu o astfel de facultate impunându-se și la Iași, exemplele fiind urmate în Cetatea Băniei și la Timișoara. Potrivit dărilor de seamă și altor documente prezentate de administrația Institutului de Științe Economice, numărul studenților a crescut ajungând la 7300 la cursurile de zi și 5200 la învățământul fără frecvență. Conform politicii de la acea vreme, prin hotărâre a Consiliului de Miniștri, a fost impusă o nouă orientare, o nouă organizare, primul pas fiind o nouă denumire, Academia de Studii Economice – București, care reanima vechea tradiție a acestei școli, promoatoare a culturii economice în România.

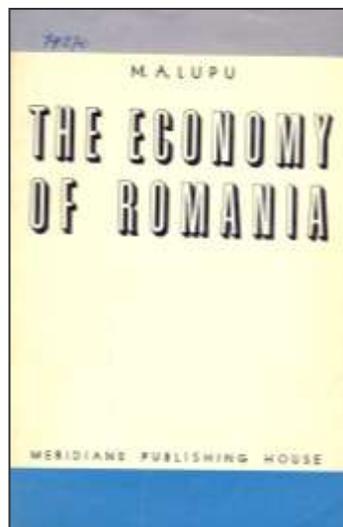
¹⁷⁷ Banca de Stat este echivalentul Băncii Naționale. Funcția de președinte, la rândul său, este echivalentă cu cea de guvernator.

Al doilea mandat al rectorului Marian A. Lupu a coincis cu împlinirea unei jumătăți de secol de când pe porțile Academiei ieșise prima promoție de absolvenți, în 1918. Cu acest prilej, rectorul spunea: „În decursul jumătății de secol care s-a scurs, școala superioară economică românească a dat economiei, învățământului și culturii cincizeci de promoții de economiști care au contribuit la rezolvarea problemelor economiei și culturii românești”.¹⁷⁸

În anul 1963, s-a înființat Centrul de Calcul și Cibernetică Economică, de pe lângă *Catedra de Calcul economic și statistic*.

Anul 1966 a fost marcat de înființarea revistelor *Studii și Cercetări Economice* (s-a editat până în 1974), precum și *Studii și Cercetări de Calcul Economic și Cibernetică Economică*, cu varianta, în engleză, *Economic Computation and Economic Cybernetic Studies and Research* (ambele sunt editate și în prezent, varianta în engleză fiind cotoată ISI).

Instituția și-a schimbat denumirea în Academia de Studii Economice din București la 1 octombrie 1967. Pe lângă facultățile de Finanțe, Contabilitate, Economie Generală și, respectiv, Comerț (cu o secție mai nouă, de Comerț exterior), în structura sa au apărut Facultatea de Economia Producției, prin reorganizare, precum și Facultatea de Calcul Economic și Cibernetică Economică, nou-înființată.

În această perioadă au fost introduse discipline noi, multe dintre ele dezvoltând un aparat matematic. De altfel, pătrunderea matematicii în învățământul economic se impunea ca o cerință a dezvoltării economice.

În anul universitar 1968-1969, s-a introdus învățământul seral. În 1969, Centrul de Calcul Economic și Cibernetică Economică a fost dotat cu primul calculator de mare putere din România – IBM 360. În anul 1971 s-a înființat Facultatea de Comerț Exterior.

Năzuințele rectorului și ale echipei sale de conducere erau să dea societății sau, mai precis, sectorului economic absolvenți cu un profil diferit, care să aibă

¹⁷⁸ *Academia de Studii Economice. Anuar 1968-1969*, p. 5.

competențele necesare rezolvării problemelor economice curente și de perspectivă. Dezvoltarea patrimoniului instituției a constituit, de asemenea, una dintre preocupările principale ale rectorului M. A. Lupu. Astfel, complexului de clădiri existent în Piața Romană și în proximitatea acesteia i s-au adăugat imobilul de 6 etaje din str. M. Eminescu, având 9 săli de curs, 35 de săli pentru seminarii și lucrări practice și 38 de laboratoare, toate desfășurate pe o suprafață 4670 mp, precum și corpurile de clădire din Calea Dorobanților și Intrarea Al. Macedonski, care, pe o suprafață de 4352 mp, însumau 6 amfiteatre, 54 săli pentru seminarii și catedre, precum și 34 de laboratoare, în total alocându-li-se un fond de 50.000.00 lei.¹⁷⁹ Tot în această perioadă s-au construit căminele C1 și C2 din complexul Agronomie.

În atenția rectorului s-a aflat și biblioteca, al cărei fond de carte ajunsese la 442.000 de volume, plus 1600 de abonamente la presa românească și străină.

Potențialul cadrelor didactice s-a reflectat în activitatea de cercetare științifică, prin publicarea de studii și articole în reviste de specialitate: *Probleme Economice*, *Revista de Statistică*, *Viața Economică*, *Revista de Credit și Finanțe*, *Studii și Cercetări Economice*, *Studii și Cercetări de Calcul Economic și Cibernetică Economică*.

Marin A. Lupu a condus o decadă, și nu una oarecare, ci una în care transformările geopolitice importante au marcat orientarea politică, socială și culturală a României. Constrângerile timpului său au fost cele care l-au propulsat în poziția de manager al școlii economice bucureștene. A fost un om integru, care știa să se țină de cuvânt. Atent observator al vieții economice, profesorul Marin A. Lupu a fost o prezență care a asigurat stabilitatea intelectuală în sfera științifică a ASE.

Principalele lucrări

- ✓ *Planuri de securitate socială*, București, 1945
- ✓ *Economia capitalistă între cele două războaie mondiale 1914-1939*, Academia Comercială și Industrială, București, 1947

¹⁷⁹ Ibidem, p. 106.

- ✓ *Curs de economie cooperativă și istoria cooperației*, vol. II, București, 1948
- ✓ *Comerțul, finanțele, circulația bancară și creditul de la reformele agrare până la sfârșitul secolului al XIX-lea*, note de curs, București, 1967
- ✓ *Dezvoltarea economiei capitaliste până la sfârșitul secolului al XIX-lea*, note de curs, București, 1967
- ✓ *Dezvoltarea economiei României între anii 1934-1940*, București, 1967
- ✓ *The Economy of Romania*, respectiv *Economie de la Roumanie*, Meridiane, București, 1968

Controverse

Profesorul Marin A. Lupu a fost adus în Academie pentru a fi profesor, șef de catedră și rector. În dosarul său de la arhiva ASE nu apare ordinul de numire ca rector, în anul 1962 (în cartea de muncă apare ca rector începând cu iulie 1963). Fostul rector, Mircea Nicolaescu, își încheiase mandatul la 1 octombrie 1961, plecând ca ambasador. Este posibil ca profesorul Marin A. Lupu să-i fi preluat sarcinile chiar la începutul anului 1962.

Rectorul Marin A. Lupu a fost perceput de către studenți ca un om rece, distant și, uneori, dur. Epoca a impus ca rectorul și studenții să facă parte din lumi diferite: rectorul – profesorul unei epoci „cuminți”, păstrător al tradițiilor învățământului sobru, „omul cu papion”; studenții – în plină glorie Beatles, gălăgioși, adesea prea veseli, pletoși, îmbrăcați în contradicție cu ținuta pe care UTC-ul și-ar fi dorit-o pentru ei. Contradicția dintre rector și studenți a făcut subiectul unui savuros monolog al lui Nae Lazărescu (student, nouă ani, la ISE/ASE), intitulat *Scufița Roșie și Lupul*.

Gheorghe Dolgu (1929-2017)

Rector: 1971-1980

*Pe înălțimi ai numai căldura
pe care o duci cu tine.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 2 aprilie 1929 la București. Gheorghe Dolgu și-a început studiile în București, unde a urmat cursurile școlii primare. Studiile secundare le-a parcurs la prestigiosul Liceu Militar „Nicolae Filipescu” de la Mănăstirea Dealu, ca și Nicholas Georgescu-Roegen, marele economist și membru de onoare al Academiei Române. În cei opt ani petrecuți în liceul militar a avut printre colegi pe Ștefan de Habsburg, dar și pe fiii unor mari familii de lideri politici (Brătianu) sau de ofițeri superiori și generali.

În anul 1948, după absolvirea liceului, Gheorghe Dolgu a plecat cu regret „de la acest colegiu de tip occidental spre ASE cu cordonul ombilical netăiat, cum

netăiat a rămas până astăzi”¹⁸⁰, după cum el însuși mărturisea, considerând că aici a „deprins abc-ul culturii, simțul civic și a căpătat dorința fierbinte de a ne servi țara”.¹⁸¹

Studiile universitare le-a urmat la Institutul de Științe Economice și Planificare (fosta denumire a ASE), Facultatea de Științe Economice, specialitatea Economie generală, al cărui absolvent a devenit în februarie 1953, obținând Diplomă de merit.

A început cariera didactică la ISEP și la Universitatea din București. Până în anul 1960 a lucrat, în paralel, în presa economică și în învățământ, colaborând la mai multe universități. În perioada 1960-1971, a fost conferențiar la Catedra de Economie politică de la Universitatea din București. În anul 1971, a fost transferat la *Catedra de Economie mondială și tehnici de comerț exterior* din ASE, disciplina Economie mondială. În anul 1972, a devenit profesor și șef al *Catedrei de Relații economice internaționale* (noua denumire a catedrei unde fusese transferat pe post de conferențiar).

A obținut titlul de doctor în economie în anul 1972, cu teza *Economia și înarmările*, tratând consecințele economice ale înarmărilor, lucrarea fiind susținută în fața unei comisii formate din membri și membri corespondenți ai Academiei Române (atunci, Academia RSR).

Pregătirea sa complexă a continuat cu efectuarea unor stagii de documentare în problemele învățământului superior economic, în Anglia (1972 – universitățile din Cambridge și Glasgow, precum și London School of Economics) și în Statele Unite (1974 – New York University, Massachusetts Institute of Technology, Stanford University, Berkeley University of California), a

¹⁸⁰ Gheorghe Dolgu, *Repere și instantanee: oameni, cărți, echipe, locuri, evenimente, instituții*, ediția a 2-a, Editura ASE, București, 2009, p. 42.

¹⁸¹ Ibidem, p. 5.

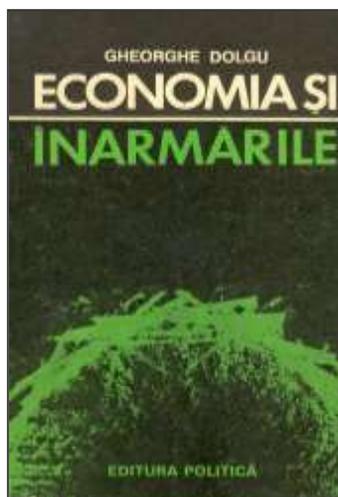
unor stagii de perfecționare în probleme financiare (Canadian Securities Institute, Montreal, 1994; US Securities and Exchange Commission Institute, 1995; New York Finance Institute, 1996; Ontario Securities Commission, Toronto, 1997).

A fost rector al Academiei de Studii Economice din București vreme de două mandate: 1971-1976 și 1976-1980. În anul 1971, când i s-a propus postul de rector, Gheorghe Dolgu își desfășura activitatea, concomitent, la Catedra de Economie politică, în cadrul Universității din București, era expert-consultant al secretarului general ONU și ocupa funcția de redactor-șef la revista *Viața Economică*. S-a pensionat la 1 octombrie 1997. În perioada 1999-2011, a fost profesor consultant, iar în anii care au urmat a fost profesor emerit.

Din anul 2006 era membru de onoare al Academiei Române.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Cercetător științific principal gradul I în cadrul Institutului Național de Cercetări Economice (din 1990);
- Șef de sector la Institutul de Cercetări Economice al Academiei Române (1960-1964);
- Redactor-șef adjunct (1963-1967) și redactor-șef al săptămânalului *Viața Economică* (1967-1973);
- Ministru adjunct al afacerilor externe (1980-1984) și ambasador în centrală (1984-1986);
- Expert-consultant al secretarului general al ONU (1970-1971, 1976-1977, 1980);
- Reprezentant permanent al României pe lângă Oficiul ONU din Geneva;
- Ambasador al României la Berna, Elveția;
- Șef adjunct al delegației române la sesiunile Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare din Santiago de Chile (1972), Nairobi – Kenya (1976), Belgrad (1984), Geneva (1988);
- Membru, cu rang de subsecretar de stat, în conducerea Comisiei Naționale de Valori Mobiliare (1994-1997);

- Membru al Consiliului științific al Institutului Național de Cercetări Economice;
- Membru al grupului consultativ pe probleme economice și sociale al președintelui României.

În ceea ce privește activitatea științifică a profesorului Gheorghe Dolgu, trebuie evidențiate contribuțiile pe care le-a adus în următoarele domenii: economia înarmării și dezarmării, economie națională și mondială, tranziția la economia de piață și integrarea României în structurile europene și, nu în ultimul rând, valorificarea gândirii economice românești și universale.

Principalele activități științifice desfășurate de-a lungul carierei au fost strâns legate de calitatea de profesor și rector al Academiei de Studii Economice din București, de cea de cercetător al Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei Române, dar și de expert-consultant al secretarului general ONU pe probleme economice și sociale și de ambasador al României la ONU.

Profesorul Gheorghe Dolgu, nume de prestigiu al științei economice românești, a fost un colaborator apropiat al profesorului Costin Murgescu, împreună tipărind, pentru uzul economiștilor din România, săptămânalul *Viața Economică*, perceput în epocă drept „o punte de legătură către știința economică universală, un fericit loc de confluență cu activitatea Institutului de Cercetări Economice, precum și cu ASE și alte instituții de învățământ superior economic, cu Asociația Internațională a Economiștilor, cu Institutul de Cercetări Economice condus la Paris de François Perroux”¹⁸².

Experiența profesională câștigată în anii premergători a stat la baza deciziei profesorului Gheorghe Dolgu de a accepta funcția de rector al ASE. După anul 1970, vreme de un deceniu, și-a canalizat întreaga energie punându-și-o în slujba acestei instituții, transferul de mandat făcându-se de la predecesorul său, Marin A. Lupu: „Mi-am format o nouă echipă și am venit la Academia de Studii Economice. A fost o alegere pe care n-am s-o regret niciodată. Dimpotrivă, mă gândesc ce ani frumoși au însemnat în viața mea anii de profesorat și

¹⁸² Ibidem, p. 29.

rectorat la Academia de Studii Economice”¹⁸³

Profesorul Ion Gh. Roșca își amintește: „L-am cunoscut pe profesorul Gheorghe Dolgu în 1971, când a devenit rector al Academiei de Studii Economice din București. Îi succeda lui Marin A. Lupu. Fiecare a avut condițiile și strategiile lui. Dar, ca student, și mai apoi ca tânăr cadru didactic, am simțit schimbarea către eleganță. Eleganță intelectuală, discreție decizională, încredere în tineri. Îmi aduc aminte că prima întâlnire a noului rector, în 1971, a fost cu tinerii – studenți și cadre didactice. La acea întâlnire s-a lansat conceptul delegării reale a autorității către tineri: vă invit să conduceți; veniți cu idei, susțineți-le și realizați-le, a spus rectorul. Gheorghe Dolgu – destul de tânăr și Domnia Sa – a impresionat cu inteligența și eleganța sa, îndeosebi pe tineri. Gheorghe Dolgu a devenit rector într-o perioadă de deschidere economică, politică, culturală și educațională, care i-a permis să lanseze un proces de modernizare a învățământului și să realizeze deschideri către instituții de învățământ din Europa și din întreaga lume”¹⁸⁴

În perioada celor două mandate de rector a susținut introducerea unor noi discipline în planul de învățământ, contribuind astfel semnificativ la procesul de transformare și modernizare a învățământului economic de nivel superior, precum și la sincronizarea acestuia cu învățământul economic internațional, care i-a servit drept model.

Frământările de manager ale rectorului Gheorghe Dolgu au fost legate și de aplicarea unor hotărâri arbitrare ale conducerii superioare de partid și de stat cu privire la structură sau specializări. Conducătorii de atunci ai ASE au știut să salveze și să păstreze în planurile de învățământ ale structurilor nou înființate discipline de informatică, de drept și de limbi străine, respectiv de relații economice internaționale.

Rectorul Gheorghe Dolgu a avut sarcina de a gestiona remedierea gravelor prejudicii produse de cutremurul din martie 1977. Spații de învățământ indisponibilizate, cămine evacuate, oameni speriați. Împreună cu echipa sa a restabilit repede situația, cursurile reluându-se într-un timp scurt și, astfel, ASE reușind să treacă cu bine peste greul moment.

În primul mandat a colaborat cu Mircea Bulgaru, Niță Dobrotă, Constantin Bărbulescu, ca prorectori, iar în cel de-al doilea, cu Vasile Mercioiu, Viorica

¹⁸³ Dumitru Miron (editor), *Mari personalități ale ASE: Gheorghe Dolgu*, Editura ASE, București, 2009, p. 79.

¹⁸⁴ Dumitru Miron (editor), *op. cit.*, p. 28.

Neculau, Ilie Văduva și Ludovic Tövissi. Gheorghe Dolgu a știut să delege competențe, să stabilească cerințe superioare în domeniul cercetării științifice și al curriculumului universitar și, mai cu seamă, a acordat o atenție deosebită corelării învățământului cu cercetarea științifică autentică și cu cerințele reale ale dezvoltării economico-sociale.

Specialist în economia internațională, Gheorghe Dolgu s-a preocupat, totodată, de aspectele problematice ale economiei românești. Drept urmare, după 1990, a participat de nenumărate ori ca expert sau membru în grupuri consultative, în echipe de specialiști la elaborarea unor strategii ale dezvoltării economico-sociale a României. A contribuit la crearea fundamentelor juridice și instituționale ale pieței de capital din România.

În cadrul Institutului Național de Cercetări Economice, Gheorghe Dolgu a participat la traducerea în limba română și la editarea lucrărilor lui Nicholas Georgescu-Roegen, pe care l-a și cunoscut și îndrăgit. Traducerea și prefața primului volum, intitulat *Omul și opera*, din lucrarea monumentală *Opere complete* (coordonată de către academicianul Aurel Iancu), au fost realizate de Gheorghe Dolgu, care a și îngrijit volumul al II-lea – *Economia României. Economie națională. Economie agrară. Demografie*. Ultimul volum din *Opere complete* de N. Georgescu-Roegen, respectiv volumul al VII-lea (apărut în 2009), cu titlul *Epistemologia roegeniană*, include o parte I, respectiv *Unele elemente de orientare în știința economică*, în traducerea semnată de către profesorul Gheorghe Dolgu.

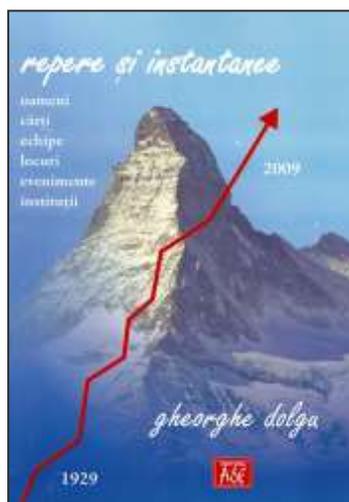
Data fiind vasta sa cultură economică, coroborată cu un respect deosebit pentru limba română și cu o profundă cunoaștere a limbii engleze de specialitate, profesorul Gheorghe Dolgu a contribuit la dezvoltarea limbajului economic românesc. Una dintre preocupările sale majore, în ultimii ani, a fost de a face cunoscută în România opera marilor economiști contemporani. Pentru contribuția sa în acest domeniu,

Gheorghe Dolgu a fost distins, în 2001, cu *Diploma de Excelență* și *Medalia de Argint* consacrată colecției *Laureații Nobel în economie*, emise de către Academia Română și Banca Națională a României.

La sărbătorirea împlinirii vârstei de 80 de ani, organizată de către Academia de Studii Economice din București, breasla economiștilor din România, reprezentată de renumiți specialiști, a avut prilejul de a contura portretul profesorului Gheorghe Dolgu. Academicianul Mugur Isărescu afirma despre profesor: „*dacă cineva m-ar întreba pe mine, fostul student al Domniei Sale, [...] aș spune cam așa: este un autentic om al valorilor academice și, când spun al valorilor academice, spun chiar mai mult decât aș spune al valorilor ASE, al valorilor Academiei Române*”. Cu aceeași ocazie, profesorul universitar doctor Dumitru Miron mărturisea: „*Am putut constata direct că elementele definitorii al profilului academic al profesorului universitar Gheorghe Dolgu sunt dedicarea profesională, cultura economică solidă și bazată pe o lectură constantă și riguros configurată în timp, implicarea selectivă și întotdeauna la nivelul excelenței în treburile societale, eleganța ca stare de fapt și nu mimată, acuratețea mesajelor transmise, capacitatea de comunicare în mai multe limbi de circulație internațională, cultura bazată pe lucrul bine făcut și verticalitatea comportamentală*”.¹⁸⁵

Gheorghe Dolgu a participat la proiecte științifice de mare anvergură. Ca expert-consultant numit cu titlu personal de către secretarul general al ONU într-un grup de treisprezece eminenți economiști de pe toate continentele și desemnat, totodată, președinte al grupului, a coordonat elaborarea unui studiu privind înarmările și efectele lor, care s-a bucurat de o vizibilitate internațională greu de imaginat. El a fost însușit de către secretarul general al Națiunilor Unite, a format obiectul unei rezoluții speciale a Adunării Generale a ONU, a fost publicat în toate cele șase limbi oficiale ale organizației, precum și într-o serie de alte limbi naționale, printre care româna.

¹⁸⁵ Ibidem, p. 70.

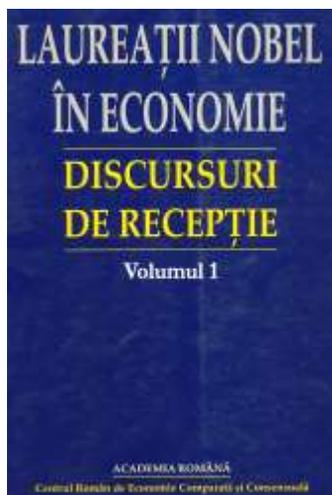

Pe plan național, lucrarea sa *Economia și înarmările*, apărută în 1974, a primit, doi ani mai târziu, Premiul „P. S. Aurelian” al Academiei RSR, deschizând un nou domeniu de cercetare.

Ca expert-consultant al secretarului general al ONU sau al unor directori de organizații din familia ONU (de exemplu, ONUDI), Gheorghe Dolgu a participat și la alcătuirea altor asemenea studii, având privilegiul să colaboreze cu savanți renumiți, ca laureații Nobel Wassily Leontieff și Gunnar Myrdal, precum și cu Henry Wallich, cunoscutul profesor de la Universitatea Yale, fost membru al grupului de consilieri economici ai președintelui SUA sau cu Wim Duisenberg, care avea să devină primul președinte al Băncii Centrale Europene.

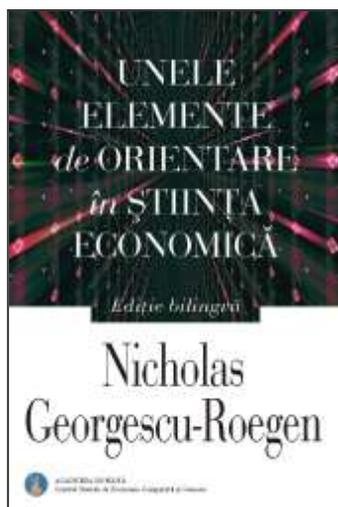
În materie de valorificare a gândirii economice românești și universale „[...] în activitatea lui Gh. Dolgu se disting două axe centrale: 1) participarea la editarea în limba română a operei și la stabilirea locului lui Nicholas Georgescu-Roegen în gândirea economică universală și 2) participarea la editarea colecției «Laureații Nobel în economie» care, prin volumul de informație, sfera de cuprindere a școlilor și curentelor din ultima jumătate de secol și prin nivelul analitic, reprezintă o lucrare de referință pentru economiștii români”.¹⁸⁶ Astfel:

- ✓ Anghel Rugină, *Principia Oeconomica*, Editura Academiei Române, București, 1993 (versiunea în limba română și cuvântul introductiv)
- ✓ Costin Murgescu, *Mersul ideilor economice la români: epoca modernă*, vol. 1, ediția a 2-a, Editura Enciclopedică, București, 1994 (prefața)
- ✓ Nicholas Georgescu-Roegen, *Opere complete*, vol. 1, *Omul și opera*, Editura Expert, București, 1996 (cuvântul introductiv, traducerea și îngrijirea volumului)
- ✓ Nicholas Georgescu-Roegen, *Opere complete*, vol. 2, *Economia României. Economie națională. Economie agrară. Demografie*, Editura Expert, București, 1996 (îngrijirea volumului)

¹⁸⁶ Gheorghe Dolgu, *op. cit.*, p. 19.

- ✓ *Laureații Nobel în economie*, vol. 1, Editura Expert, București, 2001 (consultant științific)
- ✓ *Laureații Nobel în economie*, vol. 2, Editura Expert, București, 2001 (consultant științific)
- ✓ *Laureații Nobel în economie*, vol. 3, Editura Expert, București, 2007 (consultant științific)
- ✓ *Laureații Nobel în economie*, vol. 20: *Scrieri alese de Lawrence R. Klein*, cartea 1, Editura Expert, București, 2001 (consultant științific)
- ✓ Thierry de Montbrial, *Acțiunea și sistemul lumii*, Editura Expert, București, 2003 (versiunea în limba română)
- ✓ Thierry de Montbrial, *Cinsprezece ani care au zguduit lumea: de la Berlin la Bagdad*, Editura Expert, București, 2005 (versiunea în limba română)
- ✓ *Nicholas Georgescu-Roegen as I knew Him*, în: *Romanian Journal of Comparative Economics and International Studies*, no. 1, 2008
- ✓ Nicholas Georgescu-Roegen, *Unele elemente de orientare în știința economică – Analytical Economics: Issues and Problems. Part I. Introduction: Some Orientation Issues in Economics*, ediție bilingvă româno-engleză, Academia Română, Centrul de Economie Comparată și Consens, București, 2009 (versiunea în limba română și cuvântul-înainte)
- ✓ Nicholas Georgescu-Roegen, *Opere complete*, vol. 7, *Epistemologia roegeniană. Cartea I: Unele elemente de orientare în știința economică*, Editura Expert, București, 2009 (versiunea în limba română și cuvântul-înainte al părții I)

Lucrări ale profesorului Gh. Dolgu

- ✓ *Economia și înarmările*, Editura Politică, București, 1974
- ✓ *Economia mondială. Tipologia economiilor naționale*, Editura Politică, București, 1977 (coautor)
- ✓ *Cursa înarmărilor: dimensiuni, mecanisme, consecințe*, în volumul *Dezarmarea și noua ordine internațională*, Editura Politică, București, 1978, pp. 77-104
- ✓ *Relații economice internaționale*, Editura ASE, București, 1978 (coautor)
- ✓ *Economie mondială*, Editura ASE, București, 1985 (coautor)
- ✓ *Economie mondială – manual*, București, 1989 (coautor)
- ✓ *Criza. Finanțe. Teorii. Studii alese*, Editura Expert, București, 2009
- ✓ *Repere și instantanee. Oameni, cărți, echipe, locuri, evenimente, instituții*, Editura ASE, București, 2009
- ✓ *Repere și instantanee: oameni, cărți, echipe, locuri, evenimente, instituții*, ediția a II-a, Editura ASE, București, 2009

Activitatea desfășurată ca manager, diplomat, expert în probleme economice și profesor universitar i-a fost răsplătită prin atribuirea de ordine și distincții științifice: *Ordinul Verdienstkreuz am Bande* (R.F.G, 1969), *Ordinul Serviciu Credincios* (2003), *Premiul de Excelență*, conferit de către Asociația Generală a Economistilor din România (noiembrie 2006), *Diploma Meritul Academic*, conferită de către Academia Română la împlinirea vârstei de 80 de ani, în semn de recunoaștere a activității științifice și profesionale (aprilie 2009), *Diploma Virgil Madgearu*, cu *Medalie de Aur*, conferită de către Senatul ASE în 2009, în semn de recunoaștere a meritelor în promovarea valorilor învățământului și științei economice, *Diploma de Onoare*, conferită de către Asociația Generală a Economistilor din România pentru contribuția la dezvoltarea învățământului superior economic și promovarea științei economice, cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani (2009), *Diploma de Onoare*, conferită în anul 2009 de către Fundația „Patrimoniul” a Academiei Române, cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani și a 60

de ani de prestigioasă activitate pusă în slujba progresului și dezvoltării științelor economice, *Diploma de Excelență*, conferită, în 2009, de către Asociația Facultăților de Economie din România, cu prilejul sărbătoririi a 80 de ani de viață, în semn de prețuire a întregii sale activități didactice, științifice și diplomatice. În mai 2000, Senatul Academiei de Studii Economice din București i-a acordat *Diploma Opera Omnia* pentru întreaga activitate în domeniul cercetării științifice.

Din 2006, Gheorghe Dolgu a fost membru de onoare al Academiei Române.

Ilie Văduva (1934-1998)

Rector: 1980-1985

*Sufletul nu ți-l da decât cui îți dă sufletul lui.
Altfel tu rămâi fără nimic.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 21 iulie 1934, în comuna Groșerea, județul Gorj. A absolvit Institutul de Științe Economice și Planificare – numele ASE din respectiva perioadă – în anul 1958, cu Diplomă de merit. A parcurs toată ierarhia didactică în instituția pe care a absolvit-o: preparator (1958-1960), asistent (1960-1970), lector (1970-1974), conferențiar (1974-1978), profesor universitar (1978-1990 și, din nou, din 1992), la *Catedra de Contabilitate*.

Ilie Văduva a obținut titlul de doctor în economie în anul 1971, la Academia de Studii Economice din București, cu teza *Modernizarea sistemului informațional contabil al întreprinderilor industriale*, având conducător științific pe profesorul Victor Puchiță. La rândul său, a fost conducător de doctorat, din anul 1985, la

specializările Cibernetică economică, Contabilitate și Relații economice internaționale.

A fost rector al Academiei de Studii Economice din București în perioada 1980-1985 (inițial, din ianuarie până în mai 1980, cu delegație), după ce ocupase funcția de prorector (în anii 1976-1980) în cel de-al doilea mandat al profesorului Gheorghe Dolgu – cu care a avut o excelentă colaborare – preluând treburile gospodărești ale universității.

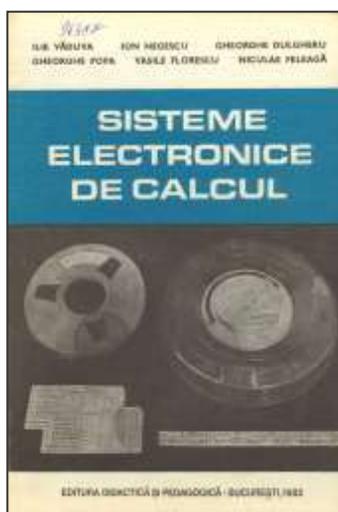
Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Ministru al afacerilor externe (1985-1986);
- Ministru al comerțului exterior și cooperării economice internaționale (1986-1988);
- Consilier al președintelui RSR, cu grad de ministru secretar de stat (1988);
- Membru în CC al PCR (1988-1989).

Ca rector, a dat dovadă, în continuare, de spirit gospodăresc, a fost apropiat de colegi și de studenți, pe aceștia din urmă considerându-i parteneri în actul decizional. A fost preocupat de modernizarea procesului de învățământ, solicitând cadrelor didactice introducerea unor noi metode de asimilare a cunoștințelor, bazate pe împletirea redării cu gândirea liberă a studenților. A inițiat forma de învățare programată, bazată pe lansarea unor calupuri de cunoștințe, urmate de testare, cu ramificații – după caz – spre reluarea studiului sau avansând spre următorul nivel.

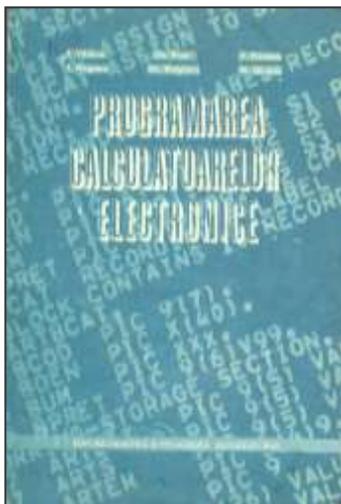
Rectorul Ilie Văduva avea o fire blajină, era capabil să asculte cu calm pe oricine. A ajutat mult colegii, inclusiv în rezolvarea problemelor lor sociale.

Ilie Văduva a ocupat portofoliul Ministerului Afacerilor Externe în cabinetul format de

Constantin Dăscălescu. Portofoliul l-a obligat la o anumită prestanță profesională, deoarece, în spate, exista o tradiție a personalităților marcante, a unor oameni politici precum Nicolae Titulescu, Barbu Știrbey, Ion I. C. Brătianu, I. Gh. Duca, Al. Vaida Voievod, P. P. Carp și alții. Așadar, începând cu anul 1985, a ocupat, pe rând, funcțiile de ministru al afacerilor externe, ministru al comerțului exterior și al cooperării economice internaționale și, respectiv, de consilier al președintelui RSR.

În ceea ce privește activitatea publicistică, trebuie amintit că, încă din 1978, împreună cu o echipă de colaboratori, a publicat la Editura Tehnică o lucrare ce ilustrează orientarea spre industria de programare, spre dezvoltarea de software. Varietelor volume publicate, ca unic autor sau coautor, li s-au adăugat articole și studii în reviste de specialitate.

Indiferent de postura socio-profesională în care s-a aflat – profesor universitar, publicist sau demnitar – în toate împrejurările, în tot ce a întreprins, a fost perceput ca un om de acțiune. S-a remarcat prin talentul organizatoric și managerial, contrar unei posibile manifestări de „om de cabinet”, de care, în timp, s-ar fi putut „contamina”, urmare înălțimii demnităților pe care le-a ocupat.

Principalele lucrări

- ✓ *Limbaje de programare a calculatoarelor*, Editura ASE, București, 1974
- ✓ *Programare structurată*, Editura Tehnică, București, 1978
- ✓ *Programarea calculatoarelor electronice în limbajul COBOL prin metoda instruirii programate*, Editura ASE, București, 1979
- ✓ *Conceperea și realizarea programelor COBOL*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
- ✓ *Autoinstruire în programare. Date, algoritmi. Limbajul COBOL. Depanare, cartele de comandă. Programe complexe*, Editura Tehnică, București, 1982 (cu Vasile Florescu și Dan Farcaș)
- ✓ *Bazele contabilității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982 (cu Oprea Călin)

- ✓ *Programarea calculatoarelor electronice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
- ✓ *Sisteme electronice de calcul: manual*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
- ✓ *Cadrul informatic al dezvoltării economice intensive. În culegerea Noile tehnologii de vârf și societatea*, Editura Politică, București, 1983
- ✓ *Activitatea economico-financiară a întreprinderii*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984 (cu Ion Bucur, Emil Cioflan, Constantin Enache și Costinel Lazăr)
- ✓ *Analiza economico-financiară asistată de calculator*, Editura Tehnică, București, 1985 (cu Dumitru Mărgulescu și Aurel Ișfănescu)
- ✓ *Ingineria programării*, volumele 1 și 2, Editura Academiei RSR, București, 1985-1986
- ✓ *Contabilitate*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994
- ✓ *Bazele contabilității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000 (cu Oprea Călin și Mihai Ristea)

Constatări

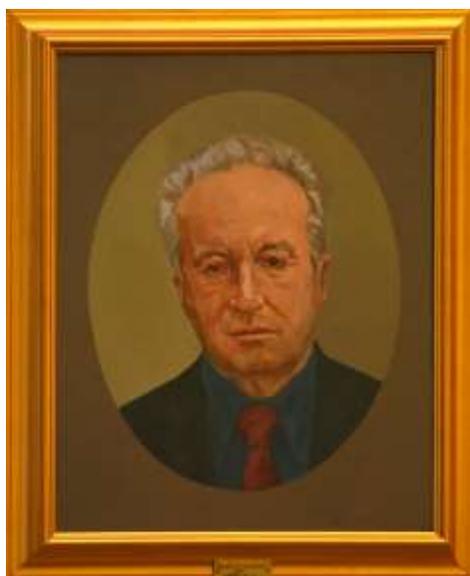
După Revoluția din 1989, o minoritate a colegilor din propria catedră, chiar unii dintre cei care fuseseră sprijiniți anterior de către profesorul și rectorul Ilie Văduva, l-a ostracizat, l-a împiedicat să-și continue activitatea didactică. După o scurtă perioadă de penitență, la 1 martie 1990, și-a reluat activitatea, ca profesor pe postul pe care îl avea rezervat, însă în continuare într-o atmosferă ostilă. În mai 1990, „la cerere”, a fost trecut, tot în ASE, pe un post de economist principal. Relansarea Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) îl va aduce din nou în prim-planul activităților didactice. Din nevoia de perfecționare a formatorilor, între CECCAR și Academia de Studii Economice se va lansa un parteneriat de colaborare. Astfel, Academia de Studii Economice va găzdui cursurile de perfecționare profesională predate de către specialiști ai Ministerului Finanțelor și de către cadre didactice cu experiență practică în domeniul financiar-contabil, printre care și profesorul Ilie Văduva.

În iulie 1990, s-a pensionat. În anul 1991, a participat la concurs pentru ocuparea unui post de profesor la Catedra de Contabilitate, pe care l-a câștigat și l-a ocupat începând cu 1 martie 1992, în același timp sistându-și pensia. În felul acesta

s-a făcut dreptate: profesorul Ilie Văduva era bine pregătit profesional și nu făcuse rău comunității universitare, propriilor colegi.

Profesorul Ilie Văduva a iubit mult Academia de Studii Economice din București și pe oamenii acesteia. Atitudinea unor colegi față de el, după căderea comunismului, l-a marcat enorm. Atât de mult încât sănătatea i s-a prăbușit și a supraviețuit doar până în 1998. Avea 64 de ani.

Alexandru Puiu (1933-2022)

Rector: 1985-1990

*Istorie se cheamă ceea ce s-a întâmplat cu adevărat,
nu ceea ce am vrea să se fi întâmplat.*

Nicolae Iorga

Profesorul Alexandru Puiu s-a afirmat în mediul academic românesc ca un cercetător și cadru universitar de vocație și ca un manager dedicat. S-a născut pe 1 octombrie 1933, în comuna Făgețel, județul Olt. A urmat școala primară în comuna natală și, apoi, Liceul Comercial din Slatina. A absolvit Facultatea de Economie Politică de la actuala Academie de Studii Economice în anul 1957, ca șef de promoție, așa cum își încheiase și studiile preuniversitare. În 1968, a susținut teza de doctorat *Valorificarea superioară a resurselor naturale*, sub îndrumarea reputatului om de știință Costin Murgescu.

Și-a început cariera la Institutul de Cercetări Economice din cadrul Academiei RPR de atunci, unde a ajuns la gradul de cercetător științific principal. În 1969, a

ocupat, prin concurs, un post de conferențiar la Catedra de Comerț exterior de la ASE, redenumită, ulterior, chiar la propunerea profesorului Alexandru Puiu, *Catedra de Relații economice internaționale*. În scurt timp a devenit profesor universitar și conducător de doctorat. În această din urmă calitate, a îndrumat activitatea de cercetare științifică a peste 70 de doctoranzi români și străini, inclusiv din țări dezvoltate, precum Germania, unii dintre aceștia ajungând profesori universitari, manageri ai unor companii de succes, înalți demnitari în țările lor sau în organizații internaționale.

Temeinicia și constanța pregătirii sale universitare au legitimat drumul ascendent al profesorului Alexandru Puiu, care, în timp, în ASE, a deținut o serie de funcții de răspundere: șef al Catedrei de Relații economice internaționale, în perioada 1974-1976; decan al Facultății de Comerț, în anii 1976-1981, prorector, în perioada 1981-1985, și rector al Academiei de Studii Economice, între anii 1985 și 1990.

Valorificând experiența managerială din cadrul Academiei de Studii Economice și beneficiind de sprijinul generos al unor foști colegi de la ASE, profesorul Alexandru Puiu a dovedit calitățile sale de creator de școală nouă, înființând, în 1991, Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești, cu filiale în Brăila și Râmnicu Vâlcea.

În decursul timpului, a ocupat și funcții prin care a realizat o legătură cu practica economică, în relație cu Ministerul Comerțului Exterior și cu Banca Română de Comerț Exterior.

Calitățile profesionale și morale ale profesorului Alexandru Puiu l-au îndreptățit să facă parte din Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, precum și din Colegiul Central de Onoare al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. În perioada 2008-2012, a fost vicepreședinte al Consiliului Național al Rectorilor.

Vocația sa managerială s-a datorat, se poate crede, și domeniului de cunoaștere predat în Academia de Studii Economice, și anume managementul, cu deosebire managementul afacerilor economice internaționale, la introducerea căruia în circuitul științific universitar din țara noastră personal are o contribuție certă. Beneficiind de o serie de specializări și documentări în străinătate, și-a creat

o cultură economică ce i-a permis să inițieze și să predea o serie de discipline cu referire directă la economia de piață.

Ca susținător al modernizării școlii economice românești, Alexandru Puiu a introdus, în anii 1970, o serie de concepte precum: *management internațional*, *negociere în afacerile economice*, *public relations*, *comerț cu invenții brevetate* și *cu know-how*, *consulting-engineering*, *leasing*, *franchising* etc.

O dimensiune perenă a activității sale a constituit-o cercetarea științifică, pe care a început-o ca student, continuând-o ca cercetător științific și, ulterior, ca universitar. Cu prilejul împlinirii a 30 de ani de activitate a cercurilor științifice studentești din ASE, remarcabilul prof. dr. Nicolae N. Constantinescu spunea: „*Alexandru Puiu este mândria Academiei de Studii Economice din București. El este animatorul esențial, este fondatorul recunoscut al cercului nostru științific, contribuind prin exemplul personal la substanțializarea și eficientizarea cercetării științifice economice în rândul tinerilor, el însuși având harul și inteligența specifică celor care se încumetă să facă sacrificiile pe care le presupune cercetarea științifică*”.

Profesorul Alexandru Puiu manifesta disponibilități pentru cercetarea științifică, atât în ceea ce privește problematica microeconomică, cât și cea macro-și mondoeconomică.

Domeniul care a constituit obiectul cercetării științifice în vederea obținerii titlului de doctor în economie l-a reprezentat analiza valorificării eficiente a resurselor naturale, teza de doctorat *Valorificarea superioară a resurselor naturale* fiind publicată, în 1969, la Editura Academiei RSR, asupra acestei probleme revenind în decursul anilor prin numeroase alte studii, publicate în reviste de specialitate. Despre lucrarea menționată, prof. dr. Mircea Ciumara, fost director general al Institutului Național de Cercetări Economice al Academiei Române, aprecia că „*avertizează asupra consecințelor epuizării resurselor naturale. Era cu mult înainte ca să apară atenționările Clubului de la Roma. O cercetare științifică proaspătă, în formare, aflată sub mari presiuni ale regimului politic, reușea să avanseze și prin scrisul tânărului dr. Alexandru Puiu idei economice ce urmau să capete dimensiuni mondiale abia peste câțiva ani*”.¹⁸⁷

O altă direcție a cercetării științifice a constituit-o problematica economiei mondiale și a relațiilor economice internaționale, mărturie fiind numeroasele cărți

¹⁸⁷ Prof. univ. dr. Alexandru Puiu – o personalitate complexă, Editura Independența Economică, Pitești, 2011, p. 78.

și studii publicate pe această temă. Lucrarea *Evoluții contradictorii în economia mondială*, publicată la Editura Politică, în 1983, a obținut premiul „P. S. Aurelian” al Academiei RSR.

Într-un mediu politic restrictiv, prof. univ. dr. Alexandru Puiu a acordat atenție analizei și prezentării prin publicații a gândirii unor economiști care se afirmaseră în perioada dintre cele două războaie mondiale. Astfel, prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca, în lucrarea despre prof. Al. Puiu deja citată, sublinia: „Menționăm că primul studiu în care se recunoșteau meritele lui Virgil N. Madgearu a fost publicat de profesorul Alexandru Puiu în revista «Probleme economice», în anul 1965”.

Notabilă este cercetarea științifică ale cărei rezultate au fost prezentate în lucrarea *Strategii bancare – una din cauzele crizei economiei românești*, publicată în limbile română și engleză, în care a fost subliniată, cu argumente temeinice, responsabilitatea Băncii Naționale și a băncilor comerciale la decapitalizarea și falimentarea economiei românești în deceniul 1991-2000.

Profesorul Alexandru Puiu a condus și numeroase cercetări realizate prin proiecte axate direct pe problemele practicii economice.

Alte personalități recunosc contribuția profesorului Alexandru Puiu în îndrumarea competentă a tinerilor pentru formarea acestora ca economiști cu o pregătire temeinică. Asemenea recunoașteri au fost formulate, în public, de distinși profesori universitari, cum sunt Dumitru Miron, Ioan Popa și alții.

Pentru meritele sale ca profesor universitar, cercetător științific și manager în învățământul superior, profesorului Alexandru Puiu i s-au atribuit numeroase distincții și titluri, dintre care menționăm: Premiul „P.S. Aurelian” al Academiei; Ordinul Național pentru Merit, în grad de Cavaler (2002); Diploma *Virgil Madgearu*, cu *Medalie de Aur – Meritul Universitar*, acordată de către ASE (2011); *Diploma de Excelență* conferită de către Asociația Română de Marketing – în semn de recunoaștere și prețuire a remarcabilei sale contribuții la dezvoltarea cercetării de piață și a științelor economice românești, pentru spiritul antreprenorial și rezultatele fără egal în dezvoltarea marketingului educațional și promovarea valorii în învățământul privat din România (7 noiembrie 2003); *Diploma de Excelență* conferită de către Asociația Generală a Economiștilor din România – economist cu rezultate meritorii în cercetare și învățământ; *Cetățean de Onoare* al municipiului Brăila – 19 mai 1995; *Cetățean de Onoare* al municipiului Pitești – pentru contribuția adusă la dezvoltarea învățământului superior privat din

municipiul Pitești, 10 noiembrie 2000; *Cetățean de Onoare* al municipiului Râmnicu Vâlcea – 24 mai 2002; *Cetățean de Onoare* al comunei natale Făgețel, Olt – 2007; *Medalie și diplomă de excelență* din partea Episcopiei Râmnicului, pentru merite deosebite în pregătirea și promovarea tinerii generații (2 octombrie 2000); *Medalie și diplomă de excelență* din partea Episcopiei Dunării de Jos (1 octombrie 2001).

Amintindu-și despre activitatea depusă ca decan, prorector și rector al Academiei de Studii Economice, profesorul Alexandru Puiu regreta că s-a aflat în imposibilitatea de a se opune la unele comprimări aduse de conducerea politică a vremii învățământului economic românesc, dar se mândrea că a avut curajul și abilitatea să păstreze în planurile de învățământ, chiar în condițiile înăsprii restricțiilor după anul 1985, unele discipline de învățământ care conțineau analize pertinente ale economiei de piață, cum ar fi: Marketingul, Managementul afacerilor economice internaționale, Finanțele publice ale țărilor capitaliste, Economia politică a capitalismului, Cibernetica economică etc.

De asemenea, profesorul Alexandru Puiu considera relevant că, în timpul mandatului său de rector, s-a organizat pentru prima dată în istoria Academiei de Studii Economice o manifestare de interes național, cu prilejul aniversării a 75 de ani de la înființarea acestei instituții¹⁸⁸. Un alt element pozitiv pentru activitatea rectorului Alexandru Puiu și a echipei sale de conducere l-a constituit prezența unui număr relativ însemnat de universitari și alți specialiști din Occident care au prezentat conferințe în cadrul Academiei de Studii Economice, într-o perioadă în care era foarte dificil să realizezi asemenea contacte cu exteriorul.

O caracterizare sintetică a personalității profesorului o face prof. dr. Marin Dinu, care afirmă: „Disponibilitatea profesorului Alexandru Puiu pentru viața publică trece dincolo de convențional pentru că izvorăște din exercițiul moral al dăruirii pentru cauze nobile și din respectul cotidian pentru adevăr”¹⁸⁹.

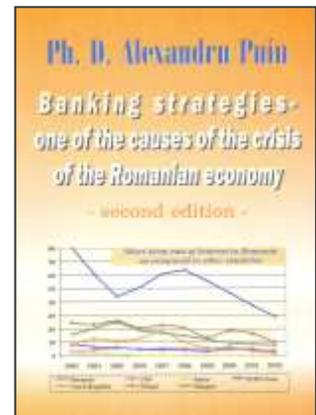
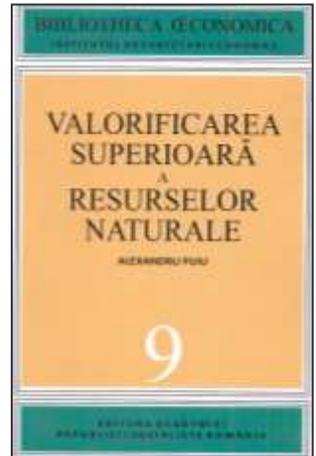
¹⁸⁸ Tot atunci, în actuala sală „Virgil Madgearu”, a fost reorganizat Muzeul ASE; între alte exponate, o robă atribuită lui Nicolae Iorga, despre care însă, acum, în noul spațiu al muzeului, de la etajul II al palatului din Piața Romană, nu se mai știe nimic.

¹⁸⁹ Prof. univ. dr. Alexandru Puiu – o personalitate complexă, p. 106.

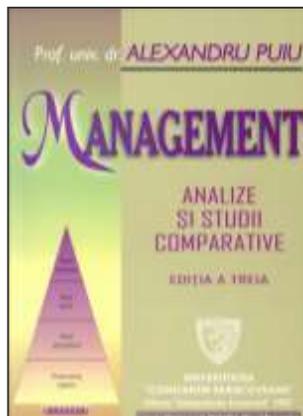

Principalele lucrări

- ✓ *Dezvoltarea complexă și echilibrată a economiei naționale*, Editura Politică, 1965
- ✓ *Implicații social-economice ale progresului tehnic în capitalism*, Editura Politică, 1969
- ✓ *Valorificarea superioară a resurselor naturale*, Editura Academiei RSR, București, 1969
- ✓ *Export – curier economic legislativ pentru uzul compartimentelor de export*, Editura Viața Economică, 1971
- ✓ *Relațiile economice dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate*, Editura politică, București, 1973
- ✓ *Tehnica operațiunilor de comerț exterior*, Editura Științifică, București, 1973
- ✓ *Conducerea și tehnica comerțului exterior*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976
- ✓ *Managementul în comerțul internațional*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981
- ✓ *Evoluții contradictorii în economia mondială*, Editura Politică, București, 1983
- ✓ *Profesorul Virgil Madgearu. Evocări. Studii*, Editura Academiei RSR, București, 1987
- ✓ *Conducerea, tehnica și eficiența comerțului exterior*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989
- ✓ *Învățământul economic superior din România. Academia de Studii Economice, 1913-1988*, Editura Academiei RSR, București, 1989
- ✓ *Management în afacerile economice internaționale*, Independența Economică, București, 1992
- ✓ *Dicționar de relații economice internaționale*, Editura Enciclopedică, 1993

- ✓ *Tehnici de negociere, contractare și derulare în afacerile economice internaționale*, Tribuna Economică, București, 1997
- ✓ *Managementul internațional. Tratat*, Editura Independența Economică, 1999
- ✓ *Management*, Editura Independența Economică, 2001
- ✓ *Strategii bancare – una din cauzele crizei economiei românești*, Editura Independența Economică, Pitești, 2001, 2003
- ✓ *Managementul internațional. Tratat*, volumele I și II, Editura Independența Economică, 1999
- ✓ *Management. Analize și studii comparative*, Editura Independența Economică, Pitești, 2007
- ✓ *Banking strategies – one of the causes of crisis of the Romanian economy*, Editura Independența Economică, 2004
- ✓ *Managementul afacerilor economice. Tehnici de afaceri economice interne și internaționale*, Editura Independența Economică, Pitești, 2007
- ✓ *Management în afaceri economice internaționale. Promovare, negociere, contractare*, Editura Independența Economică, Pitești, 2008

Constantin Bărbulescu (1927-2010)

Rector: 1990-1996

*Învățătura trebuie să fie uneori un drum,
întotdeauna un orizont.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 20 decembrie 1927, la Turnu Severin. A urmat studiile liceale în orașul natal. Ulterior, a frecventat cursurile Facultății de Științe Economice a Institutului de Științe Economice și Planificare – numele de atunci al ASE – pe care le-a absolvit în anul 1951, precum și pe cele ale Facultății de Mecanică (secția de Mașini termice), în cadrul Institutului Politehnic din București.

În anul 1968, a devenit doctor în științe economice la Academia de Studii Economice din București, cu teza *Probleme economice ale optimizării conducerii proceselor economice continue cu ajutorul calculatoarelor electronice: cu aplicații la rafinării și reactoare chimice.*

După absolvirea studiilor universitare a fost încadrat ca asistent (1950) la *Catedra de Economie industrială* și, treptat, a urcat treptele ierarhiei universitare: lector (1954), conferențiar (1969), apoi profesor universitar (1972). A fost prodecan (1967), prorector (1972), șef al *Catedrei de Conducerea, organizarea și planificarea unităților industriale*, devenită *Catedra de Management*. A fost conducător științific pentru studiile universitare de doctorat.

În anul 1990, a fost numit rector al ASE, mandat înnoit, prin alegeri, în anul 1992. Acest din urmă mandat al său s-a încheiat în anul 1996. Ca rector, a asigurat reorganizarea învățământului superior economic românesc, în conformitate cu noile condiții impuse de trecerea la economia de piață.

În anul 1993, a devenit membru corespondent al Academiei Române. S-a pensionat pe 1 octombrie 1998.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Membru în Consiliul de conducere al Institutului Național de Dezvoltare Economică;
- Vicepreședinte AGER;
- Senator, ales, în municipiul București, pe listele partidului FSN (1990-1992);
- Membru fondator al Alianței Universităților pentru Democrație;
- Vicepreședinte al Secției Știință din cadrul UNESCO-România;
- Membru al Consiliului Academic Internațional cu sediul la Stockholm;
- Membru în comisia numită de Guvern în vederea întocmirii strategiei de trecere a României la economia de piață;
- Membru în grupul de evaluare a situației economiei naționale.

După încheierea studiilor universitare și susținerea tezei de doctorat, profesorul Constantin Bărbulescu și-a continuat activitatea de formare științifică completându-și studiile cu o serie de specializări în străinătate, în cadrul unor instituții din Europa: Franța – Institutul Superior de Gestiune din Paris (1993) și Germania – Academia de Export din Baden, Wirttemberg (1994), dar și din

America. La aceste specializări s-au adăugat burse de studii și documentare la universități de prestigiu din lume.

Carierea îmbrățișată cu succes a fost aceea de profesor. S-a dedicat cu pasiune activităților din învățământ. S-a aplecat cu naturalețe asupra unor discipline economice, pe care le-a abordat cu seriozitate: *Economia industriei, Conducerea organizarea și planificarea unităților industriale, Managementul producției industriale, Strategii de firmă, Pilotajul întreprinderilor, Management strategic*.¹⁹⁰

Anul 1990 îl găsește pe Constantin Bărbulescu în plină activitate didactică, profesia slujindu-și-o vreme de 50 de ani, fără divagații. Dintre proiectele pe care le-a pus în practică în mandatul său de rector trebuie menționate: construirea Căminului D din complexul Moxa, a cantinei Moxa, a complexului sportiv din str. Stanislas Cihoski și preluarea de la Universitatea de Medicină și Farmacie București a complexului Belvedere (căminele A1-A4).

Palierul științific din perioada mandatului său de rector a avut în vedere parteneriate încheiate în SUA, Franța, Anglia, Spania, Portugalia etc., în vederea schimbului de experiență și a perfecționării studenților și cadrelor didactice din ASE. În același timp, a pus bazele unor institute și organisme care își desfășoară activitatea și în prezent.

După anul 1989, Academia de Studii Economice din București s-a reorganizat, urmând ritmul impus de evoluția învățământului economic mondial și de noul tip de economie de piață. Instituția și-a adaptat din mers specializările și s-au introdus noi discipline, precum: *Management, Marketing, Piața financiară și bursa de valori, Logistică industrială, Dinamica sistemelor, Contabilitate națională, Teoria echilibrului economic, Sisteme expert financiar-monetare ș.a.*¹⁹¹

Relațiile cu străinătatea au fost fructuoase și s-au reflectat în participarea la simpozioane, congrese, conferințe, burse de documentare și specializări, într-un spațiu geografic variat: Franța, Republica Moldova¹⁹², Polonia, Germania, Marea Britanie, SUA. La rândul său, ASE a fost gazda a numeroase simpozioane cu participare internă și internațională.

¹⁹⁰ Ivanciu Nicolae-Văleanu, *op. cit.*, p. 44.

¹⁹¹ *Academia de Studii Economice la a 80-a aniversare*, București, 1993, p. 28.

¹⁹² Academia de Studii Economice din Moldova de la Chișinău a beneficiat, în anul universitar 1992-1993, de sprijin și asistență de la București: 66 de studenți, 28 de doctoranzi și 10 cadre didactice au efectuat stagii de pregătire și de perfecționare în cadrul ASE București.

Rodul muncii fără preget și al curiozității științifice a profesorului Constantin Bărbulescu, manifestate în permanență față de aspectele vieții economice, i-a înlesnit participarea la o serie de simpozioane, seminarii, congrese, conferințe interne și internaționale, dintre care pot fi menționate: conferința internațională de la Paris, din 1976; Conferința economiștilor din țările balcanice, găzduită de Atena, în 1972; Congresul de Management de la München; conferința internațională de la Budapesta; Simpozionul organizat la Universitatea din Stockholm; Colocviul internațional *Întreprinderile în domeniul mutațiilor*, organizat de Ministerul Economiei și Finanțelor din Franța și Universitatea Dauphine din Paris.

În anul 1993, când funcția de președinte al Academiei Române era ocupată de către Mihai Corneliu Drăgănescu¹⁹³, prof. Constantin Bărbulescu a devenit membru corespondent al acestei prestigioase instituții, arenă comună în care fiecare membru-titular, corespondent sau de onoare își imprimă pecetea geniului său propriu, cei mai de seamă reprezentanți ai științei conlucrând armonios în cele mai variate domenii.

Politica a fost și ea o ispită sau o provocare pentru economistul, profesorul și omul Constantin Bărbulescu. Astfel, s-a încadrat în viața politică de după Revoluția din 1989, devenind senator în mandatul 1990-1992.

S-a remarcat ca autor al numeroase studii, articole, lucrări didactice și cărți, în special din domeniul microeconomiei. A pus piatra de temelie pentru domenii științifice noi și a contribuit la crearea unui spirit autentic de profesionalism în Facultatea de Management de la ASE.

Prin modul său de a fi, de a munci, de a crea, de a relaționa cu cei din jur, profesorul universitar dr. ing. Constantin Bărbulescu va rămâne un model uman demn de urmat de către toți cei care au avut privilegiul de a-l cunoaște, direct sau indirect, de-a lungul frumoasei și bogatei sale activități universitare și de cercetare științifică.

¹⁹³ Inginer, eseist, filosof, profesor la Institutul Politehnic din București. Membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei. Viceprim-ministru în guvernarea Petre Roman, 1990. Președinte al Academiei Române în perioada 1990-1994.

Contribuțiile i-au fost răsplătite și recunoscute prin acordarea titlului de Doctor Honoris Causa al Academiei de Studii Economice din Moldova, dar și al Universității din Craiova, în 1997, la propunerea Facultății de Științe Economice din respectiva instituție.

Principalele lucrări

- ✓ *Dezvoltarea industriei în R.P.R.*, Editura Științifică, București, 1952
- ✓ *Știința organizării*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971
- ✓ *Organizarea și planificarea unităților industriale*, două volume, ASE, București, 1977
- ✓ *Metode și tehnici de optimizare a organizării producției în unitățile industriale*, Editura Politică, București, 1978
- ✓ *Organizarea și planificarea unităților industriale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
- ✓ *Enciclopedia conducerii întreprinderii*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981
- ✓ *Planificarea unităților industriale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988
- ✓ *Mecanismul de funcționare a economiei*, Editura Economică, București, 1995
- ✓ *Managementul producției industriale*, trei volume, Sylvi, București, 1997
- ✓ *Pentru creșterea competitivității întreprinderilor românești pe piața Uniunii Europene*, Editura Economică, București, 1999
- ✓ *Sistemele strategice ale întreprinderii*, Editura Economică, București, 1999
- ✓ *Pilotajul performant al întreprinderii*, Editura Economică, București, 2000
- ✓ *Managementul producției*, două volume, Tribuna Economică, București, 2001-2002
- ✓ *Diagnosticarea întreprinderilor în dificultate economică: strategii și politici de redresare și dinamizare a activității*, Editura Economică, București, 2002
- ✓ *Probleme ale conducerii moderne a întreprinderilor productive*, Editura Economică, București, 2008

Controverse

Mulți colegi l-au perceput ca „rectorul turist”, reproșându-i deseale sale călătorii în străinătate, unele fără o acoperire profesională clară. De asemenea, a dat puțină importanță colaborării cu structurile din subordine, mai ales cu colectivele catedrelor.

I s-a reproșat, de asemenea, cedarea către Universitatea de Arhitectură, în folosul Clubului Sportul Studențesc (era un suținător al echipei de fotbal a acestui club), a clădirii, cu arhitectura remarcabilă, din str. Mihail Moxa, la stânga intrării în complexul ASE. Ulterior, s-au descoperit documente din care rezultă că ASE a primit de la ministerul de resort localul unei școli, pe aceeași stradă Mihail Moxa, la nr. 20. Conducerea de atunci nu a făcut însă niciun gest de a prelua efectiv clădirea, drept pentru care procedura de intrare în posesie ar fi trebuit reluată, cu toate complicațiile pe care le-ar fi implicat.

Paul Bran (1940-2006)

Rector: 1996-2004

*Nu părăsești un ideal
fără să-i lași ceva din ființa ta.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 13 septembrie 1940, în comuna Topolog, județul Tulcea. A urmat cursurile școlii primare în comuna natală, apoi Liceul „Mircea cel Bătrân” din Constanța.

A fost admis la Facultatea de Finanțe, Credit și Contabilitate, specializarea Finanțe-credit, în anul 1960, absolvind-o, cu *Diplomă de merit*, cinci ani mai târziu. A fost atras de viața universitară, motiv pentru care a candidat și a intrat prin concurs în comunitatea actualii Academii de Studii Economice din București, dobândind, cu meticulozitate, proprie firii sale, o bogată experiență profesională, acest canon caracterizându-i viața vreme de peste 40 de ani. În perioada 1965-

2006, a ocupat, prin concurs, toate treptele și... jumătățile de treaptă ale carierei universitare: preparator (1965), asistent stagiar (1968), asistent titular (1970), lector suplinitor (1972), lector titular (1973), conferențiar (1978) și profesor universitar (1 octombrie 1990).

La 8 mai 1976, i s-a confirmat titlul de doctor în economie, cu teza *Decizia financiară în unitatea economică* (susținută în 18 iulie 1974), în care a abordat problematica fundamentării financiare a deciziilor economice la nivel microeconomic.

Disciplinele predate și dezbătute în cadrul cursurilor și seminariilor au avut ca teme principale problemele legate de finanțele întreprinderii, managementul financiar, monedă, relațiile financiare și monetare internaționale, finanțele generale, proiectele economice. A introdus, la secția de Economia mediului, în cadrul Facultății de Economie Agroalimentară și a Mediului, cursul universitar intitulat *Economica valorii*, pe care apoi l-a transformat în disciplinele *Economica valorii* și *Managementul prin valoare*, predate și la alte facultăți din ASE, precum și la diferite universități din țară – Cluj, Constanța etc.

A urmat mai multe stagii de documentare în Elveția (1975) și SUA (1994), consacrate, în special, organizării și finanțării întreprinderilor mici și mijlocii. Din anul 1990, a fost conducător de doctorat în specializarea *Relații financiare și monetare internaționale*.

A fost rector al Academiei de Studii Economice din București, pentru două mandate, 1996-2000 și 2000-2004.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Consilier în Guvernul Petre Roman (1990-1991);
- Consilier, pe probleme de reforme economice, al prim-miniștrilor din România (1990-1991) și din Republica Moldova (1990-1994);
- Coordonator al Departamentului de Proiectare a Reformei Economice din cadrul Guvernului României (1990-1991);

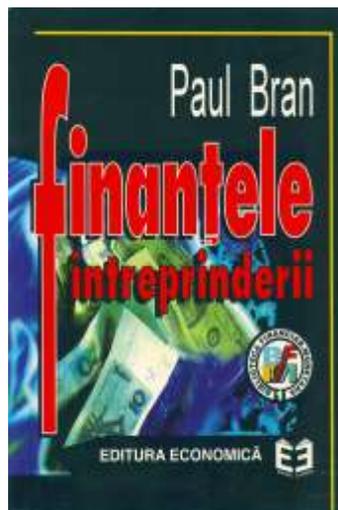
- Membru în Consiliul de Administrație al Băncii Comerciale Române (1990-1993, 1997-2000);
- Rector fondator al primei instituții de învățământ economic superior din Republica Moldova – Academia de Studii Economice din Moldova (1991-1994);
- Președinte al Comisiei de cenzori a Băncii Naționale a României (1998-2004);
- Președinte al Asociației Generale a Economiștilor din România (2001-2006).

A fost un profesor dedicat, care „*seducea prin charismă, inteligență, spirit liber, curios și metodic, ușor ironic și bun cunoscător al firii oamenilor și al vremurilor*”, așa cum îl prezenta prietenul și colegul său timp de 40 de ani, profesorul Nicolae Dardac, prorector al Academiei de Studii Economice¹⁹⁴.

Profesorul Paul Bran s-a implicat și în viața politică și economică a României de după 1989, aflată în plină reformare economică, politică și socială. Astfel, în perioada 1990-1991, a fost consilier al prim-ministrului în cadrul Guvernului Petre Roman, coordonând realizarea primelor legi cu caracter economic și financiar-monetar, specifice economiei de piață. De asemenea, a ocupat funcția de vicepreședinte și, apoi, de președinte al Asociației Generale a Economiștilor din România.

În anul 2001, Paul Bran a primit *Diploma de Excelență și Medalia de Argint a Băncii Naționale a României*, acordată pentru prima dată unui economist român, pentru contribuția adusă la dezvoltarea științei economice.

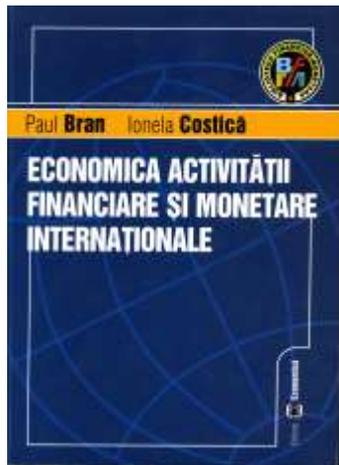
Profesorul Paul Bran a avut un rol decisiv în procesul de înființare și organizare a primei instituții de învățământ economic superior din Republica Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, ocupând și funcția de rector al acesteia, în perioada 1991-1994. În efortul său de „a zidi” Academia de Studii Economice pentru spațiul de dincolo de Prut, profesorul Paul Bran a fost susținut la acea vreme de o echipă bine încheată constituită din Mircea Snegur,

¹⁹⁴ Ion Gh. Roșca (coord.), *Rectorul Paul Bran 1996-2004*, Editura ASE, București, 2006, p. 98.

președintele Republicii Moldova, Mircea Druc și Valeriu Muravschi, prim-miniștri ai Republicii Moldova, Nicolae Matcaș, ministru al învățământului, Vasile Șoimaru, prim-vice-rector al ASE și alții¹⁹⁵.

În cuvântul de deschidere a cursurilor de la Academia de Studii Economice din Moldova ¹⁹⁶, rostit la Chișinău, la inaugurarea acesteia, Paul Bran spunea: „am pus bazele unei instituții nu numai necesare, dar și obligatorii pentru independența și suveranitatea economică a tânărului stat”.¹⁹⁷ Fostul premier al României de după 1990, Petre Roman, conchide: „A pus piatra de temelie la apropierea dintre românii de dincolo de Prut și noi. Institutele, îndeosebi cele școlare, se știe, sunt fundamentale în realizarea unor legături trainice între oameni și state”.¹⁹⁸

La București, în cele două mandate de rector al Academiei de Studii Economice, și-a asumat cu determinare misiunea pentru care fusese învestit și s-a dăruit angajamentelor, munca fiindu-i ușurată de colegii prorectori cu care a colaborat, care, la rândul lor, aveau o experiență managerială pe măsura instituției: Eugen Burduș, Nicolae Dardac, Gheorghe Dodescu, Dumitru Miron, Viorel Petrescu, Ion Gh. Roșca, Dorin Zaharie. Colaborarea rectorului cu Biroul Senatului ASE, cu migală și cu perseverență, a condus la elaborarea de programe cu privire la înființarea învățământului la distanță, amplificarea bazei de documentare pentru cadrele didactice și studenți, colaborarea pe plan internațional (prin trimiterea cadrelor didactice la specializări în străinătate), reorganizarea examenului de admitere etc.

Cele mai importante proiecte de investiții și modernizare realizate de către rectorul Paul Bran au fost: construirea noului spațiu de învățământ din complexul Moxa (clădirea îi poartă numele); consolidarea și reamenajarea clădirii din str. Stanislas Cihoski nr. 5, pe care a dedicat-o birourilor administrative (anterior

¹⁹⁵ Ibidem, p. 40.

¹⁹⁶ Înființată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 537/ 25 septembrie 1991.

¹⁹⁷ Apud Ion Gh. Roșca (coord.), *Rectorul Paul Bran 1996-2004*, Editura ASE, București, 2006, p. 44.

¹⁹⁸ Ibidem, p. 97.

fusese cămin studentesc); consolidarea și modernizarea clădirii Tache Ionescu, destinând-o învățământului postuniversitar; procurarea terenului din complexul Belvedere (printr-o „inginerie marca Bran”, de la Clubul Sportul Studentesc) și proiectarea noilor cămine; construirea pasarelei dintre clădirile din Piața Romană și, respectiv, de pe bd. Dacia, pe care studenții au numit-o *Pasul Bran*; prima modernizare a palatului din Piața Romană, inclusiv a Aulei Magna; repararea și dotarea căminelor din Belvedere, Mecanică Fină, Agronomie, Frumoasei, Occidentului; dotarea și reamenajarea dispensarului studentesc din complexul Moxa; prima modernizare a Bibliotecii centrale a Academiei de Studii Economice. Și toate acestea le-a făcut prin autofinanțare (cu „zero mii lei” de la guvern, cum îi plăcea rectorului să spună).

Identificându-se cu Academia, pe care a slujit-o cu grijă, depunând o muncă susținută în folosul acestui așezământ, aducându-și contribuția proprie la evoluția programelor de învățământ, a avut mereu cuvinte frumoase atunci când a avut prilejul să vorbească despre ASE: *„Născută din entuziasmul și dăruirea înaintașilor noștri, Academia de Studii Economice a traversat secolul XX cu stoicismul unui slujitor destoinic, reușind să servească cât mai bine știința economică și să cedeze cât mai puțin vremurilor schimbătoare. [...] Cu o prezență inedită în familia universităților din România, prin denumire și profil, prima școală superioară în domeniul economiei s-a impus prin dinamica adaptării procesului didactic la schimbările din teoria științei economice și la necesitățile concrete ale economiei românești, precum și la inovațiile din tehnologia predării și învățării”*.¹⁹⁹

Principalele proiecte didactice promovate de către rectorul Paul Bran au fost:

- modernizarea planurilor de învățământ în favoarea studiului independent al studenților;
- înlocuirea, în anul universitar 1998-1999, a unor forme de învățământ depășite în societatea contemporană, informațională și a cunoașterii –

¹⁹⁹ *Academia de Studii Economice, 1913-2003*, Editura Economică, București, 2003, p. 15.

seral și fără frecvență – cu sistemul modern de învățare la distanță, preluând modele moderne din SUA și Canada;

- crearea unei rețele naționale de pregătire la distanță, la București și în 17 centre teritoriale: Piatra Neamț, Buzău, Covasna, Curtea de Argeș, Amara, Călărași, Tulcea, Mediaș, Deva, Slatina, Brăila, Alexandria, Constanța, Predeal, Câmpia Turzii, Târgoviște, Giurgiu;
- modernizarea departamentelor de gestiune a programelor de învățământ la distanță, de pregătire didactică și pedagogică și de formare continuă;
- dezvoltarea cercetării științifice din ASE;
- asigurarea literaturii de specialitate necesare pregătirii studenților;
- dezvoltarea sistemelor informatice din universitate, a sistemelor moderne de management universitar, înființarea campusului virtual, extinderea serviciilor de internet și a bibliotecii virtuale;
- crearea unui sistem modern de acces și utilizare a Bibliotecii centrale a ASE, crearea, în cadrul acesteia, a sălii „Virgil Madgearu”.

În încercarea de a defini personalitatea și caracterul său și de a răspunde la întrebările „Cum era ca om?” și „Ce fire avea?”, cei care l-au cunoscut îndeaproape nu au ezitat să-l caracterizeze, toate trăsăturile sale, așternute pe hârtie, fiind cuprinse într-o carte dedicată profesorului și rectorului Paul Bran – cartea care a deschis colecția nou înființată „Mari personalități ale ASE”. În acest context, pot fi amintite cuvintele profesorului Iacob Cătoiu, decan al Facultății de Comerț în perioada 1992-2003:

*„Indiferent de pozițiile didactice și manageriale deținute în timp, s-a dovedit a fi un minunat coleg care întruchipează cele mai frumoase trăsături umane. Un familist desăvârșit, foarte corect, respectuos și atent în relațiile cu cei din jur, cinstit și de o modestie impresionantă, posesor al unui umor tonifiant, al unui simț al echilibrului ieșit din comun, de un calm proverbial, întotdeauna promotor al dialogului constructiv, Domnul Profesor Paul Bran a ajuns să fie apreciat și stimat de cei din jurul său”.*²⁰⁰

²⁰⁰ Ion Gh. Roșca (coord.), *Rectorul Paul Bran 1996-2004*, Editura ASE, București, 2006, p. 118.

Vasile Șoimaru, prim-vice-rector al Academiei de Studii Economice din Moldova în mandatul rectorului Paul Bran, amintește faptul că acesta impresionase publicul basarabean „*prin competență profesională, prestația de profesor, harul oratoric, pe alocuri presărat cu perle umoristice, surprinzătoarea-i modestie și, poate în primul rând pentru noi, prin frumoasa limbă românească pe care o vorbea, mai ales ușurința cu care vehicula terminologia economică, nouă, aproape necunoscută*”.²⁰¹

Profesorul Ion Plumb, prorector al Academiei de Studii Economice din București își amintește că „*în anul 2003, cu ocazia acordării titlului de Doctor Honoris Causa unei personalități cu putere de decizie în stat, aceasta din urmă a avut mari dificultăți în a-și fixa toca pe cap, din cauza măsurii prea mici, stârnind rumoare în aulă. Pentru a-l scoate din impas și pentru a repara cât de cât acest incident neplăcut, rectorul a intervenit, cerându-și scuze și motivând că, «dimensiunea acesteia este pe măsura bugetului pe care guvernarea îl acordă învățământului», glumă primită, evident, cu ropote de aplauze de către asistență*”²⁰² (n.a.: Deoarece am fost și noi prezenți la evenimentul amintit, precizăm că este vorba de Ion Iliescu, președinte al României în anii 1992-1996 și 2000-2004.)

Profesorul Dinu Marin, directorul Editurii Economice la acea vreme, îl caracteriza ca „*fîind genetic tolerant cu întâmplarea, mucalit cu ieșitul din rând și drastic cu cel care trișează [...] Când s-a zis despre el că luptă să ajungă undeva, el deja plecase de acolo. A fost mereu mai repede cu gândul decât a reușit să sperie cu fapta. Paul Bran este pentru noi cavalerul generos, chiar și în discreție*”.²⁰³

Profesorul Ion Gh. Roșca aprecia principalele calități de manager ale rectorului Paul Bran²⁰⁴: „*A știut că, pentru a reuși, trebuie să investească în oameni și echipamente și a făcut-o. A avut o mare deschidere către realizarea proiectelor. Dacă aveai o idee și o argumentai, devenea pe dată susținător al aplicării acesteia. A promovat munca în echipă, Domnia Sa muncind cât o echipă. Stilul său de conducere a fost unul deschis. Arma cu care te «biciuia» era umorul. De fiecare dată găsea o parabolă care lămuria lucrurile sau le corecta*”. [...] „*Îmi amintesc*

²⁰¹ Ibidem, p. 126.

²⁰² Ibidem, p. 109.

²⁰³ Ibidem, p. 122.

²⁰⁴ Ibidem, p. 95.

cu plăcere sunetul colindelor, imaginea bradului înalt din holul Aulei Magna, frumusețea ouălor încondeiate puse cu dragoste pe biroul său, care îi trăda bunătatea, dragostea de oameni și de Dumnezeu”.

Chiar dacă unii l-au uitat prea curând, chiar dacă cei mai tineri nu știu prea multe despre el, prin valoarea aportului său la evoluția Academiei de Studii Economice din București rămâne mereu contemporan.

Bilanțul celor două mandate se poate caracteriza prin „*omul sfințește locul*” și nu este doar o formulare de dragul jocului de cuvinte. A crezut în proiectele sale, în profesia pe care și-a ales-o, în idei, în succes, în principii de existență, în propria capacitatea de a sluji necondiționat, cu eforturi mari și constante.

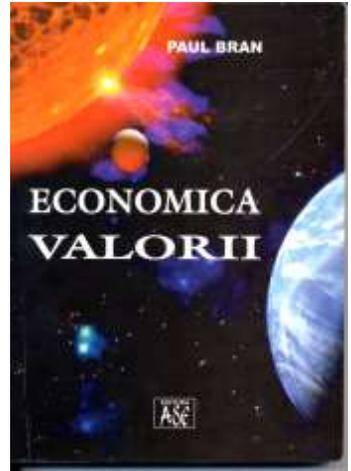
Rectorul Paul Bran a fost profund îndrăgostit de Academia de Studii Economice din București. Poate din acest motiv, Dumnezeu i-a rânduit sfârșitul acestei vieți, pe 26 iulie 2006, într-un spațiu construit de Domnia Sa și pe care cu drag îl numim *Pasul Bran*. De asemenea, la ASE, una dintre cele două săli mari de lectură, din palatul din Piața Romană, a fost numită Paul Bran, iar în fața clădirii cu spații de învățământ de pe str. Mihail Moxa – clădire care îi poartă și ea numele – a fost dezvelit un bust în bronz al profesorului. La Chișinău, la ASEM, există o sală de lectură „Paul Bran” (cu publicații în limbi moderne), iar un basorelief/ altorelief, o placă memorială cu o efigie de mari dimensiuni a profesorului a fost dezvelită în 2011. Mai recent, în 2020, tot la Chișinău, în amintirea profesorului, la 80 de ani de la nașterea sa, a fost bătută o monedă comemorativă din argint. În 2021, la 30 de ani de la proclamarea independenței, Maia Sandu, președintele Republicii Moldova, i-a conferit, post-mortem, „Ordinul Republicii”, în calitatea de prim rector al ASEM.

Principalele lucrări

- ✓ *Relațiile financiar-valutare*, Editura ASE, București, 1977
- ✓ *Decizia financiară în unitatea economică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980
- ✓ *Mecanismul monetar actual*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984

- ✓ *Mecanismul monetar*, Editura Știința, București, 1991
- ✓ *Economica valorii*, Editura Enciclopedică, București, 1992
- ✓ *Fascinația valorii*, Editura Enciclopedică, București, 1992
- ✓ *Relații financiar-bancare ale societăților comerciale*, Editura Tribuna Economică, București, 1994
- ✓ *Finanțele întreprinderii*, Editura Logos, București, 1995
- ✓ *Relațiile financiare și monetare internaționale: economia fenomenului mondo-financiar și monetar*, Editura Economică, București, 1996
- ✓ *Finanțele întreprinderii: gestionarea fenomenului microfinanciar*, Editura Economică, București, 1997
- ✓ *Economica activității financiare și monetare internaționale*, Editura Economică, București, 2003 (cu Ionela Costică)
- ✓ *Model de dezvoltare economică și socială a orașelor românești riverane Dunării*, Editura ASE, București, 2007
- ✓ *Managementul prin valoare*, Editura Universitară, București, 2009
- ✓ *Dimensiunea financiar-monetară a întreprinderii*, Editura ASE, București, 2011

Ion Gh. Roșca (1949-2013)

Rector: 2004-2012

*Și în viață, în simțire, în scris, în gând, când te uiți bine,
rămâne mai ales ce ai dat altora, ce ai lăsat de la tine, ce ai jertfit.*

*Prin înstrăinarea de tine însuși capeți și consecvența,
și stăruința, și caracterul, și iubirea oamenilor.*

Nicolae Iorga

S-a născut pe 12 aprilie 1949 în orașul Râmnicu Vâlcea. Școala primară și liceul le-a urmat în orașul natal. A absolvit, în 1966, Liceul „Nicolae Bălcescu” (devenit, ulterior, Colegiul „Alexandru Lahovari”) din Râmnicu Vâlcea. În perioada 1967-1972, a urmat cursurile Facultății de Calcul Economic și Cibernetică Economică, secția Mecanizarea și automatizarea calculului economic din Academia de Studii Economice din București, pe care le-a încheiat ca șef de promoție.

După absolvirea facultății a îmbrățișat cariera didactică la ASE, fiind, pe rând: asistent (1972-1979), lector (1979-1990), conferențiar (1990-1994) și profesor (din 1994). A lucrat la *Catedra de Cibernetică economică*, până în 1990 și, ulterior, la *Catedra de Informatică economică*. Domeniile sale de competență erau: programarea calculatoarelor, analiza și proiectarea sistemelor informatice, modelarea sistemelor, problematica societății informaționale și a celei bazate pe cunoștințe.

A fost doctor în științe din 1982, specializarea Calcul economic și cibernetică economică. Pentru teza sa de doctorat, *Metode de programare a proceselor de producție discrete*, l-a avut conducător științific pe prof. dr. Ludovic Tövissi. La rândul său, era conducător de doctorat în domeniul Cibernetică și statistică economică, din anul 1997 și în domeniul Informatică economică, din anul 2010.

A fost șef al *Catedrei de Informatică economică*, în perioada 1990-1996, având un rol decisiv în crearea ei. La dispariția profesorului Ion Gh. Roșca, în 2013, prof. Afrodita Iorgulescu, colegă de catedră vreme de aproape 40 de ani, îl descria astfel: „A fost Șeful tipic, născut să organizeze, să conducă. A fost ambițios, a avut o putere de muncă enormă, dedicată în întregime universității. A ajuns să fie șef la Centrul Universitar [de partid] pe București, înainte de 1989 [...] Sufletist, săritor la nevoie, onest, deschis”.²⁰⁵ A fost director al *Departamentului de Cercetări Economice* al ASE, în anii 1996-1999 și prorector al ASE, în perioada 2000-2004, coordonând activitățile de cercetare științifică și de informatizare a activităților din universitate. A fost ales rector al ASE în 4 mai 2004 și reales în anul 2008. Al doilea mandat al său de rector s-a încheiat pe 4 martie 2012.

A urmat mai multe specializări, pe probleme economice, de informatică și de management, în Franța (1993), Suedia (1994), Olanda (1999), Spania (2000), Italia (2002).

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Statistician la Combinatul Chimic Râmnicu Vâlcea (1966-1967);
- Director al Centrului de cercetare *Modelarea și informatizarea proceselor economico-sociale – Eco-Infosoc* de la ASE (din 2001);
- Director al Centrului de Calcul al ASE (1994-1998);

²⁰⁵ Afrodita Iorgulescu, *La plecarea lui Ion*, în Ion Schileru, *Centenarul Venerabilei Doamne*, Editura Qlassrom, București, 2018, p. 108.

- Membru al Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare; președinte al Comisiei de Cibernetică, statistică și informatică economică pentru atestarea gradelor științifice și didactice de profesor și conferențiar, subordonată respectivului consiliu (2006-2011);
- Vicepreședinte al Consiliului Național al Rectorilor din România (2004-2012);
- Secretar al Biroului executiv al Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (2003-2008);
- Președinte (2004-2012) și președinte de onoare al Asociației Facultăților de Economie din România (din 2012);
- Membru al Biroului Consiliului Național (din 2001) și prim-vicepreședinte al Asociației Generale a Economiștilor din România (din 2006);
- Președinte al Asociației pentru Promovarea Învățământului de Informatică Economică – INFOREC (din 1992).

A făcut parte din colectivul *Catedrei de Calcul economic și cibernetică economică* care a introdus și promovat programarea calculatoarelor electronice în ASE. Colectivul, din care mai făceau parte profesorii Valer Roșca, Constantin Apostol și Ion Ivan, a elaborat primele manuale, ghiduri și culegeri de probleme în domeniu, a creat un stil de programare propriu *Școlii de informatică din Piața Romană*, dedicat mai ales prelucrării complexe a volumelor mari de date și rezolvării numerice a modelelor economice. Profesorul Ion Gh. Roșca era cunoscut ca un bun depanator software (studenții îi spuneau *Compilerul Roșca*), stăpânind mai multe limbaje de programare, dintre care: PL I, Fortran, Basic, Cobol, Pascal, C. A excelat în utilizarea limbajelor de asamblare – Assembler, Assiris, Macro. Ulterior, a constituit un colectiv puternic privind programarea calculatoarelor, al cărui șef a fost o perioadă îndelungată și din care mai făceau parte profesorii: Bogdan Ghilic-Micu, Marian Stoica, Cătălina Cocianu, Cristian Uscatu, Marilena Mircea ș.a. După mai mulți ani de experiență didactică, a propus studenților cartea *Știința învățării unui limbaj de programare*, menită să-i ajute în dobândirea rapidă a cunoștințelor din domeniu.

Între anii 1972 și 1974, împreună cu profesorii Constantin Apostol și Marius Băcescu, a propus prima metodologie de analiză și proiectare a sistemelor informatice, de concepție universitară. Metodologia a fost însoțită de multe centre

de calcul din țară și a stat mult timp la baza elaborării proiectelor studenților și doctoranzilor.

Pentru o perioadă de timp a desfășurat activități didactice și la disciplina *Sisteme electronice de calcul și operare*. Împreună cu specialiști de la Catedra de Automatică și calculatoare din Institutul Politehnic din București, precum și din *Catedra de Comerț din ASE* a realizat primele cercetări consistente din țară privind Internetul, Intranetul și comerțul electronic. Rezultatele cercetării au fost introduse în procesul de învățământ, au fost utilizate în dezvoltarea sistemelor naționale și s-au diseminat în articole, comunicări științifice și cărți. A inițiat, împreună cu

profesorii Bogdan Ghilic-Micu și Marian Stoica, cercetări privind problematica societății informaționale și a cunoașterii, cu particularități pentru România. Colectivul a scris numeroase articole și cărți, a făcut o serie de recomandări, a promovat, în ASE, discipline de studiu și noi programe de învățământ.

A cercetat, inclusiv prin teza de doctorat, metodele moderne de conducere a proceselor de producție discrete. A propus utilizarea modelelor relaționale biologice în managementul universitar. Este recunoscut în mediul academic pentru contribuțiile la dezvoltarea învățământului universitar din România, făcând parte din numeroase colective de cercetare și elaborare a strategiilor naționale în domeniul educației și cercetării.

Era preocupat de cercetarea fenomenelor economice din România, susținând necesitatea inventarierii și utilizării raționale a resurselor naturale, inclusiv a pământului. S-a opus investițiilor distrugătoare de mediu, inclusiv proiectului Roșia Montană.

A avut contribuții importante în definirea cauzelor și măsurilor de ieșire din criza anilor 2008-2013.

A contribuit la scrierea a peste 65 de cărți din domeniile informaticii, economiei, managementului, managementului universitar etc., a publicat, singur sau în colaborare, peste 150 de articole în reviste sau în volume ale unor conferințe științifice, a participat la realizarea a peste 60 de cercetări științifice, la multe fiind director sau coordonator. Primele cărți la a căror realizare a participat au fost

Culegere de probleme ASSEMBLER și Culegere de probleme FORTRAN, publicate la ASE București, în anul 1972. Primul său articol a fost scris în anul 1974, împreună cu D. Vișan, M. Manea, V. Popa, S. Rădoi, în cadrul Laboratorului de modelare matematică a proceselor economice al Centrului de Calcul al ASE și s-a intitulat *Programarea producției, forței de muncă, utilajelor, materialelor și prefabricatelor, a mijloacelor de transport în construcții forestiere*.

Este Doctor Honoris Causa al următoarelor universități: Universitatea de Vest Timișoara (2011), Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița (2011), Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia (2011), Universitatea de Economie și Finanțe Sankt-Petersburg (2008), Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad (2007), Academia de Studii Economice din Moldova (2006). Este *Cetățean de Onoare* al municipiului Râmnicu Vâlcea și al comunei Osica de Sus, județul Olt. Liceul Teoretic din comuna Osica de Sus îi poartă numele.

A activat în cadrul a numeroase societăți științifice și asociații profesionale, având diferite funcții.

Pentru activitatea sa științifică și managerială, a obținut o serie de premii și distincții, dintre care: Ordinul Militar de România în grad de Comandor, pentru contribuțiile la emanciparea Națiunii, 2012; Premiul Petre S. Aurelian al Academiei Române, pentru lucrarea *Informatica. Societatea informațională. E-serviciile*, Editura Economică, 2006; Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler – Categoria Cercetare științifică, atribuit de către președintele României, 2008; Medalia *Pentru promovarea cercetării științifice*, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, 2007; Diploma de Excelență a Societății Române de Statistică și a Institutului Național de Statistică, pentru activitatea desfășurată în managementul universitar, 2011; Premiul de Excelență al Societății Române de Statistică, pentru angajarea în proiecte de relansare a școlii românești de statistică, 2009; Premiul I al Asociației Facultăților de Economie din România pe anul 2008 pentru literatură de specialitate economică din domeniul Economie și management, pentru lucrările *Resurse umane. Management și gestiune*, Editura Economică, 2005 și, respectiv, *Societatea cunoașterii*, Editura Economică, 2006; Premiul AGER pentru dezvoltarea unor proiecte de cercetare privind societatea cunoașterii pe anul 2006; *Diplomă de Excelență* pentru activitatea de creare a unei Mărci Românești de succes – excelență în educație economică, acordată de publicația *Săptămâna financiară*, 2006; *Diplomă de Excelență* pentru rezultate remarcabile obținute în managementul universitar economic pe anul 2005, acordată de Societatea Română de Statistică; Premiul „Cel

mai bun manual în domeniul științelor economice aplicative” pentru lucrarea *Comerț electronic. Concepte, tehnologii și aplicații*, Editura Economică, 2004, acordat de Asociația Generală a Economisților din România. A înființat revista *Informatică Economică*, al cărei director era. A fost, de asemenea, membru în colectivele redacționale sau în consiliile științifice ale mai multor altor reviste. A fost coordonator al colecțiilor de carte *Societatea informațională* și *Societatea cunoașterii* ale Editurii Economice.

În anul 2004, s-a pregătit reformarea învățământului superior în concordanță cu cerințele procesului de la Bologna, de constituire a spațiului comun al învățământului și cercetării științifice. Conducerea unui astfel de proces a fost dificilă. Intuind responsabilitatea deciziei, rectorul Ion Gh. Roșca, împreună cu alte persoane, a inițiat un dialog cu celelalte facultăți economice din țară în urma căruia s-a adoptat modelul românesc al învățământului superior românesc și a fost înființată Asociația Facultăților de Economie din România. Trecerea de la vechiul sistem (care prevedea, printre altele, învățământul de lungă durată – de patru ani și scurtă durată – de trei ani²⁰⁶), a necesitat luarea unor măsuri tranzitorii, bine coordonate. A fost, poate, cea mai grea încercare de abilitate managerială la care au fost supuși cei care au avut în mână soarta Academiei de Studii Economice din București în acea perioadă.

În ceea ce privește editarea de carte, s-a ajuns la performanțe naționale: acreditarea Editurii ASE de către CNCSIS, respectiv CNATDCU; organizarea publicării pe colecții, unele de cultură generală; distribuția cărților prin librăria clasică, dar și electronică; participarea la târguri de carte.

Rectorul Ion Gh. Roșca a susținut cu perseverență creșterea calității procesului de învățământ și cercetare. În anul universitar 2004-2005, ASE avea 52793 de studenți un maxim istoric. Ei studiau în București și în 17 centre teritoriale. Cadrele didactice deveniseră aglomerate cu prestarea serviciilor de transmitere a cunoștințelor, în detrimentul perfecționării și inovării. De aceea, s-a adoptat o nouă strategie: reducerea treptată a numărului de studenți, concentrarea învățământului în București, restrângerea și apropierea numărului de studenți finanțați prin taxe de cei finanțați de la bugetul de stat, orientarea eforturilor către programele de masterat și de doctorat, încurajarea cercetării științifice și a diseminării rezultatelor prin publicarea lor în reviste bine cotate, creșterea

²⁰⁶ Riscul era al confuziei între învățământul de scurtă durată anterior, funcționând în cadrul unor colegii universitare, și noile programe de licență, care aveau tot trei ani.

prestigiului internațional al programelor de studii și al cadrelor didactice. Rezultatele au apărut treptat. În anul 2012, numărul studenților era de 28663, mai funcționau două centre teritoriale, numărul studenților de la programele de masterat crescuse de la 4886 ajungând la 10908²⁰⁷, s-au creat 22 de centre de cercetare, volumul cercetării științifice a crescut de la un milion de lei la 25 de milioane de lei, s-au creat 19 reviste de specialitate, din care două au fost cotate ISI Thomson (*Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research* și *Amfiteatru economic*), numărul articolelor ISI scrise, anual, de către cadrele didactice din ASE a crescut de la șase la 140 etc.

La 1 ianuarie 2006, s-a introdus sistemul de evaluare a cadrelor didactice după criteriile naționale, amendate cu particularități pentru învățământul economic.

A fost un susținător fervent al cercetării științifice universitare. Cunoștea potențialul de cercetare al ASE dovedit înainte de 1989, când era apropiat de Centrul de Calcul, instituție recunoscută național și internațional pentru realizările sale inovative. Din 1996, de când a devenit director al Departamentului de Cercetări Economice din ASE, a preluat strategia relansării și dezvoltării activității de cercetare științifică din universitate, pe care a continuat-o ca prorector și, apoi, ca rector. La preluarea conducerii Departamentului de Cercetări Economice, ASE nu avea niciun contract de cercetare științifică. Atunci, în anul 1996, a determinat încheierea primului contract finanțat de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior. În perioada următoare, această activitate importantă pentru o universitate modernă a devenit o obișnuință pentru cadrele didactice din ASE. A implicat universitatea în conducerea unor programe naționale de cercetare, dintre care cele mai importante au fost Calitate și Standardizare (CALIST), Informatizarea Societății (INFOSOC), Registrul Matricol Unic al Studenților din România (RMU), Calitate și Leadership pentru învățământul superior românesc, Îmbunătățirea managementului universitar etc.

A fost organizator a numeroase manifestări științifice naționale și internaționale și editor al volumelor corespunzătoare acestora. A participat la

²⁰⁷ Comparațiile sunt față de anul 2004.

elaborarea unor programe naționale de cercetare. A înființat, în anul 2010, primul program de cercetare științifică postdoctorală din ASE, fiind directorul său.

A încurajat dezvoltarea relațiilor cu mediul de afaceri și a întărit parteneriatul cu liceele de specialitate din țară. Relațiile internaționale ale ASE s-au extins la peste 100 de parteneriate cu universități din lume. A crescut numărul mobilităților internaționale ale cadrelor didactice și ale studenților. ASE a devenit membru al unor organizații internaționale de prestigiu.

În mandatul său s-au introdus, ca instrumente importante ale managementului, strategiile pe termen lung, pe termen mediu și programele anuale operaționale. S-a utilizat managementul prin proiecte și prin bugete, descentralizate pe unele compartimente și programe. Rectorul Ion Gh. Roșca, alături de ceilalți membri ai Biroului Senatului universitar, a impus conducerea cu „ușile deschise”, un mod de lucru transparent prin care au fost valorificate toate părerile și opiniile care priveau îmbunătățirea calității activității academice. Anual, a fost elaborat câte un raport de activitate, un capitol fiind dedicat analizei modului de îndeplinire a programelor operaționale, iar la sfârșitul fiecărui mandat s-a făcut public câte un *Raport privind starea ASE*. Pe parcursul mandatelor sale, rectorul a lucrat cu următoarele echipe: Nicolae Dardac, Viorel Lefter, Dumitru Miron, Viorel Petrescu, Ion Stancu, Dorin Zaharie – prorectori; Constantin Antonescu – cancelar; Doina Crișan-Hăbean – director general (în mandatul 2004-2008); Nicolae Dardac, Nicolae Istudor, Viorel Lefter, Dumitru Miron, Pavel Nastase, Ion Plumb, Ion Stancu – prorectori; Răzvan Zaharia – cancelar; Doina Crișan-Hăbean – director general (în mandatul 2008-2012).

S-a perfecționat managementul universitar și economico-financiar informatizat, reușindu-se implementarea unui sistem propriu, recunoscut național (a fost model pentru echipa care a proiectat Registrul Matricol Unic din România). În paralel, a fost informatizat complet sistemul de admitere, pentru toate nivelurile de programe.

În decembrie 2004, a fost inaugurat iluminatul fațadei Palatului ASE, iar în martie 2006 a fost instalată sigla luminoasă www.ase.ro, care a devenit celebră în București (inițiatoarea a fost prof. Florina Mohanu, care răspundea de imaginea ASE).

În anul 2006, au fost introduse, în toate sălile de curs, de seminar și în laboratoare, tablouri cu steagurile României și al Uniunii Europene.

Principalele lucrări de investiții realizate în mandatele rectorului Ion Gh. Roșca au fost:

- Construirea unui complex modern de cămine, sub numele de Belvedere, în str. Chibzuinței nr. 2, cu o capacitate de 1282 de locuri, cu trei corpuri duble, codificate C1, C2, C3.
- Modernizarea complexului sportiv din str. Stanislas Cihoski și supraetajarea lui.
- Construcția liftului extern din curtea din str. Stanislas Cihoski, care asigură accesul la pavilionul administrativ și spațiile create prin supraînălțarea complexului sportiv.
- Consolidarea și modernizarea clădirii Victor Slăvescu, din Calea Griviței nr. 2-2A. Consolidarea a fost realizată prin metoda izolării antiseismice a bazei imobilului, aplicată pentru prima dată în România. Clădirea a fost „tăiată” de la nivelul solului, după care a fost așezată pe suspensii speciale – izolatori (de producție americană). În felul acesta, clădirea nu mai are legătură directă cu solul, iar posibilele cutremure nu mai acționează direct asupra ei.
- Reamenajarea și modernizarea pavilionului administrativ din str. Stanislas Cihoski nr. 5.
- Amenajarea cantinei-restaurant și a bucătăriei aferente de la parterul și demisolul pavilionului administrativ.
- Consolidarea, reamenajarea interioară și modernizarea clădirii din str. Frumoasă nr. 31. Imobilul, reproiectat pentru a găzdui asociațiile studentești din ASE, a devenit *Casa studenților economiști*.
- Consolidarea, reamenajarea și modernizarea clădirii din str. Mihail Moxa nr. 5-7, corpul C.
- Reabilitarea și modernizarea căminului Bozieni, în care sunt cazate cadre didactice ale ASE.
- Reabilitarea și modernizarea căminului D din complexul Moxa.
- Reabilitarea și modernizarea căminelor C1 și C2 din complexul Agronomie și amenajarea spațiului înconjurător.
- Modernizarea cantinei Moxa, prin refacerea completă a bucătăriei, a liniilor de servire a mesei, a spațiilor de depozitare, prin izolarea termică și mobilarea modernă a sălii de mese pentru studenți și salariați.
- Consolidarea și modernizarea imobilului din Covasna și amenajarea *Centrului de pregătire și odihnă al ASE*.
- Reabilitarea și modernizarea imobilului din Giurgiu.

De asemenea, odată cu cel de-al doilea mandat al rectorului, a început construcția imobilului din Predeal, între timp consacrat sub numele de Centrul de Perfecționare Complex Predeal „Ion Gh. Roșca”. La începutul anului 2012, lucrările de construcție erau executate în proporție de 55%. În prezent, în cadrul spațiului dedicat conferințelor este amplasat un bust al rectorului Ion Gh. Roșca, realizat, în 2018, de către Ion Ladea, cu sprijinul Asociației Absolvenților Alumnii ASE.

În timpul mandatelor rectorului Ion Gh. Roșca a fost finalizat un amplu program de modernizare a Bibliotecii centrale a ASE, care a cuprins: înființarea și amenajarea sălii de lectură Paul Bran, refacerea sălilor Victor Slăvescu și Virgil Madgearu, recondiționarea mobilierului primei biblioteci a AISCI, refacerea sălii de documentare, modernizarea depozitului de cărți, extinderea în toate sălile a accesului liber la raft, echiparea sălilor cu mobilier modern, asigurarea informatizării evidenței bibliotecii și a căutării surselor bibliografice, dotarea universității cu baze de date de documentare științifică cu acces liber din campusul universitar etc.

Rectorul Ion Gh. Roșca a avut o relație de bună colaborare cu studenții și organizațiile lor. A realizat multe proiecte împreună cu ei și i-a sprijinit în organizarea și finalizarea propriilor acțiuni. A introdus programul de voluntariat pentru studenții silitori, dar lipsiți de venituri, a determinat aprobarea sistemului de

burse de excelență, susținute din fonduri proprii, a inițiat numeroase acțiuni de caritate în favoarea studenților cu situații defavorabile.

La 1 octombrie 2010, s-a deschis primul magazin cu produse promoționale ale universității, *ASE – Concept Store*, într-un parteneriat cu Senatul Studențesc și Departamentul de Comunicare și Relații Publice.

Dar cel mai important proiect a fost consolidarea și modernizarea palatului din Piața Romană nr. 6, redându-se grandiozitatea și splendoarea acestui imobil simbol al Academiei de Studii Economice din București. Lucrările, începute în anul 2005, s-au finalizat în 2008. În strânsă legătură cu proiectul de modernizare a Palatului ASE a fost înființarea, în 2008, a capelei cu hramul *Sfântul Ioan Gură de Aur*. „Pentru opera inspirată de ctitor al recuperării, restaurării și dezvoltării elementelor arhitecturii interioare a unui celebru lăcaș de învățământ economic, *Academia Comercială*, și transformarea ansamblului arhitectonic al acestuia, dincolo de vocația universitară, într-un autentic muzeu de artă și, deopotrivă, de centru și forum național de cultură”, prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca a obținut premiul *Niște țărani*, ediția 2011, acordat de către *Clipa – Magazinul actualității culturale românești*²⁰⁸.

O preocupare importantă a rectorului a fost dotarea laboratoarelor cu tehnică de calcul, echiparea sălilor cu mijloace moderne de comunicare, extinderea conectării ASE la internet. A susținut înființarea unui centru de date modern, capabil să asigure o conectivitate de mare calitate.

²⁰⁸ Directorul publicației era scriitorul Dinu Săraru.

Finanțarea lucrărilor de investiții și reparații capitale s-a făcut din fonduri cu destinație specială de la bugetul de stat și din fonduri europene – întocmind proiecte și participând în competiții. Rectorul Ion Gh. Roșca a știut să convingă despre necesitatea lucrărilor și să obțină fondurile necesare.

Convins de rolul universității – indiferent de profilul ei – de a forma tineri intelectuali cu o largă deschidere spre artă și cultură, rectorul Ion Gh. Roșca a promovat o serie de proiecte care să-i susțină realizarea acestui crez. Unul dintre cele mai importante a fost inventarierea operelor de artă ale ASE și organizarea lor într-o pinacotecă bine gestionată. Anual, patrimoniul de artă al ASE s-a îmbogățit cu noi opere de artă. A inițiat și finalizat proiectul *Galeria rectorilor*, cu tablouri realizate de Nicolae Aurel Alexi, iar pentru Aula Magna a comandat și achiziționat busturile de marmură ale lui Virgil-Traian N. Madgearu și Ion N. Angelescu. A susținut, de asemenea, realizarea de către Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori a bustului de bronz al rectorului Paul Bran, amplasat la intrarea în corpul de învățământ din complexul Moxa care îi poartă numele.

Portret al rectorului Ion Gh. Roșca, realizat de către artistul plastic Ștefan Popa-Popas

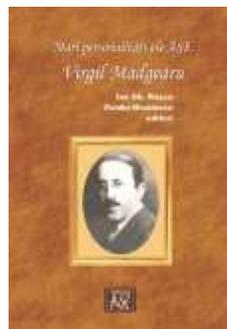
A avut curajul să susțină realizarea, în 2005-2006, de către Sabin Bălașa, a frescelor *Feerie* și *Geneză* din sala de lectură Victor Slăvescu a Bibliotecii centrale a ASE.

În anul 2009, a inițiat două proiecte cu mare impact în comunitatea academică, dar și în rândul bucureștenilor: deschiderea unui spațiu expozițional permanent pe holul etajului I al clădirii Ion N. Angelescu, denumit Cecilia Cuțescu-Storck, precum și a unei expoziții exterioare, pe gardul din Piața Romană. A încurajat, de asemenea, organizarea în ASE a unor spectacole, proiecții de filme și întâlniri cu diverse personalități ale vremii.

Rectorul Ion Gh. Roșca a crezut în coeziunea socială a membrilor comunității, inițiind o serie de proiecte și acțiuni cum ar fi: înființarea cantinei-restaurant pentru angajați; punerea la dispoziție de locuri de cazare în spațiile ASE pentru angajați (cca 370 de locuri); înființarea *Centrului de pregătire și odihnă* de la Covasna; începerea construcției imobilului de la Predeal; inițierea unui parteneriat cu Universitatea Ovidius din Constanța, prin care 50 de familii ale angajaților din ASE își petreceau câte o săptămână pe vară la mare (prin reciprocitate, familii de la Constanța își petreceau concediul la Centrul ASE din Covasna); înființarea Casei studenților economiști; înființarea capelei *Sfântul Ioan Gură de Aur*; petrecerea Paștelui și Crăciunului cu salariații și copiii acestora; organizarea revelioanelor cu salariații ASE; frecventarea gratuită a programului de masterat *Comunicare în limba engleză pentru învățământ și cercetare* pentru 20 de salariați pe an; încurajarea organizării acțiunilor de socializare de către diferite colective din ASE și participarea la unele dintre acestea; susținerea unor acțiuni de sprijinire a salariaților cu venituri mici etc.

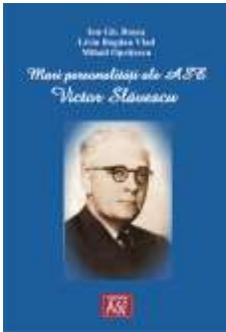
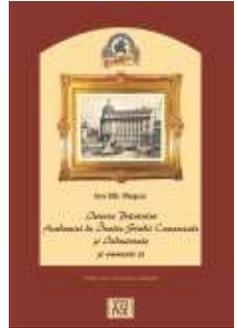
Rectorul Ion Gh. Roșca i-a sprijinit pe cei care și-au făcut o preocupare din cunoașterea trecutului universității. A încurajat scrierea mai multor lucrări despre istoria instituției, a înființat colecția *Mari personalități ale ASE*, a contribuit la realizarea unor lucrări precum:

- ✓ *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*, Editura ASE, București, 2013 (coordonator, împreună cu Pavel Năstase)
- ✓ *Aventura de 100 de ani a programelor de studii la Academia de Studii Economice din București*, Editura ASE, București, 2013

- ✓ *Mari personalități ale ASE – Virgil Madgearu*, Editura ASE, 2011 (editor, împreună cu Ovidiu Nicolescu)
- ✓ *Istoria Palatului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și oamenii ei*, Editura ASE, 2010, reeditată în 2013

- ✓ *Artă și artiști în Academia de Studii Economice din București*, Editura ASE, București, 2010 (împreună cu Liviu Bogdan Vlad și Paul Croitoru)
- ✓ *Mari personalități ale ASE – Victor Slăvescu*, Editura ASE, 2009 (împreună cu Liviu Bogdan Vlad și Mihai Oprițescu)

Din respect pentru marile personalități ale ASE, în anul 2005, unor clădiri de învățământ li s-a atribuit numele acestora²⁰⁹. Senatul universitar, în ședința sa din 6 aprilie 2011, a recunoscut oficial că Nicolae D. Xenopol este ctitorul Academiei de Studii Economice din București și a hotărât realizarea bustului său.

Alte cărți principale de specialitate informatică

- ✓ *Societatea Cunoașterii*, Editura Economică, 2006 (editor)
- ✓ *Programarea calculatoarelor. Știința învățării unui limbaj de programare. Teorie și aplicații*, Editura ASE, București, 2003 (coordonator)
- ✓ *Programarea calculatoarelor. Tehnica programării în limbajul Pascal*, Editura ASE, București, 2003 (coordonator)

²⁰⁹ Palatul din Piața Romană – *Ion N. Angelescu*, palatul administrativ – *Stanislas Cihoski*, clădirea din Calea Dorobanților – *Virgil Madgearu*, clădirea din str. Mihail Moxa – *Paul Bran*, clădirea din str. Grivița – *Victor Slăvescu*, clădirea din Calea Șerban-Vodă – *Nicolae Iorga*.

Bilanț de activitate

Împreună cu Senatul universitar, conducerile facultăților și departamentelor, rectorul Ion Gh. Roșca a promovat: un management performant, cu rezultate deosebite pentru universitate; un sistem de management transparent, cu descentralizare decizională și, parțial, financiară, la nivelul prorectorilor, proiectelor, unor structuri administrative; o atmosferă de lucru bazată pe colegialitate, respect și recunoaștere a responsabilității; o cultură organizațională proprie ASE, cu recunoașterea și identificarea de către fiecare membru al comunității a valorilor instituției; un sistem de management participativ, prin organizarea unor dezbateri publice intraorganizaționale și prin implicarea membrilor Biroului Senatului în elaborarea, adaptarea și aplicarea actelor legislative interne; un sistem coerent și complet legislativ intern, model pentru sistemul universitar din România. În timpul mandatului său, în site-ul ASE au fost incluse aplicații de tipul *Întrebă. Rectorul îți va răspunde, Agenda Rectorului, Scrisoarea de informare a Biroului Senatului*.

La sfârșitul mandatului rectorului Ion Gh. Roșca, Academia de Studii Economice din București era recunoscută după cum urmează:

- În urma unei evaluări internaționale inițiate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, făcea parte din cele 12 universități de elită din România, încadrându-se în categoria celor de *cercetare avansată și educație* (din anul 2011);
- Avea calitatea de „*Instituție furnizoare de programe de formare a cadrelor didactice prin DPPD*”²¹⁰ (din 2008);
- Avea grad înalt de încredere, acordat, prin evaluare, de către ARACIS (din 2008);
- Avea toate programele de licență și masterat acreditate de către ARACIS (din 2008);
- Avea toate domeniile de specialitate din domeniile fundamentale științe economice și științe politice și administrative clasificate pe prima poziție în ierarhia națională (din 2011);

²¹⁰ Departamentul de Pregătire a Personalului Didactic.

- Deținea, din 2008, „*Premiul Calității la secțiunea Educație*” și „*Premiul de Excelență pe conceptul Învățare, îmbunătățire și inovare continue*”, obținute în urma unei evaluări externe, în baza criteriilor de excelență managerială ale „*Premiului Național pentru Calitate J. M. Juran*”, aceleași cu cele ale EFQM – Fundația Europeană pentru Managementul Calității;
- Avea certificare de calitate ISO 9001/2008; prima certificare ISO 9001 o obținuse în 2004.

Destinul a făcut ca rectorul Ion Gh. Roșca să treacă în lumea de dincolo – după o grea suferință – chiar în ziua centenarului instituției, pe 6 aprilie 2013. Împreună cu rectorul în exercițiu de atunci, prof. Pavel Năstase, coordonase alcătuirea tomului dedicat aniversării și, de asemenea, împreună cu prof. Liviu Bogdan Vlad, scrisese la ediția I a lucrării pe care o aveți în față. Vestea tristă s-a primit la momentul balului angajaților, vinerea, ceea ce a determinat încheierea bruscă a manifestării. Practic, era ultimul eveniment din suita respectivei săptămâni, dedicată unui secol de existență a ASE. Implacabil, nemilos, timpul nu mai avusese răbdare.

Pavel Năstase (n. 1951)

Rector: 2012-2016

*Mergi înainte! La capătul vieții tale vei găsi,
cu siguranță, alți drumeți care vor merge mai departe.*

Nicolae Iorga

S-a născut la data de 6 decembrie 1951, în comuna Gărăgău, județul Teleorman, unde a urmat și școala primară, pentru ca apoi să continue cu Liceul Teoretic „George Coșbuc” din comuna Olteni, județul Teleorman, clasa de real. După încheierea studiilor liceale, în perioada 1970-1975 a fost student al Facultății de Calcul Economic și Cibernetică Economică, secția Mecanizarea și automatizarea calculului economic, din cadrul Academiei de Studii Economice din București. După absolvirea facultății, în anul 1975, conform reglementărilor legale din acea perioadă, a fost repartizat la Centrul pentru Prelucrarea Automată a Datelor și Consultanță (CPADC), unde a lucrat ca analist-programator, până în anul 1980.

În paralel cu activitatea desfășurată la CPADC a fost asistent universitar asociat la ASE, Catedra de Cibernetică economică, susținând seminariile la disciplinele Sisteme de calcul și Limbaje de programare a calculatoarelor electronice. În anul 1980, a ocupat prin concurs un post de asistent universitar la ASE, predând, până în anul 1986, la Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică, după care s-a transferat la Catedra de Contabilitate, colectivul de Informatică de gestiune.

În perioada 1985-1989, a urmat cursurile Facultății de *Matematică* din Universitatea București, care i-au permis aprofundarea cunoștințelor din domeniul informaticii, și anume metodele de optimizare, construcția compilatoarelor și teoria limbajelor formale. În anul 1986, a susținut teza de doctorat în specializarea Cibernetică economică cu tema „*Proiectarea și organizarea bazei de date pentru conducerea unei întreprinderi*”.

Începând din anul 1991 a ocupat, succesiv, prin concurs, posturile didactice de lector (1991-1993), conferențiar (1993-1996) și, apoi, profesor universitar (1996-2020) în cadrul Catedrei de Informatică de gestiune. A absolvit o serie de programe și stagii de perfecționare la universități de prestigiu din Franța, Marea Britanie, Olanda și SUA.

Din cei peste 40 de ani de activitate didactică petrecuți în ASE, 24 de ani a ocupat și funcții de management universitar, pe toate nivelurile ierarhice, după cum urmează: 1996-2000 – prodecan la Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune; 2000-2008 – decan la aceeași facultate, 2008-2012 – prorector al ASE, responsabil cu tehnologia informației și a comunicațiilor; 2012-2016 – rector al ASE și 2016-2020 – președinte al Senatului universitar al ASE.

Alte poziții ocupate în cariera sa au fost:

- Președinte al Institutului Național de Administrație, în două perioade, 2002-2005 și 2017-2020;
- Președinte al Comisiei Economice II din cadrul Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior – ARACIS (2006-2009);
- Director științific al revistei *Audit Financiar* (din 2006);
- Ministru al Educației Naționale, pentru o perioadă de 6 luni, la începutul anului 2017.

Se poate spune că profesorul Pavel Năstase a ocupat, succesiv, toate funcțiile din managementul universitar, de la prodecan până la rector, culminând cu poziția de ministru al educației naționale.

În anii de început ai carierei a desfășurat activități didactice la disciplinele *Programarea calculatoarelor*, *Sisteme de calcul și Proiectarea sistemelor informatice*. În perioada 1986-1991, a avut o contribuție semnificativă la introducerea disciplinei *Programarea calculatoarelor electronice în limbajul Pascal*, la actuala Facultate de Management, precum și la inițierea unui modul nou, intitulat *Rețele de calculatoare*, la Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune. În anul 1995, împreună cu alți colegi de departament, a introdus la ASE, în premieră în România, un curs intitulat *Sisteme expert de gestiune*, ca o aplicație, în domeniul economic, a inteligenței artificiale, disciplina fiind ulterior preluată și de către celelalte facultăți cu profil economic din țară.

A contribuit la introducerea în planul de învățământ al programelor de masterat ale Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune a două discipline noi: *Tehnologia aplicațiilor Web* (2002) și *Managementul electronic al informației financiar-contabile* (2005). Pentru susținerea activității didactice a publicat, împreună cu colegii din Departamentul de Informatică de gestiune, 28 de cărți, manuale, culegeri de probleme.

Activitatea de cercetare științifică s-a concretizat în 18 proiecte, obținute prin competiții internaționale și naționale, dintre care la 15 a fost director. În anul 1997, a devenit conducător de doctorat în cadrul domeniului Contabilitate, specializarea Informatică de gestiune, în această calitate contribuind la elaborarea unor teze de doctorat pe teme privind gestiunea bazelor de cunoștințe, sistemele suport de asistare a deciziilor și auditul sistemelor informatice.

De asemenea, contribuția sa științifică s-a materializat în participarea la pregătirea a peste 60 de articole/studii publicate în diferite reviste de specialitate.

În paralel cu activitatea didactică de la ASE, a avut preocupări în domeniul *evaluării calității în învățământul superior*. Astfel, în perioada 2000-2005 a fost membru în comisia de profil a Consiliului Național de Evaluare și Acreditare Academică (CNEAA) și a participat la elaborarea standardelor privind învățământul la distanță. În luna noiembrie 2011, a câștigat, prin competiție națională, proiectul „Sistem de e-Educație pentru evaluarea calității în învățământul superior din România” – *SeECIS*, contribuind la crearea unei platforme online pentru evaluarea calității în învățământul superior românesc.

Expresie a *prestigiului profesional*, pentru întreaga activitate de cercetare științifică din perioada 2000-2004, i s-a atribuit, de către ASE, Diploma Nicolae Georgescu-Roegen. Pentru rezultatele obținute în plan managerial, *Asociația Generală a Economisților din România* i-a decernat, în anul 2006, Diploma de Excelență pentru performanță europeană în managementul universitar, iar, în anul 2011, Diploma de Excelență pentru stimularea promovării tehnologiilor moderne în învățământul superior. Pentru perioada 2006-2012, a fost ales membru în *Consiliul Superior al Camerei Auditorilor Financiarți din România* și s-a ocupat de coordonarea științifică a revistei *Audit Financiar*. Începând din anul 2006, a fost membru al *Asociației Facultăților de Economie din România (AFER)* și director al Departamentului de Evaluare și Acordare a Distincțiilor Universitare.

Pe plan internațional, a fost/este membru al unor asociații profesionale de prestigiu: *Information Systems Audit and Control Association (ISACA)* și *International Association for Accounting Education and Research (IAAER)*; de asemenea, membru în comitetul editorial al revistei *International Journal of Accounting and Information Management (IJAIM)* și membru al *Academiei de Studii și Științe Economice și Financiare din Franța*. Printr-un decret din 25 august 2010, emis de către ministrul educației al Republicii Franceze, a fost distins cu titlul „*Officier dans l'Ordre des Palmes Academiques*”, pentru servicii aduse culturii franceze. Tot în anul 2010, la Congresul IAAER din Singapore, a fost ales vicepreședinte al acestei prestigioase asociații internaționale. În luna iunie 2011, i-a fost conferit titlul de profesor KPMG, devenind primul profesor din România cu această recunoaștere.

Înainte de mandatul de rector, începând cu anul universitar 2005-2006, în calitate de decan al Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune, s-a implicat activ în implementarea sistemului de învățământ superior european (sistemul Bologna), prin crearea unui nou plan de învățământ asigurând pregătirea necesară obținerii cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor pentru un profesionist contabil competent, capabil să facă față cu succes noilor exigențe și provocări în domeniu. De asemenea, noul program a asigurat o parte din pregătirea necesară accesului la profesiile liberale de expert contabil, auditor financiar și evaluator.

Pe parcursul anului 2005 a întreprins demersurile necesare și a obținut acreditarea programului de licență „Contabilitate și informatică de gestiune” din partea *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*, Facultatea de

Contabilitate și Informatică de Gestiune devenind atunci singura facultate din România care deținea o asemenea recunoaștere internațională.

În anul 2005, a inițiat programul de masterat româno-francez „*Contabilitate, Control, Audit (CCA)*”, în parteneriat cu Institutul Național de Tehnici Economice și Contabile (INTEC) din Paris, finalizat cu obținerea unei duble diplome, din ambele părți. Din anul 2006 a organizat, în parteneriat cu Accountancy Tuition Center (ATC) din Marea Britanie, un program de masterat intitulat „*Contabilitatea afacerilor în limba engleză*” (Business Accounting in English), recunoscut, de asemenea, de către ACCA.

În anul 2007, Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune a devenit membră a *International Association for Accounting Education and Research (IAAER)*, organizație profesională și academică cu sediul în SUA, recunoscută, la rândul său, de către *International Federation of Accountants (IFAC)* și de către alte organisme care se ocupă de reglementarea profesiei contabile la nivel internațional.

Începând cu anul 2006, împreună cu un grup de cadre didactice tinere din facultate, a organizat Conferința internațională *Accounting and Management Information Systems (AMIS)*, ale cărei lucrări sunt indexate în *Conference Proceedings Citation Index (ISI Proceedings)*. Conferința AMIS a progresat de la an la an, devenind una dintre cele mai importante conferințe internaționale din domeniul contabilității și ajungând, în 2022, la cea de-a 17-a ediție.

Prin suportul unui program de cercetare finanțat de către Banca Mondială, pe care l-a coordonat, în anul 2002, împreună cu un grup de cadre didactice tinere, a creat revista *Contabilitate și Informatică de Gestiune/Accounting and Management Information Systems*, care, în prezent, este considerată cea mai importantă publicație în domeniul contabilității și informaticii de gestiune din Europa Centrală și de Est, fiind indexată în mai multe baze de date internaționale. Conferința internațională AMIS și revista s-au dezvoltat până în zilele noastre, sub coordonarea și cu sprijinul conducerii facultății și, în mod special, a decanilor Vasile Răileanu și, respectiv, Liliana Ionescu-Feleagă.

După o experiență de opt ani ca decan al Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune, în anul 2008, la invitația profesorului Ion Gh. Roșca, rectorul Academiei de Studii Economice din acea perioadă, a intrat în nouă echipă de conducere a universității, ca prorector responsabil cu tehnologia informației și comunicațiilor. În acest context, a încheiat acorduri de parteneriat strategic cu marile companii din domeniul IT (ORACLE, Microsoft, IBM), permițând astfel

accesul tuturor membrilor comunității universitare din ASE la cele mai recente produse și servicii din domeniu.

În perioada 2008-2012, a coordonat realizarea și implementarea *sistemului informatic pentru managementul universitar (SIMUR)*, care a fost susținut printr-un proiect cu finanțare europeană nerambursabilă. Principalele noutăți aduse de SIMUR în sistemul informațional al ASE au fost: catalogul electronic, orarul electronic, gestionarea studenților și a notelor, analiza rezultatelor la examene, gestionarea planurilor de învățământ și a programelor analitice – toate prin sistem, comunicarea cu studenții printr-o pagină web personală.

În anul 2010, a câștigat prin competiție proiectul POSDRU „*Sistem colaborativ integrat bazat pe cunoștințe, pentru îmbunătățirea managementului universităților economice, în contextul noului Cadru Național al Calificărilor din Învățământul Superior*” – SIMCE. Sistemul SIMUR, precum și proiectul SIMCE au fundamentat, în ASE, un sistem informațional pentru managementul universitar de referință pentru învățământul superior economic din România.

Conform Legii Educației Naționale nr. 1 din 2011, în universitățile din România, *începând cu anul 2012, conducerea executivă, asigurată de către Consiliul de Administrație (CA), al cărui președinte este rectorul, s-a separat de puterea legislativă, asigurată de către Senatul universitar, reprezentat de către președintele acestuia. În continuare, rectorul, în calitate de președinte al CA, semnează cu Senatul universitar un contract de management, pentru o perioadă de 4 ani, în care sunt prevăzuți o serie de indicatori de performanță, a căror îndeplinire va fi verificată de către Senatul universitar anual, în baza unui raport de activitate prezentat de către rector.*

După două tururi de alegeri și după validarea rezultatului de către Senatul universitar, în data de 5 martie 2012 a fost adoptat Ordinul MECTS nr. 3448 privind confirmarea prof. univ. dr. Pavel Năstase în funcția de rector al ASE pentru mandatul 2012-2016. Era al 25-lea rector al ASE, peste mandatul său suprapunându-se perioada în care s-a sărbătorit *Centenarul Academiei de Studii Economice din București*.

În volumul intitulat *Jurnal de rector la Centenarul ASE*, publicat în anul 2022, prof. Pavel Năstase va scrie: „*tot ceea ce am realizat, indiferent de pozițiile de conducere pe care le-am ocupat, a fost rezultatul unei munci de echipă; crearea unei echipe este un lucru greu, dar menținerea unei echipe unite este un lucru și mai greu*”. În contextul Legii nr. 1 din 2011, prima activitate a unui rector este

constituirea echipei de conducere, în cazul rectorului Pavel Năstase a unei echipe formate din șase prorectori, profesorii: Gabriela Țigu, Nicolae Istudor, Ion Stancu, Constantin Mitruț, Dorel Paraschiv și Robert Șova.

S-a continuat cu organizarea concursului pentru ocuparea posturilor de decan, în urma căruia au fost numiți cei 11 decani. Pentru eficientizarea activității de conducere, rectorul Pavel Năstase a creat o structură nouă, numită Consiliul de Administrație extins, care includea și directorii de departament.

În noul context al managementului universitar, statuat de Legea nr. 1 din 2011, activitatea de rector și președinte al CA s-a desfășurat în concordanță cu obiectivele stabilite în programul de management, prezentat în campania electorală, obiective care, ulterior, au fost detaliate prin contractul de management al rectorului, aprobat de către Senatul universitar ASE. Pe baza acestui contract, au fost stabilite programele operaționale anuale, structurate în corelație cu sistemul de indicatori de performanță, asupra căruia, apoi, rectorul a raportat anual în fața Senatului universitar.

Pentru o mai bună informare a întregii comunități universitare privind activitatea CA, Pavel Năstase a decis să pregătească lunar un buletin informativ, cu principalele activități ale CA, care să fie publicat pe site-ul ASE și transmis pe e-mail către toți membrii comunității.

2013 a fost anul Centenarului Academiei de Studii Economice din București. S-a stabilit ca cele mai importante evenimente să fie organizate pe parcursul lunii aprilie – „Luna Centenarului ASE”. Cele mai importante evenimente au fost concentrate în săptămâna 1-7 aprilie – „Săptămâna ASE 100” – înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale făcându-se printr-o lege proprie, promulgată prin decret regal la data de 6 aprilie 1913.

A fost lansat site-ul Centenarului Academiei, www.100.ase.ro, atât în limba română, cât și în limba engleză, și a fost publicat volumul *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*, coordonatori Ion Gh. Roșca și Pavel Năstase, fiind apărut la Editura ASE. De asemenea, a apărut ediția I a acestei lucrări, *Rectorii ASE*.

Banca Comercială Română, sponsorul oficial al ASE 100, a pregătit trei mesh-uri pe pânză, cu mesajul aniversar „BCR felicită Academia de Studii Economice pentru un secol de tradiție și prestigiu”, acestea fiind amplasate, temporar, pe o perioadă de câteva luni, pe clădirile emblematice ale ASE: „Ion N. Angelescu” „Mihai Eminescu” și „Dumitru [Take] Ionescu”.

Au răspuns invitației de a fi prezenți la manifestările din acele zile 46 de reprezentanți ai universităților partenere ale ASE din: Australia, Belgia, Bulgaria, China, Egipt, Estonia, Federația Rusă, Franța, Germania, Italia, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Polonia, Republica Moldova și Statele Unite ale Americii.

Cu acest prilej, președintele României, dl Traian Băsescu – prezent personal la adunarea festivă – a conferit Academiei de Studii Economice din București *Ordinul Național „Meritul pentru Învățăământ” în grad de Comandor, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la înființare, „pentru profesionalismul de excepție și abnegația manifestate de cadrele didactice în procesul de afirmare și dezvoltare a învățământului, științei și culturii economice din România”*. La rândul său, ASE București a acordat diploma *Virgil Madgearu* cu Medalie de Aur, pentru contribuția adusă la dezvoltarea universității, următoarelor instituții și persoane: Banca Națională a României, Academia Română, Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București, Universității Toulouse 1 Capitole, precum și domnului prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca, rectorul ASE în perioada 2004-2012.

Adunarea festivă a putut fi urmărită, online, de către toți membrii comunității universitare a ASE.

De asemenea, Academiei de Studii Economice din București i-a fost decernată *distincția „Nihil Sine Deo”* din partea Casei Regale a României, reprezentată de Alteța Sa Regală Princesesa Margareta, în cadrul unui eveniment ce a avut loc la Palatul Elisabeta, în Sala Regilor. Tot cu ocazia împlinirii unui secol de existență, Romfilatelia a introdus în circulație o emisiune de timbre poștale dedicate Centenarului ASE, pe care este ilustrat Palatul Academiei de Studii Economice din București, alături de portretul regelui Carol I, iar pe colița emisiunii sunt reprezentate personalități importante din istoria instituției: Ion N. Angelescu, Virgil Madgearu, Nicolae D. Xenopol, Victor Slăvescu.

La data de 1 octombrie 2013, în prima zi a noului an universitar, a fost finalizat, prin intermediul Alumni ASE, și dezvelit, în fața palatului din Piața Romană, bustul lui Nicolae D. Xenopol, întemeietorul instituției.

La propunerea CA, Senatul universitar, în 2014, a aprobat Strategia Academiei de Studii Economice din București, fiind stabilite obiectivele strategice generale:

- consolidarea statutului de universitate de cercetare avansată și de educație, precum și menținerea ASE în top 5 al universităților românești;
- creșterea vizibilității internaționale – îmbunătățirea poziției ASE în clasamentele de specialitate (U-Multirank, QS WUR, THE WUR) și acreditarea EQUIS;
- consolidarea managerială și economico-financiară a ASE.

În anul 2015, Academia de Studii Economice din București a inaugurat șantierul din Piața Romană nr. 7, pentru consolidarea, restaurarea și extinderea construcției existente (Casa Ion Nanu-Muscel), S+P+1E+M, cu un corp nou, în regim de înălțime 3S+P+7E. Cu prilejul sărbătorilor de iarnă, a fost inaugurată Grădina Ciberneticii, amenajată cu sprijinul Fundației ASE.

În ianuarie 2016, în prima ședința a Senatului universitar într-o nouă componență, Pavel Năstase a fost ales președinte al acestuia pentru perioada 2016-2020.

Pe parcursul mandatului 2012-2016, rectorul Pavel Năstase s-a preocupat sistematic de cunoașterea problemelor membrilor comunității universitare. Astfel, la sfârșitul fiecărui an a organizat întâlniri de lucru, atât cu personalul didactic, cât și cu personalul administrativ. Aceeași preocupare a avut-o și prin comunicarea cu studenții și absolvenții ASE. Prin administrarea de chestionare online, în fiecare an a măsurat gradul de satisfacție al personalului didactic și administrativ, precum și al studenților. În plus, a fost preocupat de gradul de inserție al absolvenților pe piața forței de muncă.

Pentru fiecare an de mandat, rectorul a prezentat în fața Senatului ASE raportul de activitate privind îndeplinirea indicatorilor de performanță stabiliți în contractul de management, obținând aprobarea acestuia.

Principalele realizări ale activității rectorului Pavel Năstase și ale CA, pe parcursul mandatului 2012-2016, au fost următoarele:

- reorganizarea departamentelor și schimbarea structurii organizatorice a universității cu cele două componente, didactică și administrativă;
- restructurarea planurilor de învățământ pentru programele de studii universitare de licență și de masterat;
- descentralizarea financiară;
- implementarea unui sistem de management electronic al documentelor (e-document);

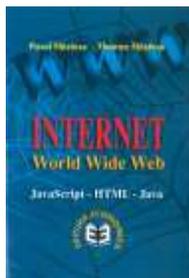

- achiziția, din fonduri alocate de la bugetul statului, a *imobilului din Piața Romană nr. 7* și începerea lucrărilor la acest proiect;
- pregătirea evenimentelor dedicate Centenarului ASE;
- diversificarea ofertei educaționale în domenii conexe științelor economice;
- extinderea capacității didactice a ASE cu o facultate nouă, Bucharest Bussines School;
- implementarea sistemului de blended learning;
- *amenajarea Grădinii Ciberneticii*;
- reacreditarea universității de către ARACIS, obținând calificativul „*Grad de încredere ridicat*”, toate programele de studii universitare de licență și masterat fiind *reacreditate*. În plus, au fost autorizate să funcționeze provizoriu șapte noi programe de licență, dintre care șase în limba engleză.

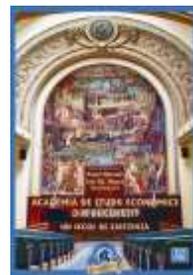
Conciliant, aprecierea este că, pe parcursul mandatului său, rectorul Pavel Năstase a avut o colaborare foarte bună cu Răzvan Zaharia, președintele Senatului universitar, cu membrii CA, cu ceilalți membri ai senatului, precum și cu conducerea direcțiilor tehnico-administrative.

Principalele lucrări

- ✓ *Simularea sistemelor*, Editura Militară, București, 1986 (cu Gh. Dodescu și I. Odăgescu)
- ✓ *Informatica*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987 (colectiv)
- ✓ *Bazele Informaticii*, Editura CISON, București, 1995 (cu M. Stănescu, I. Tamaș și Fl. Năstase)
- ✓ *INTERNET World Wide Web JavaScript – HTML – Java*, Editura Economică, București, 1998 (cu Floarea Năstase)
- ✓ *Baze de date*, Editura TEORA, București, 1999 (cu Fl. Mihai, S. Andrei și R. Șova)
- ✓ *Sisteme expert de gestiune – Teorie și aplicații*, Editura DualTECH, București, 2000 (cu D. Zaharie și F. Albescu)
- ✓ *Tehnologia bazelor de date – Microsoft ACCESS 2000*, Editura Economică, București, 2000 (cu Fl. Mihai și S. Andrei)

- ✓ *Tehnologia aplicațiilor web XML-DOM-ASP*, Editura Economică, București, 2002 (cu Floarea Năstase)
- ✓ *Academia de Studii Economice din București un secol de existență*, Editura ASE, București, 2013 (coordonator, împreună cu I.Gh. Roșca)
- ✓ *Centenarul ASE. Memorii și documente*, Editura ASE, București, 2015 (coordonator, împreună cu R. Zaharia)
- ✓ *Jurnal de rector la Centenarul ASE*, Editura ASE, București, 2022

Nicolae Istudor (n. 1968)

Rector din 2016

*Fără iubirea și voința lui Dumnezeu,
am fi forme fără conținut.*

Nicolae Iorga

La 6 martie 2016 și-a început mandatul, ca al 26-lea rector al Academiei de Studii Economice din București, prof. univ. dr. Nicolae Istudor. Prezentarea profilului profesional, științific și organizațional exemplar al unei personalități care îndeplinește onoranta funcție de rector, la momentul editării acestei lucrări, începe cu ceea ce Domnia Sa precizează despre sine: „*M-am născut la 24 martie 1968 într-o familie obișnuită din mediul rural, care m-a crescut în spiritul valorilor tradiționale și simple ale satului românesc, cum ar fi: modestia, atașamentul față de familie, importanța muncii, respectul față de oameni, obligația de a-i saluta pe toți, indiferent de rangul social, bucuria de a merge duminică și de sărbători la*

biserică, de a fi smerit în fața spiritului suprem și datoria de a nu uita de unde am plecat. Sunt bunurile mele cele mai prețioase, pe care mi le-au dat paradisul copilăriei mele și truda părinților mei. Este ceea ce am încercat, la rândul meu, să le transmit fiilor mei, Florin și Mihai”.

Absolvent al Liceului Economic și de Drept Administrativ din Buzău – orașul cel mai apropiat de satul Valea Sălciilor, din comuna Tisău, localitatea natală, unde a urmat cursurile gimnaziale, cel care a devenit mai târziu profesorul Nicolae Istudor a păstrat întreaga viață în suflet energia inspirațională a locului adolescenței sale, unde revine, de fiecare dată, cu mare plăcere. În decursul anilor, liceul din Buzău (acum, colegiu) ajunge pe locul I în rândul liceelor din provincie de unde provine cel mai mare număr de studenți de la programele de licență ale ASE. Rectorul Nicolae Istudor se declară profund recunoscător dascălilor săi din școala generală și din liceu, pentru cunoștințele temeinice dobândite și media foarte bună obținută la admiterea la ASE (în anul 1988), prima și singura sa opțiune pentru a urma studii universitare. Domnia Sa nu ratează nicio ocazie pentru a-și exprima apăsător admirarea și respectul purtat profesorilor, profilele lor profesionale și științifice exemplare și vocația școlară profundă, fiindu-i un model care i-a alimentat pasiunea viitoare pentru profesia de dascăl.

Dragostea și respectul față de rădăcinile sale, față de pământ, față de munca părinților, pe care i-a iubit foarte mult și cărora le-a purtat permanent un mare respect, față de viața sănătoasă și echilibrată, au condus la opțiunea de a studia în cadrul Facultății de Economia și Gestiunea Producției Agricole și Alimentare din cadrul Academiei de Studii Economice din București.

Studentul Nicolae Istudor a absolvit studiile universitare de licență, ca șef de promoție, în anul 1993. Propunerea de a rămâne în facultatea absolvită în calitate de cadru didactic a însemnat o certă recunoaștere a eforturilor depuse în facultate, însoțită de o mare bucurie pentru împlinirea unor aspirații și cel mai bun start profesional. Din acel moment, a parcurs traseul firesc presupus de o carieră didactică universitară permanent plasată la standarde de riguroasă autoexigență: studii doctorale finalizate cu o lucrare de cercetare apreciată în mediul științific românesc și internațional; câștigarea, prin concurs, a funcțiilor didactice de preparator, asistent, lector, conferențiar și, din anul 2007, profesor universitar.

Rectorul Nicolae Istudor menționează de fiecare dată, cu mare mândrie, că Academia de Studii Economice a fost și este locul său de suflet, este spațiul profesional și științific în care se desfășoară o bună parte din destinul său

profesional, dar și al familiei, doamna Mariana Istudor și fiul cel mare, Mihai, fiind, de asemenea, absolvenți ai acestei prestigioase instituții de învățământ universitar.

Având în vedere valorile dobândite în familie, dar și potențialul incontestabil pe care îl reprezintă activitățile legate de dezvoltarea spațiului rural, acest areal profesional și științific a devenit, constant, obiectul intereselor sale profesionale în calitate de cadru didactic și cercetător, dar și în funcțiile pe care le-a ocupat, încă de tânăr, în organismele administrației de stat, în cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale. Luându-se în considerare calitățile sale personale, experiența acumulată în domeniul managementului, în general, dar și a celui universitar, în special, în anul 2017, Nicolae Istudor a fost prezentat în spațiul mediatic, dar și luat în considerare în cel decizional public, ca o propunere cu șanse reale de concretizare pentru funcția de prim-ministru al României.

Profesorul Nicolae Istudor consideră că, pentru cei care slujesc Academia de Studii Economice, obligația de onoare față de înaintași, dar și față de generațiile actuale și viitoare o constituie educarea tinerilor în spiritul valorilor adevărate, al vieții trăite corect și frumos, care să contribuie la formarea de „Oameni” – dincolo de calitatea lor de specialiști. Participând la concretizarea acestui crez, începând cu anul 2000 a fost implicat permanent în zona managementului universitar, îndeplinind o mare diversitate de funcții care au presupus un caleidoscop de atribuții: director al Departamentului social, consilier al rectorului Ion Gh. Roșca, șef de catedră, prorector responsabil cu activitatea socială și relațiile cu organizațiile studențești (2008-2012) și prorector responsabil cu relațiile interinstituționale și cu mediul economico-social (2012-2016).

În intenția de a valorifica experiența pe care o acumulase lucrând în echipele a trei rectori (Paul Bran, Ion Gh. Roșca și Pavel Năstase), odată cu maturizarea profesională, determinarea și disponibilitatea de a trece la o nouă etapă în serviciul ASE, a apărut, în mod natural, dorința de a-și asuma misiunea conducerii, în calitate de rector, a destinului instituției noastre. Prin votul cadrelor didactice titulare și al reprezentanților studenților, cu ocazia scrutinului din 26 februarie 2016 și-a întrecut ceilalți 4 contracandidați și a devenit al 26-lea rector al ASE. Astfel, la o vârstă mai mică de 48 de ani, s-a înscris în valoroasa serie de cei mai tineri rectori din întreaga existență a instituției. Rezultatul alegerilor a fost confirmat prin hotărâre a Senatului universitar, precum și prin ordin al ministrului educației. Profesorul Nicolae Istudor a fost reales pentru un al doilea mandat, în 25 februarie 2020, fiind unicul candidat.

Alte poziții profesionale și manageriale ocupate în cariera sa până în momentul publicării acestei lucrări au fost:

- Consilier al ministrului, director general și secretar de stat în cadrul Departamentului de dezvoltare rurală și politici agricole din Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în perioada 2001-2005;
- Membru asociat al Academiei de Științe Agricole și Silvice „Gheorghe Ionescu-Șișești”;
- Președinte al Asociației Facultăților de Economie din România;
- Vicepreședinte al Consiliului Național al Rectorilor;
- Președinte al Consorțiului Universitaria, care grupează cele mai mari și puternice universități din România;

- Vicepreședinte al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior;
- Președinte al Consiliului de Administrație al Fondului de Garantare a Dreptului de Pensii Private;
- Membru în Consiliul de Administrație al Fondului de Garantare a Asiguraților;
- Reprezentant în cadrul comisiei de fundamentare a Planului național de adoptare a monedei euro;
- Membru al Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor și vicepreședinte al Comisiei economice a Adunării Naționale Bisericești, numit, în prezența Patriarhului Daniel, pentru mandatul 2022-2026.

Academia de Studii Economice din București a asigurat contextul inspirațional propice dezvoltării interesului profesorului Nicolae Istudor față de cercetarea economică, în general, și, mai ales, de cea având ca principale domenii de studiu economia agroalimentară, economia mediului, sustenabilitatea și dezvoltarea rurală, realizările sale științifice consacându-l ca unul dintre cei mai valoroși specialiști ai acestor arealuri științifice. Pentru conturarea profilului profesional și științific al domnului rector Nicolae Istudor trebuie avute în vedere următoarele acumulări cantitative și calitative: participarea la finalizarea cu succes a 41 de proiecte de cercetare naționale și internaționale, la șase dintre acestea având calitatea de director; elaborarea și publicarea în edituri de mare prestigiu, în calitate de autor sau coautor a patru cursuri universitare și 18 cărți de specialitate; publicarea a 20 de articole în reviste cotate ISI și a 63 de articole în reviste indexate în baze de date internaționale, respectiv 61 de articole în volumele unor manifestări științifice naționale și internaționale.

Capabilitățile profesionale, experiența didactică și de cercetare în domeniul agroalimentar, precum și abilitățile dovedite în planul leadership-ului modern, l-au recomandat pe specialistul Nicolae Istudor pentru ocuparea unor importante funcții de conducere sau de reprezentare în Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în perioada 2001-2005, pentru poziția de consilier al ministrului, director general și secretar de stat în cadrul Departamentului de dezvoltare rurală și politici agricole.

Profesorului, cercetătorului, omului cetății, rectorului, specialistului în domeniul agroalimentar, managerului Nicolae Istudor i-au fost acordate numeroase diplome, premii și distincții, pe care le prețuiește deopotrivă, ca recunoaștere a eforturilor personale susținute, a activității echipelor din care a făcut parte (ca membru sau lider), dar, mai ales, a valorii și prestigiului Academiei de Studii Economice din București, pe care a slujit-o cu mare responsabilitate și pasiune în întreaga sa activitate. Dintre acestea, se cuvin amintite:

- Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de cavaler, acordat de către Președinția României cu ocazia Zilei Naționale a României, în anul 2004, pentru activitatea desfășurată în vederea dezvoltării rurale și eficientizării ramurilor agricole și silvice în cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

- Premiul acordat de către Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române, Centrul „Pierre Werner” de Studii și Documentare România-Luxemburg;
- Diploma de recunoaștere a activității depuse în sectorul agroalimentar, acordată de către Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO);
- Diploma de Excelență pentru contribuția la dezvoltarea Institutului de Economie Agrară din Belgrad (Serbia);
- Diploma de Excelență acordată de către Organizația Națională Interprofesională Vitivinicolă pentru contribuția adusă în fundamentarea economică a filierei vitivinicole în România;
- Titlul de *Cetățean de Onoare* al municipiilor București (2018) și Buzău (2019), calitate în care a fost invitat să planteze propriul stejar în Parcul Crâng din orașul unde a absolvit liceul, în „Rotonda personalităților buzoiene”;
- Doctor Honoris Causa a opt universități, și anume (în ordine cronologică): Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; Universitatea „Ovidius” din Constanța; Academia de Studii Economice din Moldova; Universitatea din Petroșani; Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu; Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu; Universitatea din Oradea și Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Profund recunoscător tuturor celor care l-au apreciat, și fiind un om care a pus mereu pe prim-plan smerenia și modestia, s-a străduit să fie un cât mai bun animator al echipelor din care a făcut parte și să promoveze spiritul de echipă, profesorul Nicolae Istudor a considerat întotdeauna că realizările sale cele mai importante s-au datorat, într-o măsură considerabilă, echipelor din care a făcut parte și că nimic nu ar fi fost posibil fără legătura sa profundă și pe multiple planuri, neîntreruptă, cu Academia de Studii Economice din București (din anul 1988, de când a fost admis ca student). Cele mai mari provocări și satisfacții ale vieții sale profesionale au fost generate de șansa de a fi permanent alături de *Alma Mater*, de dorința sa de a o servi exemplar ca dascăl, dar și de a se implica, în mod concret și organizat, în evoluția acesteia, în optimizarea funcționării universității, în identificarea și influențarea mecanismelor care pot asigura dinamica și progresul acesteia la standarde competitive internaționale.

Una dintre zonele către care s-au focalizat demersurile manageriale ale rectorului Nicolae Istudor a fost cea a completării continue a capitalului relațional de care dispune Academia de Studii Economice. Pe această axă strategică, au fost înscrise relațiile interinstituționale între universitatea noastră și toate instituțiile reprezentative ale statului român precum și cele derulate cu cei mai de seamă actori ai mediului economic și social, național și internațional. În acest sens, au fost coordonate și impulsionate activitățile menite a furniza instituțiilor publice ale statului român soluții bine fundamentate la provocările cu care se confruntă economia și societatea, organizarea la ASE a unor dezbateri tematice cu participarea decidenților de vârf și a celor mai mari specialiști în economie.

Pe întregul parcurs al celor două mandate ale sale în care exercită onoranta funcție de rector și, implicit, de președinte al Consiliului de Administrație al Academiei de Studii Economice, prof. univ. dr. Nicolae Istudor a coordonat procese foarte bine structurate de desemnare a prorectorilor și de selectare prin concurs a decanilor facultăților aflate în componența universității, iar, după investirea acestora, a configurat echipe manageriale cărora le-a transmis stilul său de leadership proactiv, participativ, deschis, în care baza actului managerial o constituie opinia și decizia colectivă, având votul majorității. Din echipele sale de prorectori au făcut parte următorii profesori: Roxana Sârbu, Dalina Dumitrescu, Bogdan Negrea, Dorel Mihai Paraschiv, Marius Constantin Profiroiu, Ion Smeureanu, Eugeniu Țurlea, Mihai Daniel Roman, Vasile Răileanu, Alina Mihaela Dima, Ion Anghel, Dan Gabriel Dumitrescu, Răzvan Cătălin Dobrea, Mirela Ioana Aceleanu.

Lecturând numeroasele mesaje transmise de rector către comunitate, precum și cele 7 rapoarte anuale elaborate cu privire la activitatea managerială desfășurată, aprobate de către Senatul universitar și înaintate Ministerului Educației, autorii acestei lucrări au desprins faptul că rectorul Nicolae Istudor își exprimă aprecierea și mulțumirea față de activitatea membrilor Consiliului de Administrație și ai Senatului universitar, insistând asupra importanței implicării și contribuției tuturor membrilor puternicei comunități universitare a ASE la dezvoltarea și modernizarea instituției și poziționarea acesteia în avangarda învățământului superior din România. Este de remarcat că, în timpul mandatelor sale, comunitatea universitară a ASE numără în

medie, peste 750 de cadre didactice titulare, 650 de persoane din categoriile de personal didactic-auxiliar și nedidactic, respectiv circa 22.500 de studenți. În perioada mandatelor rectorului Nicolae Istudor s-a consolidat și dezvoltat brandul Academiei de Studii Economice din București la nivel național și internațional și s-au înregistrat cifre remarcabile de candidați la programele universitare de licență (în medie, aproximativ 10% dintre absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat din fiecare an, la nivel național, și-au depus dosarul de înscriere la ASE).

Rectorul Nicolae Istudor, conducerea universității, întreaga comunitate universitară au avut de răspuns corect, prompt și fără a fi afectată calitatea procesului de învățământ la provocările apărute ca urmare a parcurgerii unei perioade unice în toată istoria mandatelor de rector, implicit a universităților și învățământului de peste tot din lume, cea pricinuită de condițiile total atipice, impuse de pandemia COVID-19, ivite „peste noapte”, chiar la debutul celui de-al doilea mandat. În această perioadă fundamental atipică, conducerea ASE a fost obligată să găsească, în timp real, soluții inedite pentru aproape toate componentele actului managerial. Pentru menținerea la cel mai înalt nivel a ștachetei calității și depășirea dificultăților determinate de necesitatea schimbării de la un semestru la altul a formelor de desfășurare a procesului educațional în tot ansamblul său, pe care le-a impus confruntarea cu pandemia COVID-19 (cea mai inedită, de neanticipat și restrictivă provocare pentru orice echipă managerială), sub directa coordonare a rectorului Nicolae Istudor, au fost consultați de mai multe ori toți membrii comunității universitare, s-au dezbătut cu mare seriozitate alternativele posibile în cadrul tuturor structurilor de conducere academică, s-a dovedit flexibilitate, responsabilitate și preocupare pentru cea mai bună desfășurare a tuturor activităților curriculare și extracurriculare. Timp de patru semestre, din

martie 2020 până în martie 2022, amfiteatrele și sălile de curs ale Academiei de Studii Economice au rămas fără studenții care trebuiau să le populeze, iar universitatea, catedra și banca au fost înlocuite de ecranul computerului de acasă, fiecare cadru didactic și student fiind izolat, timp de aproape doi ani, în spațiul său privat. În aceste condiții neprietenoase pentru un climat universitar participativ, a fost necesară inițierea unor acțiuni intempestive și adoptarea unor decizii foarte dificile ale structurilor de management al universității care au impus flexibilitate și putere de adaptare psihică și logistică accelerată pentru transferarea întregului proces educațional al universității la desfășurarea acestora integral în sistem online, inclusiv a activităților de evaluare a studenților.

De asemenea, de nebănuit că s-ar fi putut întâmpla așa ceva vreodată, s-a trecut la desfășurarea online a întregului proces de admitere, la toate programele de studii universitare. A fost vorba de adaptarea și de scrierea, din mers, a întregului suport de noi metodologii de desfășurare online a fiecărei secvențe a procesului didactic, a managementului universitar și a vieții universității, ceea ce a solicitat un ritm susținut, la foc continuu, al activității manageriale a membrilor conducerii ASE, sub coordonarea permanentă a rectorului. Ca primă și neașteptată prioritate a dinamicii unei universități, a apărut asigurarea cadrului regulamentar de ocrotire a sănătății și a vieții cadrelor didactice, a studenților, a tuturor membrilor comunității universitare, cu eforturi, uneori, la limita resurselor financiare, fizice și psihice. Un rol important în traversarea perioadelor mai complexe din timpul mandatelor sale, dar și în progresul universității, în ansamblul său, în perioada în care funcția de rector a revenit profesorului Nicolae Istudor, l-a avut relația echilibrată, armonioasă, bazată pe colaborarea constructivă, parteneriatul strategic real cu președinții Senatului universitar, în persoana profesorului Pavel Năstase (în mandatul 2016-2020) și, respectiv, a profesorului Dumitru Miron (în mandatul 2020-2024).

Din documentele programatice puse în aplicare, precum și din numeroasele comunicate și mesaje ale rectorului Nicolae Istudor, rezultă foarte clar și explicit crezul Domniei Sale. În conformitate cu acesta, principalele realizări care vor rămâne universității, generațiilor de studenți și cadre didactice, în urma activității echipelor de management din mandatele sale și a susținerii de către întreaga comunitate, sunt investițiile în extinderea infrastructurii, a campusului universitar, precum și obiectivele strategice asumate prin programele sale manageriale, pe care le-a dus cu succes la îndeplinire. Dintre acestea cele mai importante sunt:

- Achiziționarea Casei Sabba Ștefănescu din Piața Romană nr. 8, în noiembrie 2022. Este cunoscut faptul că extinderea suprafețelor destinate activităților procesului educațional, de cercetare și administrativ, precum și crearea

pentru studenți, personalul didactic și didactic auxiliar a unor condiții de confort modern sunt priorități ale mandatelor rectorului Nicolae Istudor.

- Consolidarea și restaurarea monumentului istoric Casa Nanu-Muscel și construirea unui corp nou de clădire în Piața Romană nr. 7, inaugurate și introduse în circuit în 2023, sunt realizări substanțiale ale celui de-al doilea mandat al rectorului Nicolae Istudor, împreună cu echipele sale de management, de îmbogățire și înnoiere a patrimoniului ASE prin extinderea sa chiar în continuarea vechiului Palat ASE. Pe parcursul desfășurării lucrărilor, vizitele periodice ale rectorului ASE pe șantier (cel puțin de două ori pe lună) devenise obișnuință.

- Începerea lucrărilor de reabilitare totală, de consolidare și renovare a clădirii „Mihai Eminescu”, care au avut loc, de asemenea, în timpul celui de-al doilea mandat.

- Semnarea contractului de finanțare, reabilitare, consolidare și modernizare a corpului de clădire Moxa B, în octombrie 2020.

- Finalizarea și darea în funcțiune a Centrului de Perfecționare Complex Predeal „Ion Gh. Roșca” în 2017, construcția fiind inițiată și demarată în 2007, de către rectorul Ion Gh. Roșca, și continuată în mandatul rectorului Pavel Năstase.

- Finalizarea și darea în funcțiune a căminului pentru doctoranzi din str. Occidentului, în septembrie 2017, obiectiv început în mandatul rectorului Ion Gh. Roșca și continuat în mandatul rectorului Pavel Năstase;

- Reamenajarea, de către sponsori ai instituției, a unor amfiteatre din clădirile „Ion N. Angelescu”, „Virgil Madgearu” și „Paul Bran”.

- Renovarea Aulei Magna și restaurarea picturii murale „Istoria comerțului românesc”, realizate în perioada 2021-2023, care a vizat recondiționarea parchetului, schimbarea mochetei și retapițarea scaunelor, respectiv cercetarea suprafeței murale, a tehnicii în care a fost realizată pictura și a degradărilor apărute de la ultima restaurare, investigațiile fizico-chimice, stabilizarea peliculei de

culoare, curățarea acesteia, consolidarea suportului, vernisarea și, la final, reintegrarea cromatică. Rectorul Nicolae Istudor a evidențiat constant obligația respectării și conservării în cele mai bune condiții a patrimoniului artistic al universității și a identificării, cu ajutorul partenerilor din mediul de afaceri, a resurselor necesare.

- Un număr impresionant de întâlniri de lucru cu reprezentanți la vârf ai mai multor universități partenere din străinătate care au avut loc la sediul ASE sau în cadrul unor vizite întreprinse în respectivele țări.

- Consolidarea prestigiului internațional al ASE și poziționarea pe locuri relativ înalte în clasamentele internaționale de prestigiu, astfel: Top Shanghai, edițiile 2017 și 2018, cu rezultate notabile în domeniile Științe economice (locul 201-300), Administrație publică, Administrarea afacerilor și Management; Times Higher Education World University Ranking, vreme de cinci ani locul I în România, respectiv poziția 501-600, într-un clasament cu 1800 de locuri; QS World University Rankings, locul 351-400 în lume și lider la nivel național în subdomeniul Economie și econometrie, precum și încadrarea drept universitatea cu cea mai bună reputație în rândul angajatorilor din România.

- Înființarea Facultății de Drept, cu un program universitar de licență de 4 ani, susținută ferm de către rectorul Nicolae Istudor, precum și de către Consiliul de Administrație.

- Analiza oportunității de a veni în întâmpinarea solicitărilor autorităților locale susținând perfecționarea forței de muncă și dinamica pieței muncii prin redeschiderea centrelor de învățământ la distanță de la Deva și Tulcea, în anii universitari universitari 2017-2018 și, respectiv, 2019-2020, cu programele de studii universitare de licență Management și, respectiv, Economie Agroalimentară și a Mediului.

- *Monografie statistică a Academiei de Studii Economice din București. 100 de promoții de absolvenți*, Editura ASE, 2020, o lucrare – până acum, în două volume (cumulat, 1179 de pagini), prin care rectorul și colaboratorii săi contribuie la îmbogățirea cercetărilor și mărturiilor scrise despre istoria universității. Colectivul de autori îi cuprinde pe profesorii: Nicolae Istudor (coord.), Emilia Gogu, Dumitru Miron, Alexandru Isaic-Maniu și Ion Vorovenci, în 2022 fiind onorați prin atribuirea Premiului „Petre S. Aurelian” al Academiei Române.

- Organizarea unui foarte prețuit eveniment intitulat „Gala Premiilor de Excelență”, un proiect nou, anunțat în programul managerial al candidatului

Nicolae Istudor, cu desfășurare anuală, în preajma „Zilei economiștilor și a profesorului de economie” (23 noiembrie). La prima ediție a galei, din 2017, rectorul Nicolae Istudor spunea: „*Exceleța pe care ne propunem să o premiem la gala noastră, care dorim să devină o tradiție în ASE, înseamnă performanță, activitate de excepție și implicare exemplară în domenii variate ale vieții universității noastre, înseamnă recunoașterea și aprecierea publică a activității de excepție a reprezentanților comunității noastre – cadre didactice, cercetători, studenți, personal didactic - auxiliar și nedidactic*”.

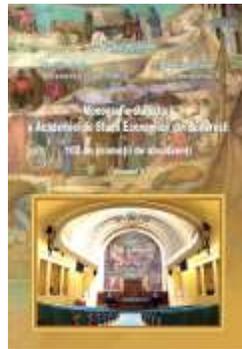
- Preocuparea constantă pentru valorizarea elementelor de heraldică ale Academiei de Studii Economice, unul dintre cele mai emblematice fiind Imnul ASE, lansat cu ocazia manifestărilor ocazionate de cea de-a 105-a aniversare a universității, în cadrul ședinței festive a Senatului universitar (compozitor, Vlad-Răzvan Baci; solistă vocală, Paula Seling). Corul ASE, la rândul său, și-a făcut debutul odată cu lansarea Imnului ASE.

- Înființarea Clubului Sportiv Universitar „ASE București” (CSU ASE), ca expresie a creării unui cadru profesionist pentru cei mai buni sportivi din instituție. Rectorul Nicolae Istudor este adept al stilului sănătos de viață, participând nu o dată în calitate de jucător, în echipe universitare mixte, formate din cadre didactice și studenți (la campionatul de fotbal din cadrul Ligii Economistul) sau la competiții din afara ASE. În 2020, s-a hotărât ca ASE să aibă echipe profesionale de șah și baschet, în cadrul clubului fiind invitată și echipa de robotică „AutoVortex România”, constituită și condusă de către un cadru didactic din ASE.

Principalele lucrări științifice și monografice la care profesorul Nicolae Istudor este autor sau coautor sunt:

- ✓ *Monografie statistică a Academiei de Studii Economice din București. 100 de promoții de absolvenți*, Editura ASE,

2020 (vol. 1 împreună cu Emilia Gogu, Alexandru Isaic-Maniu și Ion Vorovenci și vol. 2 împreună cu Emilia Gogu, Dumitru Miron, Alexandru Isaic-Maniu și Ion Vorovenci)

- ✓ *Modele de organizare a piețelor agroalimentare – pe modelul legumelor și fructelor*, Editura Economică, București, 2000
- ✓ *Filiere agroalimentare*, Editura ASE, București, 2005 (împreună cu V. Manole, D. Boboc și R.-A. Ion)
- ✓ *Dezvoltarea rurală și regională a României în perspectiva integrării în Uniunea Europeană*, Editura ASE, București, 2006
- ✓ *Agricultura Uniunii Europene sub impactul Politicii Agricole Comune*, Editura Ceres, 2006 (împreună cu L. Zahiu, A. Dachin, V. Manole, R. Ion, A. Popescu și S. Poenaru)
- ✓ *Analiza sectorului legume-fructe în România*, Editura Cartea Universitară, București, 2008 (împreună cu A. Turek Rahoveanu, M. Turek Rahoveanu, L. Zahiu, R.-A. Ion, C. Zaharia, A. Dachin, V. Manole, I. Dobre și R. Ignat)
- ✓ *Compatibilizarea organizațiilor economice cu profil agroalimentar din România cu cerințele sanitare, sanitar-veterinare și de mediu din UE*, Editura ASE, București, 2008 (împreună cu V. Manole și M. Năstase)
- ✓ *Managementul sistemului logistic al organizațiilor agroalimentare*, Editura ASE, București, 2011
- ✓ *Gospodăria țărănească în economia rurală*, Editura ASE, București, 2017 (împreună cu G. Popescu)

Și tot la inițiativa și directa coordonare a rectorului Nicolae Istudor, pe întregul parcursul anului universitar 2022-2023, s-a desfășurat un complex ciclu de evenimente care au culminat cu sărbătorirea, în perioada 03- 09 aprilie 2023, a 110 ani de la fondarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, precursora Academiei de Studii Economice din București. În această perioadă au avut loc o serie de acțiuni, dintre care amintim: inaugurarea unor noi obiective de infrastructură, rezultate ca urmare a unor ambițioase proiecte de investiții în care

rectorul Nicolae Istudor a investit timp, energie, devotament și multă speranță pentru mai binele instituției; organizarea unor manifestări profesionale și științifice cu largă participare națională și internațională; conferirea celor mai prestigioase titluri onorifice acordate de către ASE unor personalități profesionale și științifice reprezentative și unor instituții publice sau organizații din mediul privat cu care universitatea noastră implementează parteneriate fructuoase; desfășurarea unor manifestări culturale, artistice sau sportive. Pe lângă acțiunile amintite mai sus, pe parcursul acestei perioade aniversare au fost lansate trei volume cu valențe monografice, inclusiv noua ediție a lucrării pe care o aveți în față.

Toate aceste realizări deosebite, care definesc activitatea sa în calitate de cel de-al 26-lea rector al Academiei de Studii Economice din București, au fost posibile pentru că rectorul Nicolae Istudor s-a ghidat după citatul la care ține foarte mult, și anume: *„Fă-ți datoria oricând. Totdeauna va fi cineva care să te vadă: tu însuși”* (Nicolae Iorga).

Bibliografie

Regulamente, anuare și dări de seamă

1. *Regulament pentru organizarea și administrarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale*, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1913
2. *Dare de seamă pe anii 1913-1918 publicată de Rectoratul academiei*, Tipografia Profesională Dimitrie C. Ionescu, București, 1918
3. *Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă făcută de dr. Ion N. Angelescu pentru Consiliul de administrație al instituției*, Tipografia „Antonescu”, 1926
4. *Anuarul*, an XIV, 1926-1927, 1927
5. *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București – 20 de ani de activitate – 1913-1933*, Tipografiile Române Unite, București, 1933
6. *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Douăzeci de ani de activitate, 1913-1933, Privire critică*, Institutul de Arte Grafice și Editură „Tiparul Românesc” S.A. București, 1933
7. *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă pe anii de studii 1935-1936 (anul XXIII) întocmită de Rectorat*, Tipografia „Bucovina”, I. E. Torouțiu, București, 1936
8. *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Un pătrar de veac de muncă (1913-1938)*, Tipografia Lupta, N. Stroilă, București, 1938
9. *Academia de Studii Economice. Anuar 1968-1969*
10. *Academia de Studii Economice la a 80-a aniversare*, București, 1993
11. *Învățământul economic superior din România. Academia de Studii Economice, 1913-1988*, Editura Academiei RSR, București, 1989
12. *Academia de Studii Economice, 1913-2003*, Editura Economică, București, 2003

Cărți de autor

13. Angelescu, Ion N., *Îndrumări în politica economică și financiară*, București, 1920
14. Antonescu, Eftimie; Stănoiu, Marin I., *Problema economică. Sărăcia de azi – Cauze – Măsuri de îndreptare*, Tipografia Universul, București, 1930
15. Ciobanu, Ghenadie; Rădulescu, Carmen Valentina; Ioan, Ildiko, *Creator de operă economică, fondator și reformator de școală economică – rectorul Paul Bran*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XVII, nr. 36, iunie 2014
16. Cubleşan, Constantin, *Începuturile romanului realist românesc: N. Xenopol*, în *Annales Universitatis Apulensis. Series „Philologica”*, vol. I, nr. 9, 2008
17. Cuțescu-Storck, Cecilia, *Fresca unei vieți*, Editura Vreimea, București, 2006
18. Dolgu, Gheorghe, *Repere și instantanee: oameni, cărți, echipe, locuri, evenimente, instituții*, ediția a 2-a, Editura ASE, București, 2009
19. Ghelmegeanu, Mihail, *Discursuri parlamentare*, Atelierele Adevărului, [f.a.]
20. Hașeganu, Mihail, *Din culisele diplomației. Memoriile unui diplomat*, Editura Viața Românească, București, [f.a.]
21. Iorga, Nicolae, *O viață de om așa cum a fost*, Editura Minerva, București, 1976
22. Ivanciu, Nicolae-Văleanu, *Protagoniști ai vieții economice*, Editura Economică, București, 2002
23. Ludu, Theodor, *Economistul Ion Răducanu. Eseu documentar*, Independența Economică, București, 1946
24. Lupu, Nicolae, *Istorie și comerț. O istorie ilustrată a învățământului de comerț și de turism de la Academei de Studii Economice din București*, Editura ASE, București, 2021
25. Malinschi, Vasile, *Profesorul Virgil Madgearu (1887-1940)*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1975
26. Malinschi, Vasile, *Economiști la Academia Romană. Evocări și restituiri*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 1990
27. Mamina, Ion; Scurtu, Ioan, *Guverne și guvernanți (1916-1938)*, Editura Silex, București, 1996

28. Miron, Dumitru (editor), *Mari personalități ale ASE: Gheorghe Dolgu*. Editura ASE, București, 2009
29. Mladenatz, Gromoslav, *Asociațiile cooperative de consum*, Oficiul Național al Cooperăției, 1933
30. Mușat, Mircea; Ardeleanu, Ion, *România după Marea Unire*, vol. II, partea a II-a, *noiembrie 1933 - septembrie 1940*, p. 841, cf. și Dobrinescu, Valeriu Florin, *Victor Slăvescu, ministru al înzestrării armatei*, în *Victor Slăvescu*, volum îngrijit de Zub, Al., București, 1993
31. Năstase, Pavel, *Jurnal de rector la Centenarul ASE*, Editura ASE, București, 2022
32. Negruzzi, Iacob, *Amintiri din Junimea*, volumele I și II, Biblioteca pentru toți, București, 1970
33. Păiușan, Robert, *Gromoslav Mladenatz: profesor și rector al Academiei Comerciale, cel mai important teoretician al cooperației românești*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XII, nr. 28, iunie 2010
34. Păiușan, Robert, *Ion N. Angelescu. Ctitorul Palatului Academiei Comerciale și cel dintâi profesor de Istoria comerțului*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XI, nr. 26, iunie 2009
35. Popa, Ioan, *Alexandru Puiu – pasiunea construcției*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XIV, nr. 32, iunie 2012
36. Popa, Ioan; *Gheorghe Dolgu, o carieră de excepție*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XII, nr. 27, februarie 2010
37. Predescu, Lucian, *Enciclopedia României: Culegere. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Editura Saeculum I. O., Vestala, București, 1999
38. Răcilă, Emil, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice, 1913-1993*, vol. I, Editura ASE, București, 1993
39. Răcilă, Emil, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice, 1913-1993*, vol. II, Editura ASE, București, 1994
40. Răducanu, Ion, *Din amintirile unui septuagenar*, Editura Enciclopedică, 2001
41. Roșca, Ion Gh. (coord.), *Rectorul Paul Bran 1996-2004*, Editura ASE, București, 2006

42. Roșca, Ion Gh.; Vlad, Liviu-Bogdan; Opreșcu, Mihail, *Mari personalități ale ASE – Victor Slăvescu*, Editura ASE, București, 2009
43. Roșca, Ion Gh., *Istoria Palatului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și oamenii ei*, Editura ASE, București, 2010
44. Schileru, Ion, *Centenarul Venerabilei Doamne*, Editura Qlassrom, București, 2018
45. Scurtu, Ioan, *Istoria României în anii 1918-1940. Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, Editura Didactică și Pedagogică, București, [f.a.]
46. Slăvescu, Victor, *Curs de economie națională*, București, 1948
47. Slăvescu, Victor, *Note și însemnări zilnice*, vol. I, III, București, 1996, 2013
48. Stănescu, Ștefan, *Politica monetară și reforma financiară în Polonia*, Casa Românească, București, 1924
49. Șandru, D.; Florescu, Gh. I., *Victor Slăvescu și problemele agriculturii românești*, în *Victor Slăvescu*, București, 1993
50. Tașcă, Gh., *România în urma conferinței de la München*, Editura Analele Industriei și Comerțului, nr. 11-12, 1938
51. Văcărel, Iulian (coord.), *In memoriam Gomoslav Mladenatz. Teoria și mișcarea cooperatistă în secolul XX. Studii*, București, 2002
52. Văcărel, Iulian, *Studii de istoria gândirii și practicii economico-financiare*, Editura Academiei Române, București, 2008
53. Vorovenci, Ion, *Istoria Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (1913-1947)*, Editura ASE, București, 2010
54. Vorovenci, Ion, *Nicolae D. Xenopol – părintele Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București*, în *Amfiteatru Economic*, vol. XIII, nr. 30, iunie 2011
55. Zaharia, Elena; Tanășescu, Emilia, *Gromoslav Mladenatz. Economist de talie europeană (1891-1958)*, Editura Evrika, Brăila, 2001

Alte publicații

56. *Monitorul Oficial* din 15 octombrie 1938
57. *Independența Economică*, anul XX, nr. 2, 1946
58. *Analele Statistice și Economice*, anul XII, nr. 3-4, București, 1929

Anexe

Anexa 1 Succesiunea mandatelor rectorilor ASE

Numele rectorului	Începutul mandatului	Sfârșitul mandatului	Modalitatea de instituire pe post ²¹¹	Împrejurările încheierii mandatului
Anton Davidoglu	aprilie 1913	februarie 1918	Desemnare	Sfârșitul mandatului
Eugen Ludwig	februarie 1918	februarie 1919	Desemnare	Încheierea perioadei pentru care a fost desemnat
Stanislas Cihoski	17 februarie 1919	februarie 1924	Ales de către Consiliul profesoral	Sfârșitul mandatului
Ion N. Angelescu	12 (15) februarie 1924	februarie 1929	Ales de către Consiliul profesoral	Sfârșitul mandatului
Gheorghe Tașcă	28 februarie 1929	decembrie 1930	Ales de către Consiliul profesoral	Plecare în misiune diplomatică
Ion Răducanu	decembrie 1930	1936	Ales de către Consiliul profesoral	Sfârșitul mandatului
	1936	septembrie 1940	Reales de către Consiliul profesoral	Demitere
Marin I. Mazilescu	septembrie 1940	februarie 1941	Numit	Înlocuire
Eftimie Antonescu	februarie 1941	decembrie 1943	Numit	Înlocuire
Victor Slăvescu	ianuarie 1944	octombrie 1944	Susținut de către predecesorul său, propus de către ministru și numit prin decret de către conducătorul statului, mareșalul Ion Antonescu	Demisie
Ștefan Stănescu	noiembrie 1944	noiembrie 1945	Numit	Înlocuire

²¹¹ În toate cazurile, dacă rectorul este ales, ulterior este confirmat de către ministerul tutelar. Desemnările și numirile erau făcute direct de către minister. În timp ce desemnarea era precedată de consultare, numirea se făcea direct de către ministru.

Numele rectorului	Începutul mandatului	Sfârșitul mandatului	Modalitatea de instituire pe post²¹¹	Împrejurările încheierii mandatului
Nicolae M. Maxim	noiembrie 1945	iulie 1947	Numit	Demisie
Marin I. Mazilescu	iulie 1947	aprilie 1948	Numit	Înlocuire
Gromoslav Mladenatz	aprilie 1948	decembrie 1948	Delegat	Înlocuire
Anton Alexandrescu	decembrie 1948	martie 1949	Numit	Înlocuire
Vasile Malinschi	martie 1949	mai 1954	Numit	Sfârșitul mandatului
Ștefan Arsene	15 mai 1954	16 noiembrie 1954	Numit	Înlocuire
Mihail Hașeganu (Mihai Hașigan)	10 februarie 1955	15 ianuarie 1959	Numit	Sfârșitul mandatului
Mircea Nicolaescu	1 februarie 1959	1 octombrie 1961	Numit	Înlocuire
Marin A. Lupu	octombrie 1961	august 1963	Numit	Sfârșitul mandatului
	august 1963	octombrie 1971	Desemnat	Înlocuire
Gheorghe Dolgu	octombrie 1971	12 iunie 1976	Numit	Sfârșitul mandatului
	12 iunie 1976	5 ianuarie 1980	Desemnat	Plecare ca demnitar și în diplomație
Ilie Văduva	ianuarie 1980	noiembrie 1985	Inițial delegat, apoi, începând cu 1 mai 1980, numit	Plecare ca demnitar
Alexandru Puiu	3 decembrie 1985	1 februarie 1990	Inițial delegat, apoi, din martie 1986, ales de către Senatul universitar	Demisie
Constantin Bărbulescu	2 februarie 1990	1 mai 1992	Numit	Sfârșitul perioadei pentru care a fost numit
	1 mai 1992	7 mai 1996	Ales de către Senatul universitar	Sfârșitul mandatului, fără să reușească să mai câștige următoarele alegeri

Numele rectorului	Începutul mandatului	Sfârșitul mandatului	Modalitatea de instituire pe post²¹¹	Împrejurările încheierii mandatului
Paul Bran	8 mai 1996	24 ianuarie 2000	Ales de către Senatul universitar	Sfârșitul mandatului
	24 ianuarie 2000	3 mai 2004	Reales de către Senatul universitar	Sfârșitul mandatului
Ion Gh. Roșca	4 mai 2004	23 martie 2008	Ales de către Senatul universitar	Sfârșitul mandatului
	23 martie 2008	4 martie 2012	Reales de către Senatul universitar	Sfârșitul mandatului
Pavel Năstase	5 martie 2012	26 februarie 2016	Ales de către membrii personalului didactic și de cercetare din ASE și de către reprezentanții studenților	Sfârșitul mandatului
Nicolae Istudor	26 februarie 2016	25 februarie 2020	Ales de către membrii personalului didactic și de cercetare din ASE și de către reprezentanții studenților	Sfârșitul mandatului
	25 februarie 2020		Reales de către membrii personalului didactic și de cercetare din ASE și de către reprezentanții studenților	Mandat de 4 ani în curs

Anexa 2

Principalele repere din existența Academiei de Studii Economice din București

Evenimentul	Data
Constituirea comisiei însărcinate să întocmească proiectul de lege pentru înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISCI)	octombrie 1912
Aprobarea înființării Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de către Camera Deputaților	29 martie 1913
Aprobarea înființării Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de către Senatul României	3 aprilie 1913
Promulgarea Legii de înființare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de către M. S. Regele Carol I prin Decretul regal nr. 2978	6 aprilie 1913 (devenită Ziua oficială a ASE)
Publicare legii/decretului regal de înființare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale în <i>Monitorul Oficial</i> nr. 12	13 aprilie 1913
AISCI este subordonat Ministerului Comerțului și Industriei	aprilie 1913

Rectorul Anton Davidoglu

Evenimentul	Data
Desemnarea ca rector al AISCI a profesorului Anton Davidoglu, pentru un mandat de cinci ani	aprilie 1913
Angajarea primilor profesori definitivi: Eugen Ludwig, Stanislas Cihoski, Anton Davidoglu, Benone Mirinescu	iunie-august 1913
Aprobarea, prin Decretul regal nr. 5948, a primului Regulament pentru organizarea și administrarea AISCI	30 august 1913
Publicarea Decretului regal nr. 5948 privind Regulamentul pentru organizarea și administrarea AISCI în <i>Monitorul Oficial</i> nr. 128; durata studiilor era de trei ani; disciplinele (cursurile și conferințele) de cultură generală se regăseau, cu precădere, în anul I, pentru ca anul III să fie destinat, în întregime, disciplinelor de specialitate	1 septembrie 1913
Angajarea altor profesori definitivi, Gheorghe Tașcă și Spiridon Iacobescu	7 septembrie 1913
Angajarea unor conferențieri cu titlu provizoriu: Dumitru R. Ioanițescu, Gheoghe Arghirescu, Konrad Richter	octombrie 1913
Inaugurarea cursurilor la AISCI (698 de studenți în anul I), la ora 10 ⁰⁰ , în amfiteatrul clădirii din Calea Victoriei	1 noiembrie 1913
Angajarea unor noi conferențieri cu titlu provizoriu, Vasile Stoicovici și Ion Tutuc	noiembrie 1913
Începerea celui de-al doilea an universitar	15 octombrie 1914
Angajarea lui Virgil-Traian N. Madgearu ca profesor definitiv	1 februarie 1915

Evenimentul	Data
Angajarea profesorilor definitivi Ion Răducanu și Mihail Pașcanu	15 februarie 1915
Angajarea conferențiarilor definitivi ai AISCI Ion N. Angelescu, Ion Gr. Dimitrescu, Eugen Porn și Romulus Ionașcu	20 februarie 1915
Deschiderea cursului <i>Teoria și tehnica întreprinderii</i> (la anul al III-lea) de către Virgil-Traian N. Madgearu, considerat primul curs de management modern din România și de pionierat în Europa	25 ianuarie 1916
Angajarea conferențiarilor definitivi Emil Brancovici, Vasile Iscu și Constantin Bungețianu	15 iunie 1916
Înteruperea cursurilor de la București, din cauza Primului Război Mondial	1917
Refugierea unei părți a studenților și a profesorilor la Iași. Grupul profesorilor era format din: Stanislas Cihoski, Spiridon Iacobescu, Vasile Stoicovici, Gheorghe Arghirescu, I. G. Diamandescu	1917-1918
Încheierea mandatului rectorului Anton Davidoglu	februarie 1918

Rectorul Eugen Ludwig

Evenimentul	Data
Desemnarea ca rector al AISCI a profesorului Eugen Ludwig	februarie 1918
Reluarea cursurilor cu studenții rămași la București. Grupul profesorilor de la București era format din: Eugen Ludwig, Emil M. Brancovici, Constantin Bungețianu, Eugen Porn, Ion Tutuc. Pentru a fi acoperite sarcinile didactice au fost aduși și noi colaboratori, între care viitorul profesor de drept al AISCI Andrei Rădulescu, care va deveni președinte al Academiei Române (1946-1948)	4 februarie 1918
Primii licențiați ai AISCI (doi în vară și șapte în toamnă)	1918
Publicarea primei dări de seamă, pe anii 1913-1918, întocmită de către rectoratul AISCI	1918
Trecerea pe post de profesor titular a lui Ion N. Angelescu	22 octombrie 1918
Înființarea Asociației Studenților Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (ASACI), sub președinția de onoare a rectorului	25 noiembrie 1918
Începerea anului universitar, într-un cadru festiv, după Primul Război Mondial, Gheorghe Tașcă ținând <i>O lecție de deschidere</i>	10 decembrie 1918
Încheierea mandatului rectorului Eugen Ludwig	februarie 1919

Rectorul Stanislas Cihoski

Evenimentul	Data
Alegerea ca rector al AISCI a profesorului Stanislas Cihoski. Începutul unei perioade de stabilitate	februarie 1919
Modificări aduse Regulamentului de organizare și funcționare a AISCI, introducându-se trei secțiuni: Comerț, bancă, asigurări; Industrială; Administrare economică, consulară	12 noiembrie 1919
Adoptarea Statutului Asociației Studenților Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (ASACI)	22 noiembrie 1919
Înființarea primului Birou comercial ²¹² la Catedra de Contabilitate	1919
Deschiderea primului cămin studentesc al AISCI, în clădirea din Str. Cuza Vodă nr. 100 (clădirea a intrat în proprietatea AISCI ulterior, pe 29 martie 1926)	1920
Angajarea ca profesor titular a lui Andrei Rădulescu, profesor de drept	16 iulie 1920
Înființarea Asociației licențiaților AISCI (ALACI). Asociația a fost recunoscută juridic în anul 1928	1 septembrie 1920
Înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de la Cluj	14 noiembrie 1920
AISCI a câpătat dreptul de organizare a doctoratului (prin Legea de modificare a Regulamentului de organizare și funcționare a AISCI, publicată în M. O. nr. 110)	19 august 1921
Achiziția primului teren în Piața Romană, necesar construcției Palatului AISCI	22 mai 1922
Constituirea Asociației Generale a Economisților din România. Primul președinte a fost Gheorghe Tașcă	15 martie 1923
Regulamentul pentru obținerea doctoratului la AISCI a fost sancționat prin Decretul nr. 2498	2 iunie 1923
Încheierea mandatului rectorului Stanislas Cihoski	februarie 1924

²¹² Unitate destinată practicii studenților.

Rectorul Ion N. Angelescu

Evenimentul	Data
Alegerea ca rector al AISCI a profesorului Ion N. Angelescu	12 februarie 1924
Preluarea în proprietate a clădirii din str. N. Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6)	20 martie 1924
Angajarea ca profesor titular la AISCI a lui Eftimie Antonescu	5 aprilie 1924
Primul doctor al AISCI (Iosif Gârbacea)	18 aprilie 1924
Începerea construcției Palatului AISCI din Piața Romană	4 mai 1924
Achiziția de noi terenuri în Piața Romană, pentru construcția Palatului AISCI	30 iunie 1924
Angajarea conferențiarilor titulari Victor Slăvescu și Ștefan Stănescu	1 iulie 1925
Ion N. Angelescu devine președinte al Asociației Generale a Economisților din România	15 noiembrie 1926
Inaugurarea Palatului AISCI prin cursul ținut de către profesorul Emil Brancovici, tema fiind <i>Tehnica comercială a mărfurilor și uzanțelor comerciale în decursul veacurilor</i> , în Amfiteatrul I, la ora 17 ⁰⁰ , cu ocazia deschiderii anului universitar 1926-1927	15 noiembrie 1926
Publicarea documentului <i>Palatul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale – Dare de seamă făcută de dr. Ion N. Angelescu pentru Consiliul de administrație al instituției</i>	1926
Deschiderea primei cantine studențești a AISCI, în clădirea din str. Cuza Vodă nr. 100	15 ianuarie 1927
Adoptarea unor modificări la Regulamentul de organizare și funcționare a AISCI. Apar două niveluri de pregătire: licență, de trei ani; doctorat, de cel puțin un an. Totodată, se modifică secțiunile programului de licență, precum și conținutul acestora	17 noiembrie 1927
Publicarea <i>Anuarului Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale</i> , Anul XV (1927-1928)	1928
Începerea construcției Căminului nr. 1, aflat pe actuala stradă Stanislav Cihoski, la nr. 5	12 iulie 1928
Încheierea mandatului rectorului Ion N. Angelescu	februarie 1929

Rectorul Gheorghe Tașcă

Evenimentul	Data
Alegerea ca rector al AISCI a profesorului Gheorghe Tașcă	februarie 1929
Angajarea lui Gromoslav Mladenatz în funcția de conferențiar definitiv	1 martie 1929
Introducerea anului preparator (începând cu anul universitar 1929-1930)	1929
Încheierea mandatului rectorului Gheorghe Tașcă	decembrie 1930

Rectorul Ion Răducanu

Evenimentul	Data
Alegerea ca rector al AISCI a profesorului Ion Răducanu	decembrie 1930
Angajarea la AISCI a profesorului Nicolae Iorga, la Catedra de <i>Istorie generală cu dezvoltări asupra istoriei contemporane și istoriei diplomatice</i> (pe 4 noiembrie 1931 fusese recomandat Consiliului profesoral de către Ion Răducanu, Decretul regal de numire cu nr. 62 va fi datat 8 ianuarie 1932, dar titularizarea sa este deja din 15 decembrie 1931)	15 decembrie 1931
Angajarea ca profesor definitiv a lui Ștefan Stănescu	1 ianuarie 1932
Înființarea Cooperativei studenților și licențiatilor AISCI	18 martie 1932
Achiziționarea terenului, de 580,75 m ² , și a clădirii aferente din str. Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 20; clădirea era situată în proximitatea curții viitorului Cămin nr. 1, aflat în construcție, și, înainte de demolare, a fost sediul Cooperativei studenților și licențiatilor AISCI)	31 mai 1932
Începerea realizării, de către Cecilia Cuțescu-Storck, a picturii murale <i>Istoria comerțului românesc</i> , din Aula Magna	5 iulie 1932
Gromoslav Mladenatz devine profesor agregat	15 iulie 1932
Adoptarea unor modificări la Regulamentul AISCI. Numărul secțiilor se reducea la două: Comercială-industrială și Administrativă; licența avea trei ani, funcționa anul pregătitor, doctoratul avea cel puțin un an	septembrie 1932
Deschiderea dispensarului medical al studenților, în clădirea din strada Nicolae Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6)	12 ianuarie 1933
Publicarea „dării de seamă”: <i>AISCI – 20 de ani de activitate, 1913-1933</i>	1933
Inaugurarea Căminului nr. 1 (în prezent, pavilionul administrativ), aflat pe actuala stradă Stanislas Cihoski nr. 5	1 noiembrie 1933
Finalizarea frescei <i>Istoria comerțului românesc</i> , din Aula Magna	15 noiembrie 1933
Sărbătorirea celei de-a 20-a aniversări a AISCI, în Aula Magna, care tocmai fusese înzestrată cu noua frescă, <i>Istoria comerțului românesc</i>	noiembrie 1933
Recepția frescei <i>Istoria comerțului românesc</i> , din Aula Magna	12 decembrie 1933
Trecerea AISCI din subordinea Ministerului Comerțului și Industriei în cea a Ministerului Instrucțiunii Publice (decizia a fost luată în anul 1934, dar trecerea efectivă s-a făcut începând cu anul financiar 1935)	1 ianuarie 1935
Construirea aripii destinată bibliotecii (spațiul în care se află în prezent holul cu scările mari, dinspre strada Căderea Bastiliei, pe lățimea „ințrării studenților”) – al doilea corp din zona Piața Romană	iunie-decembrie 1935
Inaugurarea noii biblioteci, în prezența Măriei Sale Regelui Carol al II-lea	30 noiembrie 1935

Evenimentul	Data
Înființarea <i>Seminarului Pedagogic Comercial</i> , gestionat științific de către AISCI	1 aprilie 1936
Integrarea anului preparator în anii de studii, astfel că durata acestora devine de patru ani	1936
Publicarea lucrării <i>AISCI – Dare de seamă pe anii de studii 1935-1936 (anul XXIII) întocmită de Rectorat</i>	1936
Achiziționarea terenului, de 684 m ² , și a clădirii aferente din strada Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 22	31 mai 1938
Adoptarea unui nou Regulament pentru organizarea și funcționarea AISCI, promulgat prin Decretul regal nr. 2764 din 3 august 1938 și publicat în <i>Monitorul Oficial</i> nr. 180 din 16 august 1938. Regulamentul a intrat în vigoare începând cu anul universitar 1938-1939. Se revenea la trei secțiuni: Științe economice, financiare și sociale; Administrativă, consulară; Comercială, industrială	16 august 1938
Achiziționarea terenului, de 1663 m ² , și a clădirii aferente din strada Cometa (actuala Căderea Bastiliei) nr. 24	1 septembrie 1938
Publicarea „dării de seamă” <i>AISCI – Un pătrar de veac de muncă (1913-1938)</i>	1938
Proiectarea celei de-a treia aripi (pe str. Căderea Bastiliei) a Palatului AISCI, destinată să găzduiască laboratoare, muzee și birouri comerciale, necesare activității practice a studenților	1938
Încheierea mandatului rectorului Ion Răducanu	septembrie 1940

Rectorul Marin I. Mazilescu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Marin I. Mazilescu	septembrie 1940
Mutarea AISCI din Cluj la Brașov. Arhiva ei a fost preluată de către AISCI din București	1940
Cutremurul din anul 1940	10 noiembrie 1940
Încheierea mandatului rectorului Marin I. Mazilescu	7 februarie 1941

Rectorul Victor Slăvescu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Victor Slăvescu	ianuarie 1944
Înteruperea studiilor din cauza celui de-al Doilea Război Mondial; evacuarea studenților din cămine	aprilie 1944
Evacuarea unor bunuri mobile, a arhivei și a altor documente ale AISCI, împreună cu unii funcționari, din sediul de la București la școala din comuna Ciulnița, județul Muscel	iunie 1944
Închiderea dispensarului studentesc din str. N. Filipescu nr. 8 (actualmente Tudor Arghezi nr. 6). Clădirea a fost preluată	30 septembrie 1944

de către Comandamentul Armatei Roșii	
Revenirea activității AISCI la București, după cel de-al Doilea Război Mondial	22-23 octombrie 1944
Demisia din funcția de rector a profesorului Victor Slăvescu	octombrie 1944

Rectorul Ștefan Stănescu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Ștefan Stănescu	noiembrie 1944
Deschiderea anului universitar 1944-1945, după cel de-al Doilea Război Mondial	februarie 1945
Încheierea mandatului rectorului Ștefan Stănescu	1945

Rectorul Nicolae M. Maxim

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Nicolae M. Maxim	1945
AISCI primește oferta de donație a proprietăților din str. Cihoski nr. 3 și Piața Lascăr Catargiu nr. 7 din partea doamnei Matilda Nanu-Muscel	2 aprilie 1947
Încheierea, prin demisie, a mandatului rectorului Nicolae M. Maxim	iulie 1947

Rectorul Marin I. Mazilescu

Evenimentul	Data
Începerea celui de-al doilea mandat de rector al profesorului Marin I. Mazilescu	iulie 1947
Legea nr. 299/1947 de fuzionare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale cu Academia de Studii Cooperatiste	7 august 1947
După aplicarea Legii nr. 299/1947, AISCI și-a schimbat numele în Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste. Noua structură avea două facultăți: Științe comerciale și Științe cooperatiste. Durata studiilor era de patru ani	octombrie 1947
Încheierea celui de-al doilea mandat al rectorului Marin I. Mazilescu	aprilie 1948

Rectorul Gromoslav Mladenatz

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Gromoslav Mladenatz	aprilie 1948
Reforma învățământului din 1948, concretizată prin apariția Decretului nr. 175 al Prezidiului Marii Adunări Naționale a RPR	2 august 1948
Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste (fosta AISCI)	1948

și-a schimbat numele, prin Decretul 175/1948, în Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP), cu următoarele facultăți: Economie Generală (4 ani), Planificare și Administrație Economică (3 ani), Finanțe (3 ani)	
Încheierea mandatului rectorului Gromoslav Mladenatz	decembrie 1948

Rectorul Vasile Malinschi

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Vasile Malinschi	1949
Desființarea ISEP de la Brașov	1950
Înființarea facultăților de Statistică și, respectiv, de Comerț și Cooperatie	1951
Introducerea învățământului fără frecvență, începând cu anul universitar 1951-1952	1951
ISEP capătă în denumire adaosul <i>V. I. Lenin</i>	1952
Înființarea Institutului de Științe Statistice, cu secțiile/facultățile Statistică industrială și, respectiv, Statistică agrară și comercială, dotat cu laboratoare de calcul mecanizat și mecanografic (s-a desființat în anul 1954)	1952
Înființarea Institutului de Comerț Exterior (s-a desființat în anul 1955)	1952
Înființarea specializării Merceologie, în cadrul Facultății de Comerț	1952
Încheierea mandatului rectorului Vasile Malinschi	mai 1954

Rectorul Ștefan Arsene

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al conferențiarului Ștefan Arsene	mai 1954
Reînființarea Facultății de Statistică	1954
Încheierea mandatului rectorului Ștefan Arsene	noiembrie 1954

Rectorul Mihail Hașeganu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al conferențiarului Mihail Hașeganu	februarie 1955
Înființarea Facultății de Comerț Exterior	1955
Desființarea Facultății de Comerț Exterior și trecerea ei ca secție la Facultatea de Comerț	1957
Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP) și-a schimbat numele în Institutul de Științe Economice (ISE), cu menținerea adaosului <i>V. I. Lenin</i> . ISE avea următoarele facultăți: Economie Generală, Finanțe-Credit și Evidență Contabilă și, a treia, Comerț	1958
Încheierea mandatului rectorului Mihail Hașeganu	ianuarie 1959

Rectorul Marin A. Lupu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Marin A. Lupu	octombrie 1961
Înființarea Centrului de Calcul și Cibernetică Economică, de pe lângă Catedra de Calcul economic și statistic	1963
Înființarea specializării Mecanizarea și automatizarea calculului economic	1964
Începerea construcției imobilului „Mihai Eminescu”, din actualul bd. Dacia nr. 41 (atunci, str. M. Eminescu, de unde și numele imobilului)	1966
Înființarea revistei ASE <i>Studii și Cercetări Economice</i> (se va edita până în 1974)	1966
Înființarea revistei ASE <i>Studii și Cercetări de Calcul Economic și Cibernetică Economică</i> , cu versiunea în engleză <i>Economic Computation and Economic Cybernetic Studies and Research</i> (ambele sunt editate și în prezent, varianta în engleză fiind indexată ISI)	1966
Începerea construcției actualului imobil „Virgil Madgearu”, din Calea Dorobanților nr. 15-17, și a imobilului alipit primului, din Intrarea Alexandru Macedonschi nr. 2, acesta din urmă destinat Centrului de Calcul	1967
Institutul de Științe Economice <i>V. I. Lenin</i> (ISE) și-a schimbat numele în Academia de Studii Economice (ASE), având următoarele facultăți: Economia Producției, Calcul Economic și Cibernetică Economică (nou înființată), Comerț (cu o secție de Economia comerțului exterior), Finanțe, Contabilitate și, a șasea, Economie Generală	1967
Finalizarea construirii imobilului „Mihai Eminescu”, din bd. Dacia nr. 41	1968
Introducerea învățământului seral, începând cu anul universitar 1968-1969	1968
Finalizarea construirii imobilului „Virgil Madgearu”, din Calea Dorobanți nr. 15-17, și a clădirii din Intrarea Al. Macedonschi nr. 2, destinată Centrului de Calcul	1969
Construirea căminelor C1 și C2 din Complexul Agronomie	1969
Dotarea Centrului de Calcul Economic și Cibernetică Economică cu primul calculator de mare putere din România – IBM 360	1969
Specializarea Economia agriculturii a fost transferată la Institutul Agronomic <i>Nicolae Bălcescu</i> din București	1970
Noi modificări în structura facultăților ASE, începând cu anul universitar 1971-1972: se reînființează Facultatea de Comerț Exterior	1971
Organizarea primelor cursuri postuniversitare în ASE	1971
Încheierea mandatului rectorului Marin A. Lupu	octombrie 1971

Rectorul Gheorghe Dolgu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Gheorghe Dolgu	octombrie 1971
Reorganizare nedorită a învățământului din ASE. În continuare, funcționează, cu specializări modificate, următoarele facultăți: Cibernetică Economică și Statistică, Comerț, Economia Industriei, Construcțiilor și Transporturilor, Economie Politică și Planificare și, a cincea, Finanțe-Contabilitate. Facultatea de Comerț Exterior fusese, din nou, desființată trecând ca secție, cu denumirea de <i>Relații economice internaționale</i> , la Facultatea de Comerț	1974
Preluarea imobilului „vechi” de învățământ (corpul B) din str. Mihail Moxa	1975
Economia agriculturii a revenit de la Institutul Agronomic <i>Nicolae Bălcescu</i> din București, ca Facultate distinctă de Contabilitate și Economia Agriculturii în cadrul ASE	1975
Reorganizare: din facultățile de Economie Politică și Planificare și, respectiv, de Cibernetică Economică și Statistică se constituie Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică. Secția Relații economice internaționale de la Facultatea de Comerț se desființează (intră în lichidare). În compensație, la Facultatea de Comerț se înființează specializarea Economia serviciilor pentru alimentație publică și turism	1977
Încheierea mandatului rectorului Gheorghe Dolgu	ianuarie 1980

Rectorul Ilie Văduva

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Ilie Văduva	mai 1980
Înființarea revistei <i>Teorie și practică economică</i>	1981
Încheierea mandatului rectorului Ilie Văduva	noiembrie 1985

Rectorul Constantin Bărbulescu

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Constantin Bărbulescu	februarie 1990
Restructurarea învățământului din ASE, ca urmare a Revoluției din decembrie 1989. În semestrul al II-lea al anului universitar 1989-1990, au funcționat următoarele cinci facultăți: Comerț; Cibernetică, Statistică și Informatică Economică; Economia Industriei, Construcțiilor și Transporturilor; Economia Producției Agricole și Alimentare; Finanțe, Bănci, Contabilitate	1990
Preluarea imobilului din strada Tache Ionescu de la Ministerul Minelor (Ordinul de transfer nr. 138 din 15.10.1990)	1990

Evenimentul	Data
O nouă organizare a ASE, pe următoarele cinci facultăți: Management; Finanțe, Bănci și Contabilitate; Comerț; Cibernetică, Statistică și Informatică Economică; Economia Producției Agricole și Alimentare. Durata studiilor era de cinci ani (la zi) și șase ani (la seral și fără frecvență). S-a înființat Departamentul de Științe Economice ²¹³ , cu două specializări, cu predare integrală în limbile franceză, respectiv engleză	1990
Înființarea programului MBA <i>Dezvoltarea economică a întreprinderii</i> , de către Institutul Național de Dezvoltare Economică (INDE), într-un parteneriat cu CNAM Paris	19 aprilie 1991
Reînființarea Facultății de Relații Economice Internaționale	1991
Introducerea învățământului superior de scurtă durată (prin colegiile universitare), învățământul „clasic” fiind reconsiderat ca învățământ de lungă durată	1991
Înființarea Colegiului Universitar Economic de la București	1991
Departamentul Internațional de Studii Economice a devenit Facultatea de Studii Economice în Limbi Străine	1992
Reînființarea Facultății de Economie Generală	1992
Înființarea Colegiului Universitar Economic de la Buzău	1992
O nouă organizare a învățământului de lungă durată din ASE, pe următoarele nouă facultăți: Management; Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori; Gestiune și Contabilitate; Comerț; Cibernetică, Statistică și Informatică Economică; Relații Economice Internaționale; Studii Economice în Limbi Străine; Economie Generală; Economia și Gestiunea Producției Agricole și Alimentare. Durata studiilor era de patru ani (la zi) și cinci ani (la seral și fără frecvență)	1993
Înființarea programului MBA de Administrarea afacerilor – Româno-Canadian, începând cu anul universitar 1993-1994	1993
Preluarea clădirii din Calea Griviței, prin HG nr. 19 din 25.01.1993	1993
Introducerea studiilor aprofundate (un an, după licență), începând cu anul universitar 1994-1995	1994
Preluarea în administrare a clădirii Nicolae Iorga din str. Șerban Vodă nr. 22-24 (HG nr. 494 din 5.07.1995)	1995
Construcția căminului D Moxa	1995
Darea în folosință a cantinei Moxa	15 octombrie 1996
Construirea bazei sportive din str. Stanislas Cihoski nr. 9	1996
Încheierea mandatului rectorului Constantin Bărbulescu	mai 1996

²¹³ Departamentul respectiv a fost redenumit Departamentul Internațional de Studii Economice, apoi fiind transformat în Facultatea de Studii Economice în Limbi Străine, la rândul său, ulterior, redenumită Facultatea de Administrarea Afacerilor (cu predare în limbi străine).

Rectorul Paul Bran

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Paul Bran	mai 1996
Facultatea de Gestiune și Contabilitate și-a schimbat numele în Contabilitate și Informatică de Gestiune	1996
Începerea construcției pasarelei dintre clădirile „Ion N. Angelescu” și „Mihai Eminescu”, denumită <i>Pasul Bran</i>	octombrie 1996
Începerea primei modernizări a imobilului „Ion N. Angelescu”	1996
Începerea consolidării și modernizării clădirii Tache Ionescu, dedicată învățământului postuniversitar (lucrările s-au finalizat în anul 2000)	1996
Ultima oară când se organizează admitere pentru învățământul seral și fără frecvență, în anul universitar 1997-1998 (în continuare, respectivele forme de învățământ vor intra în lichidare)	1997
Terminarea construcției <i>Pasului Bran</i> , pasarela dintre clădirile „Ion N. Angelescu” și „Mihai Eminescu”	decembrie 1997
Introducerea, începând cu anul universitar 1998-1999, a învățământului la distanță (numit, inițial, învățământ economic deschis la distanță)	1998
Introducerea, începând cu anul universitar 1998-1999, a sistemului creditelor transferabile – ECTS (European Credit Transferred System) – fiecărui semestru universitar alocându-i-se 30 de credite; trecerea de la un an la altul este condiționată de acumularea unui număr minim de credite	1998
Dobândirea terenului din Belvedere, str. Chibzuinței nr. 2	1998
Consolidarea și reproiectarea interioarelor pavilionului administrativ din str. Stanislas Cihoski nr. 5 (anterior fusese cămin studentesc și cantină)	1999
Construirea pasarelei dintre clădirea „Ion N. Angelescu” și pavilionul administrativ	1999
Începerea lucrărilor la căminul A6 Belvedere	1999
Înființarea colegiilor universitare economice de la Giurgiu și Călărași	2000
Înființarea Centrului European Interuniversitar Româno-Bulgar (BRIE Giurgiu)	2000
Dobândirea imobilului de la Deva, pentru învățământul la distanță	2000
Introducerea programele de masterat (mai întâi trei semestre, după licență), începând cu anul universitar 2000-2001. Se renunță la studiile aprofundate, de două semestre	2000
Construcția căminului E Moxa	2001
Începerea construirii actualului imobil <i>Paul Bran</i> , din str. Mihail Moxa nr. 5-7	2001
Prima modernizare a Aulei Magna și a sălii „Victor Slăvescu”	2002
Înființarea Facultății de Marketing	2003

Dobândirea imobilului de la Giurgiu, pentru învățământul la distanță	2003
Prima modernizare a imobilului de la Giurgiu	2004
Încheierea celui de-al doilea mandat al rectorului Paul Bran	mai 2004

Rectorul Ion Gh. Roșca

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Ion Gh. Roșca	mai 2004
Achiziția imobilului de la Covasna și începerea reparațiilor capitale, cu destinația învățământ la distanță	2004
Darea în folosință a imobilului <i>Paul Bran</i> , din str. Mihail Moxa nr. 5-7	1 octombrie 2005
Implementarea procesului Bologna, statuat prin Legea nr. 288/2004, care prevede ca studiile universitare să aibă trei niveluri: licență (3 ani), masterat (2 ani), doctorat (3 ani). În anul universitar 2005-2006, s-au reorganizat programele de licență și de masterat, în același timp colegiile intrând în lichidare	1 octombrie 2005
Înființarea Școlii doctorale a ASE. Studiile doctorale au, începând cu anul 2005-2006, două componente: studii universitare avansate (două semestre) și program de cercetare științifică (patru semestre)	1 octombrie 2005
Facultatea de Studii Economice cu predare în Limbi Străine și-a schimbat numele în Administrarea Afacerilor, cu predare în limbi străine	2005
Finalizarea lucrărilor la căminul A6 Belvedere, mobilarea și darea sa în folosință	octombrie 2005
Încheierea reparațiilor capitale la imobilul din Covasna	2005
Introducerea sistemului intern de evaluare a cadrelor didactice	1 ianuarie 2006
Montarea siglei luminoase <i>www.ase.ro</i> pe clădirea „Ion N. Angelescu”	24 martie 2006
Încheierea execuției, de către Sabin Bălașa, a picturilor murale <i>Geneză</i> și <i>Feerie</i> din sala de lectură „Victor Slăvescu”; execuția lucrărilor începuse în 7 noiembrie 2005	20 aprilie 2006
Înființarea programului MBA româno-german <i>Management antreprenorial</i>	1 octombrie 2006
A doua modernizare a imobilului de la Giurgiu și a spațiului său exterior	2006
Demolarea vechiului cămin din str. Occidentului nr. 7	2006
Finalizarea procesului de modernizare completă a corpului bibliotecii din clădirea „Ion N. Angelescu”; modernizarea începuse la 27 iunie 2006	7 martie 2007
Ultima promoție a învățământului superior de scurtă durată (prin colegiile universitare), în anul universitar 2006-2007, este ajunsă la absolvire	2007
Terminarea modernizării căminelor C1 și C2 Agronomie, precum și a spațiilor lor exterioare; lucrările de modernizare începuseră în	2007

Evenimentul	Data
anul precedent	
Transformarea imobilului de la Covasna în centru de conferințe și hotel	2007
Modernizarea cantinei Moxa	2007
Începerea construirii căminului-hotel din str. Occidentului nr. 7	17 mai 2008
Realizarea, din marmură de Rușchița, a busturilor lui Virgil Madgearu și al lui Ion N. Angelescu, din Aula Magna, de către Adrian Pârvu (lucrările au început în 12 mai 2008)	24 septembrie 2008
Terminarea modernizării complete a corpului rectoratului din clădirea Ion N. Angelescu, inclusiv a aulei (dotarea ei cu aparatură și cu ecranul de proiecție etc.), a holului de onoare și a sălii „Virgil Madgearu”; modernizarea începuse în 7 mai 2007	1 octombrie 2008
Sfințirea capelei <i>Ioan Gură de Aur</i> ; lucrările de realizare a capelei începuseră în 6 mai același an	1 octombrie 2008
Terminarea construirii căminului A7 Belvedere; construirea căminului începuse în 2005	octombrie 2008
Realizarea Galeriei rectorilor, de către conf. univ. dr. Nicolae-Aurel Alexi (lucrările au început în 12 mai același an)	17 noiembrie 2008
Începerea lucrărilor la centrul internațional de conferințe de la Predeal	16 decembrie 2008
Revistele <i>Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research</i> și <i>Amfiteatru Economic</i> au fost acreditate ISI	2008
Recondiționarea bibliotecii din sala „Virgil Madgearu” și confecționarea mobilierului adiacent	2008
Refacerea completă a mobilierului din Aula Magna	octombrie 2009
Terminarea modernizării pavilionului administrativ din str. Stanislas Cihoski nr. 5; modernizarea începuse în august 2008	octombrie 2009
Înființarea cantinei cadrelor didactice din str. Stanislas Cihoski nr. 5	februarie 2010
Terminarea lucrărilor de consolidare și de modernizarea, precum și atribuirea unor funcțiuni alternative Casei studenților economiști din str. Frumoasă nr. 31; lucrările începuseră în 28 martie 2008	27 iulie 2010
Înființarea Facultății Administrație și Management Public	2010
Terminarea consolidării, prin metoda izolării bazei, și a modernizării clădirii „Victor Slăvescu”, din Calea Griviței nr. 2-2A. Consolidarea prin izolarea bazei a fost aplicată, la ASE, pentru prima dată în România. Lucrările începuseră în 2007	5 octombrie 2010
Terminarea construirii căminului A8 Belvedere; lucrarea începuse în 2007	octombrie 2010
Terminarea consolidării, modernizării și supraetajării bazei sportive; lucrările începuseră încă de la data de 26 noiembrie 2007	octombrie 2011
Începerea programelor de tip cercetare postdoctorală	2010
Terminarea construirii liftului exterior dintre pavilionul administrativ și baza sportivă; lucrările începuseră în martie 2008	februarie 2011

Evenimentul	Data
Terminarea lucrărilor de consolidare și de modernizare, precum și atribuirea unor funcțiuni alternative corpului C din str. Mihail Moxa nr. 5-7; lucrările începuseră la 1 februarie 2010	august 2011
Apariția Legii nr. 1/2011, a Educației Naționale, care a schimbat sistemul de management în universități și a prevăzut ierarhizarea universităților și a domeniilor	2011
Introducerea unui nou model al doctoratului, axat, exclusiv, pe cercetare, conform Legii nr. 1/2011	10 februarie 2011
Încheierea celui de-al doilea mandat al rectorului Ion Gh. Roșca	4 martie 2012

Rectorul Pavel Năstase

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Pavel Năstase	martie 2012
Reorganizarea departamentelor și schimbarea structurii organizatorice a universității, cu cele două componente: didactică și administrativă	2012
Implementarea unui sistem de management electronic al documentelor (e-document)	2012
Achiziția, cu fonduri de la minister, a proprietății din Piața Romană nr. 7, formată dintr-un teren în suprafață de 980 mp, o casă veche, de patrimoniu, și un proiect de construire autorizat pentru consolidarea, restaurarea și extinderea vechiului imobil	2012
Săptămâna Centenarului ASE a reunit variate manifestări: depuneri de coroane de flori, vernisaj de expoziție de pictură, conferință a foștilor rectori, lansări de carte, muzică corală, premieră de film, recepție, adunare festivă, decernare de diplome, inaugurarea Muzeului ASE, reprezentație orchestrală la Ateneul Român, masă rotundă, primirea reprezentanților ASE la Casa Regală, ședință festivă a Senatului universitar, conferință susținută de către Dan Puric, Ziua Porților Deschise pe adresa liceenilor, lansarea unei emisiuni filatelice, balul angajaților, evenimente studențești...	1-7 aprilie 2013
Adunarea festivă a Centenarului a inclus înmânarea, personal de către președintele României, Traian Băsescu, pe adresa ASE, a însemnelor Ordinului „Meritul pentru Învățământ” în grad de Comandor	3 aprilie 2013
Dezvelirea, în fața Palatului ASE, a bustului de bronz al fondatorului instituției, ministrul industriei și comerțului, Nicolae D. Xenopol	1 octombrie 2013
Înființarea unei noi facultăți, Bucharest Business School (BBS), și schimbarea denumirii altora două: Facultatea de Comerț devenea Business și Turism, iar Facultatea de Economie devenea Economie Teoretică și Aplicată	iulie 2014
Diversificarea ofertei educaționale în domenii conexe științelor economice, prin inițierea unor noi programe de studii universitare	2014

Evenimentul	Data
de licență: Resurse umane (domeniul Sociologie) și Limbi moderne aplicate (domeniul Limbi moderne aplicate)	
Inaugurarea șantierului din Piața Romană nr. 7, pentru consolidarea, restaurarea și extinderea construcției existente (Casa Ion Nanu-Muscel, S+P+1E+M) cu un corp nou, în regim de înălțime 3S+P+7E	28 iulie 2015
Implementarea sistemului de blended-learning, care include și platforma pentru învățământul la distanță	2015
Inaugurarea Grădinii Ciberneticii, amenajată cu sprijinul Fundației ASE	17 decembrie 2015
Încheierea mandatului rectorului Pavel Năstase	februarie 2016

Rectorul Nicolae Istudor

Evenimentul	Data
Începerea mandatului de rector al profesorului Nicolae Istudor	februarie 2016
Finalizarea și darea în funcțiune a căminului pentru doctoranzi din str. Occidentului nr. 7	27 septembrie 2017
Redeschiderea centrului de învățământ la distanță de la Deva, în anul universitar 2017-2018, cu programul de studii universitare de licență Management	2017
Odată cu finalizarea și darea în funcțiune a centrului de perfecționare de la Predeal, i-a fost atribuit numele fostului rector Ion Gh. Roșca, cel care îl inițiasse și care demarase construcția sa; prima manifestare cuprinzătoare, CACTUS International Conference, a Departamentului de Turism și geografie, s-a desfășurat în 5-7 octombrie	15 noiembrie 2017
Gala Premiilor de Excelență se organizează anual, din 2017, în preajma „Zilei economiștilor și a profesorului de economie” (23 noiembrie)	2017
Imnul ASE a fost lansat cu ocazia manifestărilor ocazionate de cea de-a 105-a aniversare a universității	aprilie 2018
Redeschiderea centrului de învățământ la distanță de la Tulcea, în anul universitar 2019-2020, cu programul de studii universitare de licență Economie agroalimentară și a mediului	2019
Consiliul de Administrație al Clubului Sportiv Universitar „ASE București” (CSU ASE), în prima sa ședință, a decis ca instituția să aibă echipe profesioniste de baschet și șah	5 martie 2020
Situația de pandemie proclamată de către OMS a impus trecerea în online, pentru doi ani de zile, a tuturor activităților didactice și de cercetare din universitate	martie 2020
Înființarea Facultății de Drept, cu un program universitar de licență de 4 ani, începând cu anul universitar 2020-2021	2020

Evenimentul	Data
Semnarea contractului de finanțare, reabilitare, consolidare și modernizare a corpului de clădire Moxa B din str. Mihail Moxa	octombrie 2020
Semnarea contractului de consolidare, reabilitare și modernizare a clădirii „Mihai Eminescu”	2021
Restaurarea picturii murale „Istoria comerțului românesc”, din Aula Magna	2021-2022
Achiziționarea Casei Sabba Ștefănescu, din Piața Romană nr. 8.	noiembrie 2022
Renovarea Aulei Magna	2022-2023
Introducerea în circuit, după consolidare și restaurare, a monumentului istoric Casa Nanu-Muscel, precum și a noului corp de clădire în Piața Romană nr. 7	2023
Sărbătorirea a 110 ani de la înființarea instituției	3-6 aprilie 2023

Anexa 3
Sucesiunea denumirilor
Academiei de Studii Economice din București și subordonarea sa

Denumirea	Prescurtarea	Anul universitar de debut al noii denumiri	Rectorii
Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale	AISCI	Începând cu anul universitar 1913-1914	Anton Davidoglu Eugen Ludwig Stanislas Cihoski Ion N. Angelescu Ion Răducanu Marin I. Mazilescu (primul mandat) Eftimie Antonescu Victor Slăvescu Ștefan Stănescu Nicolae Maxim
Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste	ASCC	În cursul anului universitar 1947-1948	Marin I. Mazilescu (al doilea mandat) Gromoslav Mladenatz
Institutul de Științe Economice și Planificare (din 1952, cu adaosul <i>V. I. Lenin</i>)	ISEP	Începând cu anul universitar 1948-1949	Anton Alexandrescu Vasile Malinschi Ștefan Arsene Mihail Hașeganu
Institutul de Științe Economice <i>V. I. Lenin</i>	ISE	Începând cu anul universitar 1958-1959	Mihail Hașeganu Mircea Nicolaescu Marin A. Lupu
Academia de Studii Economice	ASE	Începând cu anul universitar 1967-1968	Marin A. Lupu Gheorghe Dolgu Ilie Văduva Alexandru Puiu Constantin Bărbulescu Paul Bran Ion Gh. Roșca Pavel Năstase Nicolae Istudor

Subordonarea:

Ministerul Industriei și Comerțului: aprilie 1913 - 31 decembrie 1934

Ministerul Instrucțiunii Publice (și toate celelalte denumiri ale sale): de la 1 ianuarie 1935 până astăzi

„Contăm să apropiem școala de popor, să o facem să fie iubită și respectată, să fie centrul de unde să pornească curente cele bune și sănătoase pentru înălțarea și întărirea neamului. Căutăm a face ca învățământul nostru să devină un învățământ național, de vreme ce ne silim a-l face să se potrivească țării noastre, în loc de a ne mulțumi să-l luăm făcut gata, într-un timp și niște condiții care nu mai sunt ale noastre” .

Spiru Haret

